

EVOLUȚIA PIETELOR FINANCIARE NEBANCARE

SEMESTRUL I
2017

**AUTORITATEA DE
SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

Notă

Acest raport prezintă evoluția piețelor financiare nebancare în semestrul I 2017 și reflectă datele la 30 iunie 2017.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară. Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară,
Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București

TELVERDE: 0800.825.627

Internet: <http://www.asfromania.ro>

E-mail: office@asfromania.ro

CUPRINS

ANALIZA CONTEXTULUI MACROECONOMIC LOCAL ȘI INTERNAȚIONAL	5
EVOLUȚIA PIEȚEI ASIGURĂRILOR DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017	19
PIAȚA ASIGURĂRILOR.....	21
1. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE	22
1.1. Prime brute subscrise (AG și AV).....	22
1.2. Contracte de asigurare	29
1.3. Indemnizații brute plătite de asigurători (IBP).....	30
1.4. Rata daunei și a cheltuielilor	33
1.5. Rezerve tehnice	35
1.6. Lichiditatea societăților de asigurare	36
1.7. Reasigurarea	37
1.8. Profitabilitatea societăților de asigurare.....	38
1.9. Date statistice sub noul regim de solvabilitate	40
1.10. Asigurările de locuințe.....	43
1.11. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA, subscrise pe teritoriul României în primul semestru 2017	45
2. SUCURSALE	50
2.1. Prime brute subscrise de către sucursale (AG și AV).....	50
2.2. Indemnizații brute plătite de sucursale (IBP)	50
3. BROKERII DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE.....	52
3.1. Activitatea de intermediere în asigurări.....	52
3.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări	56
3.3. Datorii și creanțe din activitatea de intermediere	57
3.4. Activele bilanțiere și capitalul social al brokerilor de asigurare și/sau reasigurare	58
3.5. Rezultatele financiare ale brokerilor de asigurare și/sau reasigurare	58
EVOLUȚIA PIEȚEI DE CAPITAL DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017	59
1. CONTEXTUL INTERNAȚIONAL.....	61
2. PIAȚA PRIMARĂ, STATISTICI EMITENȚI.....	67
2.1. Noi emisiuni de instrumente financiare	67
2.2. Alte evenimente corporative	67
3. PIAȚA SECUNDARĂ	69
3.1. Piețe spot.....	69
3.1.1 Piețe spot administrate de BVB.....	69
3.1.1.1 Secțiunea BVB.....	71
3.1.1.2 Secțiunea ATS.....	74
3.1.2 Piețe spot administrate de SIBEX	76
3.1.2.1 Secțiunea SIBEX	76

3.1.2.2 Secțiunea ATS	76
3.2. Piața reglementată la termen	77
4. INTERMEDIARII	80
5. ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV	84
5.1. Societăți de administrare a investițiilor	84
5.1.1. Administrarea conturilor individuale de SAI	85
5.1.2. Administrarea organismelor de plasament colectiv (OPC)	85
5.2. Fonduri deschise de investiții (FDI)	88
5.3. Fonduri închise de investiții (FÎI)	90
5.4. Societățile de investiții financiare (SIF)	91
5.5. Fondul Proprietatea SA	92
EVOLUȚIA PIEȚEI PENSILOR PRIVATE DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017	97
1. PARTICIPANȚI LA FONDURILE DE PENSII PRIVATE	99
1.1. Participanți la fondurile de pensii administrate privat	99
1.2. Participanți la fondurile de pensii facultative	102
2. CONTRIBUȚII VIRATE LA FONDURILE DE PENSII PRIVATE	105
2.1. Contribuții virate la fondurile de pensii administrate privat	105
2.2. Contribuțiile virate la fondurile de pensii facultative	110
3. PLĂȚI EFECTUATE ÎN SISTEMUL PENSILOR PRIVATE	113
3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	113
3.2. Fondurile de pensii facultative – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	114
4. ACTIVELE FONDURILOR DE PENSII PRIVATE	115
4.1. Activele nete ale fondurilor de pensii administrate privat	115
4.2. Activele nete ale fondurilor de pensii facultative	116
4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private	116
4.3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Structura investițiilor în semestrul I 2017	122
4.3.2. Fondurile de pensii facultative – Structura investițiilor în semestrul I 2017	124
4.3.3. Fondurile de pensii private – Tranzacțiile efectuate în trimestrul II 2017	125
5. RATE DE RENTABILITATE	127
5.1. Fondurile de pensii administrate privat	127
5.2. Fondurile de pensii facultative	128
Listă tabele	129
Listă figuri	133

**ANALIZA CONTEXTULUI MACROECONOMIC LOCAL ȘI
INTERNAȚIONAL**

ANALIZA CONTEXTULUI MACROECONOMIC LOCAL ȘI INTERNAȚIONAL

Îmbunătățire graduală a situației macroeconomice la nivel internațional

Cadrul macroeconomic internațional relevă consolidarea creșterii economice în anul 2017, impactul tensiunilor geopolitice, amenințărilor teroriste sau al atitudinii protecționiste a noii administrații din SUA fiind deocamdată doar unul moderat.

În raportul privind perspectivele economice globale, actualizat în luna octombrie, FMI a îmbunătățit estimările pentru creșterea economiei mondiale la 3,6%-3,7% în perioada 2017-2018, evidențiind evoluțiile solide pentru zona euro la 2,1%-1,9% (revizuire cu 0,2 pp), China (la 6,8%-6,5%) și Japonia (la 1,5%-0,7%). Previziunile privind creșterea economiei SUA au fost revizuite în scădere la 2,2%-2,3% pentru aceeași perioadă, de la 2,3% și 2,5% în 2017 și 2018, în urma constatării întârzierilor privind aplicarea măsurilor de stimulare promise de administrația Trump.

Piețele financiare au fost influențate pozitiv după publicarea datelor statistice referitoare la evoluția celor mai mari economii în trimestrul al doilea. Economia Chinei a avansat cu 6,9%, peste estimările analiștilor (6,8%), pe baza industriei și a consumului, situație similară și în SUA unde dinamica PIB anuală a fost revizuită de la 2,6% la 3,0%. În Europa, ritmul anual al economiei Germaniei a accelerat în trimestrul II la 2,1%, comparativ cu 1,9% în trimestrul anterior, pe fondul întăririi cererii de consum, a creșterii cheltuielilor guvernamentale pentru refugiați și a investițiilor private. De asemenea, Spania (+3,1%) și Austria (+2,8%) au experimentat creșteri semnificative, iar accelerări de ritm au consemnat Franța (+1,8%) și Italia (+1,5%), stimulate de exporturi și investiții. Îmbunătățirea cererii zonei euro a antrenat economiile emergente din centrul și estul Europei, dintre acestea România conducând detașat cu o dinamică a PIB-ului de 5,9% (ajustată sezonier), urmată de Cehia (+4,7%), Polonia (+4,4%) și o serie de alte state mai mici.

Tabelul 1 Creșterea economică în UE

	T1_16	T2_16	T3_16	T4_16	T1_17	T2_17	2016	2017 ^f	2018 ^f
UE - 28	1,8	1,9	1,9	2,0	2,1	2,4	1,9	1,9	1,9
Zona Euro	1,7	1,7	1,7	1,9	2,0	2,3	1,8	1,7	1,8
România	4,0	5,7	4,4	5,0	5,7	5,9	4,8	4,3	3,7
Bulgaria	3,9	4,1	3,6	4,0	3,7	3,7	3,9	2,9	2,8
Ungaria	1,2	2,2	2,1	1,9	3,8	3,5	2,2	3,6	3,5
Polonia	2,5	3,0	2,2	3,0	4,2	4,4	2,7	3,5	3,2
Cehia	3,5	2,8	1,8	1,8	3,0	4,7	2,6	2,6	2,7
Germania	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	2,1	1,9	1,6	1,9
Marea Britanie	1,9	1,8	1,8	1,6	1,8	1,5	1,8	1,8	1,3
Franța	1,2	1,2	0,9	1,2	1,1	1,8	1,2	1,4	1,7
Spania	3,5	3,4	3,2	3,0	3,0	3,1	3,3	2,8	2,4
Italia	1,3	1,0	0,9	1,0	1,3	1,5	0,9	0,9	1,1

*Sursa: Eurostat – Variație procentuală comparativ cu trimestrul similar din anul anterior-date ajustate sezonier;
Proгноza de primăvară 2017 a Comisiei Europene*

Intensificarea ușoară a dinamicii economiei europene (+2,4%) a întărit sentimentul de “stabilitate macroeconomică” în special pentru zona euro, dar optimismul mediului de afaceri a fost susținut și de îmbunătățirea condițiilor de pe piața forței de muncă. Rata șomajului ajustată sezonier s-a stabilizat în iunie-iulie 2017 la 9,1% în zona Euro și 7,7% în UE28, comparativ cu 4,3% în SUA, după o evoluție pe un trend descendent. Cele mai mici valori au fost înregistrate în Republica Cehă (2,9%), Germania (3,7%) și Malta (4,1%), în timp ce niveluri ridicate au fost observate în Grecia (21,7%) și Spania (17,1%).

Cu toate acestea, șomajul continuă să fie ridicat în rândul tinerilor, 19,1% în zona Euro și 16,9% în UE28, și semnificativ ridicat în Grecia (44,4%), Spania (38,6%), Italia (35,5%), aceasta fiind și principala problemă cu care se confruntă piața muncii în Uniunea Europeană.

Brexit-ul reduce ritmul economiei în Marea Britanie

Impactul Brexit-ului asupra situației economiei Marii Britanii devine tot mai evident prin încetinirea ritmului de creștere la 1,5%, față de media ultimului an de circa 1,8%. Guvernul britanic a avertizat că sentimentul consumatorilor și al mediului de afaceri este foarte sensibil la veștile privind negocierile purtate cu Uniunea Europeană și că orice fel de „înțelegere nefavorabilă” va diminua și mai mult potențialul de creștere economică. Performanțele mai slabe ale economiei reale au descurajat parțial piețele financiare. Lira sterlină a oscilat în jurul unui trend descendent încă de la începutul Brexit-ului, atingând în august cel mai scăzut nivel din ultimii 8 ani, 1,08 GBP/EUR. Pe de altă parte, băncile din City-ul londonez au început să își transfere o parte din forța de muncă înspre Europa Continentală (JP Morgan și Deutsche Bank - câte 4000 de persoane fiecare, UBS - 1500 de persoane, Goldman Sachs și HSBC - câte 1000 de persoane fiecare, iar Societe Generale, Morgan Stanley și Citigroup încă 1000 de persoane în total), iar marele câștigător al acestor transferuri este Germania.

Creșterea economiei globale este însoțită însă de incertitudini și riscuri

Redresarea economică actuală la nivel global și regional este însoțită de anumite riscuri pe un orizont mai îndepărtat, provenind din creșterea gradului de îndatorare a companiilor și gospodăriilor populației, incertitudinile privind schimbarea politicilor macroeconomice într-un mediu caracterizat de o volatilitate scăzută a piețelor financiare, supradimensionarea bilanțurilor societăților financiare, persistența unei inflații reduse care constrânge băncile centrale să continue programele de achiziții de obligațiuni. În prezent, FED, BCE, băncile centrale ale Japoniei, Angliei, Elveției și Suediei dețin în total active de peste 15 trilioane de dolari, de patru ori mai mult față de nivelul anterior crizei financiare, echivalentul a 20% din datoria guvernamentală. Riscurile suplimentare apărute în ultima perioadă sunt legate de Brexit, incertitudinea politicilor administrației Trump și posibilele conflicte din Peninsula Coreeană, Marea Chinei de Sud și Orientul Mijlociu.

O altă îngrijorare a oficialilor BCE, pe lângă cea legată de „subzistența” inflației, este aprecierea într-un ritm accelerat a monedei euro față de dolar, cu circa 13% în perioada ianuarie - septembrie 2017, lăsând mai puțin spațiu de manevră în procesul de ajustare a politicii monetare. Un euro prea puternic și incertitudinile legate de Brexit ar putea tempera ritmul exporturilor zonei euro și ar influența în sens descendent prețurile energiei. În situația actuală, președinții FED și BCE, Janet Yellen și Mario Draghi, au lăsat să se întrevadă opțiunea unei majorări „graduale” a ratei dobânzii de referință, pe o perioadă mai îndelungată, fapt care va susține lichiditatea piețelor bursiere.

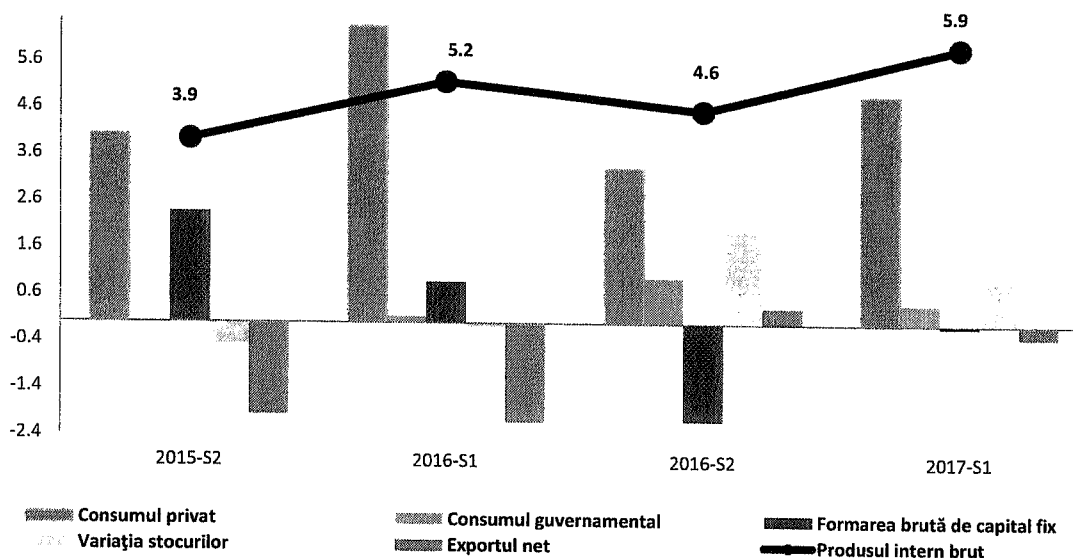
Redresarea economiei europene va continua, susținută de consumul privat, urmare a măsurilor de relaxare cantitativă ale BCE, condițiilor favorabile de creditare (ratele scăzute ale dobânzilor) și creșterii veniturilor reale ale populației.

Accelerarea creșterii economice în România pe parcursul trimestrului II 2017

Economia românească a avansat peste așteptări în trimestrul al doilea cu un ritm anual de 6,1% (serie brută), conducând la o creștere medie de 5,9% pentru perioada ianuarie-iunie, pe fondul cererii interne ridicate, stimulată de crearea de noi locuri de muncă și de majorarea veniturilor reale.

Consumul privat, principalul determinant al creșterii PIB pe latura cererii, cu o contribuție de 4,9 puncte procentuale, a accelerat în primul semestru cu o dinamică anuală de 7,5%, net superioară celei din semestrul precedent (+5,6%). Măsurile fiscale implementate, politicile avantajoase privind creditarea, peste care s-au suprapus condițiile favorabile ale redresării cererii externe, au condus la un salt important de dinamică a valorii adăugate brute din industrie, la 6,8% și respectiv 7,8% în primele două trimestre. Astfel, pe latura ofertei, serviciile dețin în continuare rolul de factor dominant al creșterii economice (3,8pp), dar activitatea industrială (+7,4%) a fost responsabilă de accelerarea PIB în perioada ianuarie-iunie 2017, cu o contribuție de 1,7 puncte procentuale (0,4pp în anul 2016), urmată de serviciile din comerț și transporturi (1,5pp).

Figura 1 Contribuția categoriilor de utilizări la creșterea PIB în perioada 2015-2017, pe semestre

Sursa: INS, calcule ASF

Agricultura a înregistrat o dinamică anuală moderată (+2,6%), acest sector urmând să joace un rol important în a doua parte a anului. Se remarcă și aportul pozitiv venit din partea cererii prin consumul guvernamental (0,4 puncte procentuale contribuție la creșterea PIB), dar mai ales prin acumularea stocurilor (0,9pp) datorită excesului de resurse provenite din import.

O vulnerabilitate a activității economice, observată încă din anul precedent, o reprezintă declinul sectorului de construcții (-1,9%), având o influență negativă asupra investițiilor. Totuși, investițiile populației în locuințe și bunuri de folosință îndelungată și revenirea achizițiilor de utilaje ale companiilor, au condus, per ansamblu, la o reducere moderată a formării brute de capital fix (-0,3%), pe seama evoluției negative din primul trimestru (-1,0%). Comportamentul investițional se explică și prin aportul cheltuielilor mai reduse din sectorul public și finalizarea fondurilor europene aferente exercițiului 2007-2013. O dinamizare a investițiilor este probabilă în a doua jumătate a anului prin absorbția fondurilor europene aferente cadrului financiar 2014-2020.

Tabelul 2 Dinamica PIB pe componente principale (serii brute)

Indicator	2015-S.II	2016-S.I	2016-S.II	2017-T.I	2017-T.II	2017-S.I
Produsul intern brut	3,9	5,2	4,6	5,7	6,1	5,9
Resurse						
Agricultură	-14,2	10,0	-2,7	0,9	3,7	2,6
Industrie	5,6	1,7	1,8	6,8	7,8	7,4
Construcții	8,7	4,9	0,8	1,2	-4,0	-1,9
Comerț; transporturi, hoteluri și restaurante	14,4	12,7	10,2	7,4	8,7	8,1
Informații și comunicații	8,2	12,4	15,0	15,3	* 10,5	12,7
Intermedieri financiare și asigurări	-1,8	1,5	0,9	-0,7	-0,3	-0,5
Utilizări						
Consumul privat	6,8	9,8	5,6	7,3	7,7	7,5
Formarea brută de capital fix	8,8	4,1	-7,6	-1,0	0,2	-0,3
Exporturi	2,8	7,1	9,5	10,9	9,8	10,4
Importuri	7,9	11,6	8,2	10,6	11,0	10,8

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrări ASF, serii brute, dinamici anuale

Cele două elemente importante ale cererii și ofertei, consumul, pe de o parte, respectiv industria-serviciile, pe de altă parte, după ce au echilibrat balanța externă în a doua jumătate a anului 2016, exportul net având o contribuție pozitivă (0,4pp), și-au inversat efectul în 2017. Avansul mai rapid al volumului importurilor (+10,8%) în raport cu exporturile (+10,4%) în perioada ianuarie-iunie 2017, determinat de cererea internă mai alertă, a împins contribuția exportului net în teritoriu negativ (-0,3pp), fiind compensată de acumularea stocurilor (0,9pp).

Indicatorii lunari sectoriali transmit semnale pozitive pe termen scurt

Un semnal pozitiv privind menținerea ritmului ascendent al activității din comerț și industrie în trimestrul al treilea este dat de statisticile ONRC. Numărul înmatriculărilor de persoane fizice și juridice a crescut cu 36,6% în primele șapte luni ale anului 2017 (93.851), o dinamică semnificativă ca urmare a facilităților create de mediul fiscal favorabil și demararea unor programe de finanțare a IMM-urilor (Start-UP Nation; Programul de microindustrializare). SRL-urile reprezintă 72,3% din totalul înregistrărilor, cu 45,1% peste nivelul din ianuarie-iulie 2016, urmate de PFA-urile noi, în creștere cu 11,2%. La nivel regional, Bucureștiul se menține detașat în poziția de lider cu 14.277 firme nou înființate (+31%), urmat de județul Cluj, cu 6.094 de înregistrări (+66,3%).

Pe termen scurt, indicatorii lunari arată o intensificare a activității economice în lunile martie și mai, precum și în trimestrul al doilea.

Pe latura ofertei, cifra de afaceri a operatorilor de servicii prestate în special întreprinderilor s-a majorat cu 13,3% în primul semestru, datorită competitivității ridicate a serviciilor de transport (+13,8%), destinate în special exporturilor către zona intracomunitară. Producția industrială a avansat în termeni anuali cu 8,0% în ianuarie-iunie 2017 și cu 8,5% în ultimele trei luni, susținută de activitatea industriei prelucrătoare (+8,7%). Cele mai ample dinamici au fost observate în sectoarele cu potențial de susținere pe o perioadă mai îndelungată, orientate către export, dintre care fabricarea echipamentelor și utilajelor (+19,7%), industria auto (+18,6%) și metalurgică (+7,0%). Industria alimentară a evoluat sub așteptările pieței (+0,5%), deși a beneficiat direct de reducerea cotei de TVA. Dinamici anuale negative s-au înregistrat în industria de prelucrare a țițeiului (-7,4%) ca urmare a reparațiilor la una dintre rafinării și în anumite activități de fabricare a bunurilor de consum (produse din tutun, îmbrăcăminte, pielărie) din cauza erodării competitivității prin creșterea costurilor salariale (remunerația fiind înspre nivelul salariului minim). Sectorul construcțiilor a continuat trendul

descendent pe parcursul anului (-7,2%), cu o accentuare a declinului în trimestrul al doilea (-12,3%), sub influența contribuției negative a construcțiilor ingineresti (-29,7%) și investițiilor în clădirile nerezidențiale (-14,7%), deși se constată o activitate intensă a lucrărilor aferente construcțiilor rezidențiale (+66,5%).

Tabelul 3 Evoluția ritmului anual de creștere pentru principalii indicatori economici lunari

Indicator	2015-S.II	2016-S.I	2016-S.II	2017-T.I	2017-T.II	2017-S.I
Producția industrială	3,1	1,3	2,2	7,5	8,5	8,0
Lucrările de construcții	10,4	4,6	-10,2	1,0	-12,3	-7,2
Servicii pentru întreprinderi*	8,5	8,7	10,2	12,8	13,7	13,3
Transporturi*	9,9	13,9	13,5	14,5	13,3	13,8
Comerț cu amănuntul	12,4	18,0	9,9	6,9	8,6	7,8
Servicii pentru populație	14,9	12,4	2,9	7,5	14,3	11,0
Exporturi FOB **	2,3	4,2	6,0	11,5	7,7	9,6
Importuri CIF **	8,2	7,7	6,3	12,4	12,4	12,4

Sursa: Institutul Național de Statistică, serii brute, dinamici anuale; calcule ASF pe baza datelor lunare

* dinamici calculate pentru valori nominale

** dinamici calculate pentru valori exprimate în euro

În ceea ce privește cererea internă, vânzările din comerțul cu amănuntul s-au extins cu 7,8% în termeni anuali, înregistrând un proces de atenuare a ritmului de creștere, datorită efectului de bază (potențialul maxim de creștere atins în anul 2016) și a disipării treptate a efectului reducerii cotei de TVA. Dinamica este una alertă, susținută în continuare de creditarea în lei și de veniturile reale în creștere, remarcându-se o ușoară accelerare în trimestrul al doilea (+8,6%) pe seama contribuției vânzărilor de mărfuri alimentare (+5,1%) și carburanți (+8,3%). Potrivit BNR, este posibilă o modificare a comportamentului de consum în sensul creșterii achizițiilor de produse superioare calitativ.

Dinamica ridicată a economiei este însoțită de o tendință ascendentă a datoriei și deficitelor pe termen scurt, dar situate la un nivel încă sustenabil

Pe termen scurt, cadrul macroeconomic este favorabil în privința echilibrelor macroeconomice, inflației și șomajului. Ponderea în PIB (obținut prin însumarea ultimelor 4 trimestre) a datoriei externe (53,8%) s-a redus pe parcursul ultimului an (trim. II 2017/2016), dar se observă o tendință de creștere a datoriei guvernamentale (37,2%), deficitului de cont curent și a deficitului ESA al administrației publice. Potrivit criteriilor de convergență nominală, datoria publică și deficitul bugetar nu trebuie să depășească pragurile de 60%, respectiv 3,0% din PIB, iar deficitul contului curent trebuie să se plaseze sub 4% din PIB pentru a respecta procedurile dezechilibrelor macroeconomice.

Tabelul 4 Evoluția indicatorilor macroeconomici relevanți

Indicatori	2016	T2_16	T3_16	T4_16	T1_17	T2_17
Creșterea economică reală	4,8	6,0	4,3	4,8	5,7	6,1
Produsul intern brut (mld. Lei)	761,5	178,7	207,4	228,9	164,2	197,5
Soldul contului curent*	-2,3	-1,0	-0,4	-0,8	-0,4	-1,1
Deficitul bugetar ESA*	-3,0	-0,6	-0,1	-1,9	-0,6	—
Datoria externă*	55,1	56,5	56,1	55,1	53,9	53,8
Datoria guvernamentală*	37,6	36,8	36,3	37,6	37,1	37,2
Inflația anuală (sfârșitul perioadei)	-0,54	-0,70	-0,57	-0,54	0,18	0,85
Rata șomajului BIM	5,9	5,8	5,7	5,4	5,4	5,4

Sursa: INS, BNR, calcule ASF

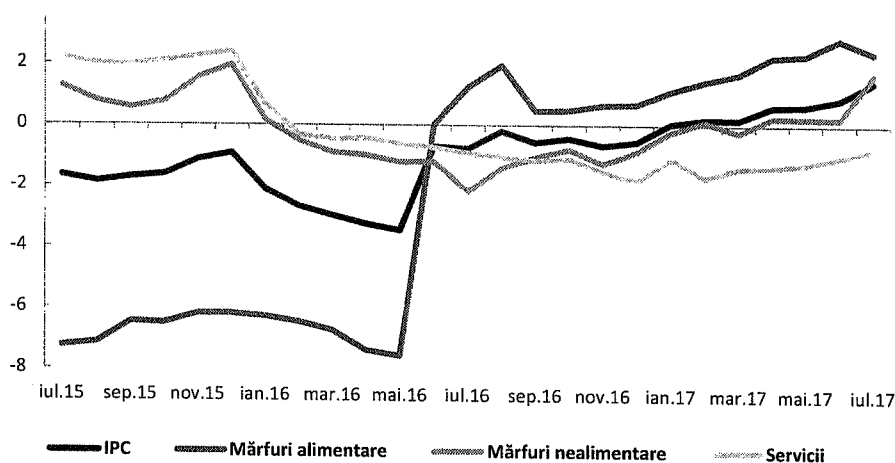
* % PIB - ponderea în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre

Evoluțiile recente certifică stabilitatea macroeconomică pe termen scurt, însă oferă și semnale privind perspectivele unor posibile dezechilibre pe termen mediu între cererea internă și ofertă. Astfel, consumul intern nu a fost acoperit eficient de componenta industrială a ofertei, așa cum se observă din creșterea modestă a industriei bunurilor de uz curent (+0,3%) în primele șase luni ale anului. Per ansamblu, industria a avut o contribuție semnificativă la creșterea PIB, dar activitățile competitive sunt dependente de piața externă (orientate spre export), iar bunurile de capital și de folosință îndelungată aferente acestor activități nu s-au regăsit și în avansul investițiilor de pe piața internă.

Creștere a inflației, dar pornind de la un nivel redus

Rata anuală a inflației a evoluat pe o pantă ascendentă începând din luna ianuarie și a accelerat în iulie la 1,42% (0,85% în iunie), cel mai ridicat nivel după octombrie 2014, ca urmare a saltului prețurilor mărfurilor nealimentare cu 0,93% față de luna anterioară. Cauza principală este majorarea tarifelor energiei electrice cu 6,8%, dar și a prețurilor utilităților cu 0,7% față de luna precedentă, iar nivelul inflației anuale a devenit pozitiv atât pentru energia electrică (+4,9% față de -3,2% în iunie) cât și pentru gazele naturale (+1,5% față de -1,9% în iunie). Efectul reducerii cotei TVA la 19% s-a resimțit în continuare asupra prețurilor în scădere ale grupei serviciilor (-0,8%) în timp ce prețurile mărfurilor alimentare s-au poziționat la nivelul mediu al ultimelor patru luni, majorându-se cu 2,4% în ritm anual.

Figura 2 Evoluția ratei anuale a inflației

Sursa: ASF, prelucrări pe baza datelor INS

BNR a revizuit ascendent prognoza de inflație pentru finalul acestui an la 1,9% și la 3,2% pentru decembrie 2018, ca urmare a excedentului de cerere alimentată de creșterile salariale, dar și a majorării prețurilor reglementate. Pe de altă parte, luând în calcul ipoteza suplimentară a majorării accizei pe carburanți, analiștii financiari bancari anticipează o inflație anuală de 2,13% în decembrie 2017, potrivit sondajului AAFBR (Asociația Analistilor Financiar-Bancari din România).

Scăderea șomajului și tendința de tensionare a pieței muncii ca urmare a deficitului de personal calificat. Numărul de locuri de muncă vacante a urcat la maximul perioadei de 9 ani

Accelerarea economiei în anul 2016 și sem.I 2017 s-a reflectat și în creșterea numărului de salariați și îmbunătățirea ratei de ocupare a forței de muncă. Rata anuală a numărului de salariați s-a menținut în medie pe parcursul anului 2017 la același nivel ca și în 2016 (3,4%, comparativ cu 2,3% în 2015 și 1,4% în 2014) pe seama angajărilor din activitățile cu o dimensiune semnificativă pe piața muncii și care au înregistrat creșteri în această perioadă, în special serviciile în tehnologia informației (+13,0%),

hotelurile și restaurantele (+11,9%), industria fabricării autovehiculelor (+6,7%) și serviciile suport pentru întreprinderi (+6,1%).

Tabelul 5 Dinamica principalilor indicatori ai pieței muncii în perioada 2016-2017

Indicator	2015-S.II	2016-S.I	2016-S.II	2017-T.I	2017-T.II	2017-S.I
Rata șomajului BIM	6,6	6,2	5,6	5,4	5,4	5,4
Număr mediu de salariați *	3,2	3,4	3,4	3,4	3,3	3,4
Câștig salarial net *	9,5	12,9	13,0	15,7	14,2	14,9
sector public *	13,3	21,3	20,6	25,9	27,1	26,5
sector concurențial *	8,5	10,9	11,2	13,1	10,9	12,0

Sursa: ASF, * prelucrări pe baza datelor din Ancheta lunară a INS

În iunie 2017 efectivul salariaților din economie (date infra-anuale, exceptând unitățile din sectorul economic cu mai puțin de 4 salariați) a fost de 4,85 milioane persoane, cu 150 mii de salariați mai mare decât în luna corespunzătoare a anului precedent. Evoluția angajărilor se menține pe un trend ascendent în ianuarie-iunie 2017, cu o creștere a efectivului de salariați cu 7 mii persoane în iunie față de mai, respectiv cu 120 mii față de decembrie 2016.

În prezent există o tensiune pe piața muncii deoarece cererea angajatorilor de personal calificat nu este integral acoperită de ofertă. Depășirea acestui obstacol ar putea aduce un surplus de angajări în economie cu un impact pozitiv asupra bugetelor de asigurări sociale.

Numărul de locuri de muncă vacante din economie, indicator care exprimă deficitul de forță de muncă, s-a majorat în trimestrul II 2017 cu 12,3% față de perioada corespunzătoare a anului anterior, la 64.125, nivelul maxim din ultimii 9 ani. Cele 7000 de locuri de muncă vacante suplimentare față de anul 2016 au provenit în procent de 55% din sectorul public, deținând o rată de creștere semnificativă de 20%. În prezent, sectorul public cumulează 36% (23.118) din numărul total al locurilor de muncă disponibile, majoritatea în administrație publică (10.639) și sănătate (10.241). Astfel, dacă analizăm situația din sectorul privat, numărul de locuri de muncă vacante a cunoscut o creștere mai atenuată cu 8% față de trimestrul II 2016 (+3135), pe seama activităților de servicii suport și administrative cu 67,6% (+1.486), construcții cu 64,9% (+763) și serviciile de transport și depozitare cu 27,4% (+691). Factorii care au generat acest deficit de forță de muncă sunt migrația românilor, crearea rapidă de joburi de către multinaționalele prezente pe piața din România (circa 50% din locurile de muncă sunt generate de companiile multinaționale), calificarea slabă a forței de muncă, specializarea limitată a absolvenților de învățământ, cu o rată a șomajului în rândul tinerilor de 20%.

Resursele determinate de creșterea economică, dar și majorările succesive ale salariului minim, au condus, pe lângă îmbunătățirea ocupării, la menținerea ritmului anual ridicat al câștigului salarial net din sectorul privat în luna iunie (+11,3%) și în întreaga perioadă analizată (+12,0%). La nivel național, avansul câștigului salarial net (iunie 2017 față de iunie 2016) a fost mai alert (+14,5%) pe seama majorărilor salariale resimțite de bugetari (+27,6%). Începând cu anul 2010, creșterile salariale din sectorul public au fost mai mari decât cele din sectorul concurențial, tendință care ar putea influența anul viitor politica salarială a sectorului privat.

Creștere a deficitului de cont curent, însă în termenii prognozați

Poziția externă a României a cunoscut o ușoară deteriorare după primele șase luni ale anului. Astfel, investițiile directe ale nerezidenților în România (ISD) au însumat 1,84 mld. euro, în scădere cu 13,3% față de aceeași perioadă a anului precedent. Contul curent al balanței de plăți a înregistrat un deficit

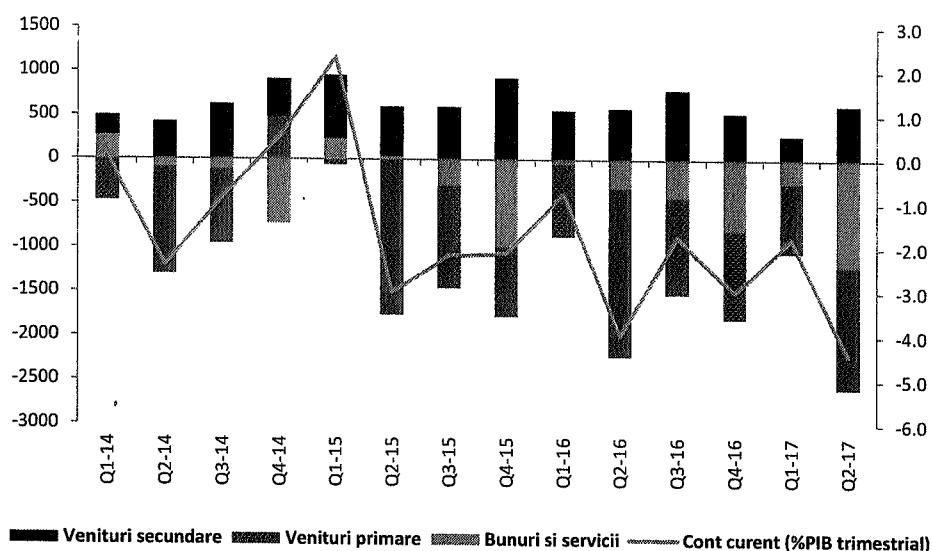
de 2,74 mld. euro, comparativ cu 1,96 mld. euro în ianuarie-iunie 2016, situație datorată preponderent majorării deficitului comercial de bunuri cu circa 25%, până la 5,22 mld. euro.

Avansul exporturilor FOB a fost determinat de produsele destinate pieței europene, exporturile intra-UE fiind în creștere cu 10,3%, în timp ce importurile CIF au avut un ritm superior pentru produsele provenind din afara UE (+22,3%). Astfel, deficitul comercial cu țările din afara UE a crescut de 4 ori, la 1,5 mld. euro, pe seama grupei combustibililor minerali (deficit de 1,1 mld. euro). În schimb, deficitul comercial rezultat din schimburile intracomunitare a fost corectat prin devansarea creșterii importurilor (+9,6%) de către exporturi (+10,3%). În cazul exporturilor se evidențiază consolidarea tranzacțiilor aferente sectoarelor dominate de investițiile străine directe, un rol important fiind alocat grupei „mașini, echipamente și mijloace de transport”. Acest sector a evoluat în ultimii ani sub impactul pozitiv al cererii externe, în contextul integrării producției autohtone (cu capital extern) în rețelele internaționale, în timp ce importurile continuă să fie influențate de preferința populației pentru vehiculele rulate din străinătate. Dinamica ridicată a exporturilor (+9,6%) și importurilor (+12,4%), exprimate în valută, în perioada analizată comparativ cu versiunea de toamnă a prognozei oficiale (9,0% respectiv 11,5%) se explică prin stimularea tranzacțiilor comerciale externe de către activitatea economică ridicată.

Deficitul contului curent în PIB a ajuns la 1,5% în primul semestru, comparativ cu 2,7% în prognoza CNP pentru întregul an. Acoperirea deficitului contului curent este sustenabilă în prezent, cu o contribuție a ISD în procent de 67%, iar creșterea acestuia în perspectivă va fi sub 3,0% din PIB (estimări CNP, CE, FMI).

Datoria externă totală s-a majorat cu 1,89 mld. euro față de decembrie 2016, la 94,3 mld. euro (51,4% raportată la PIB prognozat pentru 2017), pe seama datoriei publice pe termen lung (+1,52 mld. euro) și a datoriei externe pe termen scurt (+1,47 mld. euro).

Figura 3 Evoluția contului curent pe componente (mld. euro)

Sursa: BNR, calcule ASF

Creștere a datoriei publice, dar nivelul curent este sustenabil, sub cel al statelor din regiune

Nivelul actual al datoriei guvernamentale este redus comparativ cu cel al statelor din regiune (35,5% raportat la PIB prognozat pentru 2017), iar pe termen mediu este probabil să se mențină în vecinătatea

procentului de 40%, inferior plafonului de 60% stabilit de Tratatul de la Maastricht. În scenariul mai rezervat al Comisiei Europene, datoria publică va depăși nivelul de 40% din PIB în anul 2018 (40,9%), în condițiile realizării unor deficite bugetare ESA mai mari, de 3,5% în 2017, respectiv 3,7% în 2018.

Deficitul bugetar s-a majorat în ianuarie-iulie 2017 față de perioada similară a anului 2016, însă este încă la mai puțin de jumătate din nivelul programat pentru semestrul I 2017

România a realizat un deficit bugetar de 0,63% din PIB în primele șapte luni ale anului 2017, în sumă de 5,1 miliarde lei, față de deficitul de 1,7 miliarde lei în aceeași perioadă a anului 2016, dar sub nivelul de 12 mld. lei prevăzut în programarea bugetară pentru primul semestru. În vederea menținerii în ținta deficitului anual programat, de 24,1 mld. lei, pentru anul 2017, va fi necesar ca următoarele cinci luni să se încadreze într-un deficit de 18,9 mld. lei, cu 2,4 mld. lei peste deficitul consemnat în perioada corespunzătoare a anului 2016. Pe partea de venituri, s-au înregistrat creșteri față de anul trecut la încasările din contribuțiile sociale (+16,4%), impozitul pe salarii și venit (+10,8%) și veniturile din capital (+15,2%). Încasările din TVA s-au redus în primele șapte luni cu 4,6%, după ce, în primul semestru scăderea a fost de 4,3%, sugerând accentuarea declinului în luna iulie. De asemenea, încasările din accize au fost cu 5,8% mai mici, fiind influențate de reducerea nivelului acestora pentru unele produse energetice începând cu 1 ianuarie 2017. Pe partea de cheltuieli, se observă o anumită presiune provenind din majorarea cu 20,3% a sumelor destinate remunerației personalului bugetar, respectiv cu 10,7% a cheltuielilor cu asistența socială.

Estimări favorabile de creștere economică pentru finalul anului 2017. Posibile revizuiuri ascendente ale previziunilor Comisiei Europene privind România, în această toamnă

Poziționarea economiei românești în primul semestru peste așteptările analiștilor și a organismelor internaționale va determina în toamnă o revizuire în sens ascendent a previziunii Comisiei Europene (CE), după ce, în scenariul mai rezervat din luna mai, estimările creșterii PIB au fost revizuite ușor în scădere cu 0,1 puncte procentuale, la 4,3% în 2017, urmând o atenuare până la 3,7% în 2018. Recent, FMI (octombrie) și CNP (septembrie) au revizuit în creștere estimările privind evoluția economiei pentru anul curent la 5,5%-5,6%, de la 4,2% (FMI) respectiv 5,2% (CNP) în varianta de primăvară. În condițiile prognozelor actuale, România se va situa în fruntea clasamentului UE din punct de vedere al ritmului PIB.

Potrivit percepției mediului de afaceri (barometrul KeysFin), este probabilă o decelerare a ritmului de creștere în a doua jumătate a anului, pe fondul temperării dinamicii consumului privat, relansării mai modeste a formării brute de capital fix și a menținerii contribuției exportului net în teritoriu negativ, dar media anuală a creșterii PIB se va situa probabil peste ținta de 5,2% din Programul de Convergență.

Comisia Națională de Prognoză anticipează în versiunea preliminară de toamnă a prognozei oficiale un nivel ridicat al dinamicii PIB, la 5,6% - 5,5% în perioada 2017-2018, și un salt ulterior la 5,7% pentru 2019-2020, ca efect al reacției directe a economiei la stimulentele fiscale, după cum s-a observat în anii anteriori, în situația creșterii gradului de absorbție a fondurilor UE.

Scenariul CNP pentru anul 2017 prevede o relansare rapidă a industriei (+7,6%) și evoluția sectorului serviciilor (+5,6%) cu un ritm inferior comparativ cu anul precedent (+7,0%) datorită efectului de bază (creșteri importante în comerțul cu amănuntul, transporturi în anul precedent). Pe partea cererii, atenuarea dinamicii PIB în scenariul de primăvară al CE (+4,3%) evidențiază rolul mai redus al investițiilor cu o creștere moderată de 1,3%, comparativ cu 4,0% în cazul CNP. Diferențe apar și în ceea ce privește dinamica consumului final, mai accentuată în cazul CNP (+7,3%). Ritmul ridicat al creșterii

economice se va menține și anul viitor (5,5%) prin expansiunea cererii interne, caracterizată de intensificarea ritmului investițiilor în scenariul CNP (+7,9%). Vor acționa efectele relaxării fiscale iar cererea de consum va fi susținută de majorarea veniturilor salariale.

Tabelul 6 Prognoza PIB și a principalelor componente

	2016	2017	2017	2017	2018	2018	2018
		CE	FMI	CNP	CE	FMI	CNP
Produsul intern brut	4,8	4,3	5,5	5,6	3,7	4,4	5,5
Resurse							
Agricultură	0,0	–	–	3,0	–	–	1,9
Industrie	1,8	–	–	7,6	–	–	5,7
Construcții	1,8	–	–	1,5	–	–	7,0
Servicii	7,0	–	–	5,6	–	–	5,7
Utilizări							
Consumul final	6,9	6,3	–	7,3	4,4	–	5,8
Formarea brută de capital fix	-3,3	1,3	–	4,0	5,2	–	7,9
Exporturi	8,3	6,9	11,2	9,3	6,2	8,1	6,3
Importuri	9,8	8,6	10,6	11,4	7,9	9,9	7,9
Soldul contului curent	-2,3	-2,8	-3,0	-2,7	-2,9	-2,9	-2,6
Soldul administrației publice	-3,0	-3,5	-3,0*	-2,9	-3,7	-4,4*	-2,9

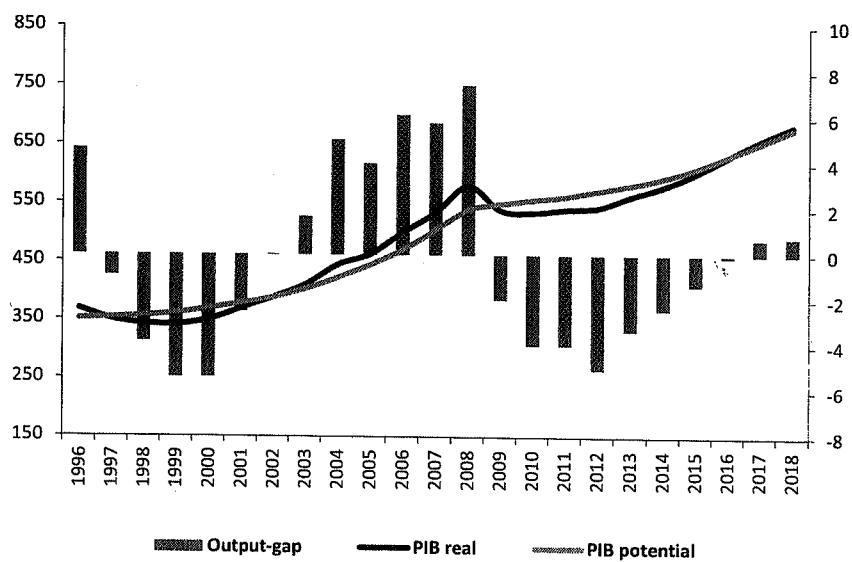
Sursa: CE (Mai 2017), FMI (Octombrie 2017) și CNP (Septembrie 2017)

*metodologia cash utilizată de FMI

Se remarcă și reconfirmarea în luna iulie a rating-ului României la "BBB- " aferent datoriei guvernamentale pe termen lung în monedă străină și locală de către Agenția de rating Fitch (14 iulie 2017), cu perspectivă stabilă, pe fondul nivelului redus al datoriei publice, stabilității sectorului bancar și dinamicii PIB/locuitor ridicate. De asemenea, Fitch a revizuit ascendent estimarea creșterii PIB în anul 2017 la 5,1%, de la 4,8% în versiunea precedentă. Cu toate acestea, Fitch consideră acumularea riscurilor la adresa stabilității macroeconomice în perioada următoare datorită relaxării fiscale prociclice și a dinamicii salariilor superioară dinamicii productivității muncii. În opinia agenției, există riscul supraîncălzirii economiei, deși inflația și creșterea creditării sunt încă moderate, precum și probabilitatea ridicată a creșterii deficitului bugetar peste 3,5% în 2017, comparativ cu ținta asumată de 2,9%. Totuși, o creștere economică ridicată ar putea corecta deficitul bugetar prin efectele de runda a doua legate de colectare și dinamica ridicată a bazelor de impozitare (consum, salarii, profituri).

Pe termen lung, România a intrat din anul 2016 în zona deviației PIB pozitive, adică avansul economiei se situează peste cel al PIB-ului potențial. Astfel, Comisia Europeană estimează o creștere constantă a PIB-ului potențial de 3,5% în perioada 2017-2018 comparativ cu o dinamică de 5,1% estimată de CNP, acesta fiind ritmul de creștere sustenabil, fără a determina accelerarea inflației și a amplifica dezechilibrele macroeconomice.

Figura 4 Ciclul de afaceri și evoluția PIB-ului potențial (în nivel) pe termen lung

Sursa: Comisia Europeană

Zona de început a ciclului economic actual (2017-2018), caracterizată de cererea excedentară în raport cu oferta, pare similară cu perioada 2002-2003, dar este mai echilibrată, cu deviația PIB-ului situată într-un proces de expansiune moderat

EVOLUȚIA PIEȚEI ASIGURĂRILOR DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017

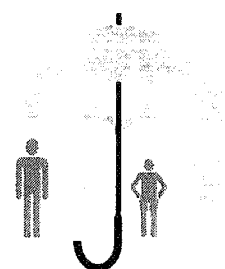
Prime brute subscrise: 5.043.654.230 lei	Indemnizații brute plătite: 2.509.862.514
↓	↓
AG	AG
3.972.468.844 lei	1.958.238.376 lei
↓	↓
AV	AV
1.071.185.386 lei	551.624.138 lei

**Contracte
de
asigurare**

AG:
12.663.958

AV:
1.923.024

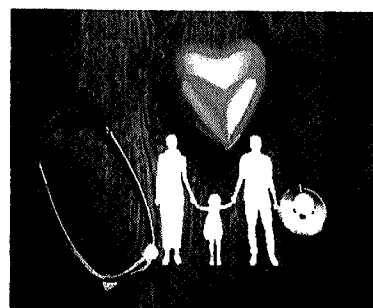
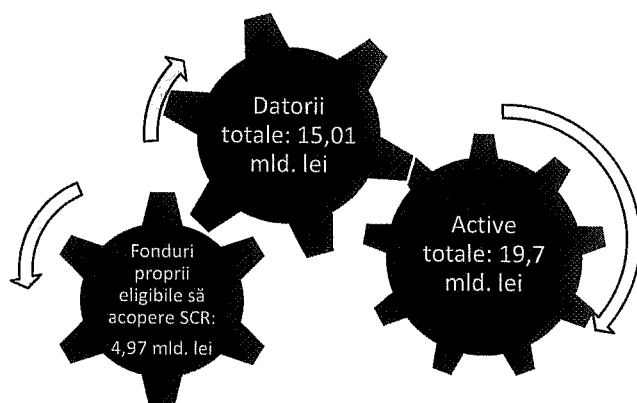
Total:
14.586.982

Rezerve tehnice:
15.215.243.509 lei

AG:
8.457.896.955 lei

AV:
6.757.346.554 lei

PIAȚA ASIGURĂRILOR

Societățile de asigurare autorizate și reglementate de ASF au înregistrat în primul semestru al anului 2017 un total al primelor brute subscrise, de 5,04 miliarde de lei, în creștere cu 8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul de prime brute subscrise pentru asigurările generale a înregistrat o creștere, în primul semestru al anului 2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016, cu 2%, iar segmentul de asigurări de viață a înregistrat o creștere cu 36%.

Din totalul primelor brute subscrise de societățile de asigurare autorizate și reglementate de ASF în primul semestru al anului 2017 (5,04 miliarde lei), primele brute subscrise pe teritoriul altor state au înregistrat un volum de 52 milioane lei, în scădere cu 38% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (83,5 milioane lei).

Societățile de asigurare autorizate în alte state membre UE au subscris în baza dreptului de stabilire, pe teritoriul României, prin intermediul unei sucursale, în primul semestru al anului 2017 un total al primelor brute subscrise de 363,9 milioane lei, în creștere cu 9% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Asigurările auto, incluzând clasa A3 (Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare) și clasa A10 (Asigurări de răspundere civilă pentru autovehicule) reprezintă 72,4% din totalul primelor brute subscrise aferente asigurărilor generale și 55,5% din totalul primelor brute subscrise de societățile de asigurări în primul semestru al anului 2017.

Subscrierile aferente clasei A10 au scăzut în primul semestru al anului 2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent cu 2,4% în timp ce subscrierile aferente clasei A3 au crescut cu aproximativ 7,4%.

Subscrierile aferente asigurărilor de viață au înregistrat o creștere semnificativă în primul semestru al anului 2017, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, cu 36% în principal datorită claselor de asigurare "C3 - Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții" (creștere cu 51%) și "C1 - Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare" (creștere cu 28%).

Acest raport este realizat pe baza raportărilor suplimentare, completate în baza evidențelor contabile și tehnic-operative, transmise de societățile de asigurare cu excepția capitolului referitor la regimul Solvabilitate II care este realizat pe baza raportărilor periodice de supraveghere transmise de societățile de asigurare care cad sub incidența acestui regim. Raportul este realizat pe baza raportărilor transmise de societățile de asigurare până la data de 5 septembrie 2017.

1. SOCIETĂȚI DE ASIGURARE

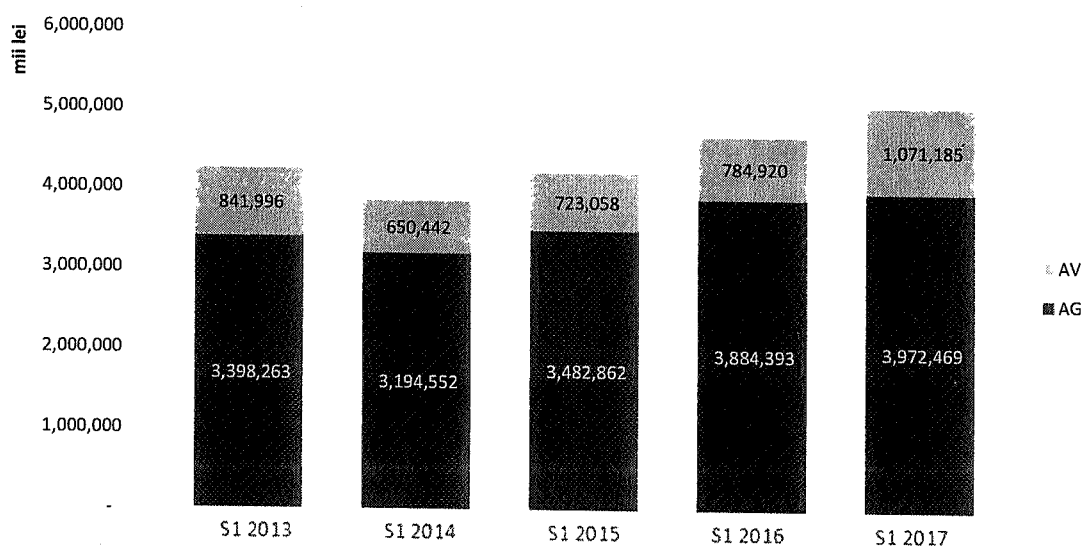
La 30 iunie 2017 activau pe piața asigurărilor 31 societăți de asigurare, autorizate și reglementate de ASF, dintre care 17 au practicat numai activitate de asigurări generale („AG”), 8 au practicat numai activitate de asigurări de viață („AV”) și 6 au practicat activitate compozită.

1.1. Prime brute subscrise (AG și AV)

Asigurătorii au cumulat în prima jumătate a anului 2017 prime brute subscrise în valoare de aproximativ 5,04 miliarde lei, în creștere cu 8% față de prima jumătate a anului 2016:

- primele brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor generale (AG) sunt în sumă de 3,97 miliarde lei, în creștere față de prima jumătate a anului precedent cu 2%;
- primele brute subscrise aferente asigurărilor de viață (AV) sunt în sumă de 1,07 miliarde lei, în creștere față de perioada similară a anului anterior cu 36%.

Figura 5 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2013 – 2017

Spre deosebire de piața europeană de asigurări care este dominată de segmentul asigurărilor de viață, în România, acesta reprezenta doar aproximativ 21% din primele brute subscrise, piața fiind dominată de asigurările generale, respectiv cele auto.

Tabelul 7 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2013 – 2017

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
AG	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.884.393.309	3.972.468.844
AV	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172	1.071.185.386
TOTAL	4.240.259.089	3.844.994.201	4.205.920.422	4.669.313.481	5.043.654.230
Pondere AG (%)	80%	83%	83%	83%	79%
Pondere AV (%)	20%	17%	17%	17%	21%

Tabelul 8 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2013 – 2017

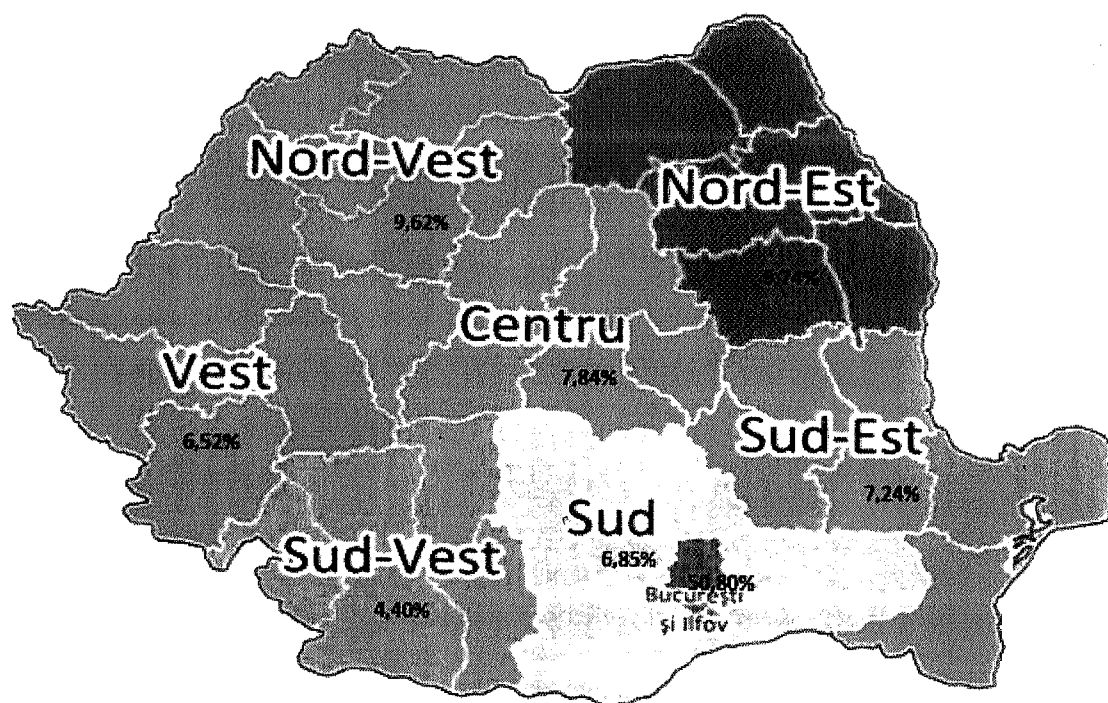
Categorie	Clasa Asigurare	PBS (lei)				
		S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
AG	A1	69.786.661	33.139.491	45.740.747	31.177.152	30.632.673
	A2	27.946.225	18.470.512	26.695.892	36.481.815	71.742.813
	A3	874.980.104	851.439.392	824.989.004	831.709.167	892.985.251
	A4	1.434.352	1.087.749	1.921.541	1.924.221	1.596.216
	A5	5.833.657	2.388.308	3.728.563	7.206.401	6.783.858
	A6	14.917.922	16.418.254	25.198.188	15.142.214	12.993.815
	A7	16.754.231	14.853.106	14.153.137	45.109.702	12.731.566
	A8	614.269.160	462.239.691	485.368.081	464.063.180	492.250.145
	A9	90.709.485	90.003.111	87.981.060	82.437.315	84.557.244
	A10	1.281.945.359	1.393.302.858	1.669.678.920	2.157.066.946	2.105.340.326
	A11	6.214.424	7.740.627	8.339.529	10.084.092	13.819.827
	A12	10.535.220	6.259.743	6.251.824	3.428.084	3.737.117
	A13	198.192.190	170.916.671	145.097.803	114.765.658	107.342.406
	A14	35.571.578	12.317.459	3.788.661	2.289.151	433.535
	A15	111.332.904	68.519.886	81.553.255	61.826.237	79.542.546
	A16	8.364.833	11.009.563	14.148.197	11.836.102	12.352.778
	A17	11.751	29.199	106.872	14.462	9.962
	A18	29.463.017	34.416.111	38.120.967	37.831.410	43.616.766
	TOTAL	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.884.393.309	3.972.468.844
AV	C1	527.186.668	428.915.907	467.719.773	533.713.877	682.760.436
	C2	625.794	549.317	508.005	451.586	336.618
	C3	280.231.064	196.579.466	229.868.336	214.158.933	324.411.418
	C4	0	0	0	0	0
	C5	0	0	0	0	0
	C6	0	0	0	0	0
	C7	0	0	0	0	0
	A1	16.039.269	724.675	801.577	4.241.664	18.549.367
	A2	17.913.221	23.673.105	24.160.490	32.354.112	45.127.547
	TOTAL	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172	1.071.185.386
TOTAL		4.240.259.089	3.844.994.201	4.205.920.422	4.669.313.481	5.043.654.230

În ceea ce privește distribuția geografică a subscrisorilor, se observă că atât în cazul asigurărilor generale cât și al asigurărilor de viață, contractele cu valoarea cumulată cea mai importantă sunt realizate în București și Ilfov, după care urmează la o distanță semnificativă regiunile Nord-Vest și Centru. În cazul asigurărilor de viață discrepanța între regiunea București și Ilfov și celelalte regiuni ale țării este mai pronunțată.

Figura 6 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

Figura 7 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România

Piața asigurărilor din România este caracterizată de un grad ridicat de concentrare. În prima jumătate a anului 2017, 88% din volumul total de prime brute subscrise a fost realizat de 10 societăți de asigurare din cele 31 de societăți care desfășurau la 30.06.2017 activitate de asigurare/reasigurare.

Tabelul 9 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață)

Nr. crt.	Societate	Cota totală de piață
1	CITY INSURANCE S.A.	13,20%
2	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	12,72%
3	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	12,28%
4	OMNIASIG VIG	10,15%
5	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	9,34%
Total (1-5)		57,70%
6	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	9,14%
7	NN ASIGURARI DE VIATA SA	7,12%
8	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	6,48%
9	UNIQA ASIGURARI S.A.	4,04%
10	BCR ASIGURARI DE VIATA VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	3,87%
Total (1-10)		88,35%
	Alte societăți	11,65%
TOTAL		100%

Prime brute subscrise pentru asigurări generale

Volumul total al primelor brute subscrise pentru asigurările generale, în prima jumătate a anului 2017, a fost de 3.972.468.844 lei, în creștere față de prima jumătate a anului precedent cu 2%.

Primele 10 societăți de asigurare care au subscris prime aferente asigurărilor generale au cumulat o valoare de 3.835.511.546 lei, ceea ce reprezintă 97% din totalul acestui segment de activitate.

Tabelul 10 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în prima jumătate a anului 2017

Nr. crt.	Societate	Cota totală de piață
1	CITY INSURANCE S.A.	16,75%
2	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	15,59%
3	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	14,30%
4	OMNIASIG VIG	12,89%
5	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	11,17%
Total (1-5)		70,71%
6	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	10,22%
7	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	7,36%
8	UNIQA ASIGURARI S.A.	5,13%
9	POOL-UL DE ASIGURARE P.A.I.D.	1,75%
10	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	1,39%
Total (1-10)		96,55%
	Alte societăți	3,45%
TOTAL		100,00%

Din totalul primelor brute subscrise pentru asigurări generale, cele mai mari ponderi le dețin clasele A10 - Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre, A3 Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant, A8 Incendiu și calamități naturale (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7).

În prima jumătate a anului 2017 ponderea acestor trei clase este de 88% din totalul primelor brute subscrise pentru activitatea de asigurări generale:

- A10 - Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre, cu un volum al primelor brute subscrise de 2.105.340.326 lei, reprezentând 53% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o scădere cu 2% față de aceeași perioadă a anului 2016;
- A3 - Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant, cu un volum al primelor brute subscrise de 892.985.251 lei, reprezentând 22% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o creștere cu 7% față de aceeași perioadă a anului 2016;
- A8 - Incendii și calamități naturale, (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7), cu un volum al primelor brute subscrise de 492.250.145 lei, reprezentând 12% din totalul subscrierilor pentru asigurări generale, a înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o creștere cu 6% față de aceeași perioadă a anului 2016.

Tabelul 11 Structura pe clase de asigurări generale

Clasa	PBS AG (lei)					Pondere 2017
	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017	
A10	1.281.945.359	1.393.302.858	1.669.678.920	2.157.066.946	2.105.340.326	53,00%
A3	874.980.104	851.439.392	824.989.004	831.709.167	892.985.251	22,48%
A8	614.269.160	462.239.691	485.368.081	464.063.180	492.250.145	12,39%
Alte clase	627.068.450	487.569.790	502.826.236	431.554.016	481.893.122	12,13%
TOTAL	3.398.263.073	3.194.551.731	3.482.862.241	3.884.393.309	3.972.468.844	100,00%

Figura 8 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări generale (milioane lei)

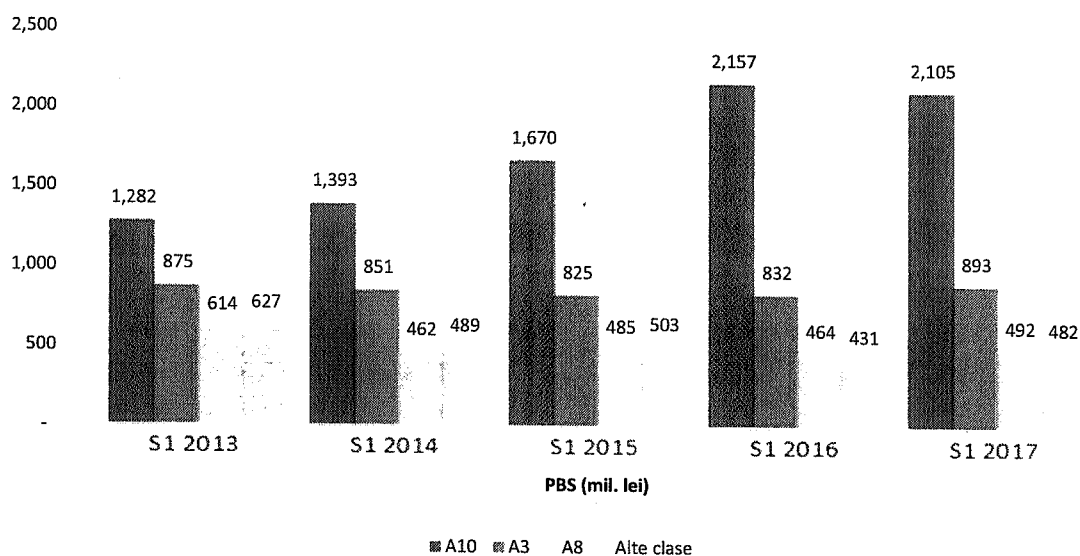
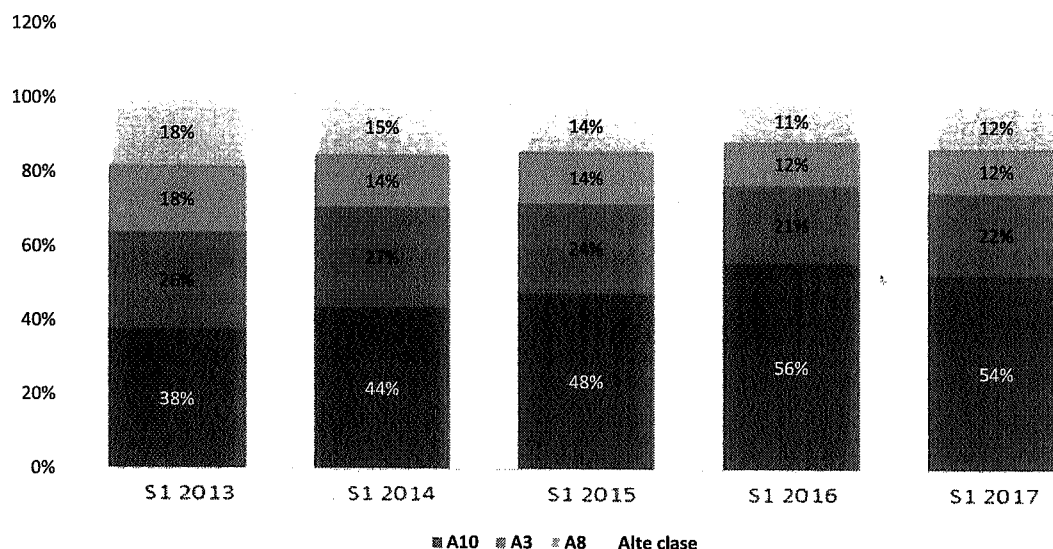

Figura 9 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale

Prime brute subscrise pentru asigurări de viață

Primele brute subscrise de către societățile de asigurări pentru activitatea de asigurări de viață a înregistrat o creștere cu 36% în prima jumătate a anului 2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut.

De asemenea, s-a menținut și în anul 2017 un grad mare de concentrare, astfel că 10 societăți au deținut o pondere de 95% din volumul total al primelor subscrise pe acest segment, cu subscrieri cumulate în valoare de 1.021.860.314 lei.

Tabelul 12 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2017

Nr. crt.	Societate	Cota de piață
1	NN ASIGURARI DE VIATA SA	33,53%
2	BCR ASIGURARI DE VIATA VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	18,21%
TOTAL (1-2)		51,74%
3	EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA S.A.	8,50%
4	ERGO ASIGURARI DE VIATA S.A.	7,03%
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	6,88%
6	BRD ASIGURARI DE VIATA S.A.	6,45%
7	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	6,10%
8	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	3,21%
9	SIGNAL IDUNA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	2,90%
10	UNIQA ASIGURARI DE VIATA SA	2,58%
TOTAL (1-10)		95,40%
Alte societăți		4,60%
TOTAL		100,00%

Din totalul primelor brute subscrise pentru asigurări de viață, cele mai mari ponderi le dețin clasele C1 - Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare și respectiv C3 - Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții și care împreună cumulează 94% din totalul primelor brute subscrise pentru activitatea de asigurări de viață.

Din analiza în dinamică se desprind următoarele concluzii:

- Clasa C1 - Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 64% din totalul subscrierilor pentru asigurări de viață, a înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o creștere cu 28% față de aceeași perioadă a anului trecut;
- Clasa C3 - Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții, reprezintă 30% din totalul subscrierilor pentru asigurări de viață, a înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o creștere cu 51% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Tabelul 13 Structura pe clase de asigurări de viață

Clasa	PBS AV (lei)					Pondere 2017	Ritm de modificare (%)
	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017		
C1	527.186.668	428.915.907	467.719.773	533.713.877	682.760.436	64%	28%
C3	280.231.064	196.579.466	229.868.336	214.158.933	324.411.418	30%	51%
Alte clase	34.578.284	24.947.097	25.470.072	37.047.362	64.013.532	6%	73%
TOTAL	841.996.016	650.442.470	723.058.181	784.920.172	1.071.185.386	100%	36%

Figura 10 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări de viață (milioane lei)

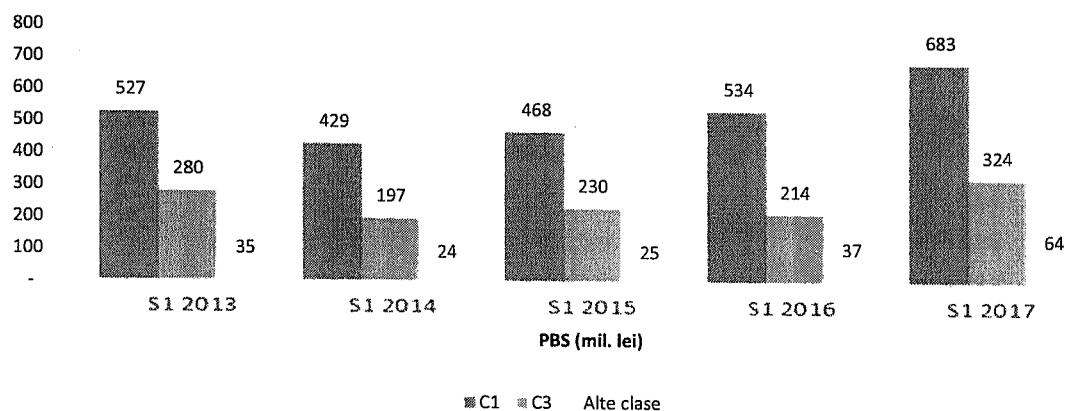
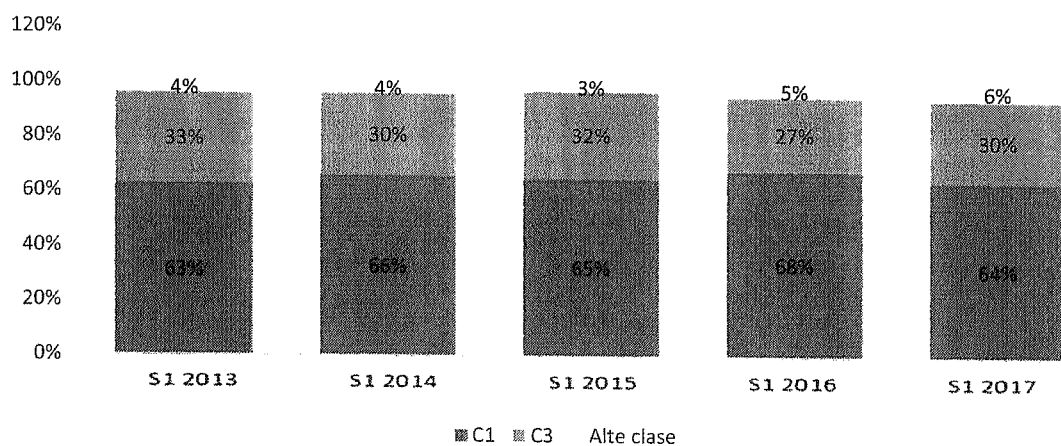

Figura 11 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață

1.2. Contracte de asigurare

La nivelul întregii piețe de asigurări, numărul de contracte de asigurare în vigoare la finalul primului semestru 2017 a fost de 14.586.982, în creștere față de perioada similară a anului precedent cu 11%.

Numărul de contracte de asigurare în vigoare la finalul primului semestru 2017 pentru asigurările generale reprezintă 87% din totalul numărului de contracte.

Atât numărul de contracte în vigoare la finalul semestrului I 2017 pentru AG, cât și pentru AV au înregistrat o creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent cu 10%, respectiv 18%.

Tabelul 14 Evoluția numărului total de contracte de asigurare în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
AG	12.740.963	11.897.931	12.042.203	11.471.075	12.663.958
AV	3.409.719	2.519.056	2.342.040	1.627.809	1.923.024
TOTAL	16.150.682	14.416.987	14.384.243	13.098.884	14.586.982

În ceea ce privește numărul de contracte de asigurare în vigoare la finalul primului semestru al ultimilor 5 ani, distinct pentru activitatea de asigurări generale și pentru cea desfășurată pe segmentul asigurărilor de viață, situația a fost următoarea:

Tabelul 15 Evoluția numărului de contracte de asigurare, pentru asigurările generale, în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017

Clasa de asigurare AG	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
A1	977.093	1.143.159	1.347.210	733.352	891.699
A2	505.038	256.329	142.238	203.896	247.599
A3	773.826	810.050	805.206	780.808	832.838
A4	302	261	286	259	345
A5	107	78	71	71	101
A6	1.310	1.435	1.472	1.157	1.450
A7	4.233	4.844	4.091	4.228	4.671
A8	4.700.923	3.931.556	3.715.454	3.560.653	3.605.985
A9	214.855	147.706	110.220	124.070	143.241
A10	4.467.568	4.681.529	4.866.543	5.040.030	5.695.440
A11	161	153	135	143	175
A12	265	263	3.826	191	256
A13	664.888	595.563	591.568	680.950	778.714
A14	35.719	33.212	32.033	18.414	136
A15	17.829	22.817	30.007	29.948	39.030
A16	10.348	13.402	11.608	11.888	15.383
A17	-	20.411	178.315	61.509	-
A18	366.498	235.163	201.920	219.508	406.895
TOTAL AG	12.740.963	11.897.931	12.042.203	11.471.075	12.663.958
Modificare față de perioada precedentă	-	-843.032	144.272	-571.128	1.192.883
Ritm de modificare (%) față de perioada precedentă	-	-7%	1%	-5%	10%

Tabelul 16 Evoluția numărului de contracte de asigurare, pentru asigurările de viață, în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017

Clasa de asigurare AG	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
C1	2.890.996	2.260.915	2.060.005	1.407.362	1.704.745
C2	1.961	1.670	1.496	1.357	1.170
C3	238.236	221.486	214.487	211.997	188.689
A1	269.949	2.899	2.240	1.869	19.900
A2	8.577	32.086	63.812	5.224	8.520
TOTAL AG	3.409.719	2.519.056	2.342.040	1.627.809	1.923.024
Modificare față de perioada precedentă	-	-890.663	-177.016	-714.231	295.215
Ritm de modificare (%) față de perioada precedentă	-	-26%	-7%	-30%	18%

1.3. Indemnizații brute plătite de asigurători (IBP)

În primul semestru al anului 2017, societățile de asigurare au raportat indemnizații brute plătite (excluzând maturități și răscumpărări parțiale și totale), cumulat pentru cele două categorii de asigurări, în sumă de 2.032.895.173 lei, astfel:

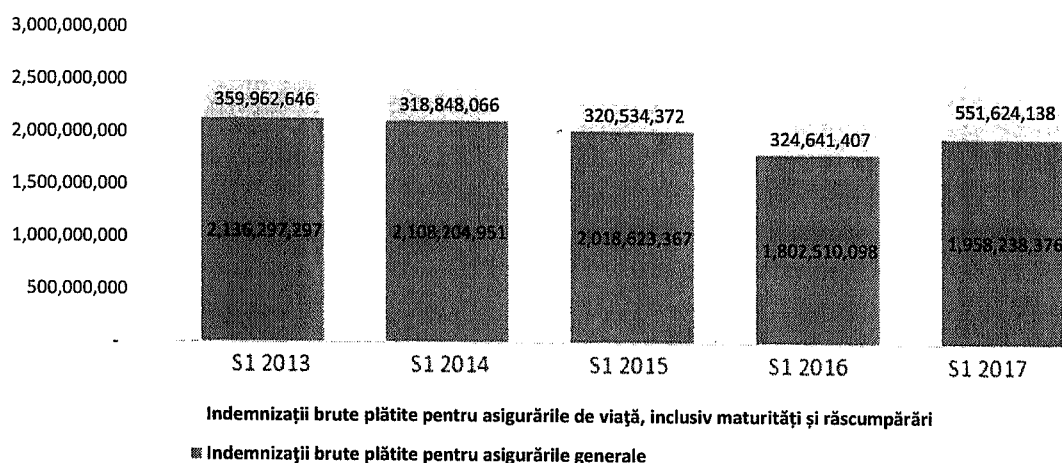
- 1.958.238.376 lei sunt aferente contractelor de asigurări generale (96%), înregistrând o creștere cu 9% față de perioada similară a anului 2016 (1.802.510.098 lei);
- 74.656.797 lei sunt sume plătite pentru indemnizații brute, aferente asigurărilor de viață, înregistrând o valoare asemănătoare comparativ cu perioada similară a anului 2016 (74.940.917 lei).

Indemnizațiilor brute aferente asigurărilor de viață li se adaugă maturități și răscumpărări parțiale sau totale, toate cumulate fiind în sumă de 476.967.341 lei, valoare în creștere cu 91% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior.

Daunele aferente portofoliului de asigurări ale celor patru societăți cărora le-a fost retrasă autorizația de funcționare, Astra (în anul 2015), Carpatica, Forte și LIG (în anul 2016), au fost preluate de Fondul de Garantare a Asiguraților care va efectua plăți în limita plafonului de 450.000 lei per creditor de asigurare.

În primul semestru al anului 2017, Fondul de Garantare a Asiguraților a plătit, ca urmare a falimentelor societăților Astra și Carpatica, daune în valoare de 90,1 milioane lei din care aproximativ 87% pentru daune RCA, iar rezerva de daune avizate la data de 30 iunie 2017 este în sumă de 640,6 milioane lei din care 75% reprezintă rezerva de daune avizate pentru asigurările RCA.

Figura 12 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)

Tabelul 17 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2013-2017

Perioada	IBP AG + AV (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)	IBP AG (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)	IBP AV, Maturități, Răscumpărări totale și parțiale (lei)	Ritm de modificare față de perioada anterioară (%)
S1 2013	2.496.259.943		2.136.297.297		359.962.646	
S1 2014	2.427.053.017	-2,77%	2.108.204.951	-1,32%	318.848.066	-11,42%
S1 2015	2.339.157.739	-3,62%	2.018.623.367	-4,25%	320.534.372	0,53%
S1 2016	2.127.151.505	-9,06%	1.802.510.098	-10,71%	324.641.407	1,28%
S1 2017	2.509.862.514	17,99%	1.958.238.376	8,64%	551.624.138	69,92%

Indemnizații brute plătite aferente asigurărilor generale

Cumulat, indemnizațiile brute plătite de 10 societăți de asigurări au reprezentat 98% din totalul indemnizațiilor plătite la nivelul segmentului de asigurări generale.

Tabelul 18 Societățile de asigurare cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale

Nr. crt.	Societate	Cota de piață (%)
1	CITY INSURANCE S.A.	15,15%
2	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	14,95%
3	OMNIASIG VIG (fosta BCR ASIGURARI VIG)	14,43%
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	13,80%
TOTAL (1-4)		58,33%
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	12,15%
6	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	11,45%
7	UNIQA ASIGURARI S.A.	7,99%
8	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	6,10%
9	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	1,25%
10	EXIM ROMANIA S.A.	0,91%
TOTAL (1-10)		98,20%
	Alte societăți	1,80%
TOTAL		100%

Ponderi semnificative ale indemnizațiilor brute plătite de societățile de asigurare au fost înregistrate pe următoarele clase de asigurare (92% din total):

- Clasa A10. Răspundere civilă pentru utilizarea vehiculelor auto terestre cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 1.128.277.108 lei, reprezintă 54% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o creștere cu 8% față de aceeași perioadă a anului precedent;
- Clasa A3. Vehicule terestre, exclusiv materialul feroviar rulant cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 589.655.701 lei, reprezintă 30% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o creștere cu 3% față de aceeași perioadă a anului precedent;
- Clasa A8. Incendiu și calamități naturale (pentru alte bunuri decât cele asigurabile în clasele A3 - A7) cu un volum al indemnizațiilor brute plătite de 83.104.943 lei, reprezintă 4% din totalul indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale și au înregistrat o creștere cu 2% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Indemnizațiile brute plătite pentru celelalte clase reprezintă 8% din total plăți aferente asigurărilor generale, ceea ce în mărime absolută a însemnat un cuantum de 157.200.624 lei.

Figura 13 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale

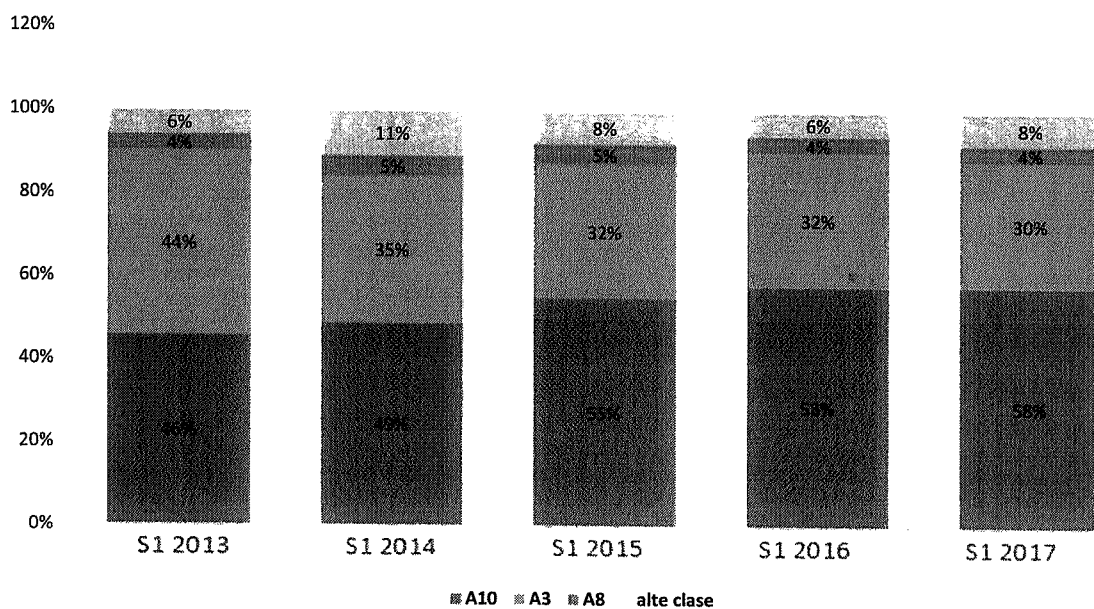
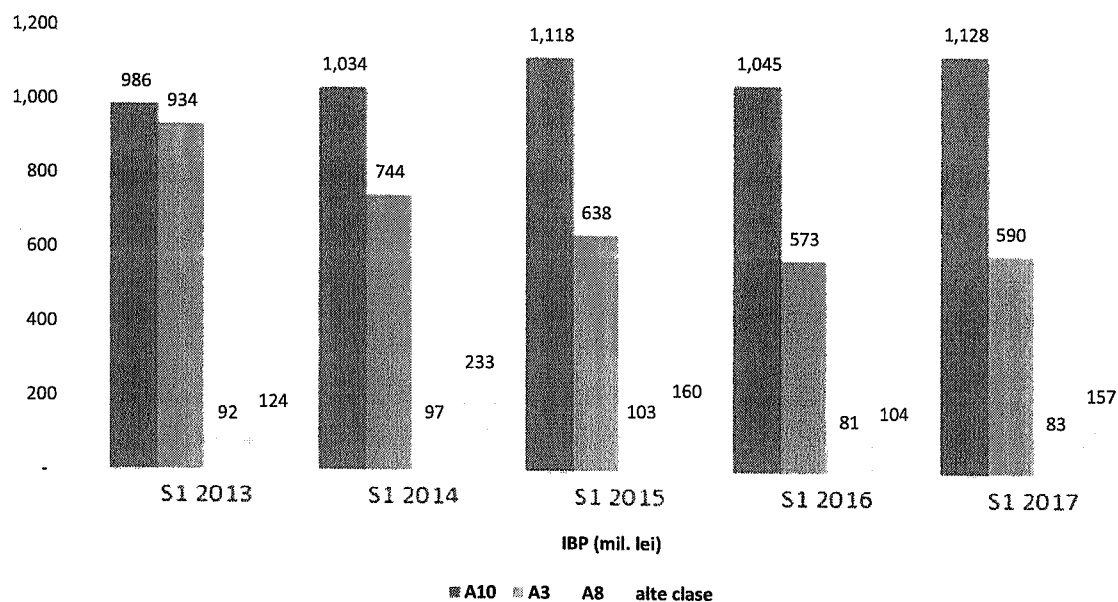

Figura 14 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite AG (milioane lei)

Indemnizațiile brute, maturități și răscumpărări aferente asigurărilor de viață

Valoarea indemnizațiilor brute, maturităților și răscumpărărilor plătite aferente asigurărilor de viață s-a situat, în prima jumătate a anului 2017, la 551.624.138 lei, înregistrând o creștere cu 70% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Cumulat, sumele brute plătite (indemnizații, maturități și răscumpărări) de către 10 societăți de asigurări au reprezentat 98% din totalul sumelor brute plătite la nivelul segmentului de asigurări de viață.

Tabelul 19 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață

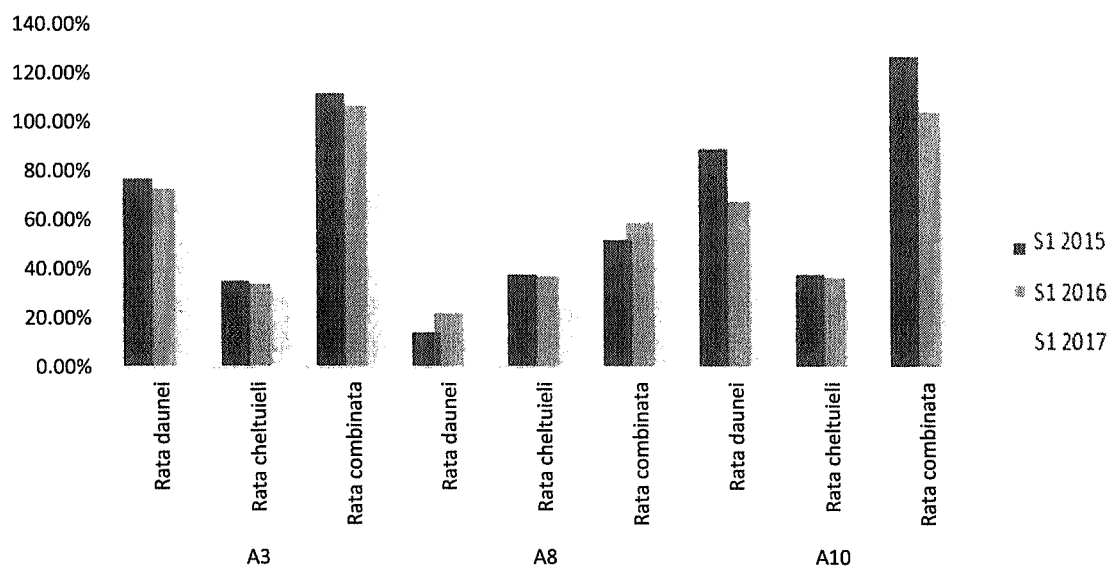
Nr. crt.	Societate	Pondere în total
1	NN ASIGURARI DE VIATA SA	34,10%
2	BCR ASIGURARI DE VIATA VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	28,43%
TOTAL (1-2)		62,53%
3	EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA S.A.	10,46%
4	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	8,42%
5	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	6,28%
6	GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	3,12%
7	SIGNAL IDUNA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	2,31%
8	GRAWE ROMANIA ASIGURARE S.A.	1,95%
9	AXA LIFE INSURANCE S.A.	1,43%
10	BRD ASIGURARI DE VIATA S.A.	1,28%
TOTAL (1-10)		97,79%
	Alte societăți	2,21%
TOTAL		100%

În 2017, cele mai mari ponderi în indemnizațiile brute plătite, în sumă totală de 551.624.138 lei, au fost deținute de următoarele clase de asigurare:

- Clasa C3. Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții, reprezintă 64% din total plăți efectuate și sunt în valoare de 351.980.266 lei;
- Clasa C1. Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 33% din total plăți efectuate și sunt în valoare de 182.795.528 lei;
- Plățile pentru celelalte clase au fost în cuantum de 16.848.344 lei și au reprezentat 3% din total plăți aferente asigurărilor de viață.

1.4. Rata daunei și a cheltuielilor

Figura 15 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada semestrul I 2015 – semestrul I 2017

În Tabelul de mai jos sunt prezentate ratele semestriale calculate pe date cumulate.

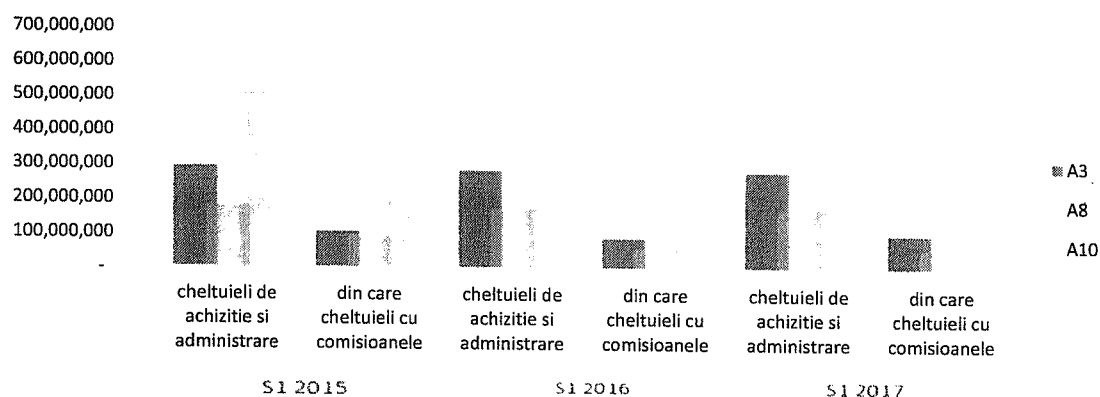
Tabelul 20 Evoluția semestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale

Perioada	Clasa A3			Clasa A8			Clasa A10		
	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată	Rata daunei	Rata cheltuielilor de achiziție și administrare	Rata daunei combinată
S1 2015	76,59%	35,12%	111,72%	14,15%	37,82%	51,97%	89,08%	38,00%	127,08%
S1 2016	72,81%	33,94%	106,75%	21,97%	37,17%	59,13%	67,53%	36,74%	104,26%
S1 2017	72,00%	31,98%	103,98%	24,58%	37,09%	61,67%	70,44%	28,53%	98,97%

Tabelul 21 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2015 - 2017 (trimestrul I al fiecărui an)

Perioada	Indicator	clasa A3	clasa A8	clasa A10
S1 2015	cheltuieli de achiziție și administrare	296.663.235	182.506.059	562.844.675
	din care cheltuieli cu comisioanele	105.672.833	96.086.287	279.093.366
S1 2016	cheltuieli de achiziție și administrare	285.227.234	174.158.766	655.979.821
	din care cheltuieli cu comisioanele	87.949.214	59.094.660	301.294.453
S1 2017	cheltuieli de achiziție și administrare	283.846.979	177.121.702	564.589.832
	din care cheltuieli cu comisioanele	101.072.451	60.485.361	209.200.745

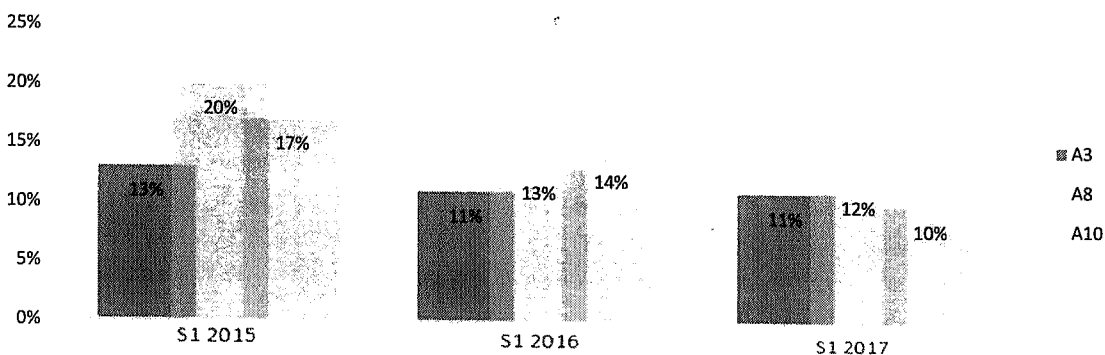
Figura 16 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2015 – 2017

Tabelul 22 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise, în perioada 2015 – 2017

Perioada	clasa A3	clasa A8	clasa A10
S1 2015	13%	20%	17%
S1 2016	11%	13%	14%
S1 2017	11%	12%	10%

Figura 17 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise (%)

Se observă că ponderea cheltuielilor cu comisioanele în primele brute subscrise a scăzut ca urmare a eforturilor societăților de asigurare de a reduce rata daunei combinate și deci de a îmbunătăți indicatorii de profitabilitate și stabilitate financiară.

Media la nivel de piață pe toate clasele de asigurări generale a scăzut de la 13% în prima jumătate a anului 2016 la 11% în prima jumătate a anului 2017.

1.5. Rezerve tehnice

La data de 30.06.2017, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare totală de 15.215.243.509 lei, în creștere față de sfârșitul trimestrului 1 2017 (14.764.520.714 lei), repartizate pe cele două categorii de asigurare după cum urmează:

- rezervele tehnice brute constituite pentru asigurările generale au înregistrat un volum de 8.457.896.955 lei, reprezentând 56% din total rezerve tehnice.
- pentru asigurări de viață, societățile au constituit rezerve în valoare de 6.757.346.554 lei, nivel aferent unei ponderi de 44%, din total rezerve tehnice.

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări generale

Pentru activitatea de asigurări generale, la data de 30.06.2017, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 8.457.896.955 lei.

Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor generale, la data de 30.06.2017, a fost următoarea:

- rezerva de prime, în valoare brută de 3.472.450.203 lei, reprezenta 41% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale;
- rezervele de daune avizate în valoare de 3.189.537.557 lei, reprezentau 38% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale;
- rezervele de daune neavizate brute, în valoare de 1.497.264.730 lei, reprezentau 18% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale.
- alte rezerve tehnice, în valoare de 298.644.465 lei, reprezentau 3% din valoarea totală a rezervelor tehnice brute aferente asigurărilor generale.

Tabelul 23 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale la 30.06.2017 comparativ cu 31.03.2017

	30.06.2017	Pondere în total	A10	A3	A8	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	Lei	lei	(%)
Rezerva de prime	3.472.450.203	41,06%	1.616.560.698	920.311.822	474.095.187	86,71%
Rezerva de daune avizate	3.189.537.557	37,71%	1.962.741.802	403.126.059	267.544.758	82,56%
Rezerva de daune neavizate	1.497.264.730	17,70%	1.217.885.656	100.253.576	59.644.924	92,02%
Alte rezerve tehnice	298.644.465	3,53%	636.101	93.555.557	145.967.196	80,42%
Total rezerve	8.457.896.955	100,00%	4.797.824.257	1.517.247.014	947.252.065	85,86%

	31.03.2017	Pondere în total	A10	A3	A8	Pondere clase semnificative
	lei	(%)	lei	Lei	lei	(%)
Rezerva de prime	3.456.594.182	41,92%	1.610.553.745	909.883.060	491.512.527	87,14%
Rezerva de daune avizate	3.068.858.651	37,22%	1.900.828.713	395.115.986	258.434.520	83,24%
Rezerva de daune neavizate	1.414.660.246	17,16%	1.147.664.892	95.752.940	53.953.329	91,71%
Alte rezerve tehnice	305.113.536	3,70%	12.358.885	94.190.928	141.732.756	81,37%
Total rezerve	8.245.226.615	100%	4.671.406.235	1.494.942.914	945.633.132	86,26%

Rezerve tehnice constituite pentru asigurări de viață

Pentru activitatea de asigurări de viață, la data de 30.06.2017, societățile de asigurare aveau constituite rezerve tehnice brute în valoare de 6.757.346.554 lei.

Dintre acestea, rezervele tehnice aferente clasei C3 Asigurări de viață și anuități, legate de fonduri de investiții și cele aferente clasei C1 Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare reprezintă împreună aproximativ 99% din total.

Creșterea valorii rezervelor tehnice în asigurările de viață este atât efectul subscrierii de noi riscuri, cât și al fluctuației valorii calculate a rezervelor ca urmare a modificării parametrilor incluși în baza tehnică (ex. randamentul fără risc utilizat pentru calculul valorii prezente a fluxurilor viitoare de încasări și plăți, rata bonusurilor anuale incluse în suma asigurată etc.).

Spre deosebire de asigurările generale unde polițele de asigurare au în general durata de 1 an sau mai puțin (rezervele constituite urmând să fie eliberate fie la momentul plății daunei, fie la finalul contractului), contractele de asigurare de viață au orizont îndelungat de timp ceea ce face ca rezervele tehnice să fie păstrate pe perioade lungi de timp și să se acumuleze gradual.

Tabelul 24 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 30.06.2017

	30.06.2017 (lei)	Pondere în total (%)
Rezerva de prime	463.849.602	6,86%
Rezerva de matematică	5.927.404.798	87,72%
Rezerva de beneficii și risturnuri	120.791.616	1,79%
Alte rezerve tehnice	245.300.538	3,63%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	6.757.346.554	100%

Tabelul 25 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.03.2017

	31.03.2017	Pondere în total (%)
Rezerva de prime	441.163.780	6,77%
Rezerva de matematică	5.817.903.847	89,24%
Rezerva de beneficii și risturnuri	119.571.195	1,83%
Alte rezerve tehnice	140.655.277	2,16%
Total rezerve tehnice aferente asigurărilor de viață	6.519.294.099	100%

1.6. Lichiditatea societăților de asigurare

Coeficientul de lichiditate se determină ca raportul dintre activele lichide prevăzute de norme și obligațiile pe termen scurt ale asigurătorilor față de asigurați și, potrivit cerințelor de prudențialitate, trebuie să fie supraunitar.

La 30 iunie 2017, coeficientul de lichiditate pentru fiecare dintre categoriile de asigurări, precum și elementele care contribuie la formarea acestuia au înregistrat următoarele mărimi:

Tabelul 26 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 30 iunie 2017

	Titluri de stat (mil. lei)	Obligațiuni municipale (mil. lei)	Valori mobiliare tranzacționate (mil. lei)	Depozite (mil. lei)	Cont curent și Casierie (mil. lei)	Obligații pe termen scurt (mil. lei)	Coeficient de lichiditate
AG	4.826	46	332	545	640	2.428	2,63
AV	3.059	64	1.302	288	95	957	5,03

Tabelul 27 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 31 martie 2017

	Titluri de stat (mil. lei)	Obligațiuni municipale (mil. lei)	Valori mobiliare tranzacționate (mil. lei)	Depozite (mil. lei)	Cont curent și Casierie (mil. lei)	Obligații pe termen scurt (mil. lei)	Coeficient de lichiditate
AG	4.693	47	326	507	591	2.336	2,64
AV	2.942	64	1.290	366	99	923	5,16

1.7. Reasigurarea

Pentru categoria asigurărilor generale

Aproximativ 39% din primele brute subscrise în prima jumătate a anului 2017 pe segmentul asigurărilor generale au fost cedate în reasigurare, nivelul fiind cel mai ridicat din ultimii 5 ani și totodată în creștere comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016 când se ridica doar la aproximativ 32%.

Tabelul 28 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG

Perioada	PBS (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare (%)
S1 2013	3.398.263.073	2.462.237.320	72,46%	27,54%
S1 2014	3.194.551.731	2.204.727.342	69,02%	30,98%
S1 2015	3.482.862.241	2.449.573.030	70,33%	29,67%
S1 2016	3.884.393.309	2.650.490.131	68,23%	31,77%
S1 2017	3.972.468.844	2.438.845.342	61,39%	38,61%

În primul semestru al anului 2017, aproximativ 38% din totalul indemnizațiilor brute plătite au fost cedate reasiguratorilor.

Tabelul 29 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG

Perioada	IBP (lei)	IBP nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
S1 2013	2.136.297.297	1.672.716.475	78,30%	21,70%
S1 2014	2.108.204.951	1.392.205.216	66,04%	33,96%
S1 2015	2.018.623.367	1.463.584.699	72,50%	27,50%
S1 2016	1.802.510.098	1.274.419.628	70,70%	29,30%
S1 2017	1.958.238.376	1.221.667.035	62,39%	37,61%

Din rezervele tehnice brute existente la finele semestrului I al anului 2017 circa 38% erau aferente cedărilor în reasigurare.

Tabelul 30 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
S1 2013	7.252.364.069	5.048.761.958	69,62%	30,38%
S1 2014	7.317.730.673	5.376.035.287	73,47%	26,53%
S1 2015	8.023.667.251	5.643.986.433	70,34%	29,66%
S1 2016	8.419.385.476	5.697.948.971	67,68%	32,32%
S1 2017	8.457.896.955	5.217.488.559	61,69%	38,31%

Pentru o parte importantă de produse de asigurări generale (ex. asigurările de catastrofă, asigurările de răspundere civilă), ca parte a strategiei proprii de management a riscurilor, asiguratorii apelează frecvent la diferite forme de contracte de cedare în reasigurare limitând astfel dauna maximă suportată în cazul apariției unor evenimente asigurate cu impact financiar semnificativ.

Pentru categoria asigurărilor de viață

În mod tradițional, există diferențe importante în ceea ce privește politica de reasigurare între activitățile de asigurări de viață și cele de asigurări generale.

În cazul asigurărilor de viață, în general societățile de asigurare preiau o parte mult mai mare din riscul subscris.

Datorită faptului că primele de asigurare sunt în general anticipate, iar despăgubirile, în caz de producerea evenimentului asigurat, sunt fixate prin contract pentru fiecare eveniment, deci mai predictibile, societățile de asigurări de viață nu apelează la fel de frecvent la cedarea în reasigurare ca cele de asigurări generale.

Tabelul 31 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV

Perioada	Prime brute subscrise (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
S1 2013	841.996.016	817.622.549	97,11%	2,89%
S1 2014	650.442.470	625.113.476	96,11%	3,89%
S1 2015	723.058.181	691.865.214	95,69%	4,31%
S1 2016	784.920.172	753.584.338	96,01%	3,99%
S1 2017	1.071.185.386	1.026.519.499	95,83%	4,17%

Tabelul 32 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV

Perioada	Prime brute subscrise (lei)	Prime nete de reasigurare (lei)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
S1 2013	60.535.040	55.015.264	90,88%	9,12%
S1 2014	62.186.999	54.325.851	87,36%	12,64%
S1 2015	74.171.976	63.500.456	85,61%	14,39%
S1 2016	74.940.917	66.778.771	89,11%	10,89%
S1 2017	74.656.797	66.830.483	89,52%	10,48%

Tabelul 33 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV

Perioada	Rezerve tehnice brute (lei)	Rezerve tehnice nete de reasigurare (%)	Gradul de reținere	Gradul de cedare în reasigurare
S1 2013	5.501.140.136	5.406.864.069	98,29%	1,71%
S1 2014	5.180.486.244	5.108.598.696	98,61%	1,39%
S1 2015	5.555.499.930	5.517.905.191	99,32%	0,68%
S1 2016	6.008.782.815	5.976.140.847	99,46%	0,54%
S1 2017	6.757.346.554	6.722.685.271	99,49%	0,51%

1.8. Profitabilitatea societăților de asigurare

La nivelul întregii piețe de asigurări, rezultatul net al activității din primul semestru al anului 2017 a fost unul pozitiv, profitul net total având valoarea de 260.374.231 lei.

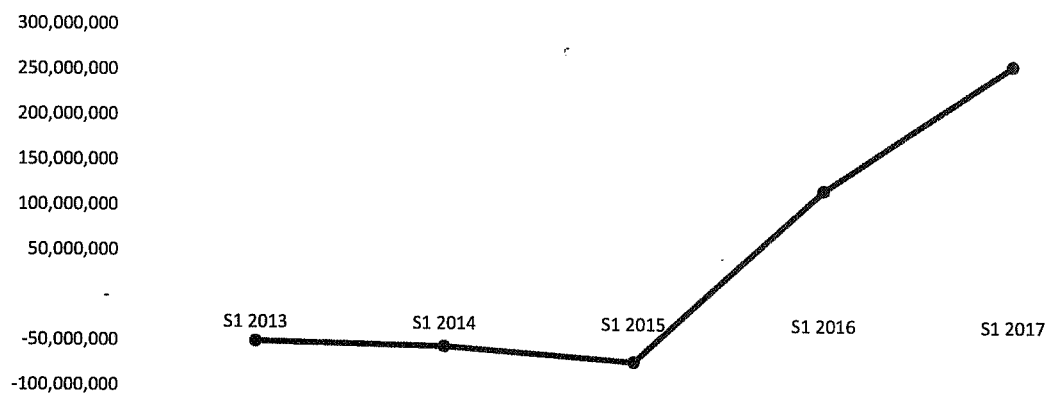
Valoarea profitului net, cumulat la nivelul întregii piețe, a fost de 292.127.680 lei, în creștere cu 23% față de semestrul I 2016.

Pierdere netă, cumulată la nivelul întregii piețe, a fost în valoare de 31.753.449 lei, în scădere cu 87% față de semestrul I 2016.

Tabelul 34 Rezultatul financiar net semestrial, la nivelul întregii piețe, în perioada 2013 - 2017

Perioada	Rezultat net financiar (lei)	Modificare nominală (lei) față de perioada precedentă	Ritm de modificare (%) față de perioada precedentă
S1 2013	-49.968.725	-	0%
S1 2014	-54.249.382	-4.280.657	-9%
S1 2015	-70.340.640	-16.091.258	-30%
S1 2016	121.079.940	191.420.580	272%
S1 2017	260.374.231	139.294.291	115%

Figura 18 Rezultatul financiar net semestrial, la nivelul întregii piețe, în perioada 2013 - 2017

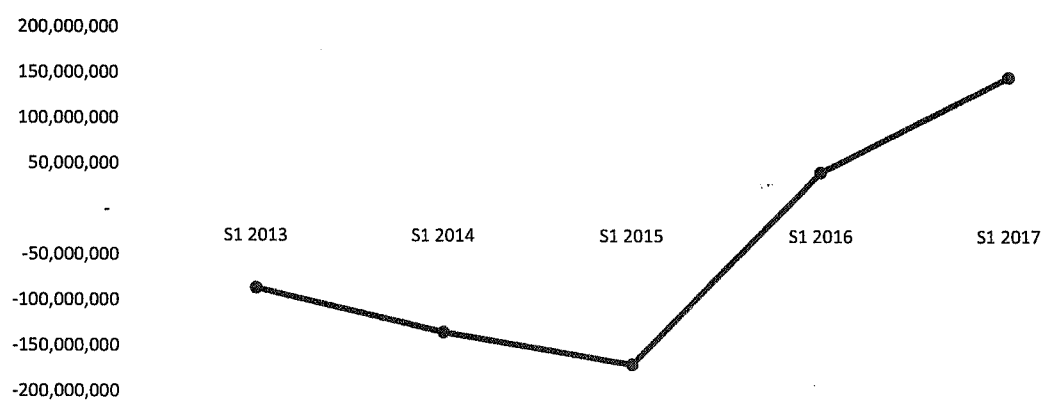

În ceea ce privește rezultatele tehnice obținute de societățile de asigurare în primul semestru al ultimilor 5 ani, distinct pentru activitatea de asigurări generale și pentru cea desfășurată pe segmentul asigurărilor de viață, situația a fost următoarea:

Tabelul 35 Rezultatul tehnic, la nivelul întregii piețe de asigurări generale, în perioada 2013 - 2017

Perioada	Rezultat tehnic pentru AG (lei)		Modificare nominală (lei) față de perioada precedentă		Ritm de modificare (%) față de perioada precedentă	
	Profit	Pierdere	Profit	Pierdere	Profit	Pierdere
S1 2013	135.814.267	222.233.756	-	-	0%	0%
S1 2014	100.262.584	234.831.739	-35.551.683	12.597.983	-26%	6%
S1 2015	55.714.597	225.283.690	-44.547.987	-9.548.049	-44%	-4%
S1 2016	146.976.504	105.104.950	91.261.907	-120.178.740	164%	-53%
S1 2017	172.345.350	25.893.502	25.368.846	-79.211.448	17%	-75%

Figura 19 Rezultatul tehnic net semestrial, la nivelul pieței de asigurări generale, în perioada 2013 - 2017

Tabelul 36 Rezultatul tehnic, la nivelul întregii piețe de asigurări de viață, în perioada 2013 - 2017

Perioada	Rezultat tehnic pentru AV (lei)		Modificare nominală (lei) față de perioada precedentă		Ritm de modificare (%) față de perioada precedentă	
	Profit	Pierdere	Profit	Pierdere	Profit	Pierdere
S1 2013	73.446.688	37.794.462	-	-	0%	0%
S1 2014	62.384.861	28.431.883	-11.061.827	-9.362.579	-15%	-25%
S1 2015	77.930.262	32.043.601	15.545.401	3.611.718	25%	13%
S1 2016	56.559.075	21.707.789	-21.371.187	-10.335.812	-27%	-32%
S1 2017	63.635.979	5.837.277	7.076.904	-15.870.512	13%	-73%

Figura 20 Rezultatul tehnic net semestrial, la nivelul pieței de asigurări de viață, în perioada 2013 - 2017

1.9. Date statistice sub noul regim de solvabilitate

Intrarea în vigoare a Directivei Solvabilitate II începând cu 1 ianuarie 2016 a impus societăților de asigurări necesitatea alinierii la noi reguli și standarde.

Directiva sporește protecția consumatorilor prin introducerea unor cerințe financiare prudențiale (Pilonul I) de natură să asigure garantarea efectuării plăților către deținătorii și/sau beneficiarii polițelor de asigurare.

Fiind un regim prudențial bazat pe riscuri, Solvabilitate II utilizează modele specifice de evaluare a activelor, obligațiilor și necesarului de capital pentru activitățile de asigurare.

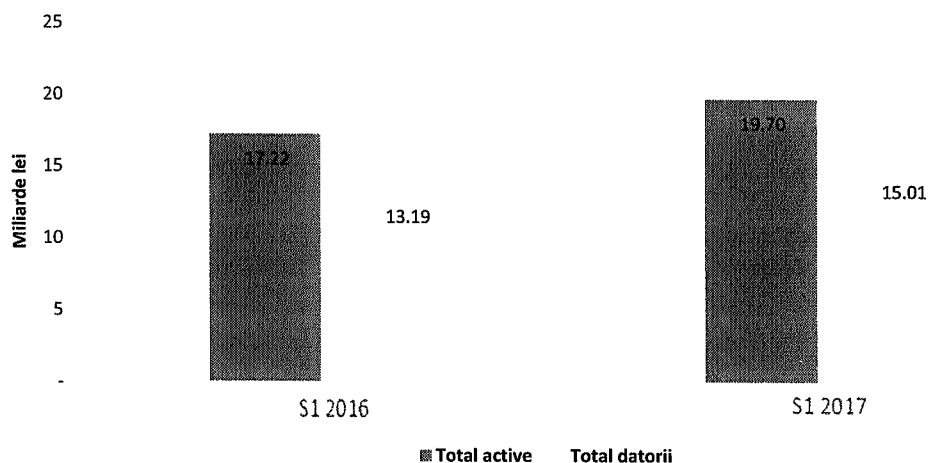
Prin aplicarea acestora rezultă diferențe semnificative comparativ cu valorile calculate conform reglementărilor statutare, în special în ceea ce privește rezervele tehnice și cerințele financiare prudențiale (necesarul de capital).

Conform Solvabilitate II cerințele de capital pentru societățile de asigurare sunt mai ridicate fiind bazate efectiv pe riscurile asumate de acestea (atât din perspectivă investițională, cât și din cea a subscrisorilor).

La finalul trimestrului II 2017, atât valoarea activelor, cât și cea a obligațiilor societăților de asigurare (măsurate conform principiilor regimului Solvabilitate II) au crescut comparativ cu valorile înregistrate la sfârșitul trimestrului II al anului precedent.

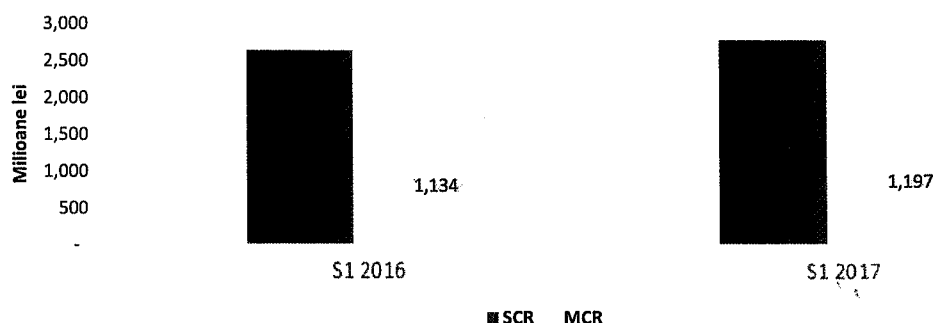
Atât activele totale, cât și datoriile totale ale societăților de asigurare au crescut cu 14% în trimestrul II 2017 comparativ cu valoarea consemnată la sfârșitul trimestrului II 2016.

Figura 21 Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare

Excedentul activelor față de datorii era de 4,69 miliarde lei la 30.06.2017 în creștere față de 4,03 miliarde lei, valoare înregistrată la sfârșitul trimestrului II 2016.

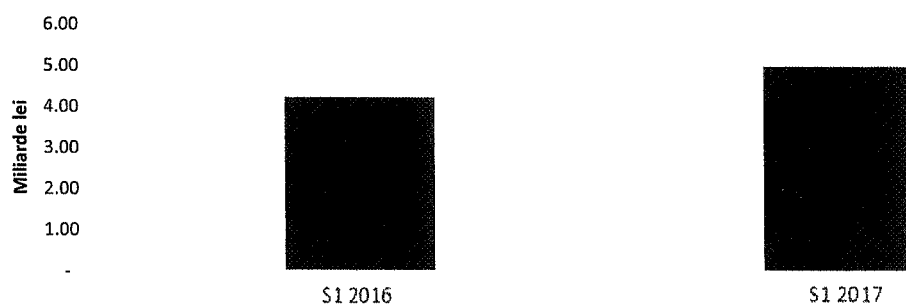
Figura 22 Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR)

O analiză comparativă între situația consemnată la sfârșitul trimestrului II 2016 și cea existentă la finalul trimestrului II al anului 2017 indică o creștere a cerinței de capital de solvabilitate (SCR) cu 140 milioane lei.

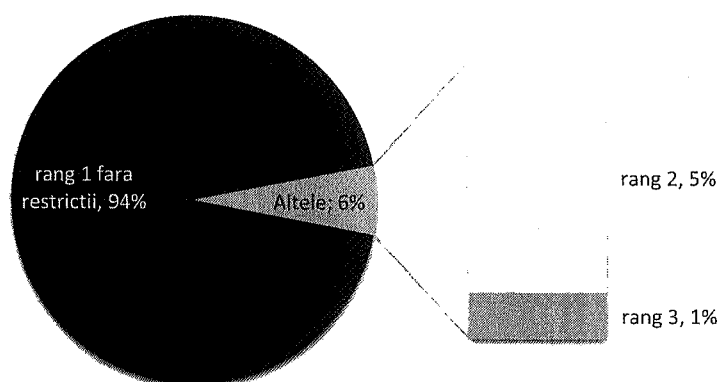
Fondurile proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate se află la finalul trimestrului II 2017 la o valoare de 4,97 miliarde lei în creștere cu 18%, comparativ cu trimestrul II 2016.

Figura 23 Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate

Valoarea agregată a fondurilor proprii eligibile să acopere SCR este formată prin însumarea fondurilor proprii ale societății clasificate pe cele 3 ranguri definite de regimul Solvabilitate 2 în funcție de criterii de calitate.

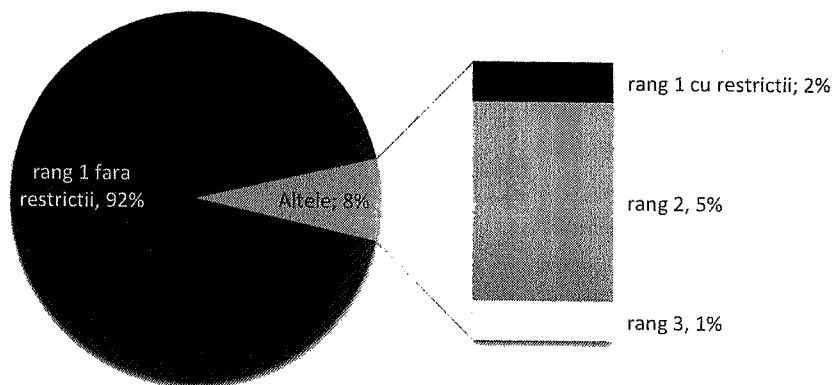
Figura 24 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR la data de 30.06.2016

La data de 30 iunie 2016, fondurile proprii eligibile să acopere SCR erau în valoare de 4,21 miliarde lei la nivelul întregului sistem, fiind compuse în principal din elemente de rang 1 fără restricții (94%) și elemente de rang 2 (5%).

La sfârșitul trimestrului II 2017, fondurile proprii eligibile să acopere SCR au ajuns la valoarea de 4,96 miliarde lei, iar în ceea ce privește elementele componente, elementele de rang 1 fără restricții au ponderea cea mai mare (92%).

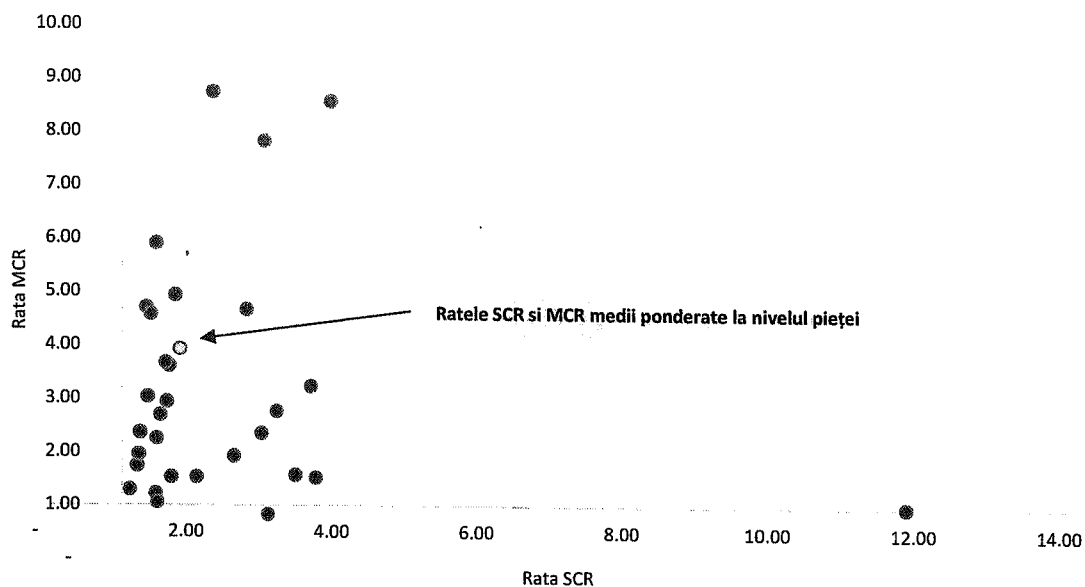
Figura 25 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (30.06.2017)

Ponderea semnificativă a elementelor de rang 1 în total fonduri proprii eligibile indică faptul că, la nivel de piață, capitalul deținut de societățile de asigurare din România este de foarte bună calitate (preponderent capital propriu).

La sfârșitul trimestrului II 2017 toate societățile îndeplinesc cerințele necesarului de capital (SCR), iar referitor la cerințele minime de capital (MCR), doar o societate nu îndeplinește cerințele minime de capital, aceasta fiind la data de 30 iunie 2017 în proces de a transfera portofoliul de asigurări.

Figura 26 Distribuția societăților de asigurare în funcție de rata SCR/MCR la 30 iunie 2017

Ratele SCR și MCR la nivelul pieței

Ratele SCR și MCR la nivelul pieței, calculate ca medie ponderată a ratelor SCR / MCR individuale ale societăților de asigurare, au fost supraunitare atât la finalul semestrului I 2017, cât și la finalul semestrului I 2016.

De asemenea, rata SCR și rata MCR la nivelul pieței au înregistrat creșteri la sfârșitul primului semestru 2017 comparativ cu sfârșitul semestrului I 2016.

Rata SCR la nivelul pieței a înregistrat o creștere cu 12%, iar rata MCR la nivelul pieței a înregistrat o creștere cu 11%, așa cum rezultă din următorul tabel:

Tabelul 37 Ratele SCR și MCR la nivelul pieței

	S1 2016	S1 2017
Rata SCR la nivelul pieței	1,60	1,79
Rata MCR la nivelul pieței	3,54	3,92

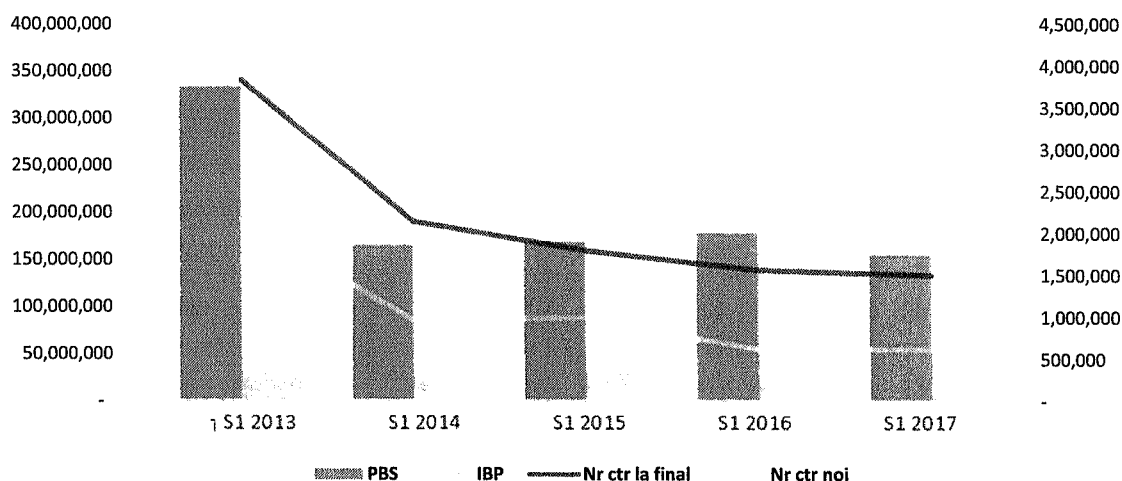
1.10. Asigurările de locuințe

Subscrierile aferente asigurărilor facultative de locuințe au înregistrat în prima jumătate a anului 2017 o scădere cu 13% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Tabelul 38 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2013 - 2017 (semestrial)

Perioada	Număr contracte în vigoare (buc.)	Număr contracte încheiate în perioada raportare (buc.)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
S1 2013	3.837.033	2.165.329	334.307.079	31.320.492
S1 2014	2.140.821	963.312	165.181.041	26.648.793
S1 2015	1.793.323	995.565	168.855.084	31.462.110
S1 2016	1.563.069	617.610	178.597.563	22.069.133
S1 2017	1.502.064	621.008	155.299.242	28.632.886

Figura 27 Evoluția numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2013 - 2017 (semestrial)

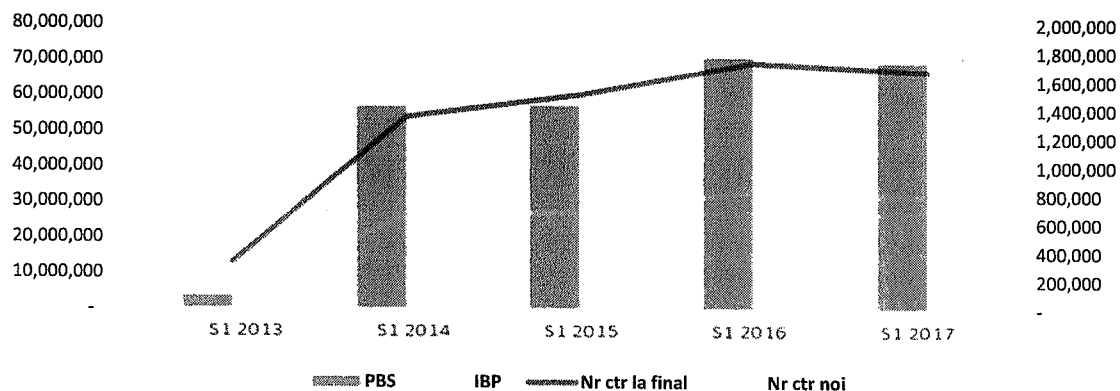
Asigurările obligatorii de locuințe sunt ilustrate de rezultatele activității Pool-ului de Asigurare Împotriva Dezastrelor, PAID.

Comparativ cu semestrul I 2016, numărul de contracte în vigoare la finalul semestrului I 2017 s-a diminuat cu 3%, iar primele brute subscrise au scăzut cu 2%.

Tabelul 39 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
S1 2013	329.410	55.237	3.704.344	57.961
S1 2014	1.350.110	670.085	56.872.072	482.851
S1 2015	1.506.117	685.300	57.135.159	2.422.732
S1 2016	1.733.327	827.962	70.812.149	751.028
S1 2017	1.672.974	798.271	69.407.852	1.490.510

Figura 28 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe

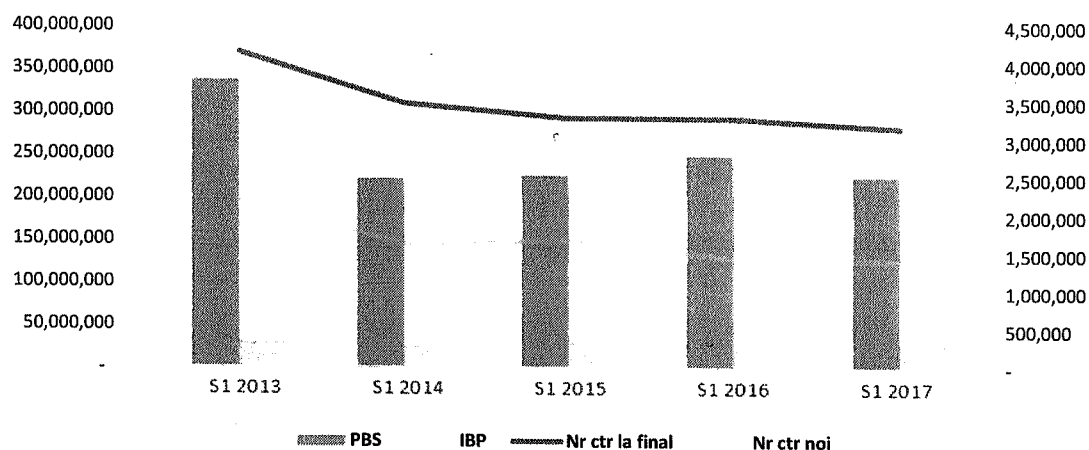

Pe ansamblul pieței asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative), în prima jumătate a anului 2017, s-a consemnat o scădere a primelor brute subscrise de aproximativ 10% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Tabelul 40 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)

Perioada	Număr de contracte în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare (buc)	Număr de contracte noi, încheiate în perioada de raportare (buc)	Prime brute subscrise (lei)	Indemnizații brute plătite (lei)
S1 2013	4.166.443	2.220.566	338.011.423	31.378.453
S1 2014	3.490.931	1.633.397	222.053.113	27.131.644
S1 2015	3.299.440	1.680.865	225.990.243	33.884.842
S1 2016	3.296.396	1.445.572	249.409.712	22.820.161
S1 2017	3.175.038	1.419.279	224.707.094	30.123.396

Figura 29 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)

1.11. Evoluția pieței de asigurări de răspundere civilă auto RCA, subscrise pe teritoriul României în primul semestru 2017

În primul semestru al anului 2017 pe piața asigurărilor își desfășurau activitatea următorii asigurători autorizați de A.S.F. pentru activități de asigurări RCA:

Allianz-Tiriac Asigurări S.A.	Asigurarea Românească - Asirom Vienna Insurance Group S.A.	Societatea de Asigurare - Reasigurare City Insurance S.A.
Euroins România Asigurare - Reasigurare S.A.	Generali Romania Asigurare Reasigurare S.A	Grawe Romania Asigurare S.A
Groupama Asigurări S.A	Omniasig Vienna Insurance Group S.A.	Uniq S.A

Cota de piață

În primul semestru al anului 2017 se observă o concentrare semnificativă, respectiv primii 2 asigurători au cumulat 58% (comparativ cu 38% în anul 2016) din totalul primelor brute subscrise aferente asigurărilor RCA din România.

Tabelul 41 Cota de piață aferentă asigurărilor RCA în primul semestru al anului 2017

Nr. crt.	Societate	Cota de piață
1	CITY INSURANCE	30,27%
2	EUROINS	27,94%
TOTAL (1-2)		58,21%
3	ASIROM VIG	12,77%
4	ALLIANZ - TIRIAC	8,08%
5	OMNIASIG VIG	6,81%
6	GENERALI	5,49%
7	GROUPAMA	5,33%
8	UNIQA	3,22%
9	GRAWE	0,09%
TOTAL		100%

În mod tradițional piața RCA din România a fost dominată de 3-4 asigurători, în timp ce ponderile celorlalți jucători au fost mult mai reduse sau chiar nesemnificative.

În anul 2016 și în primul semestru al anului 2017, societățile cu cea mai mare pondere în piața de asigurări RCA erau Euroins, City Insurance și Asirom care dețineau împreună peste jumătate din piață (54% la 31.12.2016 și 71% la 30.06.2017).

Tabelul 42 Evoluția cotelor de piață înregistrate pentru asigurările RCA 2012- S1 2017

	Societate	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Semestrul I 2017
1	EUROINS	19,50%	16,60%	22,00%	20,57%	27,94%
2	CARPATICA	17,30%	18,00%	16,40%	10,52%	0,00%
3	ASIROM VIG	8,60%	9,40%	12,70%	17,34%	12,77%
4	CITY INSURANCE	7,50%	10,70%	10,40%	16,14%	30,27%
5	OMNIASIG VIG	7,90%	9,90%	10,20%	8,92%	6,81%
6	ASTRA	15,10%	15,40%	8,70%	0,00%	0,00%
7	ALLIANZ - TIRIAC	8,70%	8,30%	8,20%	9,49%	8,08%
8	GROUPAMA	5,20%	4,30%	5,60%	7,00%	5,33%
9	UNIQA	8,20%	5,50%	3,80%	4,91%	3,22%
10	GENERALI	1,70%	1,70%	1,90%	5,09%	5,49%
11	ABC	0,30%	0,30%	0,00%	0,00%	0,00%
12	GRAWE	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,09%
Total		100%	100%	100%	100%	100%
Pentru Omnisig VIG, pentru anii dinainte de fuziune au fost cumulate cifrele Omnisig cu BCR Asigurari Generale						
Pentru Generali, pentru anii dinainte de fuziune au fost cumulate cifrele Generali cu Ardaf						
Pentru Astra au fost folosite date la 30 iunie 2015 pentru anul 2015						
Pentru Carpatica au fost folosite date la 30 iunie 2016 pentru anul 2016						

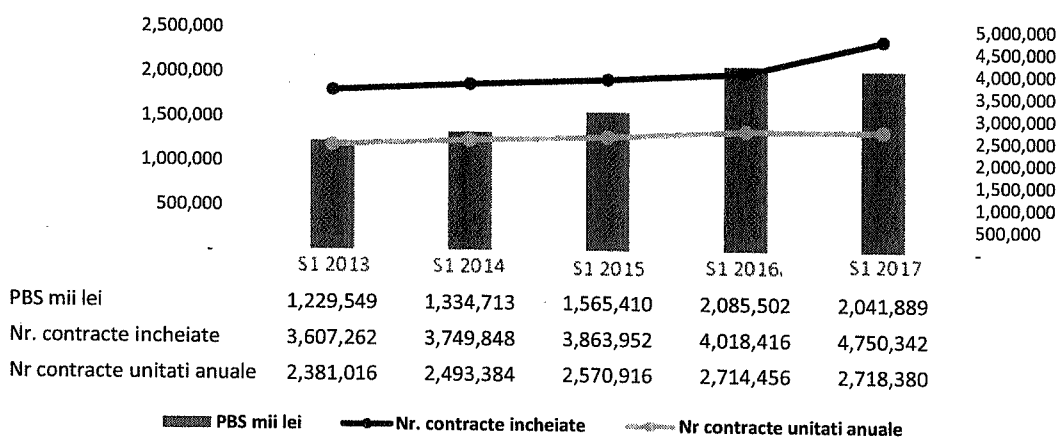
Evoluția primelor

Valoarea totală a primelor de asigurare subscrise pentru asigurările RCA în primul semestru 2017 a atins valoarea de 2.041.889.248 lei, restul până la totalul clasei A10 reprezentând asigurările transportatorului pentru marfa transportată în calitate de căraș și asigurările RCA subscrise pe teritoriul altor state membre UE în baza dreptului de liberă prestare a serviciilor.

Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent a fost înregistrată o scădere a primelor brute subscrise cu 2%.

Exprimat în unități anuale (pentru a ține seama de durata diferită a polițelor), numărul de contracte RCA încheiate în primul semestru al anului 2017 a fost de 2.718.380 contracte, valoare asemănătoare cu cea înregistrată în aceeași perioadă a anului anterior.

Figura 30 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA în perioada 2013-2017

În primul semestru al anului 2017, comparativ cu perioadele similare ale anilor precedenți, cea mai mare pondere este reprezentată de polițele cu o valabilitate de 6 luni.

Tabelul 43 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de perioada contractată – 2013-2017

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
Pe perioada de 12 luni	37,01%	38,32%	38,63%	41,05%	34,13%
Pe perioada de 11 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,03%
Pe perioada de 10 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%
Pe perioada de 9 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%
Pe perioada de 8 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,10%
Pe perioada de 7 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,12%
Pe perioada de 6 luni	56,99%	55,28%	54,69%	51,81%	43,49%
Pe perioada de 5 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,09%
Pe perioada de 4 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,17%
Pe perioada de 3 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	3,56%
Pe perioada de 2 luni	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,00%
Pe perioada de 1 lună	6,00%	6,40%	6,68%	7,14%	16,23%
Total	100%	100%	100%	100%	100%

În primul semestru 2017 nu au fost modificări semnificative ale structurii portofoliilor de clienți, astfel că la nivelul întregii piețe ponderea contractelor încheiate cu persoane fizice s-a menținut la un nivel constant, în jur de 78 - 79%.

Tabelul 44 Pondere număr contracte încheiate în total contracte în funcție de contractant (persoană fizică sau persoană juridică) în perioada 2013-2017

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
Persoane fizice	77,79%	78,35%	78,57%	78,44%	79,23%
Persoane juridice	22,21%	21,65%	21,43%	21,56%	20,77%
Total	100%	100%	100%	100%	100%

Evoluția primei medii RCA

Tabelul 45 Evoluția primei medii RCA anualizate în perioada 2013-2017

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
Total piață	516	535	609	768	731
Persoane fizice	386	386	424	497	538
Persoane juridice	914	1.010	1.209	1.650	1.356

Pentru a ilustra modalitatea de calcul a primei medii este prezentat mai jos calculul detaliat pentru primul semestru al anului 2017.

Tabelul 46 Prima medie RCA în primul semestru al anului 2017

	Total	Persoane fizice	Persoane juridice
Număr contracte încheiate în perioadă:	4.750.342	3.763.700	986.642
Pe perioada de 12 luni	1.621.167	1.129.131	492.036
Pe perioada de 11 luni	1.632	1.075	557
Pe perioada de 10 luni	875	434	441
Pe perioada de 9 luni	2.945	2.274	671
Pe perioada de 8 luni	4.922	3.953	969
Pe perioada de 7 luni	5.780	4.695	1.085
Pe perioada de 6 luni	2.065.952	1.783.210	282.742
Pe perioada de 5 luni	4.319	3.908	411
Pe perioada de 4 luni	8.049	6.289	1.760
Pe perioada de 3 luni	168.889	143.272	25.617
Pe perioada de 2 luni	94.966	81.242	13.724
Pe perioada de 1 lună	770.846	604.217	166.629
Prime subscrise RCA (lei) din care:	2.041.889.248	1.147.510.726	894.378.522
Cu valabilitate pentru 12 luni	1.216.305.304	555.313.314	660.991.990
Cu valabilitate pentru 11 luni	1.046.028	487.156	558.872
Cu valabilitate pentru 10 luni	633.756	184.177	449.579
Cu valabilitate pentru 9 luni	1.679.755	796.734	883.021
Cu valabilitate pentru 8 luni	1.956.566	1.121.543	835.023
Cu valabilitate pentru 7 luni	2.119.240	1.179.888	939.352
Cu valabilitate pentru 6 luni	684.677.827	508.014.204	176.663.623
Cu valabilitate pentru 5 luni	1.252.279	918.136	334.143
Cu valabilitate pentru 4 luni	2.397.091	1.317.594	1.079.497
Cu valabilitate pentru 3 luni	36.287.053	26.448.669	9.838.384
Cu valabilitate pentru 2 luni	14.120.651	10.167.349	3.953.302
Cu valabilitate pentru o luna	79.413.698	41.561.962	37.851.736
Prima medie RCA pentru contracte pe 12 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 12 luni și număr contracte RCA cu valabilitate 12 luni) - lei	750	492	1.343
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 6 luni (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 6 luni si număr contracte RCA cu valabilitate 6 luni înmulțit cu 2) - lei	663	570	1.250
Prima medie anualizată RCA pentru contracte pe 1 lună (calculată ca raport între volumul primelor subscrise pentru contracte cu valabilitate 1 lună si număr contracte RCA cu valabilitate 1 lună înmulțit cu 12) - lei	1.236	825	2.726
Unități anuale de expunere (număr contracte pe 12 luni+număr contracte pe 6 luni împărțit la 2+număr contracte pe 1 lună împărțit cu 12)	2.792.000	2.132.597	659.403
Prima medie RCA anualizată (PBS împărțit la unități anuale de expunere) - lei	731	538	1.356

Evoluția daunelor

Dauna medie RCA plătită pentru vătămări corporale în primul semestru al anului 2017 a scăzut comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent cu 9%, iar cea pentru daune materiale a scăzut cu 4%.

În primul semestru al anului 2017, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, prima medie a înregistrat o scădere cu aproximativ 5%, iar dauna medie o scădere cu aproximativ 2%.

Figura 31 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2013-2017 pentru vătămări corporale (în mii lei) și numărul de dosare de daună plătite aferente

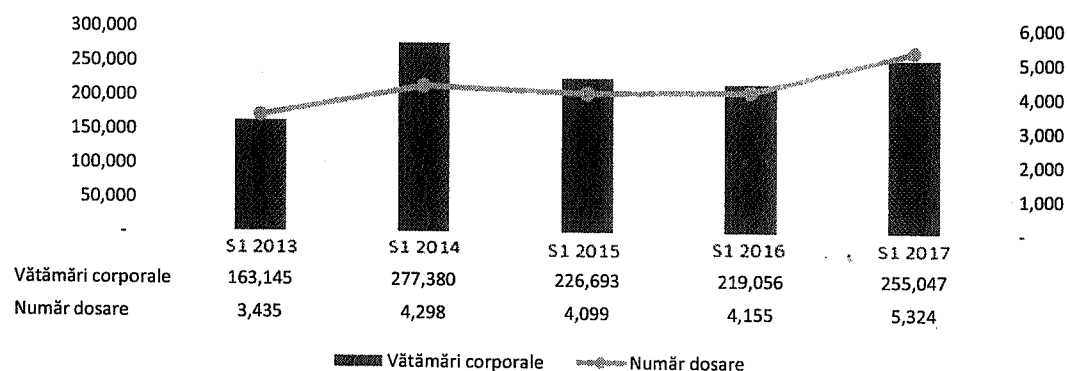

Figura 32 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2013-2017 pentru daune materiale (în mii lei) și numărul de dosare de daună plătite aferente

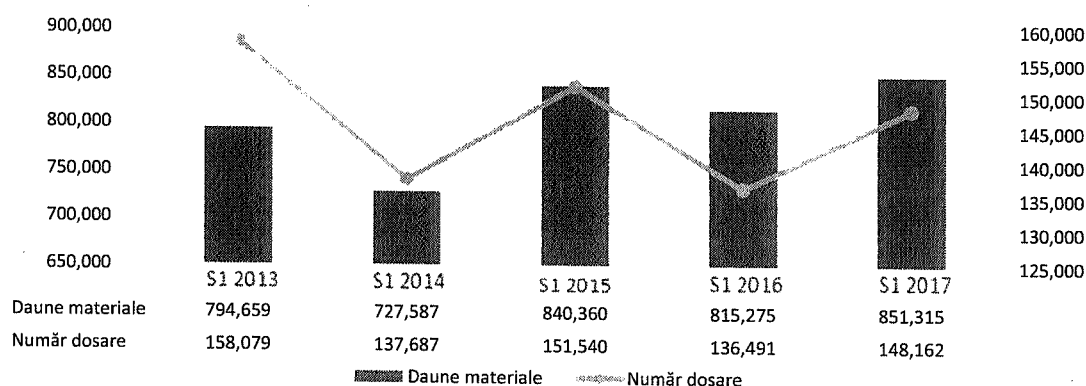
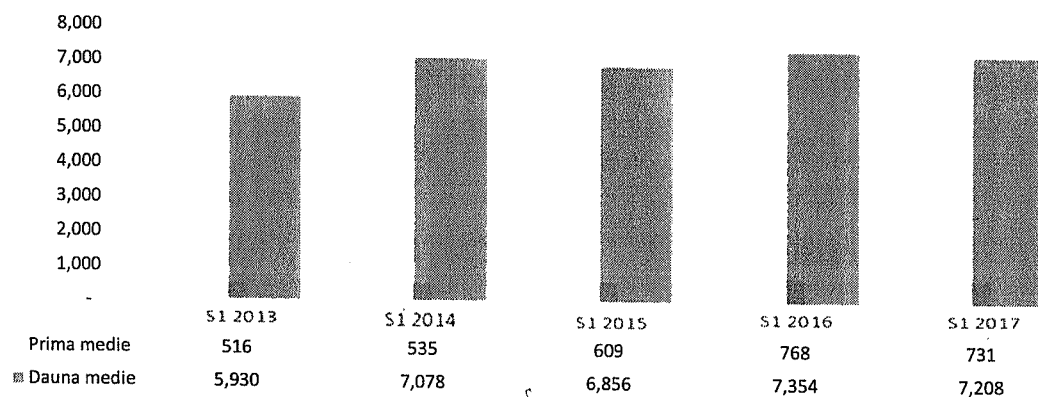

Figura 33 Evoluția primei medii și a daunei medii în perioada 2013-2017

Tabelul 47 Evoluția daunelor plătite RCA - vătămări corporale

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
Daune plătite PF	91.629.273	168.148.609	134.579.343	137.160.858	158.614.095
Daune plătite PJ	71.515.545	109.231.409	92.113.450	81.895.189	96.432.854
Total daune plătite	163.144.818	277.380.018	226.692.793	219.056.047	255.046.949

Tabelul 48 Evoluția daunelor plătite RCA - daune materiale

	S1 2013	S1 2014	S1 2015	S1 2016	S1 2017
Daune plătite PF	453.402.958	415.737.767	465.342.279	448.580.160	489.713.403
Daune plătite PJ	341.255.704	311.849.165	375.017.905	366.695.224	361.601.732
Total daune plătite	794.658.662	727.586.932	840.360.184	815.275.384	851.315.135

Figura 34 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA - vătămări corporale

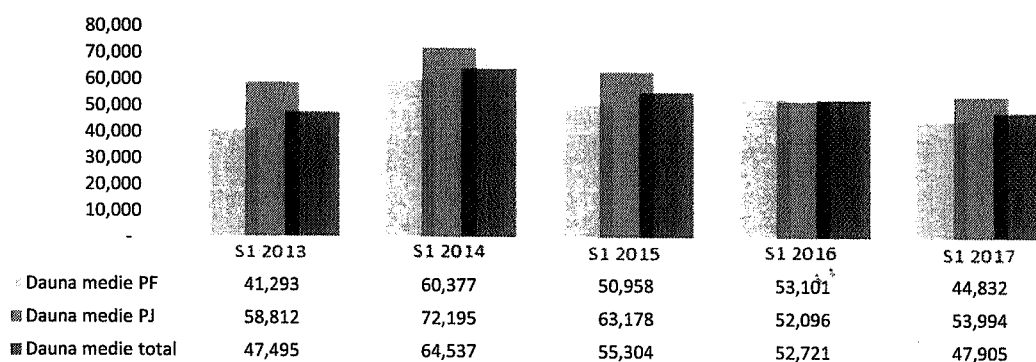
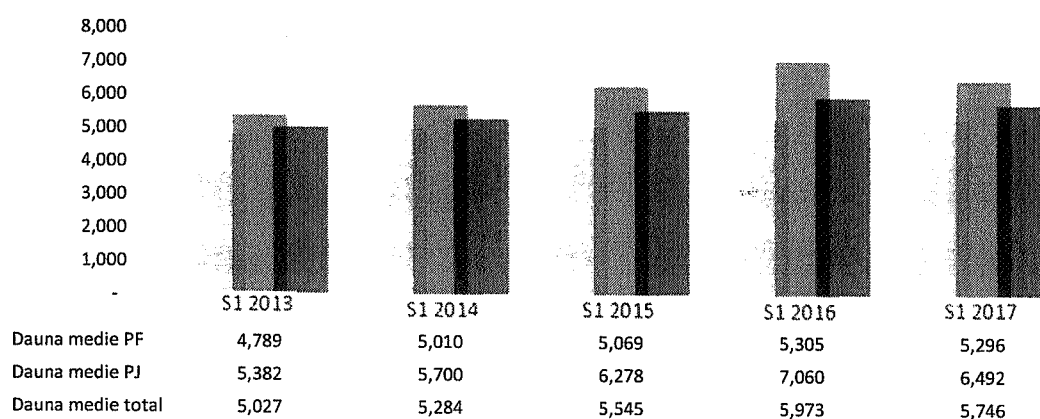
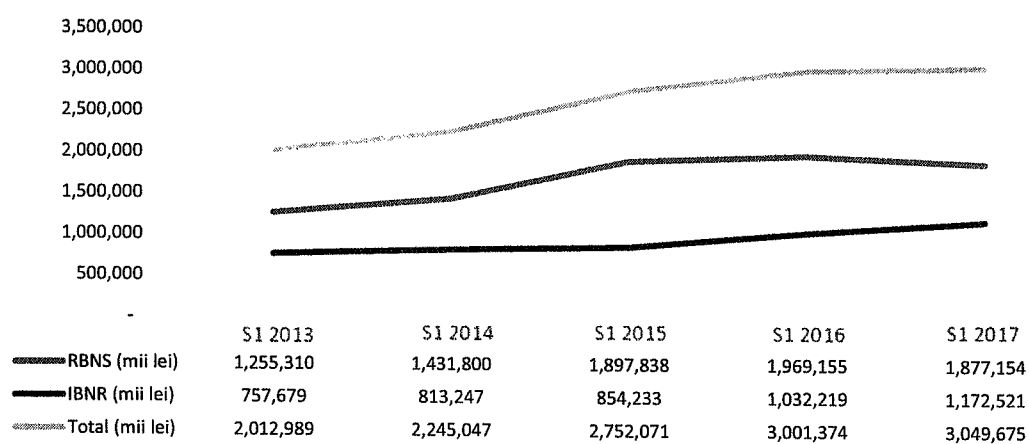

Figura 35 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA - daune materiale

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra cheltuielilor efective cu daunele trebuie avut în vedere și variația rezervelor tehnice constituite de către societăți pentru daunele avizate și încă neplătite (RBNS), precum și pentru daunele întâmplătoare dar încă neavizate și deci neplătite (IBNR).

Figura 36 Evoluția rezervelor tehnice trimestrial în perioada 2013-2017

2. SUCURSALE

La 30 iunie 2017 activau pe piața asigurărilor 11 sucursale dintre care 8 au practicat activitate de asigurări generale („AG”) și 3 au practicat activitate de asigurări de viață („AV”).

2.1. Prime brute subscrise de către sucursale (AG și AV)

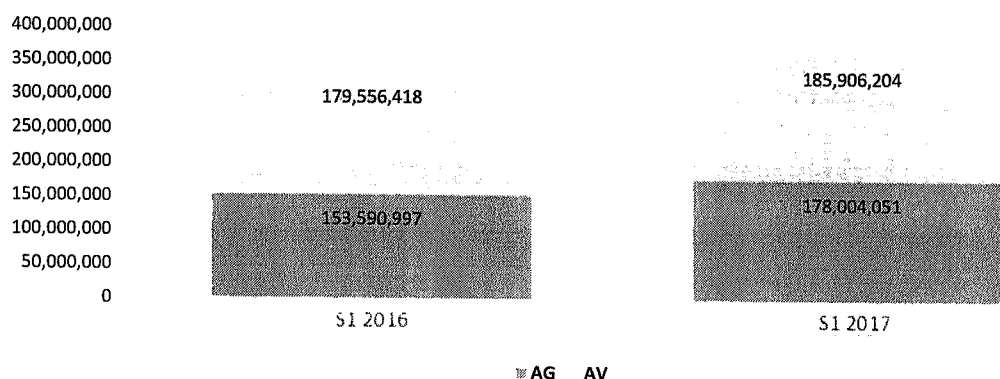
Sucursalele au cumulat în primul semestru al anului 2017 prime brute subscrise în valoare de 363,9 milioane lei, valoare în creștere cu 9% comparativ cu cea din aceeași perioadă a anului precedent:

- primele brute subscrise (PBS) aferente asigurărilor generale (AG) sunt în sumă de 178 milioane lei, în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 16%;
- primele brute subscrise aferente asigurărilor de viață (AV) sunt în sumă de 185,9 milioane lei, în creștere față de anul anterior cu 4%.

Tabelul 49 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2016 – 2017

	S1 2016	S1 2017
AG	153.590.997	178.004.051
AV	179.556.418	185.906.204
TOTAL	333.147.416	363.910.255
Pondere AG (%)	46%	49%
Pondere AV (%)	54%	51%

Figura 37 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2016 – 2017

2.2. Indemnizații brute plătite de sucursale (IBP)

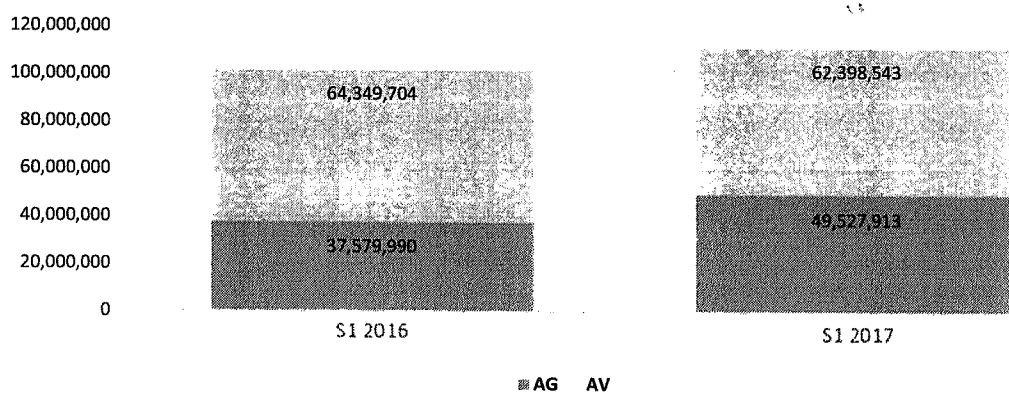
În primul semestru al anului 2017, sucursalele au raportat indemnizații brute plătite, cumulat pentru cele două categorii de asigurări, în sumă de 111,9 milioane lei, astfel:

- 49,5 milioane lei sunt aferente contractelor de asigurări generale (44% din totalul indemnizațiilor brute plătite), înregistrând o creștere cu 32% față de aceeași perioadă a anului precedent (37,6 milioane lei);
- 62,4 milioane lei reprezintă sume plătite pentru indemnizații brute (inclusiv maturități și răscumpărări), aferente asigurărilor de viață, înregistrând o scădere cu 3% față de aceeași perioadă a anului precedent (64,3 milioane lei).

Tabelul 50 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, inclusiv maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)

	S1 2016	S1 2017
AG	37.579.990	49.527.913
AV	64.349.704	62.398.543
TOTAL	101.929.694	111.926.456
Pondere AG (%)	37%	44%
Pondere AV (%)	63%	56%

Figura 38 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, inclusiv maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață în perioada 2016 – 2017

3. BROKERII DE ASIGURARE ȘI/SAU REASIGURARE

Conform datelor centralizate, la data de 30.06.2017, un număr de 317 brokeri de asigurare și/sau reasigurare au desfășurat activitate de intermediere în asigurări și/sau regularizare daune din totalul celor 321 care au transmis raportările periodice conform normelor legale în vigoare.

3.1. Activitatea de intermediere în asigurări

În urma centralizării raportărilor transmise, la data de 30.06.2017, rezultă că, la această dată, valoarea primelor intermediate pentru asigurări generale și asigurări de viață a fost în sumă de 3.178.840.312 lei, creșterea nominală față de aceeași perioadă a anului 2016 (3.015.430.624 lei) fiind de 1,05 puncte procentuale (o creștere de 1,05% pentru asigurări generale și o creștere de 1,21% pentru asigurări de viață).

În primul semestru al anului 2017, brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat un volum de prime de asigurare în sumă de 3.178.840.312 lei care, raportat la volumul total al primelor brute subscrise de asigurători pentru cele două categorii de asigurare (generale și viață), reprezintă 63,01%, în scădere cu 1,55 puncte procentuale, față de perioada similară a anului 2016 (64,58%).

Tabelul 51 Evoluția gradului de intermediere

Perioada	Prime brute subscrise (lei)			Prime intermediate (lei)			Grad de intermediere (%)		
	Total din care:	AG	AV	Total din care:	AG	AV	Total	AG	AV
30.06.2013	4.240.259.089	3.398.263.073	841.996.016	1.982.610.992	1.926.568.808	56.042.184	46,76%	56,69%	6,66%
30.06.2014	3.844.994.201	3.194.551.731	650.442.470	2.195.704.631	2.141.129.895	54.574.736	57,11%	67,02%	8,39%
30.06.2015	4.205.920.422	3.482.862.241	723.058.181	2.511.936.906	2.448.627.752	63.309.154	59,72%	70,31%	8,76%
30.06.2016	4.669.313.481	3.884.393.309	784.920.172	3.015.430.624	2.937.622.339	77.808.285	64,58%	75,63%	9,91%
30.06.2017	5.043.654.230	3.972.468.844	1.071.185.386	3.178.840.312	3.085.017.150	92.823.162	63,01%	77,66%	8,67%

Deși volumul primelor brute subscrise aferente asigurărilor de viață a crescut în primul semestru al anului 2017 comparativ cu perioada similară a anului 2016, gradul de intermediere a scăzut dat fiind faptul că societățile de asigurare au impulsionează procesul de vânzare prin forțele proprii, considerat mai eficient, inclusiv din punct de vedere al costurilor aferente.

Analizând structura primelor intermediate de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări generale se constată că, în primul semestru al anului 2017, ponderi semnificative în totalul primelor intermediate pentru asigurări generale (3.085.017.150 lei), o dețin următoarele clase:

- clasa A10. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR) reprezintă 58,20% (1.795.439.469 lei);
- clasa A3. Asigurări de mijloace de transport terestru (Casco) reprezintă 21,18% (653.310.759 lei);
- clasa A8. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale reprezintă 8,48% (261.609.782 lei);
- clasa A9. Alte daune sau pierderi legate de alte bunuri decât cele menționate la clasele 3-7 reprezintă 3,65% (112.703.113 lei);
- alte clase au deținut o pondere de 8,49% (261.954.027 lei) din total prime intermediate asigurări generale.

Figura 39 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I 2017

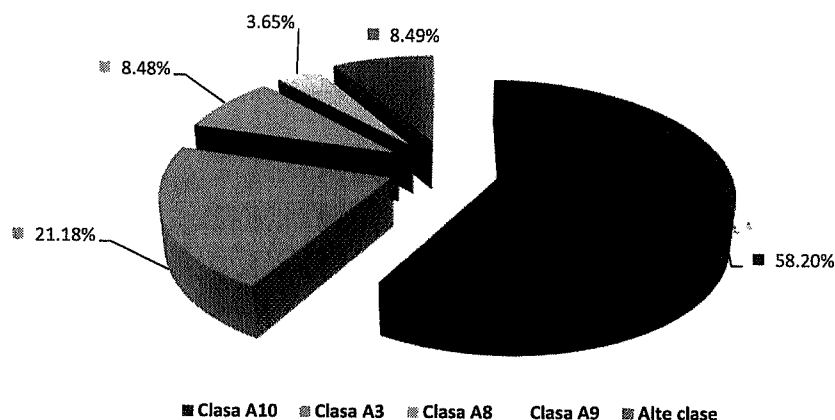
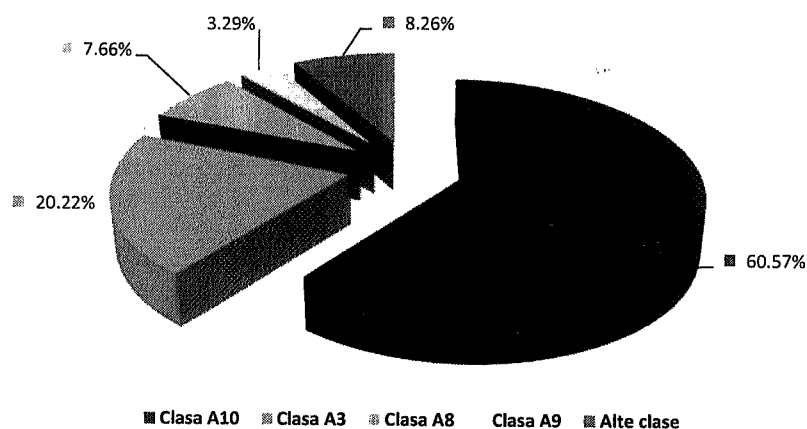

Figura 40 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I 2016

Analizând structura primelor intermediare de brokerii de asigurare pe clase de asigurări de viață se constată că, în primul semestru al anului 2017, ponderi semnificative în totalul primelor intermediare pentru asigurări de viață o dețin următoarele clase:

- clasa C1 "Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare" în cuantum de 80.388.154 lei, respectiv 85,68% din totalul primelor intermediare pentru categoria asigurărilor de viață;
- clasa C3 "Asigurări de viață și anuități, care sunt legate de fonduri de investiții (unit-linked): 7.869.326 lei, respectiv 8,39% din totalul primelor intermediare pentru categoria asigurărilor de viață;
- celelalte clase de asigurări de viață au reprezentat 5.565.681 lei, respectiv 5,93% din primele intermediare pentru această categorie.

Figura 41 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare în semestrul I 2017

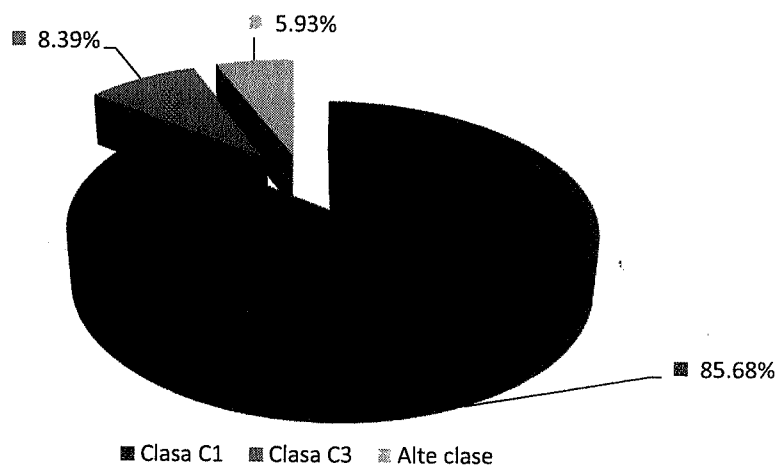
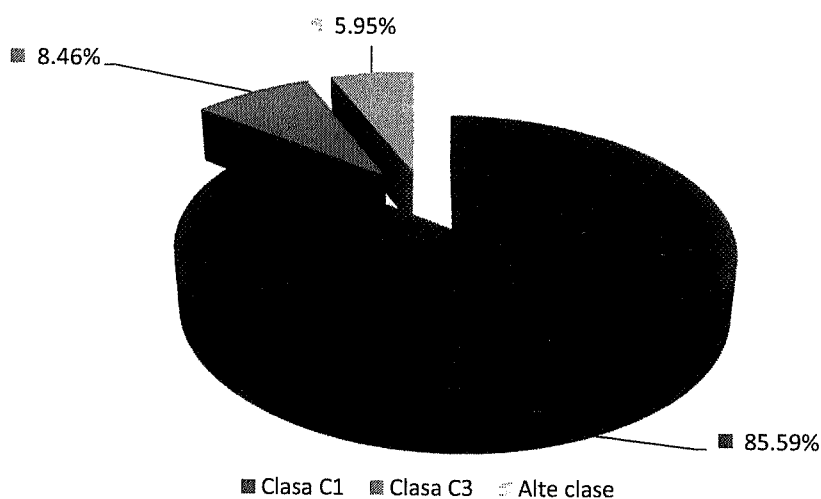

Figura 42 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare în semestrul I 2016

Tabelul 52 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I 2017

Nr. Crt.	Broker de asigurare	Cota de piață
1	SAFETY BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	7,30%
2	MARSH - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	7,25%
3	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.A.	5,56%
4	DESTINE BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	5,08%
5	INTER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	4,75%
6	DAW MANAGEMENT - BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	4,19%
7	CAMPION BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	3,76%
8	UNICREDIT INSURANCE BROKER S.R.L.	3,10%
9	PORSCHE BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	2,41%
10	MILLENIUM INSURANCE BROKER (M.I.B.) S.A.	2,00%
Total prime intermediare de primii 10 brokeri		45,40%

Comparativ cu perioada precedentă (30.06.2016), se observă că în semestrul I 2017 topul primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare, în funcție de valoarea primelor intermediare pentru asigurări generale și asigurări de viață se menține constant.

Tabelul 53 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I 2016

Nr. Crt.	Broker de asigurare	Cota de piață
1	SAFETY BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	7,98%
2	MARSH - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	6,06%
3	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	6,06%
4	DESTINE BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L.	4,92%
5	INTER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	4,67%
6	DAW MANAGEMENT - BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	4,15%
7	CAMPION BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	3,42%
8	UNICREDIT INSURANCE BROKER S.R.L.	3,31%
9	PORSCHER BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	2,31%
10	MILLENIUM INSURANCE BROKER (M.I.B.) S.A.	2,15%
Total prime intermediare de primii 10 brokeri		45,03%

Tabelul 54 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în primul semestru 2017

Nr. crt.	Denumire Societate	Pondere
1	CITY INSURANCE S.A.	20,30%
2	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	17,98%
3	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	10,82%
4	OMNIASIG VIG S.A.	9,77%
5	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	8,48%
6	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	8,36%
7	GENERALI ROMANIA S.A.	6,99%
8	UNIQA ASIGURARI S.A.	4,59%
9	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	1,60%
10	NN ASIGURARI DE VIATA	0,99%
Prime intermediare pentru primii 10 asigurători		89,88%
Prime intermediare pentru alți asigurători din Romania		3,40%
Prime intermediare pentru asigurători externi		6,71%
Total general prime intermediare		100,00%

Se observă că societatea CITY INSURANCE S.A. deține o pondere semnificativă în totalul primelor intermediare de brokerii de asigurare și/sau reasigurare în semestrul I 2017, respectiv de 20,30%, urmată de EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A. cu un procent de 17,98% și de ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A. cu 10,82%.

Tabelul 55 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în primul semestru 2016

Nr. crt.	Denumire Societate	Pondere
1	CARPATICA ASIG S.A.	14,16%
2	ASIROM VIENNA INSURANCE GROUP S.A.	14,13%
3	EUROINS ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A.	12,84%
4	ALLIANZ - TIRIAC ASIGURARI S.A.	10,48%
5	CITY INSURANCE S.A.	9,38%
6	OMNIASIG VIG S.A.	8,81%
7	GROUPAMA ASIGURARI S.A.	8,23%
8	GENERALI ROMANIA S.A.	5,81%
9	UNIQA ASIGURARI S.A.	4,94%
10	GOTHAER ASIGURARI - REASIGURARI S.A.	1,41%
Prime intermediare pentru primii 10 asigurători		90,19%
Prime intermediare pentru alți asigurători din Romania		4,86%
Prime intermediare pentru asigurători externi		4,94%
Total general prime intermediare		100,00%

Un număr de 6 brokeri de asigurare și/sau reasigurare au raportat în primul semestru al anului 2017 daune regularizate pentru asigurări generale, în valoare totală de 8.289.259 lei, în scădere cu 74,48% față de perioada similară a anului 2016 (32.480.286 lei).

Scăderea s-a datorat faptului că societății AVUS INTERNATIONAL - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE S.R.L., i-a fost aprobată retragerea autorizației de funcționare prin Decizia A.S.F. nr. 2147/17.11.2016.

Tabelul 56 Daunele regularizate de brokeri în primul semestru 2017

Nr. Crt.	Broker de asigurare	Pondere în total daune regularizate
1	INTERFIDES INTERNATIONAL - BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	40,81%
2	APRIL-BROKER DE ASIGURARE REASIGURARE S.R.L.	34,52%
3	MAI BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	20,36%
4	BALDOR INSURANCE BROKER S.R.L.	2,60%
5	ZOOM INSURANCE REINSURANCE BROKER S.R.L.	1,04%
6	MAKLER-SIG BROKER DE ASIGURARE S.R.L.	0,67%

3.2. Veniturile obținute din activitatea de intermediere în asigurări

În primele 6 luni ale anului 2017 brokerii de asigurare și/sau reasigurare au raportat venituri obținute din activitatea de intermediere în asigurări în valoare de 470.554.012 lei, în scădere cu 9,54% față de perioada precedentă (520.158.821 lei).

Analizând structura veniturilor obținute din activitatea de intermediere în asigurări de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări generale se constată că, în primul semestru al anului 2017, acestea au înregistrat o valoare de 441.039.197 lei, în scădere cu 12,21 puncte procentuale față de semestrul I/2016 (502.361.390 lei).

Clasele de asigurări generale, cu ponderi semnificative în totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere în asigurări, pentru această categorie, sunt:

- clasa A10. Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule (RCA + CMR) reprezintă 48,56% (214.161.156 lei), în scădere cu 26,78 puncte procentuale față de perioada precedentă (292.475.847 lei);
- clasa A3. Asigurări de mijloace de transport terestru (Casco) reprezintă 23,08% (101.790.481 lei), în creștere cu 1,13 puncte procentuale față de perioada precedentă (90.304.830 lei);
- clasa A8. Asigurări de incendiu și alte calamități naturale reprezintă 11,87% (52.352.014 lei), în creștere cu 1,10 puncte procentuale față de perioada precedentă (47.532.384 lei);
- clasa A9. Alte daune sau pierderi legate de alte bunuri decât cele menționate la clasele 3-7 reprezintă 3,49% (15.412.155 lei), scăderea față de perioada precedentă fiind de 0,89%;
- alte clase au deținut o pondere de 13,00% (57.333.391 lei) din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere asigurări generale.

Analizând evoluția, în prima jumătate a anului 2017, veniturilor obținute de brokerii de asigurare și/sau reasigurare din activitatea de intermediere în asigurări generale, s-a constatat că principala cauză a scăderii acestora, a fost diminuarea comisionului acordat brokerilor de asigurare de către asigurători, pe segmentul asigurărilor R.C.A..

Analizând structura veniturilor obținute din activitatea de intermediere în asigurări de brokerii de asigurare și/sau reasigurare pe clase de asigurări de viață se constată că, în primul semestru al anului 2017, acestea au înregistrat o valoare de 29.514.815 lei, în creștere cu 1,66 puncte procentuale față de semestrul I 2016 (17.797.431 lei).

O pondere semnificativă în totalul acestora o dețin următoarele clase:

- clasa C1. Asigurări de viață, anuități și asigurări de viață suplimentare, reprezintă 85,24% (25.157.895 lei);
- clasa C3. Asigurări de viață și anuități, care sunt legate de fonduri de investiții (unit-linked), reprezintă 9,68% (2.856.745 lei);
- alte clase au deținut o pondere de 5,08% (1.500.175 lei) din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere asigurări de viață.

Din analiza datelor cuprinse în raportările transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare la data de 30.06.2017, s-a constatat că primii 10 brokeri de asigurare dețin o pondere de 45,40% din totalul primelor intermediate în semestrul I 2017 și o pondere de 42,16 % din totalul veniturilor obținute din activitatea de intermediere.

Raportând veniturile obținute din activitatea de intermediere în total prime intermediate pentru primii 10 brokeri de asigurare, menționați mai jos, a rezultat un comision mediu de aproximativ 14,80%.

Tabelul 57 Comisionul mediu calculat ca raport între primele intermediate și veniturile obținute de primii 10 brokeri de asigurare în primul semestru 2017

Nr. crt.	Denumire broker	Com. mediu Clasa X	Com. mediu AG+AV
		5=3/1	6=4/2
1	SAFETY BROKER DE ASIGURARE	11,80	14,35
2	MARSH - BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE	7,18	9,5
3	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE	12,94	15,17
4	DESTINE BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE	12,23	14,25
5	INTER BROKER DE ASIGURARE	13,37	15,13
6	DAW MANAGEMENT - BROKER DE ASIGURARE	13,14	14,15
7	CAMPION BROKER DE ASIGURARE	11,25	13,63
8	UNICREDIT INSURANCE BROKER	5,77	14,03
9	PORSCHE BROKER DE ASIGURARE	12,59	15,38
10	MILLENUM INSURANCE BROKER (M.I.B.)	11,40	15,38
Total 1-10		12,04	13,75
Total general		11,93	14,80

3.3. Datorii și creanțe din activitatea de intermediere

La data de 30.06.2017 situația datoriilor și a creanțelor provenite din activitatea de intermediere se prezintă astfel:

- **Total datorii către societățile de asigurare și/sau reasigurare în valoare de 91.579.984.lei în creștere cu 53,64% față de perioada precedentă (59.608.796 lei), din care:**
 - cu scadența nedepășită = 88.398.818 lei,
 - cu scadența depășită = 3.181.166 lei, din care peste 30 de zile = 1.083.492 lei.
- **Total creanțe din activitatea de intermediere în valoare de 71.022.547 în scădere cu 15,94% lei față de perioada precedentă (84.488.325 lei) din care:**
 - cu scadența nedepășită = 48.456.774 lei,
 - cu scadența depășită = 22.565.773 lei din care peste 30 de zile = 16.609.862 lei.

Primii 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare care au raportat, în semestrul I/2017, cele mai mari datorii provenite din activitatea de intermediere în asigurări, fără a avea însă scadența depășită (15 zile) au deținut o pondere de 60,09% din totalul datoriilor din activitatea de intermediere la nivelul pieței de brokeraj.

3.4. Activele bilanțiere și capitalul social al brokerilor de asigurare și/sau reasigurare

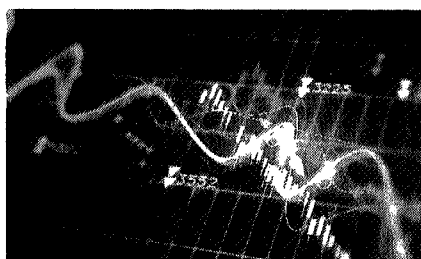
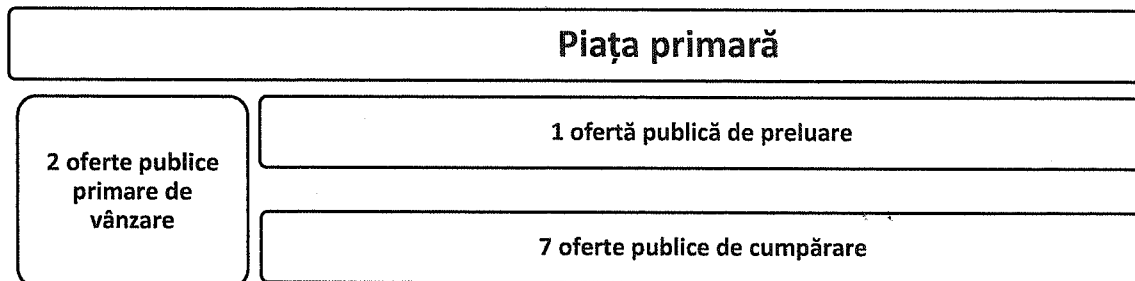
Potrivit raportărilor contabile aferente semestrului I/2017 transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, valoarea agregată a activelor bilanțiere deținute de aceștia, la data de 30.06.2017, era de 557.576.030 lei în creștere cu 4,25% față de perioada similară a anului 2016 (534.831.478 lei)

La aceeași dată, valoarea cumulată a capitalurilor sociale subscrise de brokerii de asigurare era de 59.656.849 lei în creștere cu 1,22%, față de perioada similară a anului 2016 (58.938.759 lei)

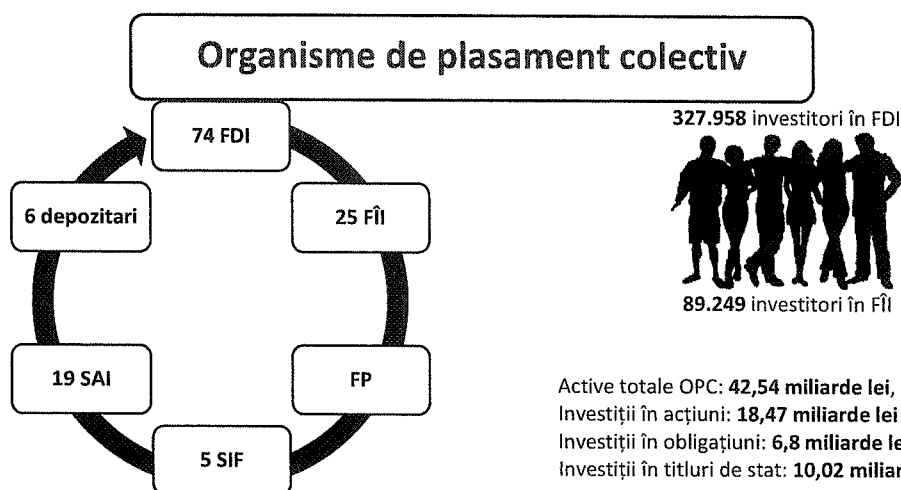
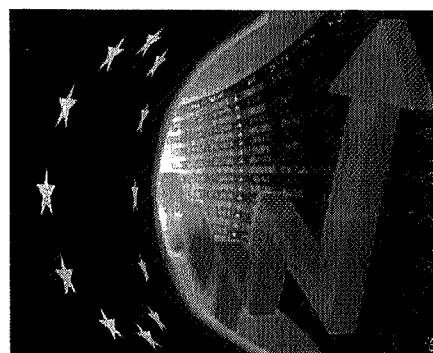
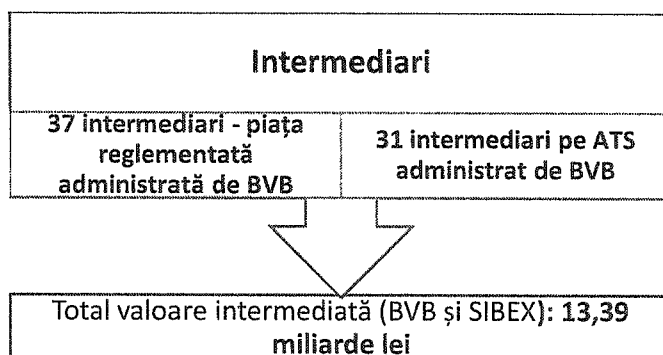
3.5. Rezultatele financiare ale brokerilor de asigurare și/sau reasigurare

În urma centralizării datelor cuprinse în raportările contabile aferente semestrului I 2017 transmise de brokerii de asigurare și/sau reasigurare, a rezultat că la data de 30.06.2017 un număr de 221 brokeri au înregistrat profit în valoare totală de 76.764.293 lei, iar un număr de 99 brokeri de asigurare au înregistrat pierderi totale în sumă de 5.820.891 lei.

EVOLUȚIA PIEȚEI DE CAPITAL DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017

Piața secundară	Valoare totală tranzacționată BVB (principală și ATS): 6,7 mld. lei	Capitalizare BVB (acțiuni): 167,12 mld. lei
------------------------	---	---

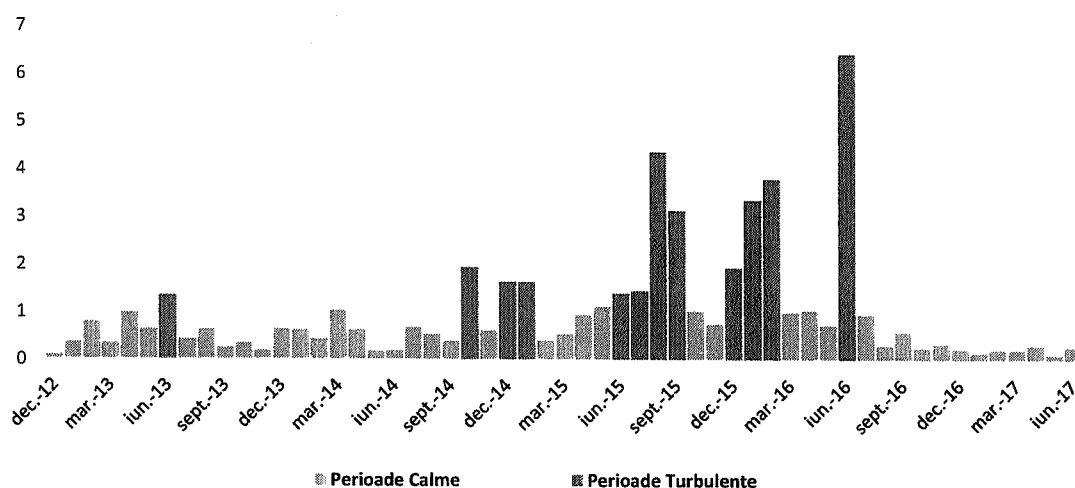

1. CONTEXTUL INTERNAȚIONAL

Cel de-al doilea trimestru al anului 2017 nu a înregistrat perioade cu nivel ridicat de turbulență pe piețele financiare internaționale, în comparație cu evenimentele cu impact semnificativ din anul 2016 (cele două episoade de turbulență care au avut loc pe fondul știrilor și evoluțiilor piețelor financiare din China, precum și cel aferent rezultatului referendumului organizat în Marea Britanie), care au dus la modificări ample ale prețurilor activelor financiare.

Indicele de turbulență calculat pentru luna iunie 2017 s-a situat la un nivel mult mai redus prin comparație cu luna iunie 2016, când a marcat cea mai ridicată valoare pentru toată perioada analizată, respectiv decembrie 2012 - iunie 2017 (creșterea semnificativă din luna iunie 2016 a avut loc ca urmare a creșterii volatilității indicilor pieței de capital pe fondul rezultatului pro Brexit al referendumului din Marea Britanie). Începând cu luna iulie 2016, s-a observat o tendință de revenire a indicelui de turbulență la nivelurile anterioare, tendință continuată până în luna iunie 2017 inclusiv.

Figura 43 Indice de turbulență

Sursa: Datastream, calcule ASF

Indicii burselor internaționale au înregistrat evoluții preponderent pozitive în al doilea trimestru al anului 2017.

Indicii BVB au înregistrat modificări la 3 luni situate între -5,20% și 2,72%. Cea mai semnificativă creștere la trei luni se constată în cazul indicelui BET-XT-TR (+2,72%), urmat de BET-FI și BET-TR (+2,12%).

Tabelul 58 Randamentele burselor de acțiuni (la data de 30 iunie 2017)

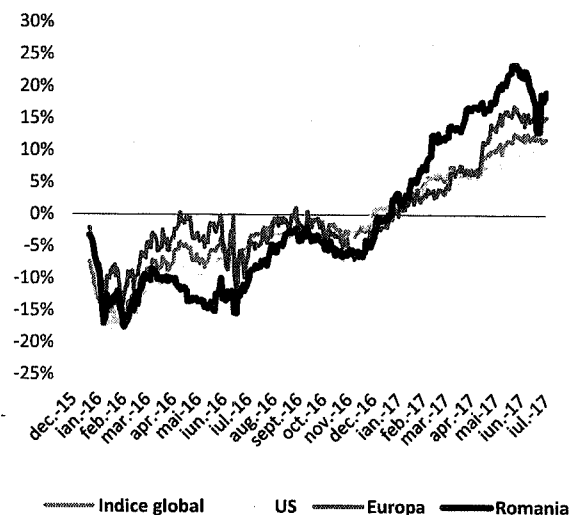
Indici internaționali	1 săpt.	1 lună	3 luni	Indici BVB	1 săpt.	1 lună	3 luni
EA (EUROSTOXX)	-2,61%	-3,00%	0,24%	BET	-5,90%	-9,59%	-2,03%
FR (CAC 40)	-2,76%	-3,49%	0,61%	BET-BK	-4,17%	-6,58%	1,72%
DE (DAX)	-3,21%	-2,17%	0,56%	BET-FI	-2,71%	-1,89%	2,12%
IT (FTSE MIB)	-1,20%	-1,11%	1,06%	BET-NG	-7,97%	-13,45%	-5,20%
GR (ASE)	0,39%	6,15%	22,87%	BET-TR	-4,97%	-7,06%	2,12%
IE (ISEQ)	-2,40%	-2,40%	3,18%	BET-XT	-5,55%	-8,25%	-1,03%
ES (IBEX)	-1,75%	-3,98%	0,37%	BET-XT-TR	-4,66%	-6,07%	2,72%
UK (FTSE 100)	-1,50%	-2,84%	-0,77%	BETPlus	-5,65%	-9,27%	-1,90%
US (DJIA)	-0,21%	1,52%	3,00%	ROTX	-2,92%	-6,94%	0,13%

Sursa: date Datastream, calcule ASF

Notă: Max (verde) și min (roșu) sunt fixate la $\pm 4\%$ (1 săpt.), $\pm 8\%$ (1 lună) și $\pm 15\%$ (3 luni)

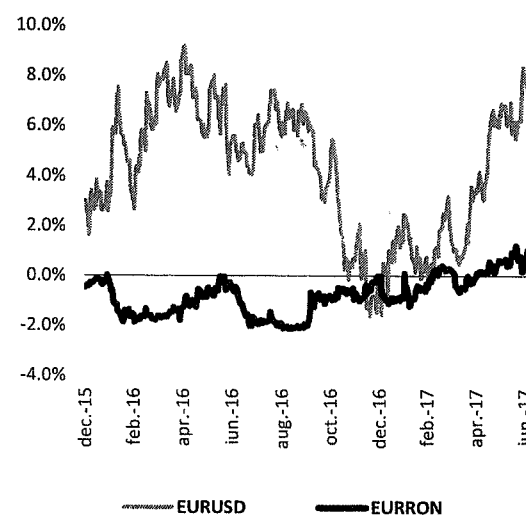
Se observă din graficele de mai jos că în trimestrul II al anului 2017 nivelul de volatilitate s-a menținut la cote ridicate pentru piața românească și a fost mai moderat pentru unele piețe dezvoltate. Un nivel ridicat de volatilitate s-a păstrat și pentru cursul de schimb EURUSD.

Figura 44 Evoluția burselor de acțiuni față de 31 dec. 2016

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

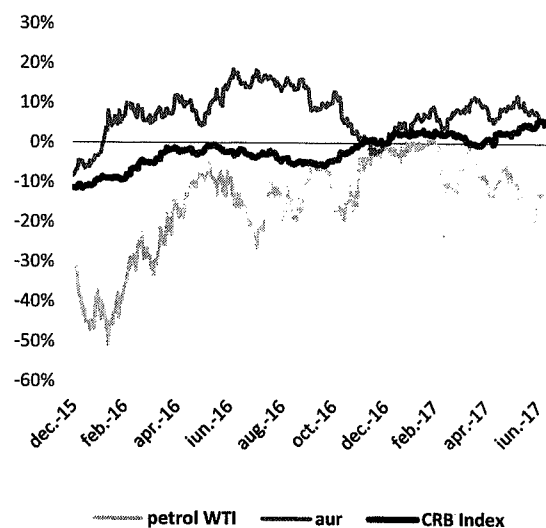
Figura 45 Evoluția cotațiilor valutare față de 31 dec. 2016

Sursa: Thomson Reuters Datastream

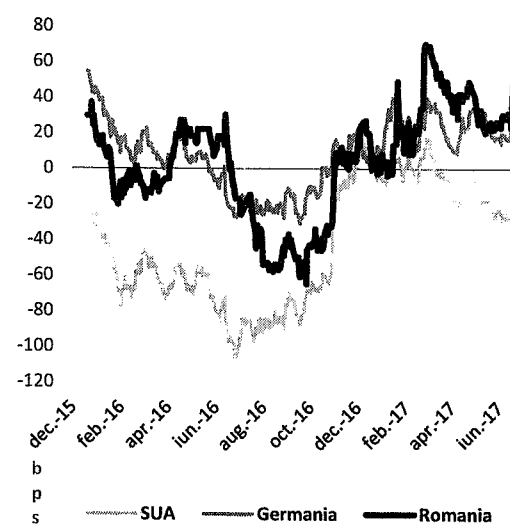
Piețele de mărfuri au fluctuat în cel de-al doilea trimestru din 2017 cu aproximativ aceeași amplitudine ca în primul trimestru. Indicele global al piețelor de mărfuri calculat de Commodities Research Bureau (CRB Index) arată, pe ansamblul acestor piețe, o apreciere medie de aproximativ 2,2% la finalul lunii iunie prin comparație cu finalul lunii martie 2017. Se remarcă o volatilitate a prețului petrolului pe fundalul unei tendințe descendente și o stagnare a prețului aurului cu o volatilitate asemănătoare trimestrului anterior.

Figura 46 Evoluția burselor de mărfuri față de 31 dec. 2016

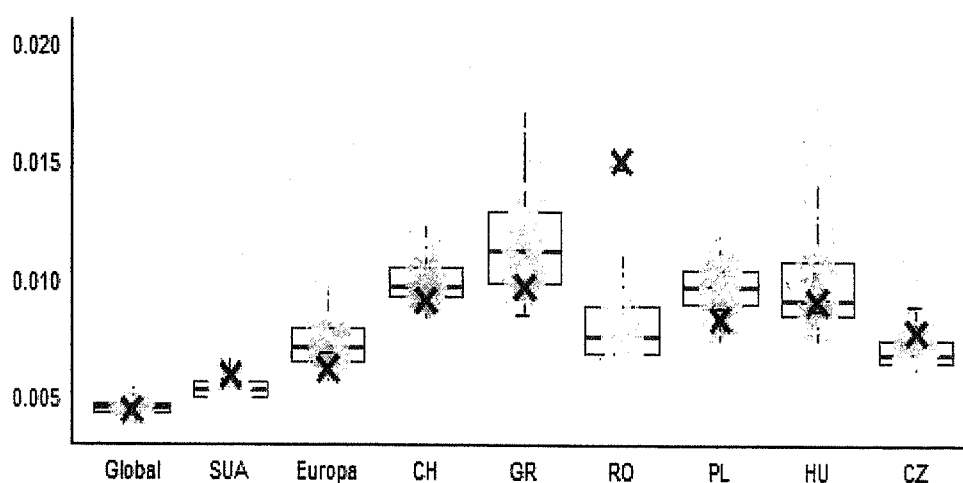
Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Figura 47 Evoluția randamentelor titlurilor de stat (ytm, 10Y, LC, bps) față de 31 dec. 2016

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Figura 48 Volatilitatea condiționată zilnică a indicilor de acțiuni (1 ian. – 11 iulie 2016)

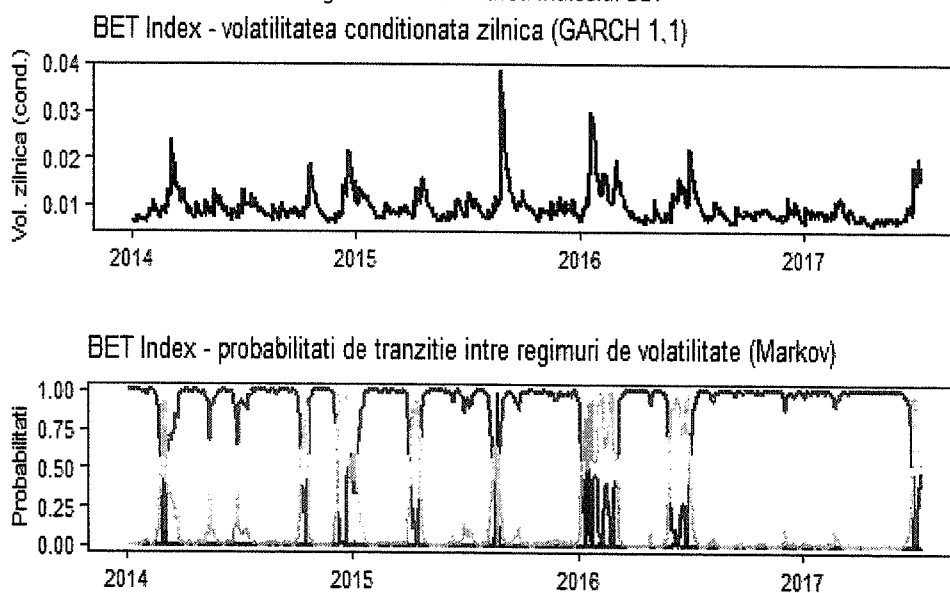

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

În cel de-al doilea trimestru al anului 2017, piața de capital din România este caracterizată de un regim de volatilitate relativ redusă, cu o creștere mai importantă la începutul lunii iulie.

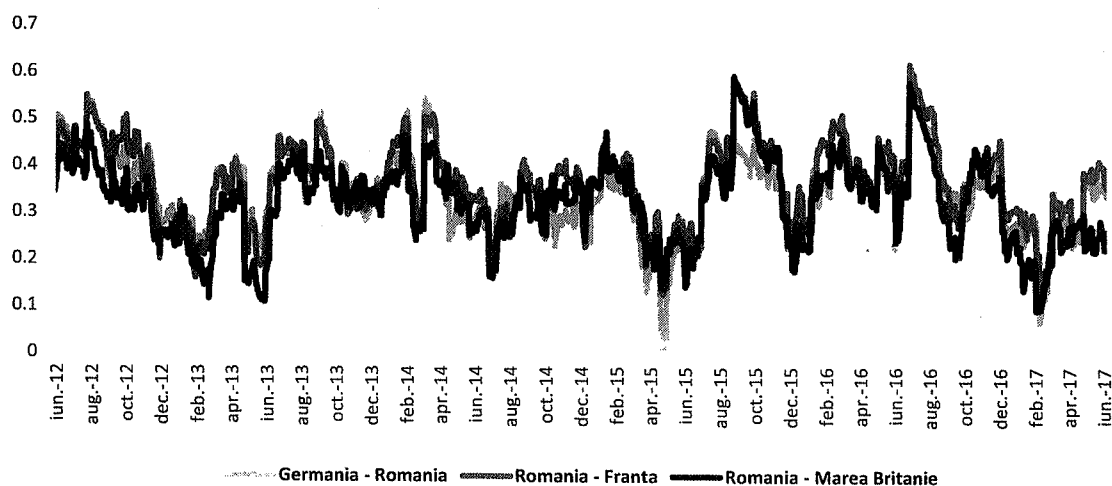
În medie, volatilitatea manifestată în cazul României nu a fost semnificativ diferită față de ceea ce s-a putut observa pe alte piețe din vecinătate sau la nivel UE. După ultimul episod de volatilitate înregistrat la sfârșitul lunii iunie 2016, indicii europeni și internaționali au intrat în regim de volatilitate scăzută, turbulențele de pe piața de capital reducându-se.

Figura 49 Volatilitatea indicelui BET

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Figura 50 Corelațiile dintre piețele de capital din România, Franța, Germania și Marea Britanie

Sursa: Datastream, calcule ASF

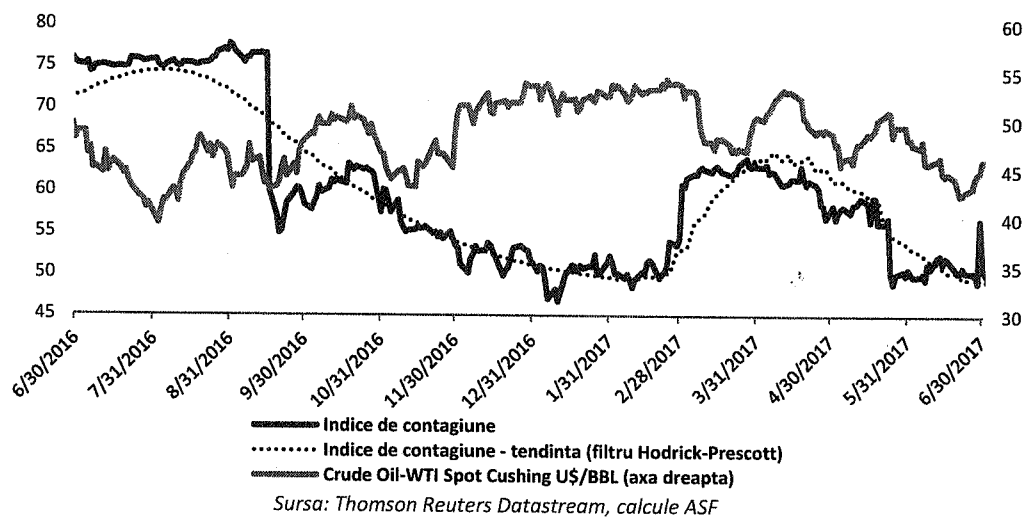
Fenomenul de contagiune poate fi captat în general prin analiza corelațiilor dintre piețele financiare. După creșterile semnificative ale coeficienților de corelație ca urmare a rezultatului referendumului din Marea Britanie, la finalul lunii decembrie 2016, aceștia au atins valori similare cu cele de la începutul anului 2016, iar în luna ianuarie 2017 valorile au fost aproape de minimele istorice. Ulterior am asistat la o revenire a valorilor acestor coeficienți.

Corelațiile dintre piețele de capital din România și Marea Britanie se păstrează în general la un nivel redus, în cea mai mare parte având valori sub 0,4, cu episoade în care au ajuns la aproximativ 0,1 în luna ianuarie 2017. La finalul lunii iunie 2017 piețele din Germania, Franța și Marea Britanie au revenit la un nivel de influență medie asupra evoluției pieței din România, toate înregistrând un coeficient de corelație mai mic de 0.5.

Creșterea contagiunii dintre piețe conduce la creșterea corelațiilor dintre active și are consecințe negative asupra randamentelor portofoliilor și asupra strategiilor de protejare ale fondurilor de investiții. Menținerea unei volatilități scăzute a indicilor în primele luni din 2017, precum și lipsa altor evenimente sistemice a condus la păstrarea unei nivel redus al riscului de contagiune în Europa. Nivelul scăzut al indicelui de contagiune indică o perioadă de relaxare a tensiunilor înregistrate în ultimele două trimestre din 2016. IEA consideră că prețul petrolului va fi mult mai volatil în 2017, ceea ce va conduce și la creșterea volatilității piețelor bursiere internaționale. În martie prețul petrolului a scăzut sub nivelul cheie de 50\$ barilul pentru prima dată din noiembrie, după ce livrările de petrol din SUA au crescut, deși OPEC a limitat producția de țiței în urma întâlnirii din noiembrie 2016.

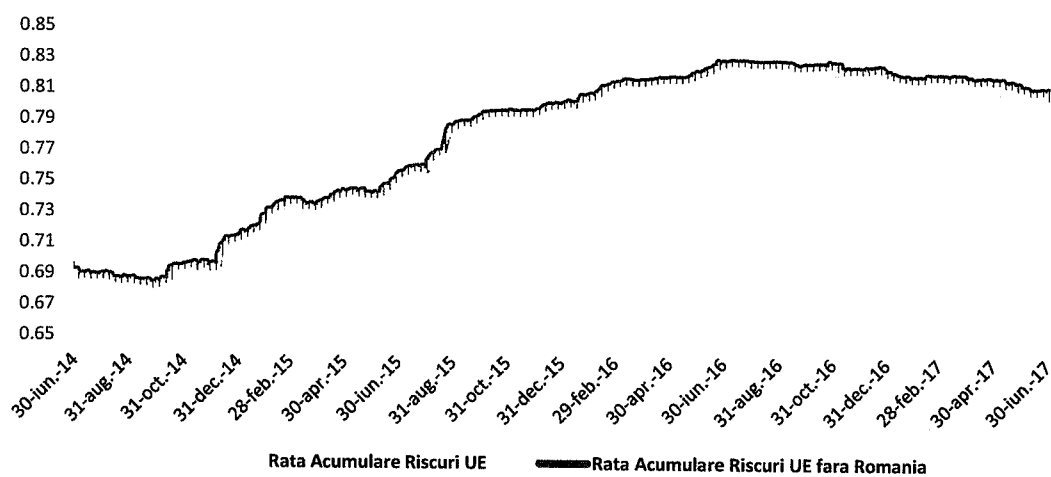
Creșterea bruscă a prețului petrolului la finalul lunii iunie a ridicat tensiunea de pe piețele financiare conducând la creșterea contagiunii dintre piețele financiare.

Figura 51 Contagiunea în randamente

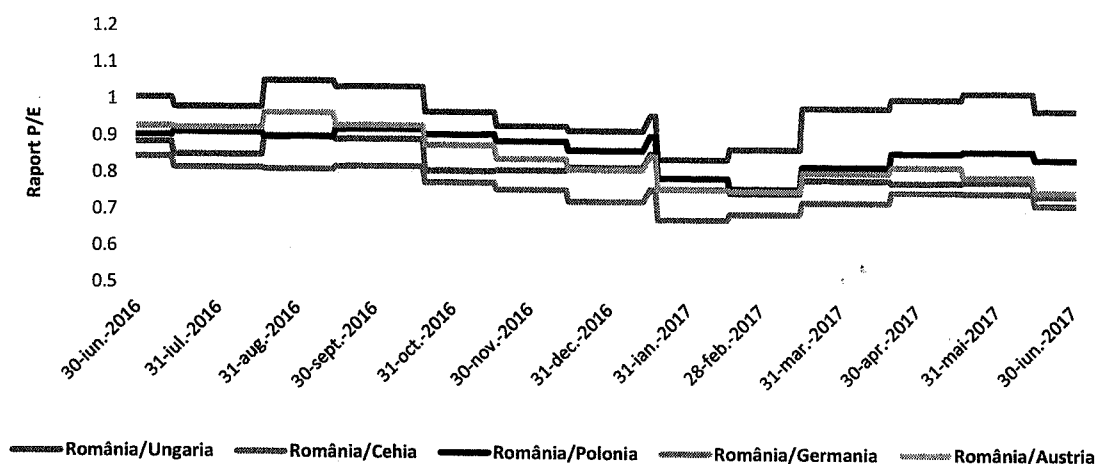
Kritzman et al. (2010) au elaborat o măsură a riscului sistemic pe care o intitulează rata de absorbție (RA). Din punct de vedere economic, indicatorul arată dacă piețele sunt strâns cuplate la un anumit moment de timp. Atunci când acest fenomen se întâmplă, șocurile negative se pot propaga cu mai mare ușurință și la scară mai largă decât atunci când piețele sunt decuplate, conducând la creșterea fragilității sistemului financiar. Rata de absorbție poate fi privită drept un indicator de avertizare timpurie a creșterii corelației dintre piețele financiare.

Figura 52 Rata de absorbție

Rata de absorbție, calculată pe baza randamentelor indicilor bursieri din Uniunea Europeană, pentru perioada decembrie 2014 – iunie 2017, a avut în medie o tendință ascendentă în ultimii doi ani, deși cel de-al doilea trimestru marchează o scădere ușoară. Contribuția bursei românești este reprezentată prin calcularea raportului de acumulare (absorbție) (fără România) prin comparația cu indicele pentru UE. Pentru întreaga perioadă analizată, rata de acumulare UE (fără România) se situează deasupra indicatorului UE, fapt ce demonstrează, că atunci când este inclusă în index, piața de capital din România contribuie la reducerea nivelului de risc sistemic asupra piețelor bursiere europene și oferă beneficii de diversificare.

Figura 53 Raportul P/E (forward)

Sursa: Thomson Reuters Datastream, calcule ASF

Raportul P/E forward se calculează împărțind prețul acțiunii la profitul net pe acțiune și arată cât de mult plătesc investitorii pentru câștigurile previzionate pentru următorul an. Riscul de re-evaluare se calculează împărțind rapoartele P/E forward și arată cât de mult plătesc investitorii pentru câștigurile previzionate pentru anul următor în comparație cu altă piață.

Raportul P/E forward pentru indicele pieței de capital din România a crescut în ultimii doi ani pe fondul scăderii randamentelor titlurilor de stat pe termen lung (10 ani). Creșterea este relevantă în contextul fenomenului „search for yield” și anume căutarea de randamente superioare. Pe termen mediu se conturează riscul apariției unei bule speculative dacă randamentele pieței financiare cresc cu mult peste nivelul de echilibru fără a fi susținută fundamental de factorii economici. Pe de altă parte, deoarece fenomenul „search for yield” este generalizat în Europa, piețele de capital devin mai vulnerabile la efecte de contagiune de pe piețele de capital.

2. PIAȚA PRIMARĂ, STATISTICI EMITENȚI

2.1. Noi emisiuni de instrumente financiare

În vederea admiterii la tranzacționare a obligațiunilor emise de societatea VRANCART SA, ASF a aprobat în primul semestru prospectul de ofertă publică, valoarea acestei emisiuni fiind de 38.250.000 lei, iar pentru SSIF BRK FINANCIAL GROUP S.A, în vederea emiterii de produse structurate, a fost aprobat prospectul de bază.

În conformitate cu prevederile legale armonizate cu Directivele europene, în calitate de stat gazdă, ASF primește de la autoritățile similare din spațiul UE, prospectele aprobate de acestea, certificatul și rezumatul în limba română a prospectelor. Conform normelor legale, în aceste cazuri ASF nu inițiază nicio procedură de aprobare a prospectului. În acest context, în perioada ianuarie – iunie 2017, ASF a fost notificată cu privire la aprobarea a 9 astfel de prospecte și a 15 suplimente la prospectele deja aprobate.

Tabelul 59 Oferte publice primare de vânzare în perioada 01.01.2017 – 30.06.2017 (cf. prospecte aprobate ASF)

Oferte publice de vânzare primare		
Companie	Volum	Valoare (lei)
BITTNET SYSTEMS S.A.BUCURESTI	993.207	774.701

Sursa: ASF

2.2. Alte evenimente corporative

Pe parcursul semestrului I 2017 au fost autorizate următoarele demersuri privind alte evenimente corporative:

- 7 documente aferente ofertelor publice de cumpărare a căror valoare se ridică la 614.521.619 lei;
- un document de ofertă publică de preluare obligatorie a cărei valoare a fost de 8.406.870 lei;
- un anunț privind declanșarea procedurii de retragere în baza dispozițiilor art. 42 din Legea 24/2017;
- 11 retrageri de la tranzacționare de pe BVB/ sistemul alternativ administrat de BVB/ SIBEX având în vedere declanșarea procedurii falimentului/ finalizarea unei fuziuni/ finalizarea procedurii instituite în baza dispozițiilor art. 206, ca urmare a hotărârii acționarilor, după răscumpărarea acțiunilor deținute de acționarii care nu au fost de acord cu adoptarea acestei hotărâri.

De asemenea în primul semestru al anului, a fost aprobată oferta publică secundară inițială de vânzare în vederea admiterii la tranzacționare a acțiunilor emise de AAGES S.A. Sângiorgiu de Mureș - societate privată, a cărei valoare a fost de 5.557.500 lei.

Tabelul 60 Oferte publice în perioada 01.01.2017– 30.06.2017 (cf documentelor aprobate de ASF)

Oferte publice de preluare		
Companie	Volum (acțiuni cumpărate)	Valoare (lei)
STIROM S.A. București	466.429	8.406.870
Oferte publice de cumpărare		
Companie	Volum	Valoare
DELIVERY SOLUTIONS S.A. București	35.472	354.720
CEMACON S.A Cluj Napoca	0	0
COMNORD S.A.București	6.507.745	3.300.728
FONDUL PROPRIETATEA S.A. București	640.000.000	582.400.000
MAGAZIN UNIVERSAL MARAMUREȘ S.A.	1.564.505	672.737,15
ARTEGO S.A. TG. JIU	399.062	2.793.434
SIF MODOVA S.A. Bacău	25.000.000	25.000.000

Sursa: ASF

Tabelul 61 Numărul de Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare pe tipuri de operațiuni, emise în perioada 01.01.2017 – 30.06.2017

Tip operațiune	Număr Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare
Majorarea capitalului social	9
Diminuarea capitalului social	3
Fuziune	1
Divizare	1
Societăți nou admise la tranzactionare	3
Obligațiuni	1
Titluri de stat	1
Produse structurate	59
Total	78

Sursa: ASF

În ceea ce privește procedura derulată de societățile care s-au aflat sub incidența dispozițiilor Legii 151/2014, pentru acțiunile pentru care au fost depuse cereri de retragere până la momentul încetării de drept a activității pieței RASDAQ, în primul semestru al anului 2017, în baza opiniei profesionale exprimate de ANEVAR, ASF a emis o decizie prin care a dispus unei societăți refacerea raportului de evaluare pentru stabilirea prețului de retragere din societate cu respectarea dispozițiilor legale. Totodată, având în vedere finalizarea litigiilor având ca obiect hotărârea adoptată de acționari ca urmare a obligației instituite de Legea 151/2014, au fost emise doua decizii privind declanșarea dreptului acționarilor de a se retrage din societate instituindu-se în sarcina Consiliilor de Administrație obligația de a efectua la ORC demersurile necesare ca urmare a exercitării acestui drept.

3. PIAȚA SECUNDARĂ

3.1. Piețe spot

3.1.1 Piețe spot administrate de BVB

În primul semestru al anului 2017, toți indicii generali ai bursei românești au avut evoluții pozitive. Cele mai semnificative creșteri remarcate comparativ cu finele anului 2016 sunt de 16,85% și 16,33% aferente indicilor BET-TR, respectiv BET-XT-TR. Indicele ROTX, dezvoltat de Bursa de la Viena împreună cu BVB a înregistrat o creștere de 12,44% față de valoarea consemnată la 30.12.2016.

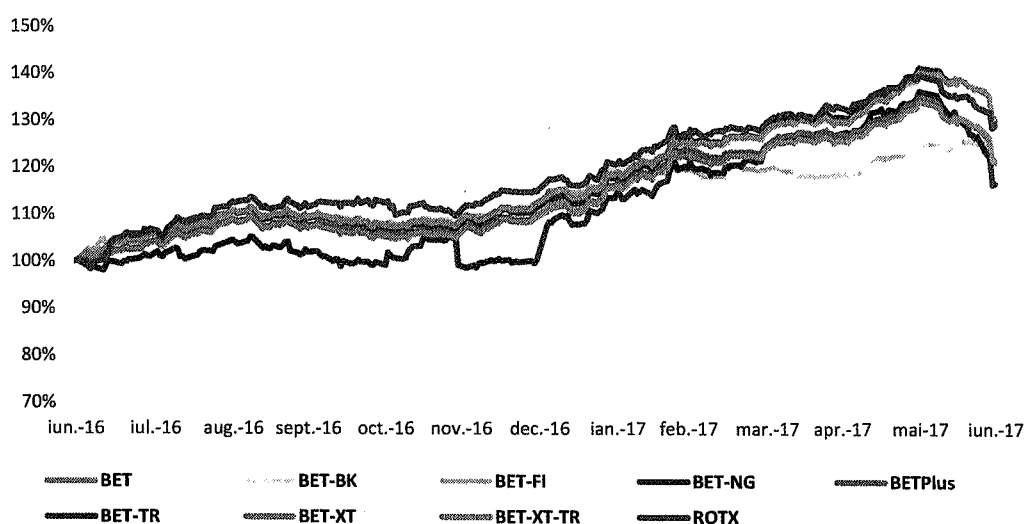
Tabelul 62 Evoluția indicilor Bursei de Valori București în semestrul I 2017

Indice	Valoare la data de 30.12.2016	Valoare la data de 30.06.2017	Modificare (%) 30.06.2017 față de 30.12.2016
BET	7.085,05	7.855,36	10,87%
BET-BK	1.344,18	1.538,54	14,46%
BET-FI	29.710,63	32.482,32	9,33%
BET-NG	588,15	655,11	11,38%
BET-TR	8.751,95	10.226,44	16,85%
BET-XT	643,44	715,28	11,16%
BET-XT-TR	814,04	947,01	16,33%
BETPlus	1.052,64	1.165,82	10,75%
ROTX	14.149,13	15.909,07	12,44%

Sursa: BVB, calcule ASF

Din octombrie 2016, indicii BET și BET-TR au o componență variabilă, incluzând între 10 și 15 companii. Companiile CONPET (COTE) și MedLife (M) au intrat în componența indicilor BET și BET-TR din luna martie 2017, iar pe data de 19 iunie s-a decis extinderea numărului de companii din structura indicilor prin includerea DIGI Communications (DIGI). Astfel, noile structuri ale indicilor BET și BET-TR, din care fac parte acum 13 companii, au intrat în vigoare începând cu data de 3 iulie 2017.

Figura 54 Evoluția indicilor BVB în semestrul I 2017 (30 iunie 2016 = 100%)

Sursa: BVB, calcule ASF

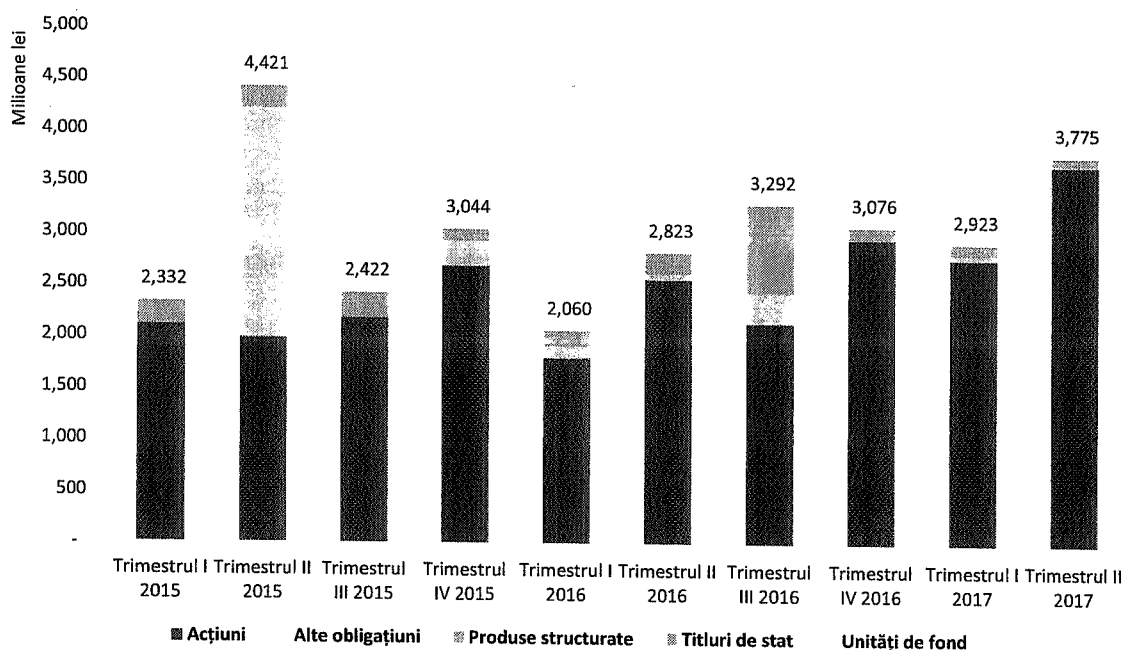
Tabelul 63 Structura tranzacțiilor derulate la BVB (Piața principală și ATS) în primul semestru al anului 2017, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de instrument

Tip de instrument	30.06.2016			30.06.2017			Variații %	
	Nr. Tranzacții	Valoare (lei)	%	Nr. Tranzacții	Valoare (lei)	%	Nr. Tranzacții	Valoare
Acțiuni	358.580	4.362.250.029	89,34%	456.915	6.453.984.627	96,36%	27,42%	47,95%
Alte obligațiuni	247	188.080.798	3,85%	448	70.093.454	1,05%	81,38%	-62,73%
Produse structurate	139.030	232.715.650	4,77%	87.346	149.589.350	2,23%	-37,17%	-35,72%
Titluri de stat	56	97.718.126	2,00%	284	16.663.957	0,25%	407,14%	-82,95%
Unități de fond	1.231	2.004.641	0,04%	3.715	7.354.121	0,11%	201,79%	266,85%
Total	499.144	4.882.769.244	100,00%	548.708	6.697.685.509	100,00%	9,93%	37,17%

Sursa: BVB

În primul semestru al anului 2017, numărul de tranzacții derulate la BVB a crescut cu 9,93% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, iar valoarea totală a tranzacțiilor derulate la BVB a crescut cu 37,17%. Creșterea înregistrată se datorează în mare parte tranzacțiilor cu acțiuni, acestea fiind preferate de către investitori atât din perspectiva numărului de titluri tranzacționate cât și a valorii. Astfel, valoarea tranzacțiilor cu acțiuni a reprezentat 96,36% din valoarea totală tranzacționată în primele șase luni ale anului 2017. Totodată, valoarea tranzacțiilor cu produse structurate a înregistrat un nivel de 2,23% din valoarea totală tranzacționată în primul semestru al anului 2017, derulându-se un număr de 87.346 de tranzacții.

Figura 55 Structura trimestrială a tranzacțiilor derulate pe secțiunea BVB

Sursa: BVB

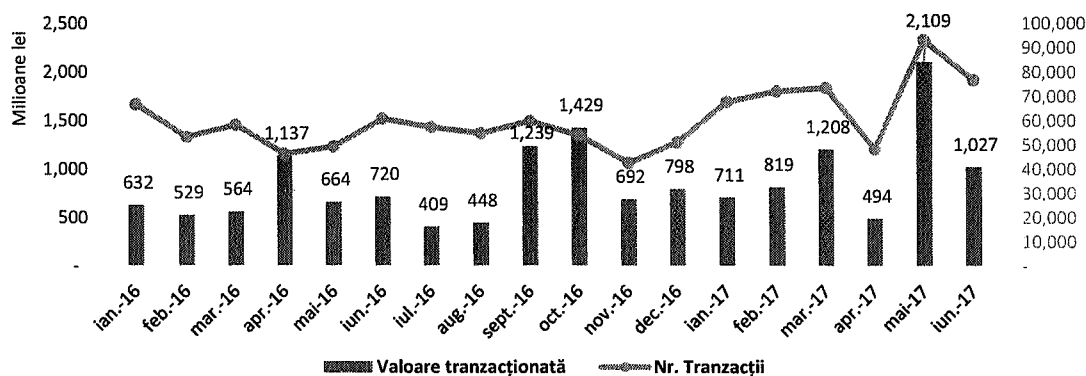
Valoarea totală tranzacționată pe secțiunea BVB în al doilea trimestru al anului 2017 a crescut cu aproximativ 33,73% comparativ cu valoarea tranzacționată în al doilea trimestru din anul 2016. Comparativ cu primul trimestru al anului 2017, în cel de-al doilea se remarcă o creștere de 29,14% a valorii tranzacționate pe secțiunea BVB. Cea mai ridicată valoare tranzacționată în ultimii doi ani se observă în trimestrul II din anul 2015, atunci când au avut loc tranzacții în valoare de 4,42 miliarde lei, majoritatea cu acțiuni sau alte obligațiuni.

3.1.1.1 Secțiunea BVB

Cea mai ridicată valoare a tranzacțiilor cu titluri de capital (acțiuni și unități de fond), înregistrată în primul semestru al anului 2017, a fost de aproximativ 2,11 miliarde lei, în luna mai (tot atunci a fost înregistrat și cel mai mare număr de tranzacții), în timp ce în luna aprilie a fost înregistrată cea mai mică valoare tranzacționată (494 milioane RON).

Valoarea totală tranzacționată cu titluri de capital a crescut în primul semestru al anului 2017 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent cu aproximativ 49,94%, iar numărul tranzacțiilor a crescut cu circa 29,02%.

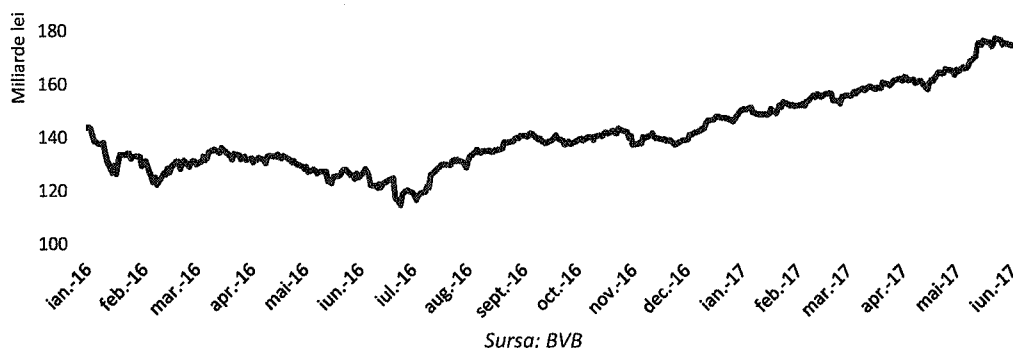
Figura 56 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de capital, derulate pe secțiunea BVB

Sursa: BVB

În primul semestru al anului 2017, capitalizarea BVB a înregistrat cel mai ridicat nivel în luna mai când a atins o valoare de 177,77 miliarde lei, iar cel mai diminuat nivel a fost înregistrat în luna ianuarie, atunci când capitalizarea bursieră a ajuns la minimul înregistrat în semestrul I 2017, de aproximativ 149,02 miliarde lei. Se observă o evoluție ascendentă a capitalizării bursiere începând cu luna iunie 2016, când a fost înregistrată cea mai mică valoare a capitalizării bursiere din perioada ianuarie 2016 - iunie 2017 (aproximativ 114,9 miliarde lei).

Figura 57 Evoluția capitalizării BVB (acțiuni)

Sursa: BVB

În cursul primului semestru al anului 2017 în clasamentul celor mai lichide companii la BVB (piața principală, acțiuni) pe primul loc se situează Banca Transilvania (TLV) care deține o pondere de circa 19,47% din valoarea totală tranzacționată în intervalul menționat. Pe următoarele poziții din acest top s-au clasat Fondul Proprietatea (FP), Romgaz (SNG), BRD - Groupe Société Générale (BRD) și OMV Petrom (SNP). De asemenea, în cadrul acestui clasament se remarcă și cele cinci societăți de investiții financiare. Se observă faptul că sectorul bancar și cel energetic sunt cel mai bine reprezentate în topul

lichidității bursiere. Medlife (M), listată la BVB din decembrie 2016 și DIGI Communications (DIGI), listată la BVB din mai 2017, se află de asemenea printre cele mai lichide companii.

Tabelul 64 Top 20 emitenți după valoarea tranzacționată în primul semestru al anului 2017 pe piața principală (doar acțiuni)

Simboluri	Valoare-lei	% din valoare totală	Nr. tranzacții	% din nr. total de tranzacții
TLV	817.052.604	19,47%	47.848	11,44%
FP	593.368.263	14,14%	18.108	4,33%
SNG	495.177.868	11,80%	29.006	6,94%
BRD	416.192.062	9,92%	15.918	3,81%
SNP	353.220.332	8,42%	26.568	6,35%
TGN	346.652.185	8,26%	22.805	5,45%
DIGI	256.387.224	6,11%	12.324	2,95%
EL	239.815.435	5,72%	11.259	2,69%
SIF2	97.088.267	2,31%	14.564	3,48%
TEL	85.148.006	2,03%	12.466	2,98%
COTE	73.765.304	1,76%	10.904	2,61%
M	50.031.712	1,19%	3.260	0,78%
SNN	48.927.942	1,17%	17.897	4,28%
OIL	46.426.311	1,11%	14.858	3,55%
SIF5	42.818.058	1,02%	11.817	2,83%
SIF3	31.185.850	0,74%	20.339	4,86%
EBS	25.771.088	0,61%	2.645	0,63%
SIF1	19.870.645	0,47%	7.253	1,73%
SIF4	14.258.890	0,34%	8.520	2,04%
TRP	13.941.269	0,33%	5.807	1,39%
TOTAL cumulat	4.067.099.315	96,92%	314.166	75,15%
TOTAL tranzacționat	4.196.215.807	100,00%	418.077	100,00%

Sursa: BVB

În primul semestru al anului 2017, valoarea totală a tranzacțiilor cu titluri de credit (alte obligațiuni și titluri de stat) a fost de aproximativ 84,48 milioane lei, în scădere față de aceeași perioadă a anului precedent cu aproximativ 70,11%. Numărul tranzacțiilor derulate a fost de 392, mai mare comparativ cu numărul tranzacțiilor înregistrate în primul semestru din anul 2016 (196).

Tabelul 65 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de credit derulate pe secțiunea BVB

Luna	Valoare	Număr tranzacții
ian.-16	100.123.139	42
feb.-16	23.725.226	28
mar.-16	950.612	21
apr.-16	57.063.282	35
mai.-16	82.288.745	36
iun.-16	18.466.311	34
Total sem. I 2016	282.617.315	196
iul.-16	2.156.629	21
aug.-16	745.171.231	22.745
sep.-16	302.412.805	135
oct.-16	2.307.095	88
nov.-16	9.937.144	105
dec.-16	845.256	74
Total sem. II 2016	1.062.830.159	23.168
Total 2016	1.345.447.474	23.364
ian.-17	892.590	68
feb.-17	2.431.030	77
mar.-17	50.872.632	73
apr.-17	13.374.909	79
mai.-17	9.721.421	46
iun.-17	7.187.282	49
Total sem. I 2017	84.479.863	392

Sursa: BVB

În primele șase luni ale anului 2017, valoarea totală tranzacționată a produselor structurate s-a situat la valoarea de aproximativ 149,59 milioane lei. Cea mai mare pondere în valoarea totală tranzacționată cu astfel de produse o dețin produsele structurate având ca activ suport un indice bursier, a căror valoare a fost de circa 62,97 milioane lei, reprezentând peste 42% din totalul tranzacțiilor. O pondere importantă în valoarea totală tranzacționată cu produse structurate o au și produsele structurate având ca activ suport petrolul (32%).

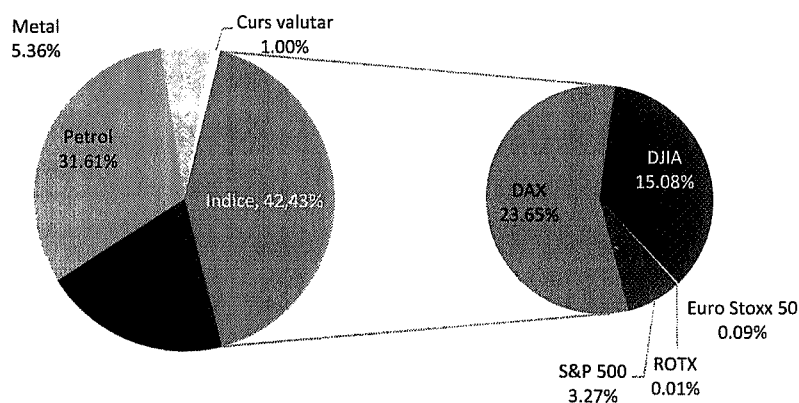
Tabelul 66 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în primele șase luni ale anului 2017, în funcție de activul suport

Tip instrument	Produse structurate (sem. I 2017)
Activ suport:	Valoare (lei)
Indice	62.972.042
DAX	35.372.835
DJIA	22.564.555
Euro Stoxx 50	132.175
ROTX	16.839
S&P 500	4.885.638
Acțiuni	29.821.622
Românești	14.598.870
Străine	15.222.752
Petrol	47.285.515
Metale	8.015.008
Aur	6.605.676
Argint	1.409.332
Curs valutar	1.495.162
EUR/USD	1.495.162
Total	149.589.350

Sursa: ASF

În primele șase luni ale anului 2017, dintre tranzacțiile cu produse structurate având ca activ suport un indice bursier, cele mai multe au fost cu produse structurate având suport indicii DAX (23,65%) și Dow Jones (15,08%).

Figura 58 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în primul semestru al anului 2017, în funcție de activul suport

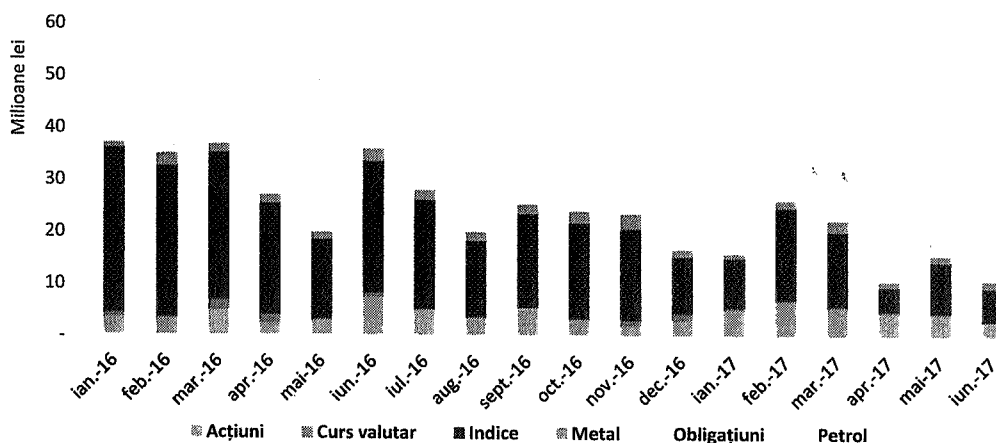

Sursa: ASF

În perioada ianuarie 2016 - iunie 2017, valoarea tranzacțiilor cu produse structurate a fost cea mai ridicată în luna martie 2016 (aproximativ 48,15 milioane lei), în vreme ce în luna aprilie 2017 valoarea tranzacționată a acestor produse a fost cea mai redusă (aproximativ 16,59 milioane lei). Se constată faptul că în perioada menționată nu au fost înregistrate tranzacții cu produse structurate având ca activ suport obligațiuni. Totodată, remarcăm faptul că pe ansamblul semestrului I 2017 au fost

valoarea tranzacțiilor cu produse structurate a fost cu 35,62% mai mică față de aceeași perioadă a anului anterior.

Figura 59 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în perioada ianuarie 2016 – iunie 2017, în funcție de activul suport

Sursa: ASF

3.1.1.2 Secțiunea ATS

Segmentarea pieței AeRO a avut loc pe 15 februarie 2016, prin introducerea a două categorii: Premium și Standard. Categoria Premium cuprinde un număr de 23 de companii: Argus Constanța (UARG), Autonova Satu Mare (AUTQ), Bittnet Systems (BNET), Braiconf Brăila (BRCR), Bucur Obor București (BUCU), Bucur București (BUCV), Comat Galați (COTM), Comnord București (COSC), Compania Hotelieră Intercontinental România (RCHI), Comvex Constanța (CMVX), Delivery Solutions (SDAY), Electroprecizia Săcele (ELZY), Flaros București (FLAO), Imotrust Arad (ARCV), International Caviar Corporation Calan (AMAL), Ipoeb Bistrița (IPRU), Life is Hard Cluj-Napoca (LIH), Mercur Craiova (MRDO), Practic București (PRBU), Prodvinco Cluj (VAC), Prospekțiuni București (PRSN), Transilvania Leasing și Credit IFN Brașov (TSLA) și Uzinexport București (UZIN), iar categoria Standard cuprinde restul companiilor.

La finalul semestrului I 2017 existau 290 instrumente disponibile la tranzacționare pe segmentul ATS: 275 instrumente tranzacționabile pe piața XRS1 și 15 instrumente tranzacționabile pe piața XRSI.

Tabelul 67 Variația numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe segmentul ATS în funcție de piața principală

Piața principală	Nr. instrumente la 30.06.2016	Nr. instrumente la 30.12.2016	Nr. instrumente la 30.06.2017
XRS1	279	278	275
XRSA	12	-	-
XRSI	14	15	15
Total	305	293	290

Sursa: ASF

În primul semestru al anului 2017, s-au înregistrat 28.618 tranzacții pe secțiunea ATS în valoare de 96,20 milioane lei. Comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior, valoarea totală tranzacționată s-a diminuat cu aproximativ 20,38%, iar numărul de tranzacții a crescut cu 15,33%. În anul 2016 au avut loc 54.123 tranzacții pe ATS în valoare de aproximativ 217 milioane lei, cele mai multe în trimestrele III și IV ale anului. Și pe secțiunea ATS, în primele șase luni ale anului 2017, instrumentele preferate de către investitori au fost acțiunile, reprezentând circa 97,61% din valoarea totală tranzacționată.

Tabelul 68 Evoluția tranzacțiilor derulate pe secțiunea ATS în perioada ianuarie 2016 – iunie 2017

Tip de instrument	Semestrul I 2016		Semestrul II 2016		Semestrul I 2017	
	Valoare în lei	Nr. tranzacții	Valoare în lei	Nr. tranzacții	Valoare în lei	Nr. tranzacții
Acțiuni	117.602.177	24.527	91.656.829	28.692	93.895.926	28.081
Alte obligațiuni	3.181.609	107	4.312.093	419	2.277.548	340
Unități de fond	32.425	181	19.503	197	23.259	197
Total	120.816.211	24.815	95.988.425	29.308	96.196.734	28.618

Sursa: ASF

Pe parcursul primului semestru al anului 2017 au fost derulate 28.081 tranzacții pe piața ATS (doar acțiuni) în valoare de aproximativ 94 milioane lei. În topul emitenților după valoarea tranzacționată remarcăm pe primul loc Deutsche Bank AG care a tranzacționat 18,37% din valoarea totală tranzacționată pe piața AeRo, iar pe locul doi se află Metav SA București cu o valoare tranzacționată de 18,33% din totalul tranzacționat. Pe locul trei regăsim Aviația Utilitară București SA, cu o valoare tranzacționată de aproximativ 9,33 milioane lei reprezentând 9,94% din totalul tranzacționat pe piața ATS (doar acțiuni).

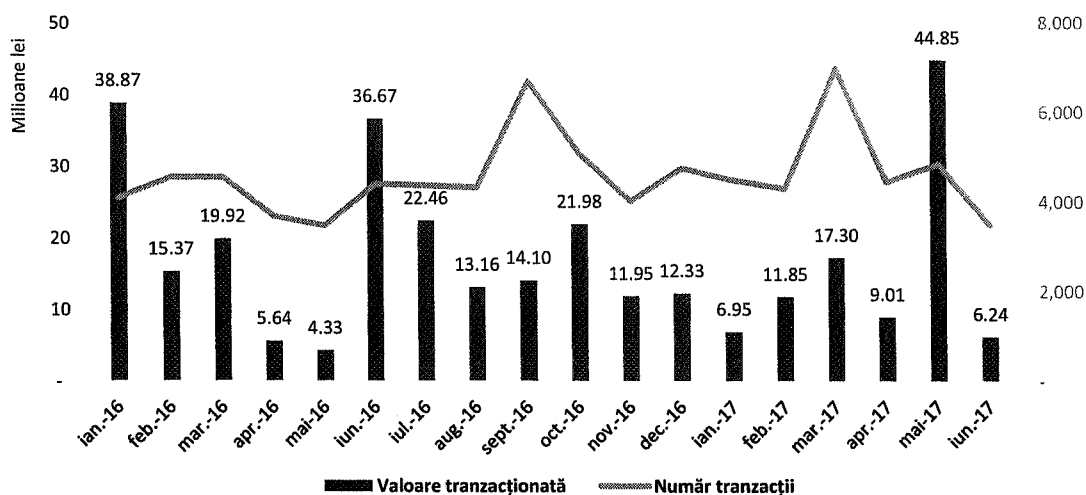
Tabelul 69 Top emitenți după valoarea tranzacționată pe piața AeRO (doar acțiuni) în semestrul I 2017

Simbol	Denumire societate	Valoare tranzacționată (lei)	% din Total tranzacționat	Nr. tranzacții
DBK	DEUTSCHE BANK AG	17.248.291	18,37%	2.837
METV	METAV SA BUCURESTI	17.233.453	18,35%	23
AVUT	AVIATIA UTILITARA BUCURESTI SA	9.329.600	9,94%	2
LCSI	LCS IMOBILIAR SA CLUJ NAPOCA	8.538.621	9,09%	63
COSC	COMNORD SA BUCURESTI	3.944.176	4,20%	1.145
EOAN	E.ON AG.	3.598.830	3,83%	609
BNET	BITTNET SYSTEMS SA BUCURESTI	3.529.690	3,76%	2.195
FIMA	FIMARO SA Cluj	2.017.568	2,15%	17
MOIB	MOARA CIBIN SA SIBIU	1.982.473	2,11%	176
BRCR	BRAICONF SA BRAILA	1.835.979	1,96%	554
TOTAL cumulat		80.342.120	86%	15.357
TOTAL tranzacționat		93.895.926	100,00%	28.081

Sursa: ASF

În perioada ianuarie 2016 - iunie 2017, cea mai ridicată valoare tranzacționată a fost în luna mai 2017, de aproximativ 44,85 milioane lei, atunci când au fost derulate 4.855 tranzacții.

Figura 60 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS

Sursa: ASF

3.1.2 Piețe spot administrate de SIBEX

SIBEX – Sibiu Stock Exchange SA (Sibex), în calitate de operator de piață și operator de sistem, administrează **o piață reglementată la vedere**, o piață reglementată a instrumentelor financiare derivate (**pieță reglementată la termen**) și **un sistem alternativ de tranzacționare**.

A acționarii SIBEX au aprobat fuziunea prin absorbție dintre Bursa de Valori București S.A., în calitate de societate absorbantă și Sibex-Sibiu Stock Exchange S.A., în calitate de societate absorbită conform termenilor și condițiilor prevăzute în proiectul de fuziune din data de 24.02.2017. De asemenea, data de 19 iunie 2017 a fost aprobată ca dată de încetare a activității de tranzacționare pe piețele reglementate, dar și ca dată de încetare a operațiunilor desfășurate pe aceste piețe.

3.1.2.1 Secțiunea SIBEX

Piața reglementată la vedere a fost introdusă în anul 2010, singura companie listată pe piața reglementată la vedere fiind Sibex – Sibiu Stock Exchange SA, simbol piață SBX.

În primul semestru al anului 2017 nu au fost efectuate tranzacții pe piața reglementată la vedere.

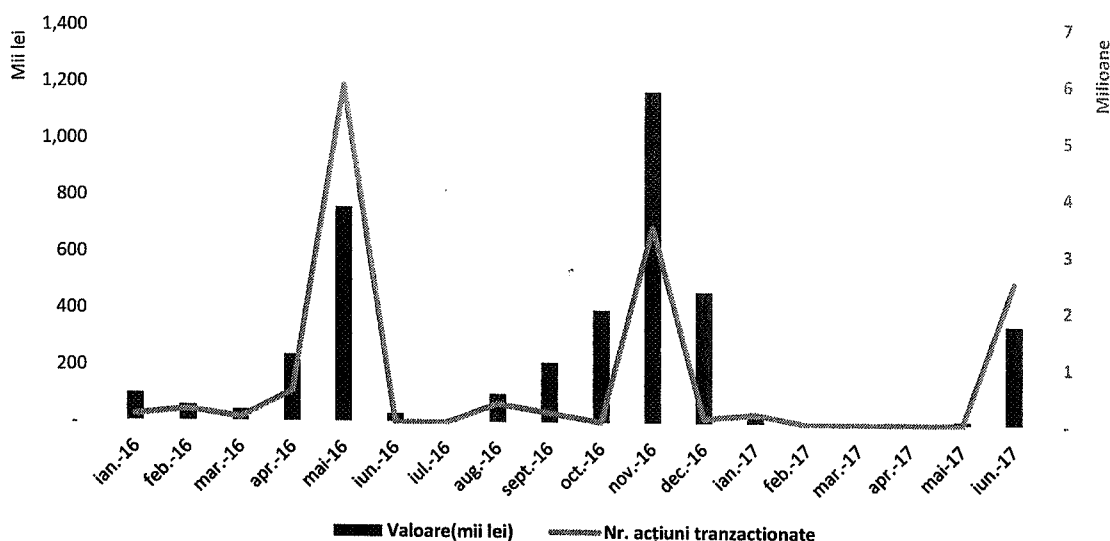
3.1.2.2 Secțiunea ATS

Sistemul alternativ de tranzacționare „Start” administrat de SIBEX a fost înființat în anul 2010, iar Prodplast Imobiliare SA a fost în perioada 2010-2013 unicul emitent listat pe acest sistem, ulterior intrând și alte acțiuni la tranzacționare, în special în cursul anului 2015 prin transfer de pe piața Rasdaq.

Din evoluția lunară a tranzacțiilor cu acțiuni se constată că prima parte a anului 2017 a debutat cu un nivel redus al numărului de tranzacții și a valorilor tranzacționate.

În cadrul sistemului alternativ de tranzacționare, în primele șase luni ale anului 2017, a fost tranzacționată o valoare totală de 413.439 lei și un număr de 2,69 milioane acțiuni. În primul semestru 2017, luna iunie s-a remarcat prin cel mai ridicat nivel al valorii tranzacționate, 351.392 lei, atunci când a fost tranzacționat și cel mai mare număr de acțiuni (2,50 milioane acțiuni).

Figura 61 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS SIBEX

Sursa: Sibex, calcule ASF

În primul semestru al anului 2017, cea mai tranzacționată companie la SIBEX a fost Confecții Vaslui SA, care a înregistrat o valoare tranzacționată de aproximativ 368.917 lei. Prodplast Imobiliare se află pe locul al doilea, cu o valoare totală tranzacționată de aproximativ 13.697 lei, iar pe locul al treilea se află Balneoclimaterica S.A., care a înregistrat o valoare totală tranzacționată de 10.000 lei.

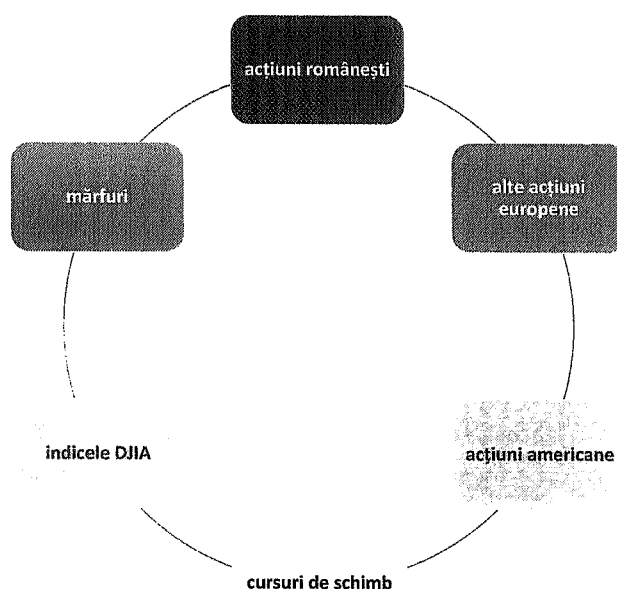
Tabelul 70 Tranzacțiile cu acțiuni din cadrul sistemului alternativ de tranzacționare al Sibex în semestrul I 2017

Simbol	Valoare (lei)	Nr. acțiuni
COVB	368.917	2.656.743
PPLI	13.697	3.575
BALO	10.000	2.500
ARAX	8.620	5.208
SIGS	3.933	21.850
ELCT	3.023	191
REMM	2.756	162
SATU	999	140
MEAN	840	80
MESA	380	3.452
CAIN	150	5
COMJ	102	102
ALB	23	100
TOTAL	413.439	2.694.108

Sursa: Sibex

3.2. Piața reglementată la termen

Principalele instrumente tranzacționate pe piața la termen administrată de SIBEX sunt contractele futures având ca activ suport:

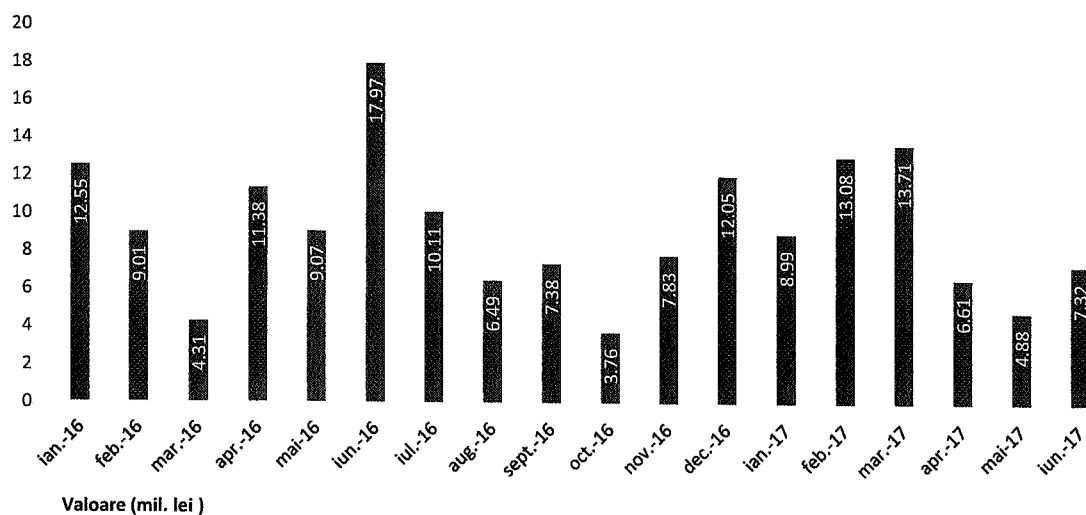
Din evoluția lunară a tranzacțiilor cu contracte futures, în semestrul I din 2017 se remarcă o tendință de creștere a valorii tranzacționate față de ultimul semestru al anului anterior. În schimb, se constată scăderi comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016, numărul tranzacțiilor cu contracte futures diminuându-se cu aproximativ 34%. Totodată, numărul de contracte încheiate a scăzut cu aproximativ 25% față de același trimestru din anul precedent, iar valoarea tranzacționată s-a diminuat cu circa 15%.

Tabelul 71 Tranzacțiile futures lunare pe piața SIBEX

Data	Nr. tranzacții	Nr. contracte	Valoare (RON)
ian.16	416	829	12.550.496
feb.16	357	614	9.008.771
mar.16	229	770	4.307.824
apr.16	382	1.055	11.381.069
mai.16	354	1.201	9.069.900
iun.16	477	1.347	17.968.096
Total sem. I 2016	2.215	5.816	64.286.156
iul.16	304	1.020	10.108.969
aug.16	240	975	6.488.521
sep.16	307	852	7.384.436
oct.16	182	469	3.760.912
nov.16	305	652	7.832.290
dec.16	380	1.035	12.054.065
Total sem. II 2016	1.718	5.003	47.629.193
Total 2016	3.933	10.819	111.915.349
ian.17	274	1.063	8.993.779
feb.17	350	942	13.081.190
mar.17	340	1.008	13.710.728
apr.17	211	561	6.605.226
mai.17	160	398	4.878.793
iun.17	116	363	7.324.179
Total sem. I 2017	1.451	4.335	54.593.895

Sursa: Sibex, calcule ASF

Figura 62 Evoluția lunară a valorii notionale a tranzacțiilor futures la Sibex

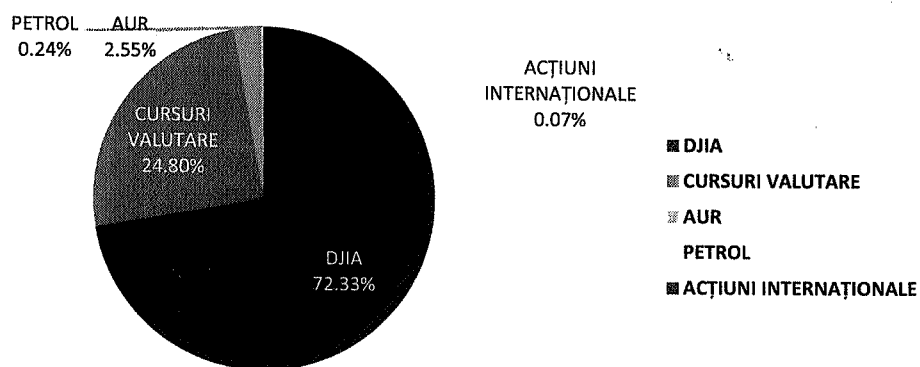

Sursa: Sibex

În primul semestru din anul 2017, valoarea medie lunară a tranzacțiilor cu contracte futures a fost de aproximativ 9,10 milioane lei, iar în anul 2016 aceasta a înregistrat nivelul de aproximativ 9,33 milioane lei. Cea mai ridicată valoare tranzacționată cu contracte futures din anul 2016 s-a înregistrat în luna iunie, de aproximativ 17,97 milioane lei, aproape dublu față de media lunară a tranzacțiilor. În luna martie s-a înregistrat cea mai ridicată valoare tranzacționată din primele șase luni ale anului 2017 (13,71 milioane lei).

Din analiza structurii tranzacțiilor cu contracte futures rezultă un interes mai ridicat al investitorilor pentru instrumentele având ca activ suport indicele internațional Dow Jones Industrial Average, urmate de contractele având ca activ suport cursul de schimb. Pe parcursul primului semestru din anul 2017 nu au avut loc tranzacții cu opțiuni, aceste instrumente fiind suspendate de la tranzacționare.

Figura 63 Structura tranzacțiilor cu contracte futures, derulate pe Sibex în primul semestru din anul 2017, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de activ suport

Sursa: Sibex, calcule ASF

4. INTERMEDIARII

La finele primului semestru al anului 2017 pe piața reglementată din cadrul BVB își desfășurau activitatea un număr total de 37 de intermediari, dintre care 26 Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF), 5 instituții de credit locale și 6 entități autorizate în alte state membre UE.

Tabelul 72 Categoriile de intermediari pe piața reglementată administrată de BVB

Categorie	BVB– piața la vedere
Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF)	26
Instituții de credit locale	5
Firme de investiții din alte state membre UE	4
Instituții de credit din alte state membre UE	2
TOTAL	37

Sursa: BVB, calcule ASF

De asemenea, în cadrul sistemului alternativ de tranzacționare, Aero, au activat la 30 iunie 2017 un număr total de 31 de intermediari, din care 25 de Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF), 5 instituții de credit locale și o firmă de investiții autorizată într-un alt stat membru UE.

Tabelul 73 Categoriile de intermediari pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de BVB

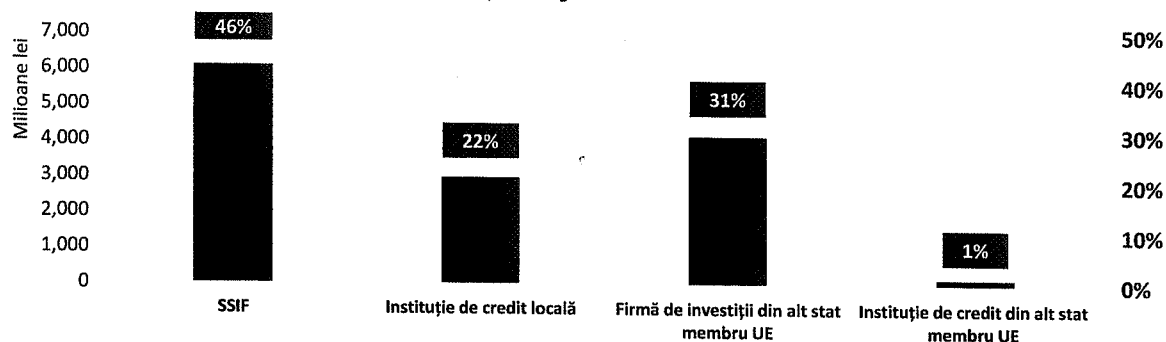
Categorie	Aero - BVB
Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF)	25
Instituții de credit locale	5
Firme de investiții din alte state membre UE	1
TOTAL	31

Sursa: BVB, calcule ASF

Cei mai activi intermediari pe piețele la vedere (reglementată și ATS) în primul semestru al anului 2017 au fost Societățile de Servicii Financiare (SSIF), valoarea tranzacționată de acestea fiind de aproximativ 6.101.468.598 lei. Intermediarii locali (SSIF și instituțiile de credit) au realizat aproximativ 68% din valoarea totală a tranzacțiilor. Dintre intermediarii autorizați în alte state membre UE care au efectuat tranzacții pe piețele la vedere, cele mai active au fost firmele de investiții, acestea cumulând o cotă de piață de 31%.

Numărul de contracte futures tranzacționate pe piața reglementată la termen administrată de Sibex a fost de 8.670 contracte, fiind activi doar trei intermediari: o firmă de investiții autorizată într-un alt stat membru UE care a cumulat o cotă de piață de circa 50% și două Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF) cu cote de piață de 40% și respectiv 10%.

Figura 64 Valoarea tranzacționată pe piețe la vedere pe categorii de intermediari

Sursa: BVB și SIBEX, calcule ASF

La finalul primului semestru al anului 2017, Societatea Wood & Company Financial Services s-a clasat pe primul loc în clasamentul participanților pe piețele reglementate la vedere, cu o valoare intermediată de 3.734.899.656 lei și o cotă de piață de 27,9%. Swiss Capital SA și Raiffeisen Bank ocupă următoarele poziții, acestea deținând ponderi în totalul valorii intermediare de 14%, respectiv 11%. Primele 10 societăți dețin aproximativ 86% din valoarea totală intermediată în primele șase luni ale anului 2017. Dintre acestea, 5 sunt Societăți de Servicii de Investiții Financiare (SSIF), 3 sunt instituții de credit locale și 2 sunt firme de investiții autorizate într-un alt stat membru UE.

Tabelul 74 Clasamentul intermediarilor pe piețele la vedere (BVB și Sibex) la 30 iunie 2017

Nr.crt.	Nume intermediar	Valoare intermediată (lei)	Pondere
1	WOOD & COMPANY FINANCIAL SERVICES. a.s. PRAGA	3.734.899.656	27,89%
2	SWISS CAPITAL SA	1.881.512.335	14,05%
3	RAIFFEISEN BANK	1.465.561.295	10,94%
4	BT CAPITAL PARTNERS	960.480.244	7,17%
5	BANCA COMERCIALA ROMANA	944.039.822	7,05%
6	IEBA TRUST	860.762.476	6,43%
7	BRD Groupe Societe Generale	496.282.148	3,71%
8	TRADEVILLE	468.616.043	3,50%
9	CONCORDE SECURITIES LTD	406.959.310	3,04%
10	IFB FINWEST	317.161.180	2,37%
Total top 10		11.536.274.508	86,13%
Total valoare intermediată la 30 iunie 2017		13.393.912.673	100%

Sursa: BVB și SIBEX, calcule ASF

Ca urmare a valorii reduse a tranzacțiilor pe piețele la vedere administrate de SIBEX (de aproximativ 826.879 lei), clasamentul primilor 10 intermediari la BVB se menține același cu cel pe total piețe prezentat mai sus, iar valorile aferente fiecărui intermediar nu sunt semnificativ diferite.

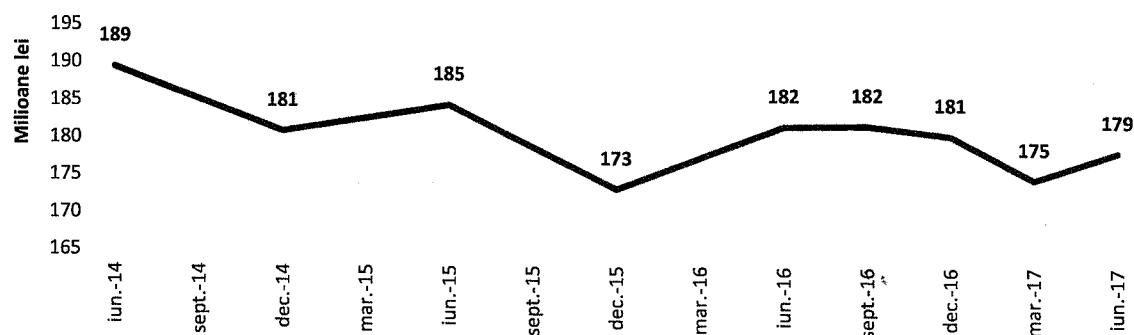
Tabelul 75 Clasamentul primilor 10 intermediari pe piețele la vedere administrate de BVB la 30 iunie 2017

Poziție (an)	Nume intermediar	Valoare intermediată (lei)	Pondere
1	WOOD & COMPANY FINANCIAL SERVICES, a.s. PRAGA	3.734.899.656	27,89%
2	SWISS CAPITAL SA	1.881.512.335	14,05%
3	RAIFFEISEN BANK	1.465.561.295	10,94%
4	BT CAPITAL PARTNERS	960.480.244	7,17%
5	BANCA COMERCIALA ROMANA	944.039.822	7,05%
6	IEBA TRUST	860.762.476	6,43%
7	BRD Groupe Societe Generale	496.282.148	3,71%
8	TRADEVILLE	468.584.236	3,50%
9	CONCORDE SECURITIES LTD	406.959.310	3,04%
10	IFB FINWEST	317.146.749	2,37%

Sursa: BVB

Valoarea cumulată a fondurilor proprii ale SSIF-urilor s-a majorat față de trimestrul I 2017, atingând nivelul de 179 milioane lei, reprezentând o creștere de aproximativ 2%.

Figura 65 Valoarea cumulată a fondurilor proprii ale SSIF

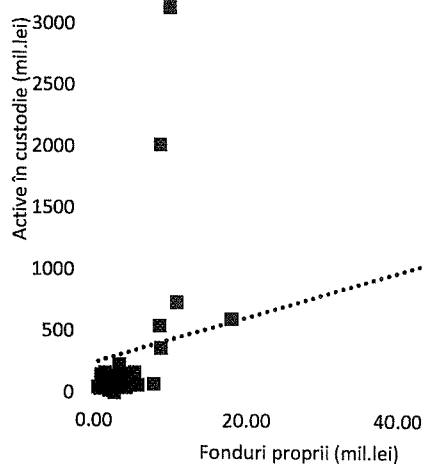

Sursa: ASF

La sfârșitul lunii iunie 2017, SSIF aveau în custodie o valoare cumulată a activelor de aproximativ 9,7 miliarde de lei (aproximativ 2,13 miliarde de euro), reprezentând atât disponibilități ale clienților cât și titluri financiare deținute de aceștia.

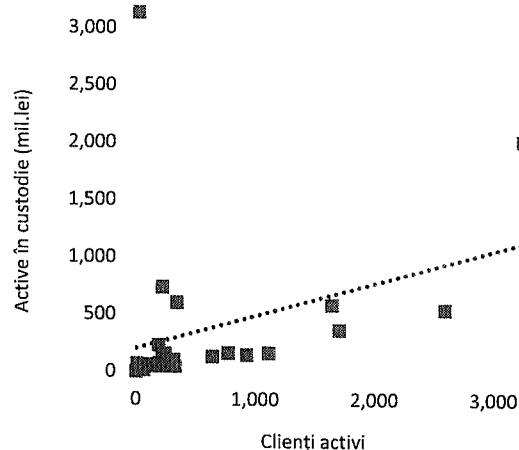
Numărul cumulat al conturilor de clienți activi la finalul primului semestru al anului 2017 a fost de 15.549 (un investitor poate avea simultan conturi deschise la mai mulți intermediari). Din graficele prezentate mai jos se observă că valoarea activelor în custodie este în general corelată cu numărul de conturi active.

Figura 66 Valoarea activelor în custodie raportată la nivelul fondurilor proprii

Sursa: ASF

Figura 67 Valoarea activelor în custodie raportată la numărul de conturi active

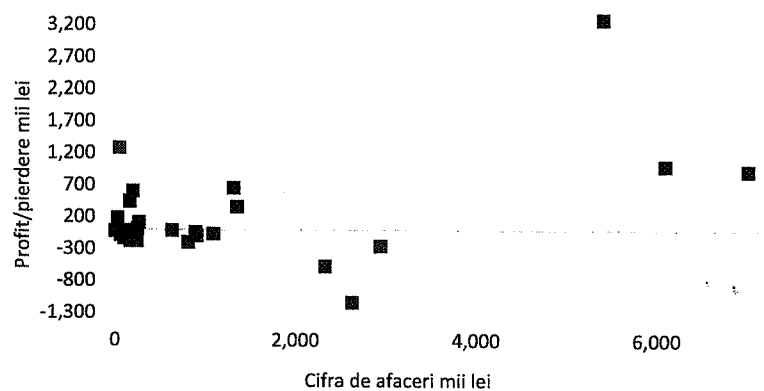

Sursa: ASF

Un număr de unsprezece SSIF-uri, dintr-un total de 26 au obținut profit¹ în prima jumătate a anului 2017, valoarea cumulată a profiturilor acestora fiind de circa 8,86 milioane lei. Pierdere cumulată a celor 15 SSIF-uri care au avut rezultate negative la finalul semestrului I 2017 a fost de aproximativ 3 milioane lei.

¹ Rezultatele prezentate sunt conform bilanțelor contabile preliminare aferente lunii iunie 2017, rezultatele financiare auditate nefiind disponibile la data realizării raportului.

Figura 68 Rezultatele financiare ale SSIF-urilor

Sursa: ASF

5. ORGANISMELE DE PLASAMENT COLECTIV

Entitățile ce își desfășurau activitatea la 30 iunie 2017 sunt următoarele:

Tabelul 76 Numărul de OPC și SAI

Categorie entitate	30.12.2016	30.06.2017
	Nr. entități	Nr. entități
Societăți de administrare a investițiilor	21	19
Fonduri deschise de investiții	75	74
Fonduri închise de investiții	25	25
Societăți de investiții financiare	5	5
Fondul Proprietatea	1	1
Depozitari	6	6

Sursa: ASF

Tabelul 77 Depozitarii activelor OPC

Depozitar	Total active 30.06.2017 (lei)
BRD – Groupe Société Générale SA	25.801.374.960
Banca Comercială Română SA	8.720.782.607
RAIFFEISEN BANK SA	7.684.709.438
UNICREDIT TIRIAC BANK SA	181.761.997
BANCPPOST SA	142.328.197
LIBRA INTERNET BANK SA	10.070.390
TOTAL ACTIVE	42.541.027.588

Sursa: ASF

5.1. Societăți de administrare a investițiilor

Grupurile bancare au reprezentat categoria dominantă din totalul societăților de administrare a investițiilor (SAI), controlând cea mai mare parte din totalul cumulat al activelor administrate de SAI. Conform datelor din tabelul de mai jos, primele cinci SAI după volumul activelor sunt toate societăți afiliate sistemului bancar, iar activele administrate de acestea, la data de 30 iunie 2017, însumau 21.956.843.039 lei, respectiv 93,79% din activul total aferent industriei fondurilor de investiții.

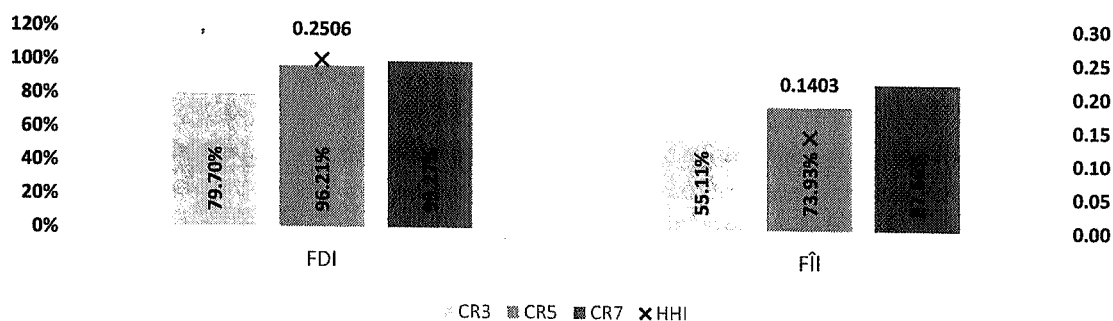
Tabelul 78 Principalele societăți de administrare a investițiilor și activele administrate

SAI	Activ Total (lei) 30.12.2016	% din total active	Activ Total (lei) 30.06.2017	% din total active
SAI ERSTE ASSET MANAGEMENT SA	7.785.384.529	34,59%	7.831.945.202	33,46%
SAI RAIFFEISEN ASSET MANAGEMENT SA	6.708.182.987	29,81%	6.595.217.025	28,17%
SAI BT ASSET MANAGEMENT SA	3.251.706.383	14,45%	3.778.048.468	16,14%
SAI BRD ASSET MANAGEMENT SA	2.891.127.244	12,85%	3.087.624.807	13,19%
SAI OTP ASSET MANAGEMENT SA	628.647.373	2,79%	664.007.537	2,84%
Total active gestionate de cele 5 SAI	21.265.048.516	94,49%	21.956.843.039	93,79%
Total active celelalte SAI-uri	1.240.925.799	5,51%	1.453.063.379	6,21%
Total active administrate de SAI-urile locale	22.505.974.315	100%	23.409.906.417	100%

Sursa: ASF

Gradul de concentrare pe piața serviciilor de depozitare a activelor fondurilor de investiții este ridicat, iar în cazul administratorilor fondurilor închise de investiții, gradul de concentrare este mediu. Pentru piața fondurilor deschise de investiții, deși numărul acestora este mare totuși indicele Herfindahl-Hirschman are valoarea de 0,2506, ceea ce arată un grad ridicat de concentrare. Acest lucru este confirmat și de indicatorii CR („concentration risk”) utilizați de Consiliul Concurenței.

Figura 69 Gradul de concentrare pe piața fondurilor de investiții din România (după activul net la 30.06.2017)

Sursa: ASF

Conform obiectului de activitate, o societate de administrare a investițiilor poate administra fonduri deschise și închise de investiții, precum și conturi individuale de investiții. Pe ansamblul pieței fondurile deschise de investiții sunt mai numeroase decât cele închise și cumulează active de valoare semnificativ mai ridicată.

5.1.1. Administrarea conturilor individuale de SAI

La finalul primului semestru al anului 2017, un număr de 232 de conturi individuale de investiții erau administrate de cele 4 SAI, valoarea activului fiind de 143.661.772 lei.

Tabelul 79 Numărul conturilor individuale de investiții și activele administrate de SAI la 30 iunie 2017

SAI	30.12.2016		30.06.2017	
	Nr. conturi individuale	Active administrate (lei)	Nr. conturi individuale	Active administrate (lei)
TOTAL SAI	227	129.976.209	232	143.661.772

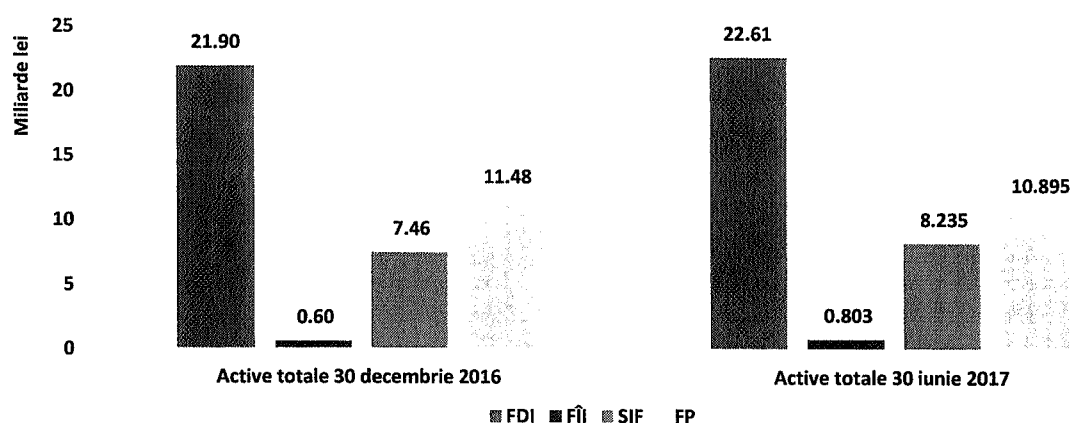
Sursa: ASF

5.1.2. Administrarea organismelor de plasament colectiv (OPC)

Valoarea totală a activelor organismelor de plasament colectiv (OPC) din România este de 42,54 miliarde lei la data de 30 iunie 2017, în creștere cu circa 2,65% comparativ cu nivelul consemnat la finele lunii decembrie 2016.

O analiză pe categorii de organisme de plasament colectiv arată că în cazul fondurilor deschise de investiții (FDI) a continuat dinamica pozitivă manifestată pe parcursul trimestrelor și anilor anteriori. Și în cazul fondurilor închise de investiții se constată o creștere a activelor totale față de sfârșitul anului precedent, de aproximativ 33%. Societățile de investiții financiare înregistrează o creștere cu aproximativ 0,75 miliarde lei, adică 10%, fiind categoria de OPC cu cea mai semnificativă contribuție la evoluția activelor totale în perioada analizată, în timp ce în cazul Fondului Proprietatea s-a constatat o scădere a activului total de circa 5%.

Figura 70 Evoluția activelor totale pe categorii de OPC

Sursa: ASF

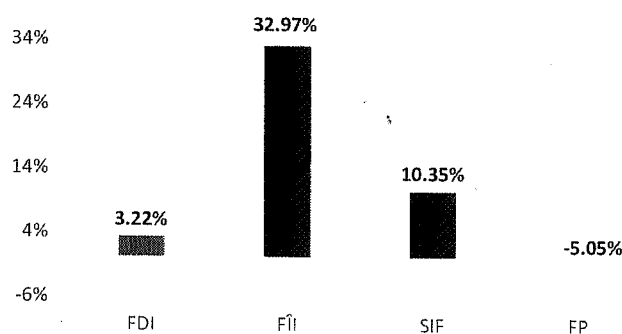
Valoarea activului total al Fondului Proprietatea a fost de aproximativ 10,90 miliarde lei la finalul lunii iunie 2017. Diminuarea activului Fondului Proprietatea a avut loc și ca urmare a desfășurării programelor de răscumpărare și anulare de acțiuni, ce au condus și la diminuarea capitalului social al Fondului.

Tabelul 80 Activele totale pe categorii de OPC

(milioane lei)	Active totale 30.12.2016	Active totale 30.06.2017
Fd. deschise	21.902	22.608
Fd. închise	604	803
SIF-uri	7.462	8.235
FP	11.475	10.895
TOTAL OPC	41.444	42.541

Sursa: ASF

Figura 71 Dinamica activelor totale pe categorii de OPC la 30.06.2017 față de 30.12.2016

Sursa: ASF

Activele cumulate ale FDI dețineau la 30 iunie 2017 o pondere de aproximativ 53,14% în totalul activelor OPC locale comparativ cu 30 decembrie 2016, când activele FDI reprezentau circa 52,85%. Se confirmă tendința de creștere a industriei de fonduri deschise de investiții din România ca pondere în total active ale OPC, susținută de evoluția pozitivă a activelor aferente acestei industrii.

Tabelul 81 Structura portofoliilor investiționale pe categorii de OPC și pe clase de active (mil. lei)

Active totale - 30.06.2017	Fd. deschise	Fd. închise	SIF-uri	FP	TOTAL
Acțiuni	680	645	6.841	10.308	18.474
Obligațiuni	6.610	61	125	-	6.796
Titluri de stat	9.916	-	32	70	10.018
Depozite și disponibil	4.663	58	283	143	5.147
Titluri OPCVM/AOPC	1.064	9	778	-	1.852
Altele	-325	30	175	374	253

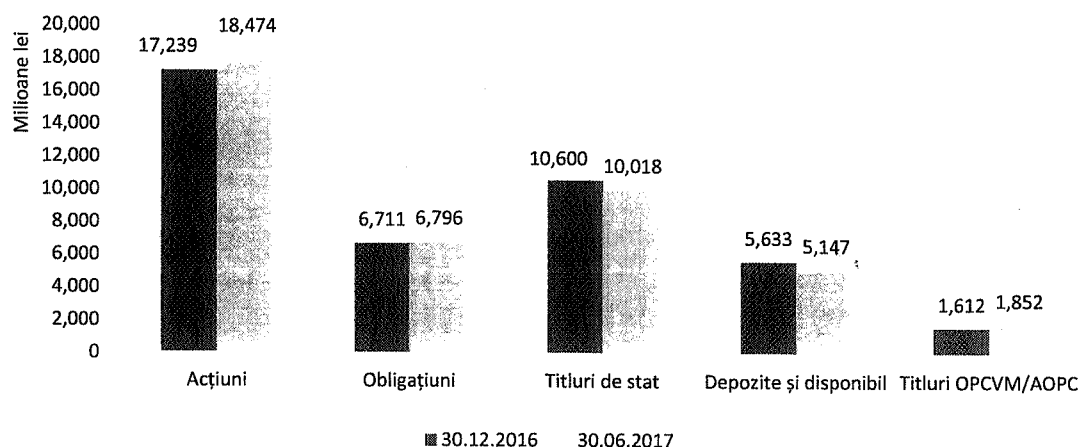
Sursa: ASF

Din perspectiva structurii plasamentelor, FDI sunt orientate preponderent către instrumentele cu venit fix (titluri de stat și obligațiuni), în vreme ce FÎ, SIF-urile și FP au o orientare dominantă către plasamentele în acțiuni. Orientarea diferitelor categorii de organisme de plasament colectiv către un anumit tip de strategie investițională este justificată de caracterul închis sau deschis al fiecărui tip de OPC, precum și de apetitul la risc al investitorilor acestora.

Pe ansamblul pieței, structura consolidată a investițiilor tuturor organismelor de plasament colectiv indică totuși o preferință pentru instrumentele cu venit fix/ instrumente ale pieței monetare a căror valoare totală este de 21,54 miliarde lei, consemnând o pondere de aproximativ 51% din activul net cumulat al OPC. Investițiile în acțiuni la nivelul întregii piețe sunt în valoare de 18,47 miliarde lei, reprezentând aproximativ 43% din activul total al OPC.

La 30 iunie 2017 față de finalul anului 2016 se constată o creștere de 7% a investițiilor efectuate de OPC în acțiuni, concomitent cu o diminuare a plasamentelor în titluri de stat (-5%).

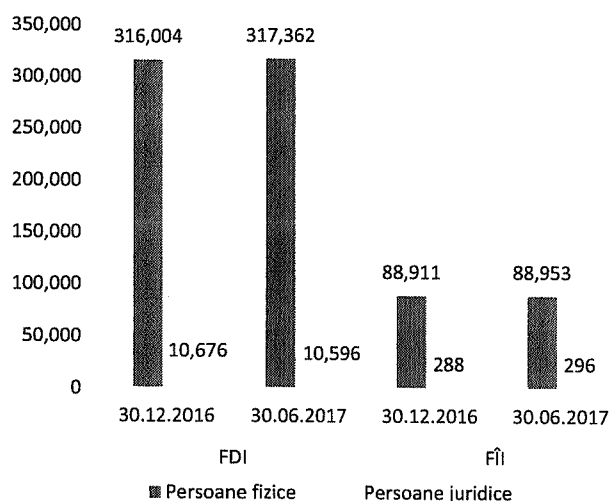
Figura 72 Evoluția alocării strategice a portofoliilor OPC

Sursa: ASF

În ceea ce privește structura pe categorii de investitori, ca număr și valoare cumulată a deținerilor, piața organismelor de plasament colectiv este dominată de către investitorii persoane fizice.

Figura 73 Structura plasamentelor în FDI și FÎ pe tipuri de investitori

Sursa: ASF

Această structură pe tipuri de investitori este o particularitate a fondurilor de investiții, întâlnită pe majoritatea piețelor europene, fapt ce oferă mai multă stabilitate financiară (prin dependența mai redusă de un număr mic de investitori cu valoare mare a participațiilor și cu volatilitate ridicată a subscrierilor și răscumpărărilor). Această situație este și rezultatul grilelor progresive de comisioane de răscumpărare care stimulează deținerile pe termen mediu și lung, strategie mai puțin potrivită pentru persoanele juridice (companiile comerciale) care au nevoie de o gestiune pe termen scurt a trezoreriei.

Trebuie menționat că această statistică nu poate fi extrem de exactă, deoarece un investitor poate avea simultan participații la mai multe fonduri, administrate de societăți diferite, ca atare putând fi „numărat” de mai multe ori.

Numărul investitorilor în fondurile închise de investiții este mult mai scăzut decât cel al investitorilor în FDI. La finalul semestrului I 2017, numărul acestora se situa la 89.249 investitori. Dintre aceștia, cei mai mulți (88.953 persoane) sunt investitori persoane fizice.

5.2. Fonduri deschise de investiții (FDI)

La sfârșitul lunii iunie 2017, își desfășurau activitatea 74 de fonduri deschise de investiții, structurate pe cinci categorii: fonduri de acțiuni (19), fonduri de obligațiuni (26), fonduri diversificate (15), fonduri monetare (1) și fonduri mixte (13: combinație între acțiuni-obligațiuni). Având în vedere numărul ridicat de fonduri de obligațiuni și valoarea activelor nete ale acestora, se constată menținerea în primul semestru al anului 2017 a preferinței investitorilor pentru strategii investiționale orientate către instrumente cu venit fix și/ sau instrumente ale pieței monetare, interesul pentru fondurile de acțiuni menținându-se la un nivel moderat.

Tabelul 82 Evoluția numărului de FDI, pe categorii

FDI funcție de politica investițională*	30.12.2016	30.06.2017
Fonduri de acțiuni	19	19
Fonduri diversificate	15	15
Fonduri de obligațiuni	27	26
Fonduri monetare	1	1
Fonduri mixte	13	13
TOTAL	75	74

* conform noii clasificări

Sursa: ASF

Așa cum rezultă și din Tabelul alăturat, fondurile de obligațiuni dețin ca număr cea mai mare pondere în categoria acestui segment de piață. Fondurile de acțiuni și cele diversificate sunt, de asemenea, bine reprezentate, ceea ce arată că interesul investitorilor pentru aceste două clase de active (obligațiuni și acțiuni) este semnificativ.

La polul opus se situează fondurile monetare care, ca urmare a politicii de plasament foarte restrictivă și prudentă, se bucură de mai puțină popularitate.

În țările cu economie dezvoltată, fondurile monetare sunt utilizate cu predilecție de companii pentru gestionarea disponibilităților pe termen scurt, fiind adesea considerate mai sigure și mai lichide decât depozitele bancare.

Tabelul 83 Distribuția investitorilor pe categorii de FDI

Categorii de fonduri	30.12.2016			30.06.2017		
	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL	Pers. fizice	Pers. juridice	TOTAL
Fonduri de acțiuni	8.791	168	8.959	10.035	178	10.213
Fonduri diversificate	45.305	2.06	47.365	44.354	2.005	46.359
Fonduri de obligațiuni	217.902	8.056	225.958	218.293	8.013	226.306
Fonduri monetare	473	139	612	427	134	561
Fonduri mixte	43.533	253	43.786	44.253	266	44.519
TOTAL	316.004	10.676	326.680	317.362	10.596	327.958

Tabelul 84 Structura activelor nete pe categorii de FDI

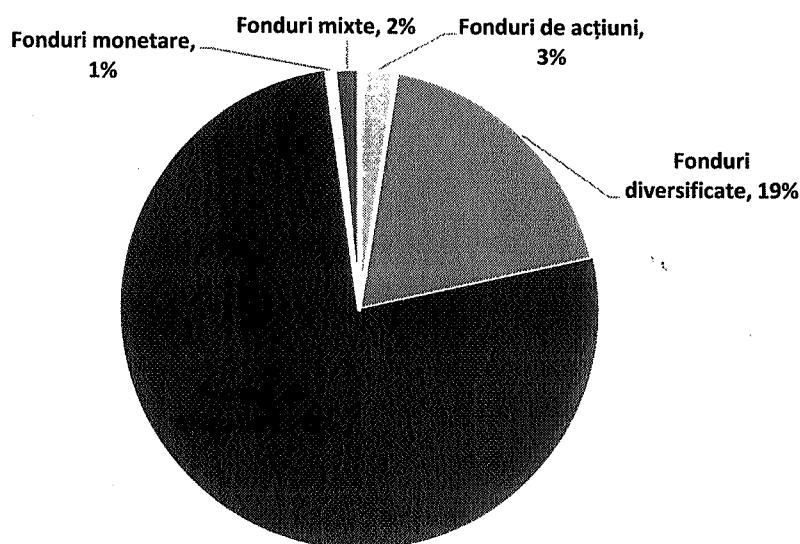
FDI funcție de politica investițională	Activ net 30.12.2016 (lei)	Activ net 30.06.2017 (lei)
Fonduri de acțiuni	438.725.738	568.384.433
Fonduri diversificate	4.333.727.586	4.284.647.292
Fonduri de obligațiuni	16.738.100.892	17.230.884.235
Fonduri monetare	109.218.337	121.182.169
Fonduri mixte	255.045.227	375.368.794
TOTAL	21.874.817.779	22.580.466.923

Sursa: ASF

La finele lunii iunie 2017 numărul investitorilor în fonduri deschise s-a majorat față de sfârșitul anului 2016 cu 1.278 de investitori. Se observă o creștere a interesului investitorilor pentru fondurile de acțiuni, numărul acestora majorându-se cu aproximativ 14% (persoane fizice), respectiv 6% (persoane juridice).

Cea mai ridicată pondere în activul net cumulat al FDI este deținută de fondurile de obligațiuni, circa 76%. Fondurile diversificate ocupă locul al doilea din punct de vedere al cotei de piață, deținând o pondere de 19% în activele nete cumulate ale FDI.

Figura 74 Cota de piață a FDI în funcție de politica investițională și de activul net (30.06.2017)

Sursa: ASF

În ceea ce privește structura portofoliilor FDI, aceasta este orientată cu precădere spre instrumente financiare cu venit fix. Dintre acestea, cea mai semnificativă pondere în activul total al fondurilor deschise o dețin titlurile de stat (43,86%), fiind urmate de obligațiunile corporative cotate (25,03%). De asemenea, depozitele bancare dețin în continuare o pondere ridicată în activul total (19,21%).

Tabelul 85 Evoluția alocării strategice a activelor FDI

Elemente de portofoliu FDI	30.12.2016	% din AT	30.06.2017	% din AT
Acțiuni cotate	537.597.495	2,45%	679.921.050	3,01%
Acțiuni necotate	743.816	0,003%	285.918	0,001%
Acțiuni tranzacționate în afara piețelor reglementate	0	0,00%	0	0,00%
Obligațiuni corporative cotate	5.094.484.728	23,26%	5.658.821.899	25,03%
Obligațiuni corporative necotate	5.106.552	0,02%	181.543.401	0,80%
Obligațiuni municipale cotate	1.464.890.100	6,69%	768.904.752	3,40%
Obligațiuni municipale necotate	38.784	0,000%	1.065.999	0,005%
Conturi curente și numerar	333.240.575	1,52%	318.768.439	1,41%
Depozite bancare	4.605.817.068	21,03%	4.343.933.554	19,21%
Titluri de stat >1an	8.946.601.372	40,85%	9.848.099.203	43,56%
Titluri de stat <1an	440.804.894	2,01%	67.919.450	0,30%
Titluri OPCVM / AOPC cotate	993.127.444	4,53%	627.405.429	2,78%
Titluri OPCVM / AOPC necotate	5.044.516	0,02%	437.015.273	1,93%
Instrumente financiare derivate	-63.000.424	-0,29%	-43.042.348	-0,19%
Produse structurate	1.586.701	0,01%	2.001.194	0,01%
Dividende și alte drepturi de încasat	428.682	0,002%	5.883.118	0,03%
Alte active	-464.329.438	-2,12%	-290.265.432	-1,28%
Total Activ (LEI)	21.902.182.866	100%	22.608.260.897	100%

Sursa: ASF

5.3. Fonduri închise de investiții (FÎI)

Tabelul 86 Evoluția numărului de FÎI, pe categorii

FÎI funcție de politica investițională*	30.12.2016	30.06.2017
Fonduri de acțiuni	6	6
Fonduri diversificate	12	12
Fonduri de obligațiuni	1	1
Fonduri monetare	0	0
Fonduri mixte	6	6
TOTAL	25	25
* noua clasificare		

Sursa: ASF

Numărul fondurilor închise de investiții a rămas nemodificat (25) la data de 30 iunie 2017 față de finalul anului 2016. Din punct de vedere al numărului de fonduri, pe primul loc se situează fondurile diversificate (12).

Numărul total al participanților la fondurile închise de investiții (persoane fizice și persoane juridice), era de 89.249 de investitori la 30 iunie 2017, fiind mult mai redus față de cel al participanților la FDI

(327.958), ca urmare a faptului că FÎI se adresează investitorilor avizați și presupun posibilități mai restrânse de lichidizare a participațiilor. Totodată, reglementarea și supravegherea fondurilor deschise este mult mai strictă, ceea ce conferă investitorilor mai multă încredere. O parte dintre fondurile închise sunt, însă, listate la Bursa de Valori București, similar fondurilor deschise de tip ETF, ceea ce echilibrează lichiditatea mai redusă specifică fondurilor închise.

Tabelul 87 Distribuția investitorilor pe categorii de FÎI

Categorii de fonduri	30.12.2016			30.06.2017		
	Persoane fizice	Persoane juridice	TOTAL	Persoane fizice	Persoane juridice	TOTAL
Fonduri de acțiuni	88.758	250	89.008	88.810	250	89.060
Fonduri diversificate	37	25	62	35	29	64
Fonduri de obligațiuni	69	1	70	59	1	60
Fonduri monetare	-	-	-	-	-	-
Fonduri mixte	47	12	59	49	16	65
TOTAL	88.911	288	89.199	88.953	296	89.249

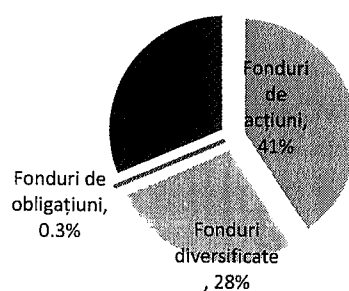
Sursa: ASF

Tabelul 88 Structura activelor nete pe categorii de FÎI

FÎI funcție de politica investițională	Activ net 30.12.2016 (lei)	Activ net 30.06.2017 (lei)
Fonduri de acțiuni	307.892.405	325.613.142
Fonduri diversificate	125.631.222	221.523.846
Fonduri de obligațiuni	3.006.184	2.331.385
Fonduri monetare	-	-
Fonduri mixte	164.516.310	251.437.480
TOTAL	601.046.121	800.905.854

Sursa: ASF

Figura 75 Cota de piață a FÎI în funcție de politica investițională și de activul net

Sursa: ASF

Dintre categoriile de fonduri închise de investiții, fondurile de acțiuni sunt cele mai bine reprezentate din punct de vedere al valorii activului net (dețin o pondere de aproximativ 41% în activul net cumulat al FÎI), ceea ce arată că interesul investitorilor în fonduri închise pentru această clasă de active (acțiuni) este semnificativ. Din punct de vedere al cotei de piață, fondurile de acțiuni sunt urmate de cele mixte (31% din activul net). Astfel, la finalul lunii iunie 2017, circa 72% din totalul activelor nete administrate de FÎI sunt coordonate de fondurile de acțiuni și de cele mixte. În ceea ce privește FÎI, interesul pentru instrumentele financiare cu venit fix este redus, la data de 30 iunie 2017, un singur fond închis de obligațiuni desfășura activități investiționale. Activul net al fondului închis de obligațiuni, în valoare de 2,33 milioane lei, reprezenta doar 0,3% din activul net cumulat al FÎI.

Ca urmare a celor de mai sus, din perspectiva structurii plasamentelor FÎ se constată că acestea sunt orientate cu precădere spre investițiile în acțiuni, ce dețin o pondere de aproximativ 80% din activul total al FÎ, dintre care 74% din activul net reprezintă plasamente în acțiuni cotate. Comparativ cu situația de la 30 decembrie 2016, ponderea acțiunilor în total activ a crescut. De asemenea, se constată preferința mult mai redusă pentru strategiile investiționale orientate către instrumentele cu venit fix. Astfel, investițiile în obligațiuni dețin o pondere de aproximativ 7,5% din activul total, fiind semnificativ mai scăzută comparativ cu ponderea plasamentelor în această clasă de active ale FDI.

Tabelul 89 Evoluția alocării strategice a activelor FÎ

Elemente de portofoliu FÎ	30.12.2016	% din AT	30.06.2017	% din AT
Acțiuni cotate	361.954.690	59,95%	594.288.843	74,02%
Acțiuni necotate	37.619.451	6,23%	50.826.175	6,33%
Acțiuni tranzacționate în afara piețelor reglementate	0	0,00%	0	0,00%
Obligațiuni corporative cotate	3.292.149	0,55%	2.832.403	0,35%
Obligațiuni corporative necotate	57.551.588	9,53%	57.808.792	7,20%
Obligațiuni municipale cotate	55.301	0,01%	52.498	0,01%
Obligațiuni municipale necotate	0	0,00%	0	0,00%
Conturi curente și numerar	21.888.122	3,63%	14.057.554	1,75%
Depozite bancare	78.192.821	12,95%	43.988.323	5,48%
Titluri OPCVM / AOPC cotate	6.669.048	1,10%	1.222.018	0,15%
Titluri OPCVM / AOPC necotate	3.599.617	0,60%	7.806.814	0,97%
Instrumente financiare derivate	7.872.681	1,30%	3.843.663	0,48%
Produse structurate	17.186.000	2,85%	21.098.000	2,63%
Dividende și alte drepturi de încasat	339.438	0,06%	411.553	0,05%
Bilete la ordin	3.607.607	0,60%	3.786.757	0,47%
Alte active	3.962.936	0,66%	818.885	0,10%
Total Activ (LEI)	603.791.449	100%	802.842.278	100%

Sursa: ASF

5.4. Societățile de investiții financiare (SIF)

Potrivit rapoartelor societăților de investiții financiare, activele nete cele mai ridicate ca valoare aparțin SIF1, urmat de SIF5 și SIF2. În capitolele anterioare s-a putut observa faptul că ponderea acestor emitenți listați pe piața reglementată la vedere administrată de BVB în valoarea totală a tranzacțiilor s-a redus pe parcursul semestrului I 2017 comparativ cu anul 2016, în parte și ca efect al noilor listări.

Tabelul 90 Evoluția sintetică a celor cinci societăți de investiții financiare

DATA	Indicatori	SIF1	SIF2	SIF 3	SIF4	SIF5
		Banat-Crișana	Moldova	Transilvania	Muntenia	Oltenia
30.12.2016	VUAN (lei)	3,7071	1,5492	0,4164	1,4556	2,5767
	Preț de piață	1,848	0,780	0,250	0,656	1,630
	Discount (%)	50,15%	49,65%	39,96%	54,93%	36,74%
	Activ Net (lei)	1.920.298.265	1.587.572.688	909.430.433	1.174.696.247	1.494.928.609
	Nr. acțiuni emise	518.000.000	1.024.754.689	2.184.286.664	807.036.515	580.165.714
30.06.2017	VUAN (lei)	4,2541	1,6739	0,4363	1,5410	2,9278
	Preț de piață	1,940	0,960	0,249	0,796	1,772
	Discount (%)	54,40%	42,65%	42,93%	48,34%	39,48%
	Activ Net (lei)	2.203.598.768	1.669.179.323	953.038.283	1.243.624.069	1.698.590.522
	Nr. acțiuni emise	518.000.000	997.179.176	2.184.286.664	807.036.515	580.165.714

Sursa: rapoarte SIF

La finele lunii iunie 2017 comparativ cu sfârșitul anului 2016, activele nete cumulate ale SIF-urilor au înregistrat o majorare de 9,1%, toate cele cinci societăți de investiții financiare înregistrând aprecieri ale

activului net. Cea mai mare apreciere a activului net a fost obținută de SIF Banat-Crișana (SIF1), circa 15%, fiind urmată de SIF Oltenia (SIF5) cu 14 %. Totodată, la data de 30 iunie 2017 comparativ cu finele anului trecut, se constată o apreciere a prețului de piață în cazul a 4 dintre cele 5 societăți de investiții financiare, în timp ce prețul de piață al SIF Transilvania (SIF3) a scăzut.

Tabelul 91 Structura cumulată a portofoliilor totale al SIF-urilor la 30.06.2017, respectiv 30.12.2016

Elemente de portofoliu SIF-uri	30.12.2016	% din AT	30.06.2017	% din AT
Acțiuni cotate	5.647.406.164	75,68%	5.615.953.697	68,20%
Acțiuni necotate	620.381.724	8,31%	1.224.671.852	14,87%
Obligațiuni corporative cotate	2.237.711	0,03%	51.329.660	0,62%
Obligațiuni corporative necotate	83.494.468	1,12%	73.769.479	0,90%
Obligațiuni municipale cotate	117.919	0,00%	112.034	0,00%
Conturi curente și numerar	15.406.814	0,21%	32.355.332	0,39%
Depozite bancare	266.922.998	3,58%	250.996.632	3,05%
Titluri de stat >1an	102.716.798	1,38%	31.863.578	0,39%
Titluri OPCVM / AOPC cotate	58.780.103	0,79%	348.664.047	4,23%
Titluri OPCVM / AOPC necotate	544.778.438	7,30%	429.758.791	5,22%
Produse structurate	21.812.000	0,29%	26.852.000	0,33%
Dividende și alte drepturi de încasat	4.708.499	0,06%	37.363.198	0,45%
Alte active	93.520.367	1,25%	110.873.961	1,35%
Total Activ (LEI)	7.462.284.004	100%	8.234.564.261	100%

Sursa: ASF

La 30 iunie 2017, investițiile în acțiuni dețin cea mai ridicată pondere în activul total cumulată al SIF-urilor (83%). Se constată o creștere a valorii investițiilor în acțiuni nelistate la 30 iunie 2017 față de 30 decembrie 2016.

5.5. Fondul Proprietatea SA

La finalul lunii iunie 2017, valoarea totală a activelor nete administrate de Fondul Proprietatea erau de 10,57 miliarde lei, cu aproximativ 7,5% în scădere față de luna decembrie 2016. Activele FP erau concentrate preponderent în România.

Tabelul 92 Evoluția sintetică a Fondului Proprietatea

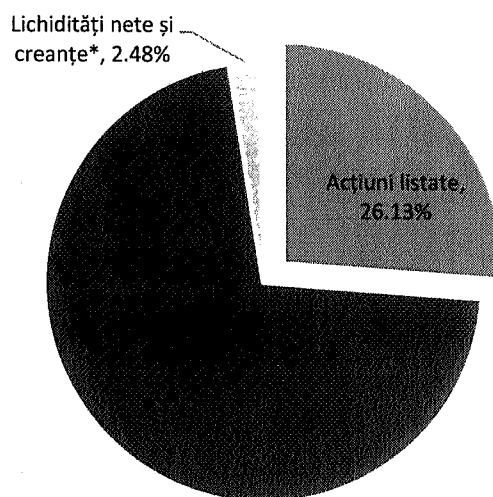
Elemente de portofoliu	30.12.2016	30.06.2017
Număr de acțiuni emise	9.630.931.675	8.842.846.464
Activ Net (lei)	11.427.351.380	10.570.251.408,44
VUAN	1,1865	1,1953
Preț de închidere (lei)	0,7950	0,8300
Discount (%)	33%	30,56%

Sursa: Fondul Proprietatea

Comparativ cu societățile de investiții financiare, Fondul Proprietatea deține cel mai mic discount al prețului de piață față de VUAN, datorită programelor succesive de răscumpărări.

Din structura portofoliului FP pe tipuri de active, se remarcă o creștere a ponderii acțiunilor nelistate în activul net (71,39%), ca urmare a vânzării unor participații la companiile listate și reducerii valorii totale a activului.

Figura 76 Tipuri de active din portofoliul Fondului Proprietatea la data de 30.06.2017 (% din VAN)

Sursa: Fondul Proprietatea

*Lichidități nete și creanțe includ depozite bancare, conturi bancare curente, titluri de stat pe termen scurt, creanțe privind dividendele, precum și alte creanțe și active din care se scade valoarea datoriilor (inclusiv valoarea datoriilor către acționari în legătură cu returnările de capital) și a provizioanelor.

Dintre societățile listate, cea mai mare pondere din activul net al fondului o deține societatea OMV Petrom (19,09%), iar din categoria societăților nelistate, cea mai mare pondere este deținută de Hidroelectrică (32,01%), urmată de CN Aeroporturi București, E-Distribuție Banat și Engie România.

Tabelul 93 Top 5 dețineri Fondul Proprietatea la data de 30.06.2017

Denumire societate	% din VAN la 30.06.2017
Hidroelectrică SA	32,01%
OMV Petrom SA	19,09%
CN Aeroporturi București SA	7,20%
E-Distribuție Banat SA	5,68%
Engie România SA	4,29%
TOTAL	68,27%

Sursa: Fondul Proprietatea

Tabelul 94 Evoluția alocării strategice a activelor Fondului Proprietatea

Elemente de portofoliu FP	30.12.2016	% din AT	30.06.2017	% din AT
Acțiuni cotate	2.487.346.572	21,68%	2.761.627.977	25,35%
Acțiuni necotate	7.546.147.064	65,76%	7.546.774.831	69,27%
Conturi curente și numerar	5.781.686	0,05%	58.377.370	0,54%
Depozite bancare	305.335.161	2,66%	84.927.288	0,78%
Titluri de stat >1an	328.583.303	2,86%	0	0,00%
Titluri de stat <1an	781.436.771	6,81%	69.962.600	0,64%
Alte active	20.728.167	0,18%	373.690.086	3,43%
Total Activ (LEI)	11.475.358.724	100%	10.895.360.152	100%

Sursa: Fondul Proprietatea

La finalul primului semestru 2017, ponderea investițiilor în acțiuni necotate a continuat trendul crescător din anul anterior (69% la 30 iunie 2017), concomitent cu scăderea plasamentelor în acțiuni cotate. Se remarcă o reducere a plasamentelor FP în titluri de stat, care la 30 decembrie 2016 dețineau o pondere de circa 9,67% în activul total.

Tabelul 95 Structura acționariatului Fondului Proprietatea – la data de 30.06.2017

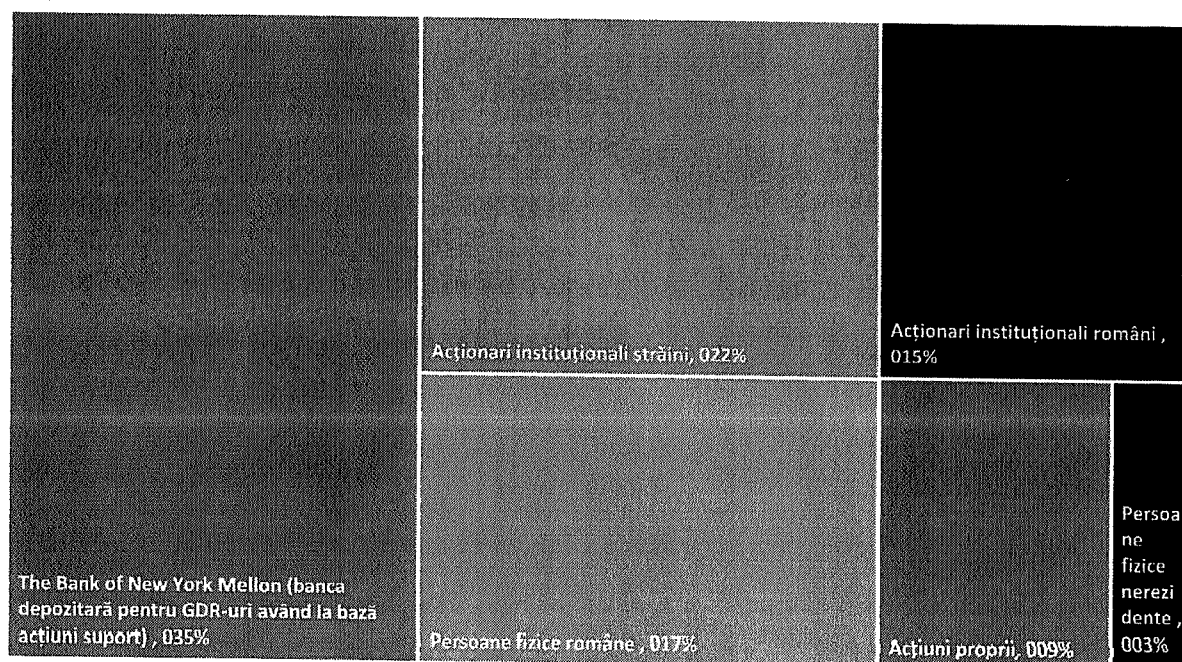
The Bank of New York Mellon (banca depozitară pentru GDR-uri având la bază acțiuni suport)	34,60%
Acționari instituționali străini	21,51%
Persoane fizice române	17,19%
Acționari instituționali români	14,78%
Persoane fizice nerezidente	3,09%
MFP*	0,06%
Acțiuni proprii**	8,77%
TOTAL	100%
Număr total de acționari la data de 30.06.2017 – 6.734	

Sursa: Fondul Proprietatea

* 363.812.350 acțiuni neplătite de către Ministerul Finanțelor Publice

** 830.247.619 acțiuni proprii achiziționate de Fond în cadrul celui de-al șaptelea program de răscumpărare și 37.174.313 acțiuni proprii achiziționate de Fond în cadrul celui de-al optulea program de răscumpărare

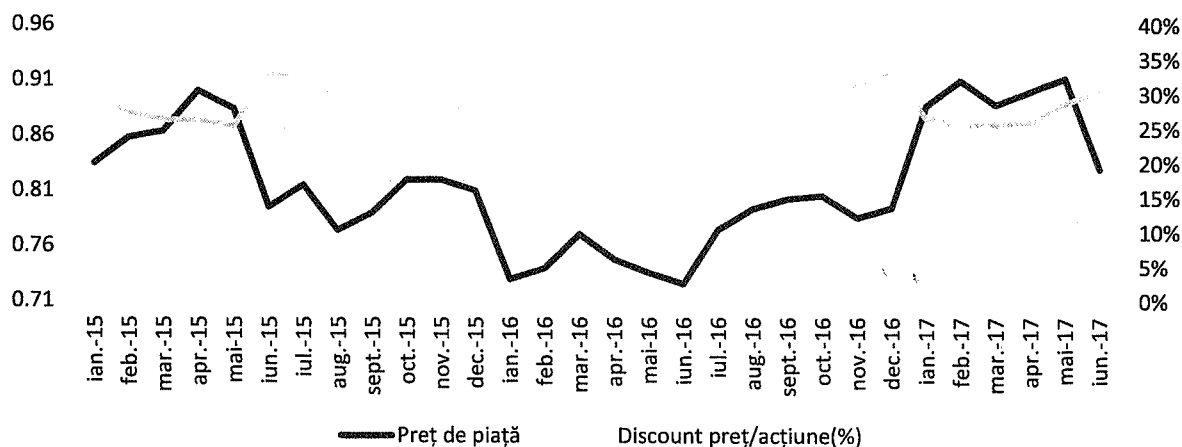
Figura 77 Structura acționariatului FP la 30 iunie 2017 după capitalul social subscris și vărsat

Sursa: Fondul Proprietatea

La data de 30 iunie 2017, numărul total al acționarilor s-a redus cu 412 acționari față de cei de la finalul anului 2017 (7.146 acționari), iar conform raportului lunar al Fondului Proprietatea, acționarii semnificativi erau grupul american Elliott-Associates (19,89% din drepturile de vot la 24 mai 2017) și City of London Investment Mgmt (5,04% din numărul total de drepturi de vot la 5 aprilie 2016).

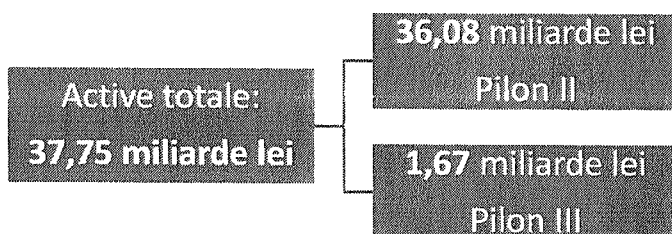
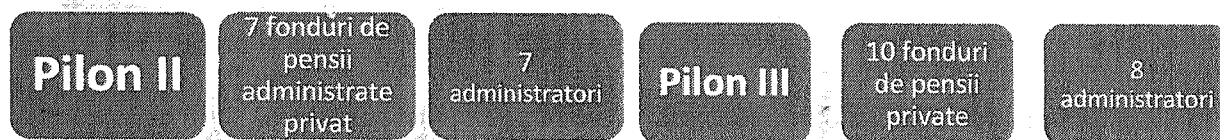
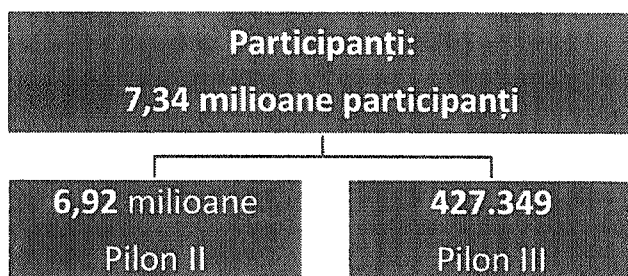
Figura 78 Evoluția prețului de referință pentru acțiunile Fondului Proprietatea

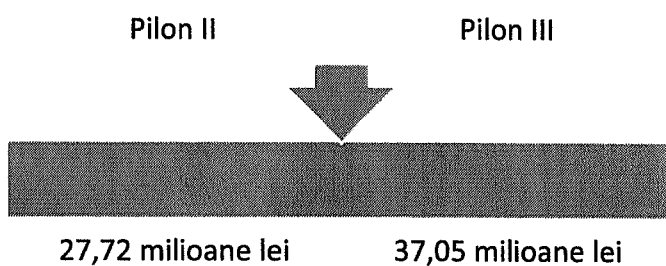
Sursa: Fondul Proprietatea

Dintre evenimentele semnificative ce au avut loc pe parcursul semestrului I 2017, se remarcă vânzarea participațiilor integrale ale Fondului în Oil Terminal SA, în Romgaz SA, E.ON Distribuție România SA și E.ON Energie România SA și vânzarea parțială în Banca Transilvania SA și BRD Groupe Societe Generale SA. Fondul Proprietatea a răscumpărat în cursul primelor șase luni ale anului 2017 un număr total de 788.085.211 acțiuni proprii în cadrul celui de-al șaptelea și al optulea program de răscumpărare (din care 480.398.511 acțiuni ordinare și 307.686.700 acțiuni ordinare corespunzătoare GDR-urilor), reprezentând 7,82% din totalul acțiunilor emise la data de 30 iunie 2017.

EVOLUȚIA PIEȚEI Pensiilor PRIVATE DIN ROMÂNIA ÎN SEMESTRUL I 2017

Plăți ale activului personal net către participanți
(iunie 2016 - iunie 2017)

1. PARTICIPANȚI LA FONDURILE DE PENSII PRIVATE

Evoluția sistemului de pensii private a fost pozitivă pe tot parcursul funcționării sale, numărul de participanți și valoarea activelor personale ale acestora crescând constant. S-a urmărit asigurarea unui raport echilibrat între siguranța și performanța investițiilor în beneficiul viitorilor pensionari, dar și protejarea intereselor acestora. Astfel, la finalul lunii iunie 2017, în sistemul de pensii private din România (Pilonul II și Pilonul III) erau înscrși 7,34 milioane participanți.

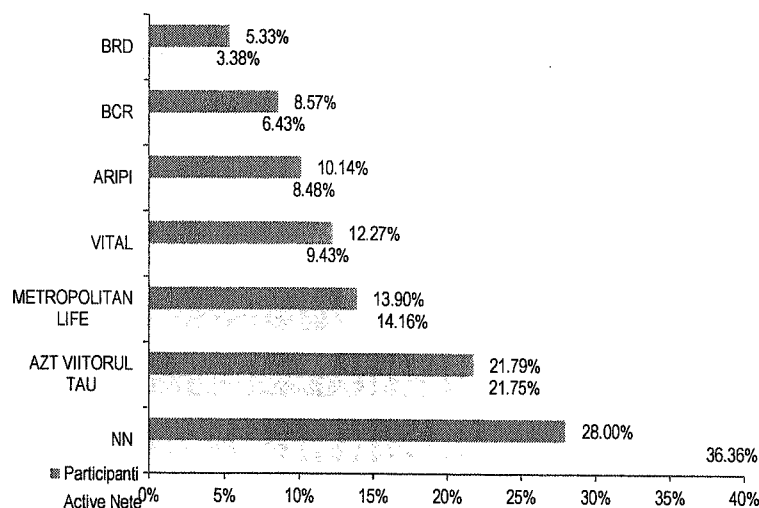
1.1. Participanți la fondurile de pensii administrate privat

6,92 milioane de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la sfârșitul lunii iunie 2017, cu un avans anual de **3,47%**. Comparativ cu decembrie 2016, numărul de participanți a crescut cu **1,74%**. Pe parcursul primului semestru din 2017, creșterea lunară a numărului de participanți a înregistrat un ușor trend descrescător, cu o ușoară revenire în luna iunie ac. (0,18%)². 120 mii participanți noi în sistem au fost înregistrați în primul semestru din acest an, cu 7,69% mai puțin decât în perioada similară din 2016 (130 mii persoane).

Tabelul 96 Pilon II Număr de participanți (mil. pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun. 17/ dec. 16
1	NN	1,90	1,92	1,94	2,01%	0,89%
2	AZT VIITORUL TAU	1,48	1,50	1,52	2,23%	1,09%
3	METROPOLITAN LIFE	0,93	0,95	0,97	3,57%	1,74%
4	VITAL	0,82	0,84	0,86	4,10%	1,98%
5	ARIPI	0,66	0,67	0,69	5,17%	2,49%
6	BCR	0,56	0,57	0,59	4,20%	3,07%
7	BRD	0,33	0,35	0,37	11,05%	5,10%
	TOTAL	6,68	6,80	6,92	3,47%	1,74%

Figura 79 Pilon II Cota de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017

FPAP NN, FPAP AZT VIITORUL TĂU și FPAP METROPOLITAN LIFE s-au menținut pe primele poziții, însumând la 30 iunie 2017 aproximativ 72% din activele nete și 64% din total participanți. FPAP BRD, FPAP BCR și FPAP ARIPI au înregistrat în continuare creșteri anuale și semestriale mai mari în cazul numărului de participanți³.

² Minima intervalului analizat, decembrie 2016 – iunie 2017, 0,14%, s-a înregistrat în mai 2017, iar maxima, 0,53%, în decembrie 2016.

³ Ritmuri de creștere anuale și semestriale: FPAP BRD: 11,05% și respectiv 5,10%; FPAP BCR: 4,20% și respectiv 3,07%; FPAP ARIPI: 5,17% și respectiv 2,49%.

Structura participanților pe vârstă și gen

La sfârșitul lunii iunie 2017 distribuția participanților pe gen a fost următoarea: 52,09% - bărbați și 47,91% - femei. În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților cu vârsta de până la 35 de ani comparativ cu cei cu vârsta de peste 35 de ani era 46,41% la 53,59% la 30 iunie 2017. În condițiile maturizării sistemului, raportul în funcție de vârstă s-a modificat în perioada iunie 2016 – iunie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 de ani. Astfel, s-a înregistrat o scădere a ponderii celor cu vârsta de până în 35 ani de 1,60 puncte procentuale comparativ cu iunie 2016, când raportul a fost 48,01% la 51,99%. Comparativ cu decembrie 2016, când raportul a fost 47,21% la 52,79%, scăderea a fost de 0,80 puncte procentuale.

Figura 80 Pilon II Participanți - piramida participanților pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017

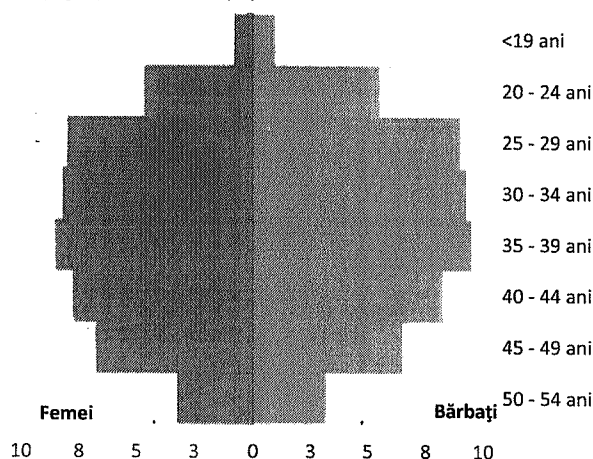
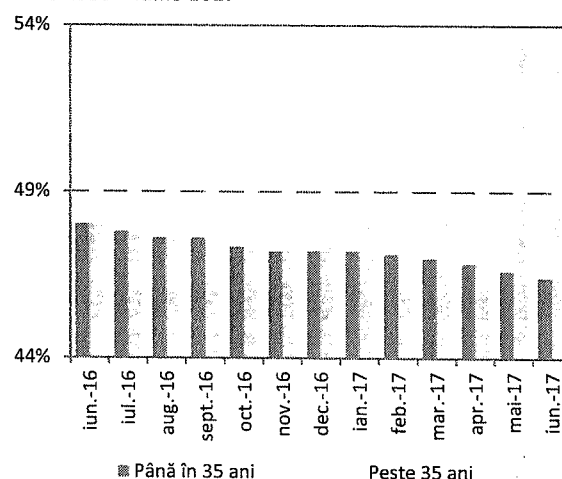

Figura 81 Pilon II Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017

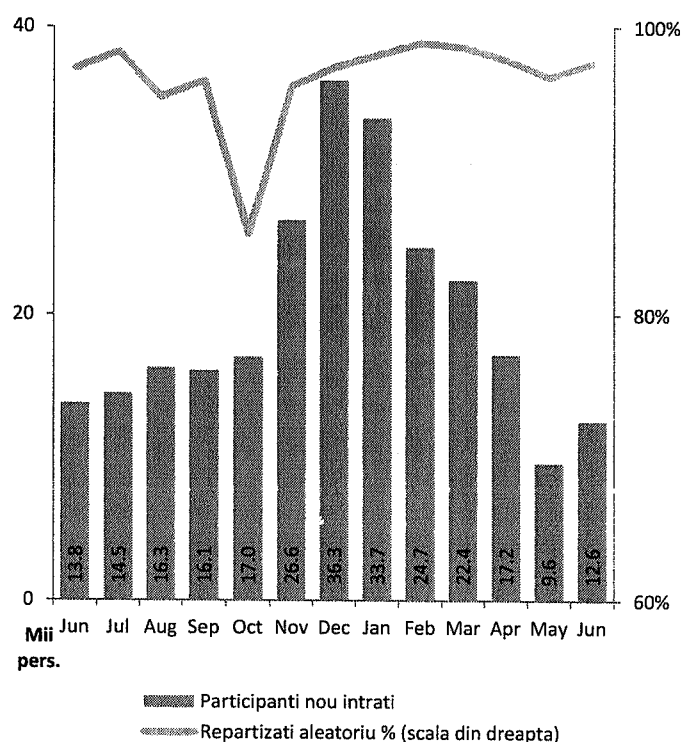

Participanți noi

313 persoane au semnat acte de aderare pentru a deveni participanți la unul dintre fondurile de pensii administrate privat din cei 12.555 participanți intrați în sistem în luna iunie 2017, o scădere anuală a numărului de participanți nou intrați în sistem de 8,86% și de 65,41% comparativ cu decembrie 2016. Trebuie remarcată însă o ușoară creștere lunară a numărului de participanți noi din luna iunie ac. (30,82%), după un trend descendent înregistrat timp de șase luni. Această revenire ușoară vine în contextul creșterii efectivului de salariați pe economie cu 0,38% în aprilie 2017, comparativ cu martie 2017, precum și al creșterilor lunare înregistrate în activitățile sezoniere specifice anotimpurilor de primăvară și vară, cum ar fi 0,54% în agricultură, 0,73% în construcții, sau 1,99% în activitatea hotelieră și de restaurante, potrivit datelor publicate în Buletinele statistice lunare publicate de INS.

12.242 persoane, reprezentând 97,51% din total nou intrați în sistem, au fost repartizate aleatoriu în luna iunie 2017 (toate fondurile de pensii au înregistrat valori de peste 90%, iar pentru FPAP METROPOLITAN LIFE și FPAP VITAL ponderile a fost de 100%). Cu un trend fluctuant în perioada iunie 2016 – iunie 2017, numărul persoanelor repartizate aleatoriu a scăzut cu 8,52% față de aceeași lună din 2016 și cu 65,30% comparativ cu decembrie 2016. 120 mii persoane au intrat în sistem în primul semestru din 2017, cu 7,69% mai puțin decât în perioada similară din 2016, iar 118 mii persoane (98,10% din total intrați în sistem în semestrul I 2017) dintre aceștia au fost repartizați aleatoriu, ceea ce reprezintă o scădere de 7,30% comparativ cu semestrul I din 2016.

Figura 82 Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare
iunie 2016 – iunie 2017

Din analiza evoluției numărului de participanți nou intrați în perioada iunie 2016 – iunie 2017 se evidențiază o creștere semnificativă în luna decembrie 2016 (36,3 mii persoane), însoțită și de creșterea gradului de repartizare aleatorie (97,2%)⁴. În condițiile în care repartizarea aleatorie are loc la 4 luni de la prima plată a CAS (fie ca urmare a încasării primului salariu sau a primei indemnizații de șomaj), rezultă că participanții intrați aleatoriu în decembrie au intrat în câmpul muncii în luna august, lună în care se termină anul școlar. Astfel, din analiza structurii pe grupe de vârstă a participanților reiese că în luna decembrie 2016 numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 – 24 ani a crescut comparativ cu luna precedentă cu aproximativ 18 mii (49% din total nou intrați în această lună)⁵.

De asemenea, se evidențiază lunile august și octombrie 2016, când s-au înregistrat grade de repartizare semnificativ mai mici (87,5% și respectiv 85,6%), deși numărul participanților nou intrați nu a înregistrat o creștere semnificativă comparativ cu celelalte luni. Având în vedere gradul de educație financiară mai ridicat al studenților, precum și faptul că sunt studenți care lucrează încă din timpul studiilor, coroborat cu începerea anului universitar în luna octombrie, ar putea determina ca o pondere mai mare din participanți să fi semnat acte de aderare, comparativ cu cei care au fost repartizați aleatoriu.

Participanți transferați

În intervalul iunie 2016 – iunie 2017, 1.236 participanți s-au transferat între fondurile de pensii administrate privat, activele transferate atingând 12,42 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (768) și valoarea cea mai mare a activului transferat (7,66 milioane lei) a fost FPAP NN. În cazul fondurilor de la care s-au transferat participanții, FPAP METROPOLITAN LIFE s-a situat pe primul loc cu 3,57 milioane lei și 362 participanți.

⁴ Acest trend s-a manifestat și în anii anteriori, de exemplu: decembrie 2015 numărul participanților nou intrați: 47,4 mii persoane (grad de repartizare aleatorie de 96%); decembrie 2014: 40,9 mii persoane (93%); decembrie 2013: 40,3 persoane (95%).

⁵ Acest trend s-a manifestat și în decembrie 2015: 29 mii persoane, reprezentând 61% din total nou intrați, în decembrie 2014: 16 mii persoane (38% din total nou intrați) și în decembrie 2013: 17 mii persoane (41% din total nou intrați în această lună).

Figura 83 Pilon II Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei)

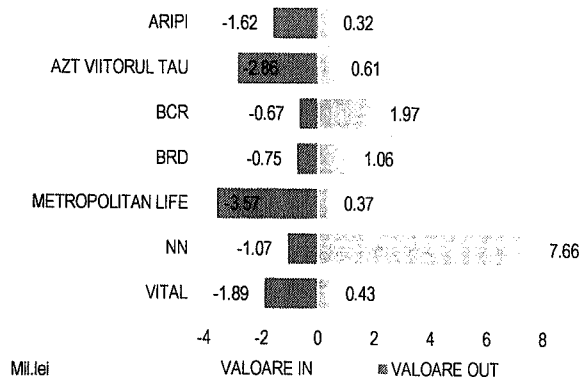
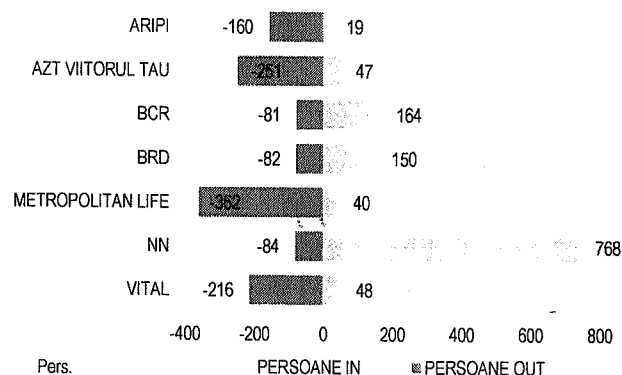

Figura 84 Pilon II Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017

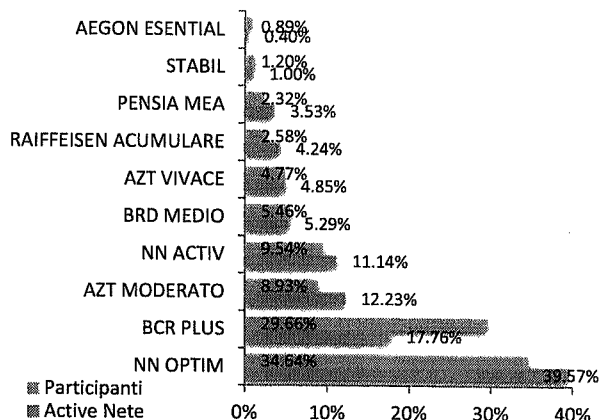
1.2. Participanți la fondurile de pensii facultative

427.349 de participanți erau înregistrați în sistemul pensiilor facultative la 30 iunie 2017, cu un avans anual de 7,03% și 4,17% față de decembrie 2016. Ritmul lunar de creștere a fluctuat pe parcursul primului semestru din 2017, înregistrând un maxim în ianuarie (2,02%) și un minim în februarie ac. (0,37%). **20 mii persoane** au intrat în sistem pe parcursul primului semestru din acest an, cu 4,12% mai mult decât în semestrul I din 2016.

Tabelul 97 Pilon III Număr de participanți (pers.)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/iun.16	iun.17/dec.16
1	NN OPTIM	131.967	136.565	148.052	12,19%	8,41%
2	BCR PLUS	120.110	123.830	126.750	5,53%	2,36%
3	NN ACTIV	38.871	39.725	40.780	4,91%	2,66%
4	AZT MODERATO	37.146	37.834	38.166	2,75%	0,88%
5	BRD MEDIO	21.286	22.234	23.312	9,52%	4,85%
6	AZT VIVACE	20.453	20.392	20.377	-0,37%	-0,07%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	10.480	10.722	11.028	5,23%	2,85%
8	PENSIA MEA	10.044	9.994	9.921	-1,22%	-0,73%
9	STABIL	5.113	5.128	5.148	0,68%	0,39%
10	AEGON ESENTIAL	3.806	3.817	3.815	0,24%	-0,05%
	TOTAL	399.276	410.241	427.349	7,03%	4,17%

Figura 85 Pilon III Cota de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017

Primele trei fonduri de pensii, FPF NN OPTIM, FPF BCR Plus și FPF AZT MODERATO dețineau în iunie 2017 aproximativ 73% din participanți și 70% din activele nete. De remarcat FPF BCR Plus care, deși se situa pe locul doi în ceea ce privește ponderea din total participanți, 29,66%, înregistra numai 17,76% pondere din total active nete la 30 iunie 2017. Comparativ, FPF NN Optim înregistra 34,64% pondere în total participanți, în timp ce ponderea în active nete a fost de 39,57%.

În acest caz, calitatea portofoliului de participanți este factorul determinant (pentru participanții la FPF BCR Plus valoarea contribuțiilor virate la fond a fost mai mică). FPF NN OPTIM și FPF BRD MEDIO au înregistrat în continuare creșteri mai mari, anuale și semestriale ale numărului de participanți (FPF NN OPTIM: 12,19%, respectiv 8,41%, FPF BRD MEDIO: 9,52%, respectiv 4,85%).

Structura participanților pe vârstă și gen

La 30 iunie 2017 distribuția pe gen a fost: 49,03% bărbați și 50,97% femei. În ceea ce privește distribuția pe vârstă, raportul participanților a fost următorul: 18,38% cu vârsta de până în 35 de ani și 81,62% cu vârsta de peste 35 ani. În condițiile maturizării sistemului, raportul s-a modificat ușor în perioada iunie 2016 – iunie 2017 în favoarea participanților cu vârsta de peste 35 ani (o creștere de aproximativ un punct procentual). Comparativ cu decembrie 2016, diferențele sunt de numai 0,10 puncte procentuale (19,39% la 80,61% raportul în martie 2016 și 18,47% la 81,53% raportul în decembrie 2016).

Figura 86 Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017

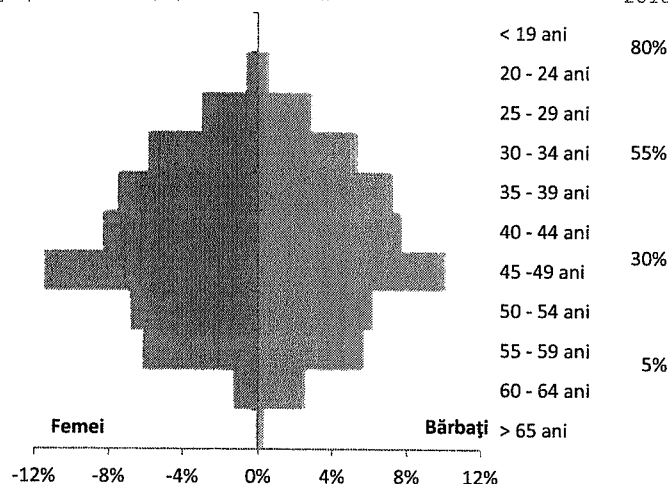
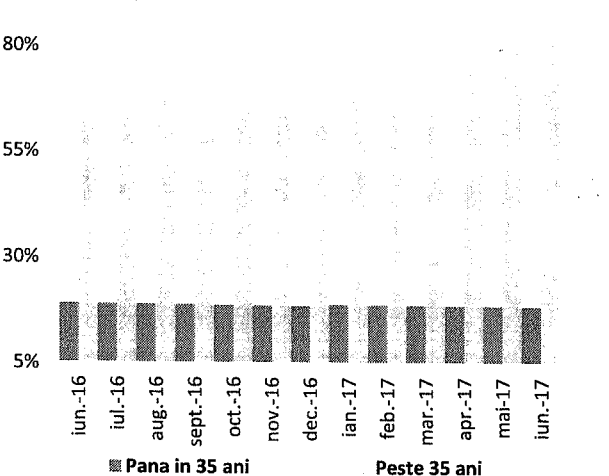
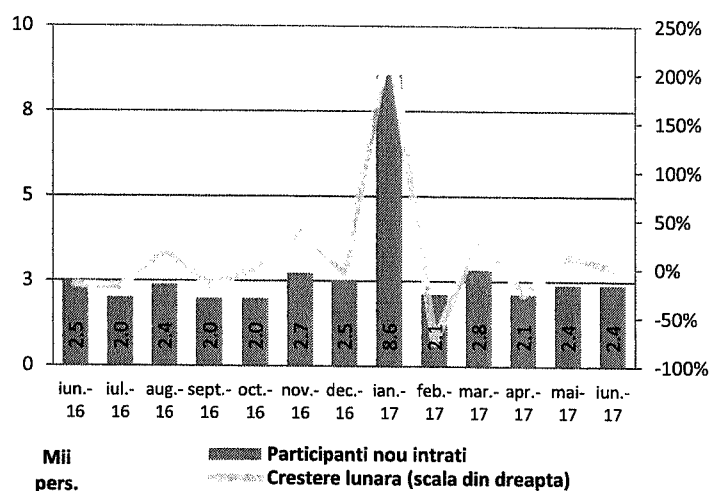

Figura 87 Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017

Participanți noi

Figura 88 Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem iunie 2016 – iunie 2017

2.384 persoane au aderat în iunie 2017 la unul din cele zece fonduri de pensii facultative, înregistrând un ritm anual de 7,03% și o creștere de 4,17% față de decembrie 2016. În primul semestru din 2017 au intrat în sistem 20.362 persoane, cu 4,12% mai mult decât în perioada similară din 2016. Creșterea semnificativă înregistrată în luna ianuarie ac. este determinată de numărul mare de participanți care au aderat la FPF NN Optim, 7.663 persoane, reprezentând 89,58% din total participanți care au aderat în această lună.

Trebuie precizat că ponderea participanților din total participanți nou intrați în sistem în cazul FPF NN Optim a înregistrat constant valori semnificativ mai mari decât în cazul celorlalte fonduri de pensii. Astfel, cu excepția valorii din ianuarie ac., valorile s-au situat între 34,19% în noiembrie 2016 și 47,37% în februarie 2017⁶.

Participanți transferați

În intervalul iunie 2016 – iunie 2017, aproximativ 600 de participanți s-au transferat între fondurile de pensii facultative, activele transferate atingând 5,52 milioane lei. Fondul de pensii care a primit cei mai mulți participanți transferați (233) și a înregistrat valoarea cea mai mare a activului transferat (4,48 milioane lei) a fost FPF NN OPTIM. Totodată, FPF NN OPTIM a fost și fondul de la care s-au transferat cei mai mulți participanți (209 persoane), însă fondul de la care s-au transferat cele mai mari valori ale activelor a fost FPF AZT MODERATO cu 2,89 milioane lei.

Figura 89 Pilon III Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei)

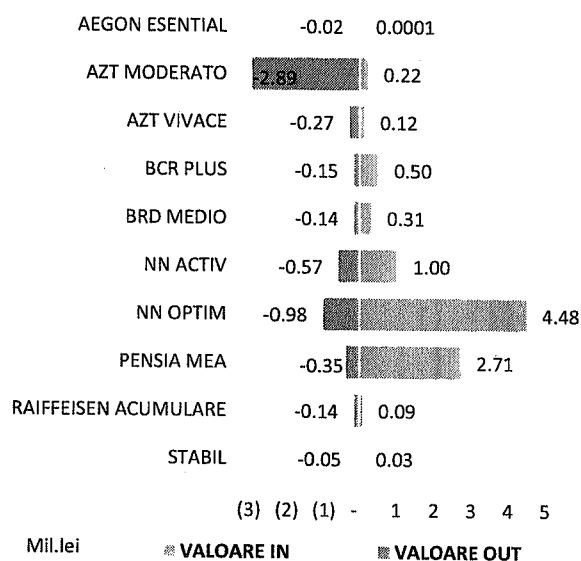
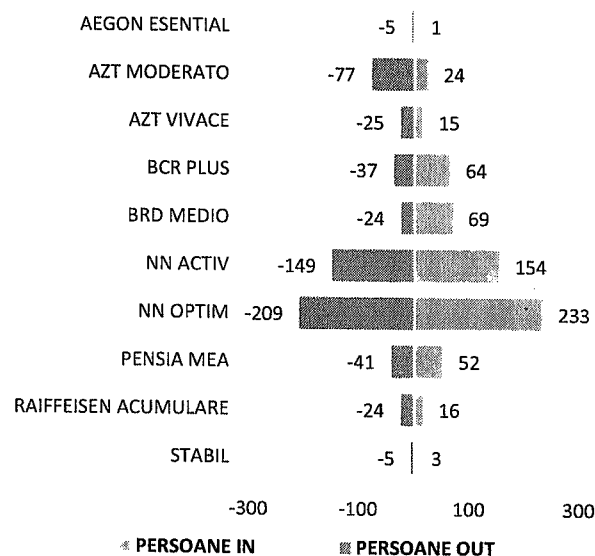

Figura 90 Pilon III Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017 (pers.)

⁶ Creșteri semnificative ale numărului de participanți noi la FPF NN Optim, similare cu cea din luna ianuarie ac., nu se evidențiază în anii anteriori, se constată chiar scăderi ale ponderii FPF NN Optim din total nou aderați la fondurile de pensii facultative în ianuarie 2016 comparativ cu decembrie 2015 și în ianuarie 2015 comparativ cu decembrie 2014.

2. CONTRIBUȚII VIRATE LA FONDURILE DE PENSII PRIVATE

2.1. Contribuții virate la fondurile de pensii administrate privat

În luna iunie 2017 au fost virate către fondurile de pensii administrate privat 608,96 milioane de lei (133,72 milioane de euro), o creștere de 23,29% comparativ cu iunie 2016 și de 18,58% comparativ cu decembrie 2016.

În primul semestru din 2017 s-au virat către fondurile de pensii administrate privat 3,42 miliarde de lei (0,75 miliarde de euro), cu o medie de 552,86 milioane lei/lună. Comparativ cu primul semestru din 2016, valoarea totală a contribuțiilor virate în semestrul I din 2017 a crescut cu 20,47%. Creșterea valorii contribuțiilor virate a fost determinată de creșterea constantă a câștigului salarial mediu brut pe economie⁷, dar și de eliminarea, începând cu luna februarie ac., a plafonului pentru contribuțiile de asigurări sociale (CAS) echivalent cu cinci salarii medii brute pentru persoanele care obțin venituri din salarii, sau asimilate acestora, astfel că acestea vor plăti CAS pentru întregul venit realizat⁸.

Trebuie precizat faptul că, începând din luna martie ac., cota de contribuție pentru acest an este de 5,1%, valoare similară cu cea din anul 2016⁹ (în luna martie se virează contribuțiile aferente lunii ianuarie 2017).

Numărul participanților cu contribuții în luna iunie 2017 a fost de 4,06 milioane persoane, înregistrând o creștere de 1,94% comparativ cu iunie 2016 și de 12,57% comparativ cu decembrie 2016. De remarcat faptul că față de luna anterioară, numărul participanților cu viramente a scăzut cu 0,73%.

Figura 91 Pilon II Participanți cu contribuții și contribuțiile virate iunie 2016 – iunie 2017

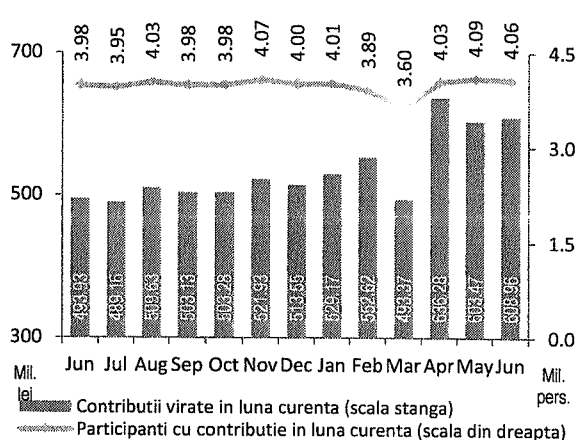
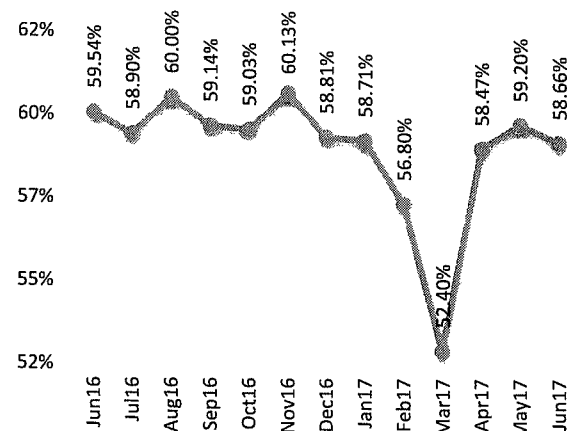

Figura 92 Pilon II Pondere participanți cu contribuții în total participanți iunie 2016 – iunie 2017

La 30 iunie 2017, numărul de participanți cu contribuții virate în luna de calcul reprezenta 58,66% din total participanți din Pilonul II, înregistrând o revenire după scăderea semnificativă din martie ac., când s-a înregistrat cea mai mică valoare a ponderii începând din mai 2008 și până la data respectivă¹⁰. Trendul descendent înregistrat în primul trimestru a fost urmat de creșterea ponderii pe parcursul trimestrului II,

⁷ Potrivit datelor statistice furnizate de INS, ritmul anual de creștere al câștigului salarial mediu brut pe economie a fost de 14,31% (aprilie 2017 comparativ cu aprilie 2016), iar creșterea semestrială a fost de 0,42% (aprilie 2017 comparativ cu octombrie 2016).

⁸ Ordonanța de Urgență nr.3/2017.

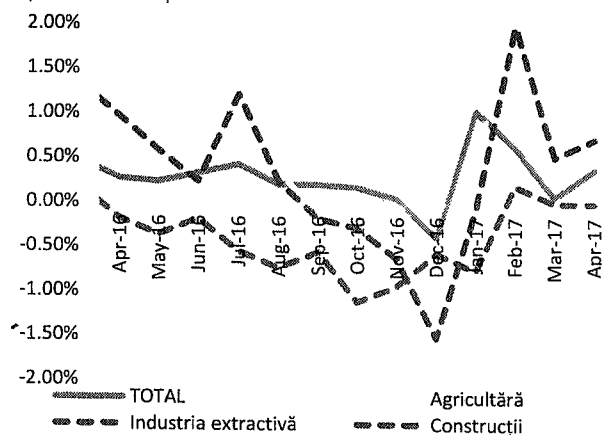
⁹ Potrivit ar.6 alin. (1) din OUG nr.9/2017.

¹⁰ Această scădere semnificativă, de 6,41 puncte procentuale, este explicată și de faptul că numărul participanților din registrul Pilonului II a înregistrat o creștere constantă în martie an curent/decembrie an anterior, în timp ce ritmul trimestrial al numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul a înregistrat valori negative. Trebuie precizat și faptul că dintre ramurile de activitate, agricultura, industria extractivă și construcțiile au înregistrat și cele mai mari scăderi ale numărului de participanți cu contribuții virate în luna de calcul. Cu excepția administrației publice și apărării și a organizațiilor extrateritoriale, ramuri care au înregistrat creșteri, toate celelalte ramuri de activitate au înregistrat scăderi.

dar cu o ușoară scădere, de la 59,20% la 58,66%, în luna iunie comparativ cu luna mai.

Din analiza datelor statistice publicate în Buletinele statistice lunare INS reiese că în perioada aprilie 2016 – aprilie 2017 (în luna iunie au fost virate contribuțiile aferente lunii aprilie 2017) efectivul de salariați a scăzut în primele două luni, înregistrând o revenire în aprilie ac.. Similar, s-au înregistrat fluctuații și în ramuri din economie cum ar fi industria extractivă, construcții și agricultură¹¹. De asemenea, se constată că numărul total al șomerilor înregistrați a scăzut consecutiv patru luni la rând în perioada ianuarie – aprilie 2017¹².

Figura 93 Evoluție efectiv salariați pe ramuri economice aprilie 2016 – aprilie 2017*

*Luna de calcul în sistemul pensiilor administrate privat, iunie, este corespunzătoare lunii de referință aprilie, lună pentru care se virează contribuțiile.

Contribuția medie/participant

FPAP NN înregistra la 30 iunie 2017 ponderea cea mai mare din total participanți la fond pentru care s-au virat contribuții în luna de calcul (62,74%), dar și ponderea cea mai mare din total sume virate în această lună (34,12%).

Figura 95 Pilon II Ponderi participanți cu contribuții în luna curentă și contribuții medii la 30 iunie 2017

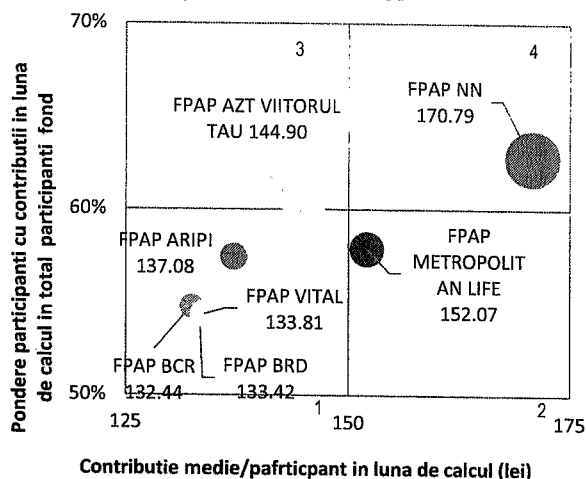

Figura 94 Evoluție număr șomeri înregistrați și neînregistrați aprilie 2016 – aprilie 2017*

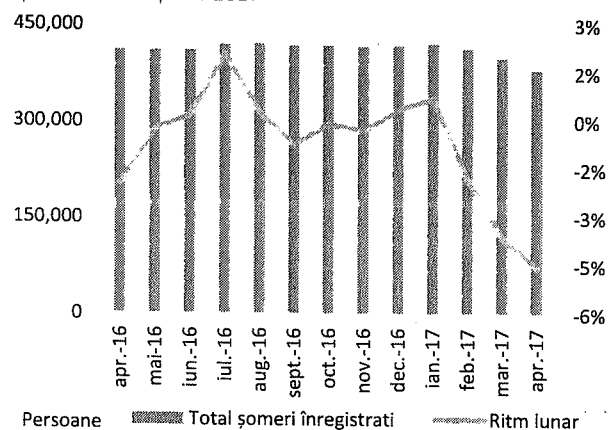
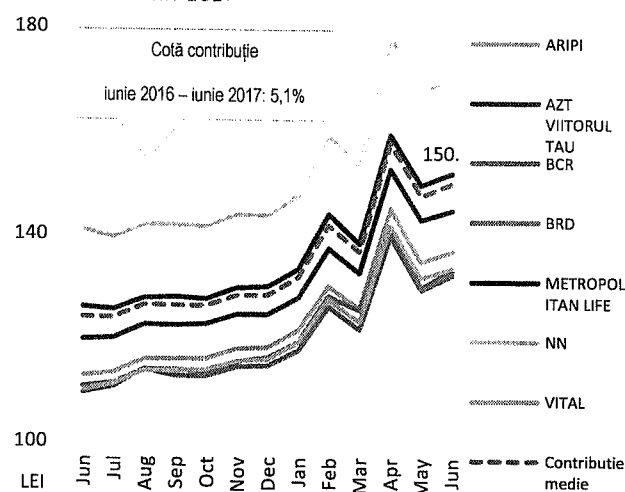

Figura 96 Pilon II Contribuție medie/participant iunie 2016 – iunie 2017

¹¹ Ramuri ale economiei cu un caracter sezonier mai accentuat (activitatea se reia sau se amplifică primăvara și vara).

¹² Scăderi înregistrate: 1,78% în februarie 2017, comparativ cu ianuarie 2017; 3,57% în martie 2017 comparativ cu februarie 2016, și 4,55% în aprilie 2017 comparativ cu martie 2017.

Astfel, fondul se situează pe primul loc în ceea ce privește valoarea contribuției medii/participant de 170,79 lei, fiind singurul fond poziționat în cadranul 4, caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond și de valori mari ale contribuției/participant. Această poziționare este determinată de calitatea portofoliului: un număr mai mare de participanți pentru care se virează contribuții, cu venituri salariale mai mari, care determină în consecință și valori mari ale contribuțiilor virate și, pe ansamblu, un volum mai mare al activelor totale (13,11 miliarde lei).

Pe următoarele două poziții s-au situat FPAP METROPOLITAN LIFE cu 152,07 lei/participant (57,85% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 13,96% pondere din total sume virate în luna iunie 2017) și FPAP AZT VIITORUL TĂU cu 144,90 lei/participant (59,69% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți la fond și 21,52% pondere din total sume virate în luna iunie 2017). De menționat faptul că FPAP METROPOLITAN LIFE a înregistrat o valoare mai mare a contribuției/participant comparativ cu FPAP AZT VIITORUL TĂU, deși numărul de participanți și volumul activelor totale sunt mai mici decât cele ale FPAP AZT VIITORUL TĂU. Astfel, FPAP METROPOLITAN LIFE s-a poziționat în cadranul 2, caracterizat de valori mari ale contribuției/participant, de peste 150 lei, dar de valori mai mici ale ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, de până în 60%. FPAP AZT VIITORUL TĂU s-a poziționat în cadranul 3, caracterizat de valori mai mici ale contribuției/participant, de până în 150 lei, dar și de o pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți fond, de până în 60%. Și în acest caz, factorul determinant este calitatea portofoliului de participanți, aceștia au venituri salariale mai mari care determină și un volum mai mare de contribuții virate. La 30 iunie 2017, FPAP NN, FPAP METROPOLITAN LIFE și FPAP AZT VIITORUL TĂU înregistrau împreună 69,61% din sumele virate și 66,05% din participanții cu contribuții virate în luna de calcul.

În cadranul I caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant (participanți cu contribuții virate din total participanți fond între 53,62% și 54,76% și contribuție medie/participant între 132,44 lei și 133,81 lei) s-au situat și celelalte fonduri de pensii administrate privat: FPAP VITAL, FPAP BRD, FPAP ARIPI și FPAP BCR.

La nivel de sistem, contribuția medie a participanților cu contribuții virate a fost de 150,08 lei, înregistrând o creștere anuală de 20,94% și de 16,48% față de decembrie 2016. Și comparativ cu luna mai ac. s-a înregistrat o creștere de 1,66%. Pe parcursul perioadei iunie 2016 – iunie 2017 ritmul lunar de creștere a fost ascendent până la sfârșitul anului trecut, înregistrând fluctuații în semestrul I 2017. Din analiza evoluției contribuției medii se evidențiază creșterile lunare semnificative din februarie 2017 (7,55%) și din aprilie 2017 (15,30%), dar și scăderile lunare din martie 2017 (3,54%) și mai 2017 (6,45%)¹³.

Participanți și contribuții – structură pe regiuni dezvoltare și sectoare de activitate

Cele mai bine reprezentate activități economice la sfârșitul lunii iunie 2017 au fost industria prelucrătoare cu 18,02% și comerțul cu 12,94%, urmate de sănătate cu 5,65%, administrație publică și apărare cu 5,04%

¹³ În condițiile în care în luna februarie sunt virate contribuțiile aferente lunii decembrie, creșterea se explică prin venituri salariale mai mari încasate în această lună (de exemplu, sporuri, prime și diverse alte avantaje acordate cu ocazia sfârșitului de an), așa cum se poate observa și din creșterea cu 8,38% a câștigului salarial mediu brut în luna februarie 2017. Scăderea contribuției medii din luna martie 2017, este explicată de faptul că în această lună se virează contribuțiile lunii ianuarie, caracterizată de scăderi ale veniturilor salariale, așa cum se poate evidenția din scăderea câștigului salarial mediu brut lunar în ianuarie 2017 comparativ cu decembrie 2016 cu 2,73% (Buletin statistic INS). De remarcat faptul că și în februarie ac. s-a înregistrat o scădere a câștigului salarial mediu brut lunar de 1,89%, urmată de creșteri de 4,76% în martie și 1,07% în aprilie 2017.

și transporturi cu 4,67%, însumând 46,32% din total participanți pentru care s-au virat contribuții și 47,58% din sumele virate în iunie 2017.

Figura 97 Pilon II Participanți și sume virate – distribuție pe activități economice* la 30 iunie 2017

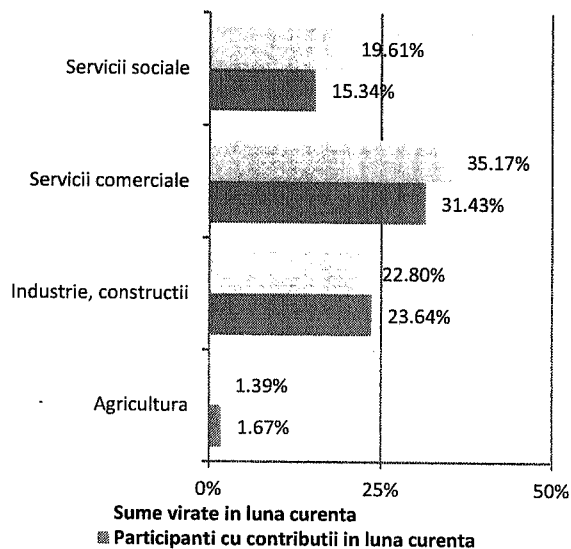
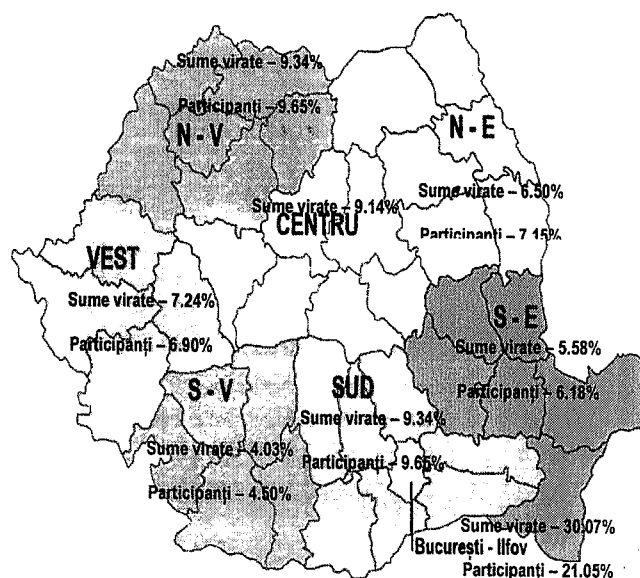

Figura 98 Pilon II Participanți și sume virate în luna curentă – distribuție pe regiuni de dezvoltare la 30 iunie 2017

*Sectorul serviciilor comerciale cuprinde activitățile: comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediere financiară și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, alte activități de servicii. Sectorul serviciilor sociale cuprinde activitățile: administrație publică (exclusiv forțele armate și asimilați), învățământ, sănătate și asistență socială, activități de spectacole, culturale și recreative.

Printre cele mai slab reprezentate activități, cu valori sub 1%, s-au situat în continuare cultura, producția și furnizarea energiei electrice, industria extractivă și tranzacțiile imobiliare, reprezentând 2,42% din total participanți și 3,25% din total sume virate.

În funcție de regiunile de dezvoltare ale României, cei mai mulți participanți pentru care au fost virate contribuții la fondurile de pensii administrate privat în luna iunie 2017 lucrau în București: 19,29%, cu 27,92% din total contribuții virate. Cele mai bine reprezentate regiuni de dezvoltare au fost: București - Ilfov 21,05%, NORD-VEST cu 9,65% și CENTRU cu 9,30%, cele trei regiuni reprezentând 40,00% dintre participanții pentru care s-au virat contribuții și 48,55% din contribuțiile virate¹⁴.

Valoarea contului participanților

La 30 iunie 2017 valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor administrate privat era de 5.404 lei (1.187 euro)¹⁵. Trebuie remarcat faptul că valoarea contului este determinată de grupele de vârstă în care se încadrează participanții, de numărul de luni de contribuții virate în sistem, dar și de genul participanților, respectiv salariile bărbaților comparativ cu salariile femeilor. Astfel, cele mai mari valori ale conturilor se înregistrau în cazul participanților pentru care au fost virate contribuții între 109 și 120 luni (între 9 și 10 ani), 13.585 lei, respectiv 14.688 lei pentru bărbați și 12.391 lei pentru femei.

¹⁴ Pentru aproximativ 28% din participanți cu aproximativ 21% din sume nu a fost posibilă identificarea angajatorului.

¹⁵ Participanți care au acumulat în conturi peste 1 leu.

În cazul vârstei participanților, se constată că valoarea cea mai mare a conturilor la nivel de sistem s-a înregistrat la grupa cu vârsta cuprinsă între 45-49 ani, 7.925 lei și 50-54 de ani, 8.146 lei. Aceste valori mai mari sunt determinate, pe de o parte, prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii administrate privat încă de la începutul funcționării Pilonului II) și, pe de altă parte, prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume mai mari la fondurile de pensii.

Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții bărbați cu peste nouă ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 109 și 120) situați în grupa de vârstă 35 – 39 ani (1,25% din total participanți cu contribuții virate), cu 15.991 lei și 40 – 44 ani (1,52% din total participanți cu contribuții virate), cu 15.010 lei. Pentru participanții femei, cele mai mari valori s-au înregistrat, de asemenea, la participanții cu peste nouă ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 109 și 120), dar cu vârsta cuprinsă între 30 – 34 ani (0,32% din total participanți cu contribuții virate), cu 14.293 lei și 35 – 39 ani (0,75% din total participanți cu contribuții virate), cu 13.436 lei.

În cazul participanților cu peste nouă ani vechime în sistem se remarcă o diferență a valorilor medii ale conturilor bărbaților comparativ cu cele ale femeilor de 18,54%, ceea ce se poate explica prin diferențele de gen existente între câștigurile salariale¹⁶. Aceste diferențe se mențin în distribuția pe număr de luni de contribuții și gen, cu excepția participanților cu peste șase și șapte ani vechime în sistem (un număr de contribuții virate cuprins între 73-84 și 85-96), când valoarea medie a contului participanților femei este mai mare decât cea a participanților bărbați cu 0,04% și respectiv 8,10% (vârsta acestor participante se încadra între 30 ani și 45 ani.)

Figura 99 Pilon II Valoarea medie a contului în funcție de numărul de luni de contribuții virate la 30 iunie 2017

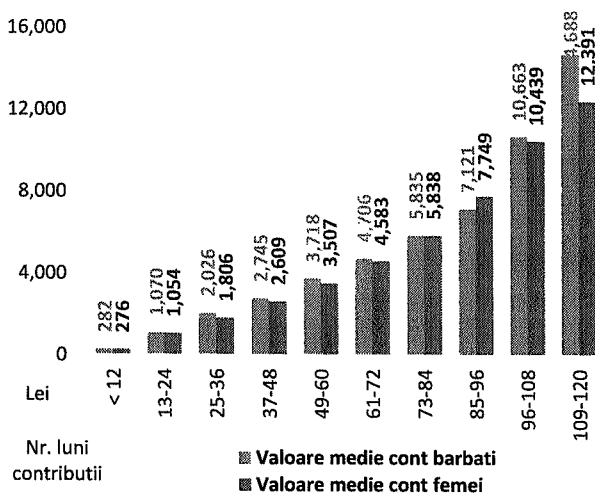
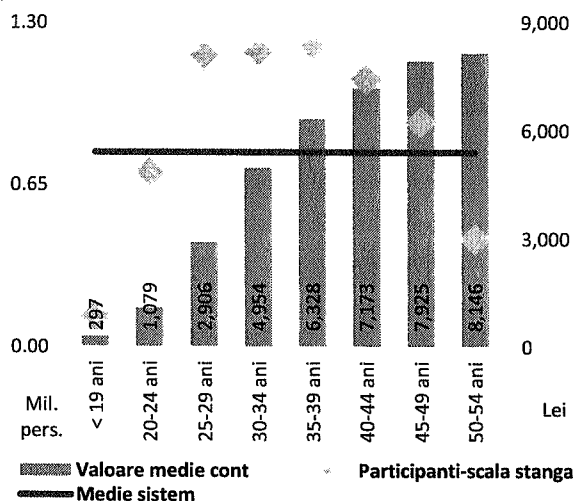

Figura 100 Pilon II Structură participanți pe grupe de vârstă și valoarea medie a contului la 30 iunie 2017

La 30 iunie 2017, un număr de 678.935 de participanți (primii 10% din total participanți în funcție de valoare contului) dețineau cumulativ 15,27 miliarde lei (42,35% din activele Pilonului II), rezultând o valoare medie a contului de 22.494 lei. De asemenea, 1.697.337 de participanți (primii 25% din total participanți

¹⁶ Potrivit ultimelor date statistice furnizate de INS, în anul 2015, diferența între femei și bărbați în ceea ce privește câștigul salarial nominal mediu brut lunar pe economie era de aproximativ 8% în favoarea bărbaților (2.646 lei – bărbați și 2.453 lei – femei și 2.555 lei – total).

în funcție de valoare contului) dețineau cumulativ 24,55 miliarde lei (68,08% din activele Pilonului II), valoare medie a contului fiind de 14.464 lei.

2.2. Contribuțiile virate la fondurile de pensii facultative

În luna iunie 2017 au fost virate către fondurile de pensii facultative 21,54 milioane de lei (4,73 milioane de euro), înregistrând o creștere de 20,34% comparativ cu iunie 2016, dar fiind în scădere față de decembrie 2016 cu 3,65%. În primul semestru din 2017 s-au virat către fondurile de pensii facultative 133,05 milioane de lei (29,22 milioane de euro), cu 23,23% mai mult decât în primul semestru din 2016.

Figura 101 Pilon III Contribuții brute virate și contribuția medie iunie 2016 – iunie 2017

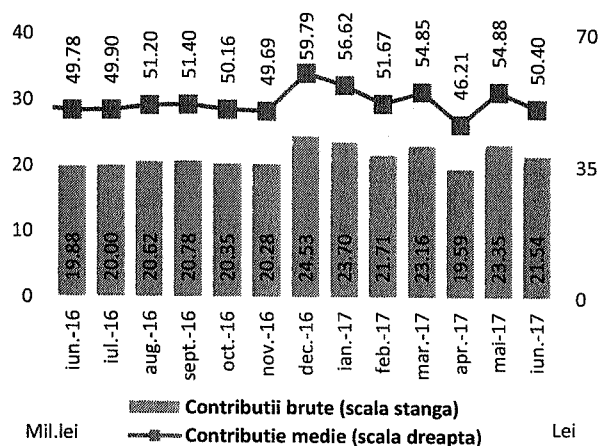
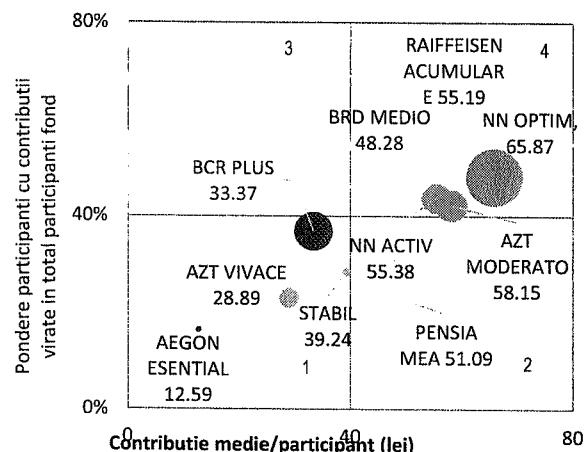

Figura 102 Pilon III Contribuții medii (lei) și ponderi participanți cu contribuții virate la 30 iunie 2017

Contribuția medie /participant

La 30 iunie 2017, contribuția medie/participant era de 50,40 lei, cu 1,25% mai mare comparativ cu iunie 2016, dar în scădere cu 15,70% față de decembrie 2016. FPF NN OPTIM înregistra cea mai mare contribuție medie/participant, 65,87 lei/participant și o pondere a participanților cu contribuții virate din total participanți fond de 48,06% (grad de colectare)¹⁷. Pe următoarele două poziții s-au situat FPF AZT MODERATO cu 58,15 lei/participant (42,17% - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond) și FPF NN ACTIV cu 55,38 lei/participant (43,63 % - pondere participanți cu contribuții virate din total participanți fond). Cele trei fonduri împreună cu FPF BRD MEDIO și FPF Raiffeisen Acumulare s-au situat în cadranul 4, caracterizat de valori mari în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond (peste media pe total, 41,59%) și de valori mari ale contribuției/participant (peste media pe total de 50,41 lei).

FPF PENSIA MEA, cu 51,09 lei contribuție/participant și un grad de colectare de 22,17% a fost singurul fond care s-a poziționat în cadranul 2, caracterizat de valori mai mici ale ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond (sub media pe total, 41,59%), dar cu valori mai mari ale contribuției/participant (peste media pe total de 50,41 lei).

Celelalte fonduri de pensii facultative, FPF AEGON ESENTIAL, FPF AZT VIVACE, FPF BCR PLUS și FPF STABIL s-au situat în cadranul 1, caracterizat de valori mici atât în cazul ponderilor participanților cu contribuții virate din total participanți fond, cât și în cazul contribuției/participant.

¹⁷ Participanți pentru care au fost virate contribuții (sume diferite de 0) în luna de calcul.

Valoarea contului participanților

La 30 iunie 2017 valoarea medie a unui cont al participanților la sistemul pensiilor facultative¹⁸ era de 4.190 lei (920 euro). Trebuie remarcat faptul că ponderea participanților în total, dar și valoarea contului sunt determinate de grupele de vârstă în care se încadrează participanții. Alți factori care influențează conturile participanților sunt perioada de contribuție, respectiv vechimea în sistem, dar și genul acestora, respectiv veniturile salariale ale bărbaților comparativ cu cele ale femeilor. Astfel, cei mai mulți participanți, 21,35% din total, se situau în grupa de vârstă 45 – 49 ani, valoarea activelor deținute de aceștia însumând 411,95 milioane lei.

Cele mai mari valori ale conturilor s-au înregistrat însă la participanții din grupa de vârstă 55 – 59 ani, cu o medie pe sistem de 5.373 lei (5.854 lei – bărbați și 5.420 lei femei). Și grupa de vârstă de peste 60 ani a înregistrat valori mari 5.373 lei (5.566 lei – bărbați și 4.958 lei femei). În acest caz (participanți din grupele de vârstă de peste 45 ani), valoarea mare a ponderii din total participanți și valorile mari ale conturilor lor se explică prin maturizarea sistemului (participanții au aderat la fondurile de pensii facultative încă de la demararea Pilonului III) și prin faptul că aceștia au venituri mai mari (din punct de vedere al carierei se situează în partea superioară, cu vechime și venituri salariale mai mari, comparativ cu participanții din grupele de vârstă de până în 45 ani) și pot contribui cu sume mai mari la fondurile de pensii. Structura pe gen a valorii medii a unui cont era la 30 iunie 2017 următoarea: 4.394 lei – bărbați (49% din total participanți) și 3.992 lei – femei (51% din total participanți), valoarea fiind cu 10% mai mică decât în cazul bărbaților¹³. Aceste diferențe se mențin în distribuția pe grupe de vârstă, cu excepția grupei 30-34 ani, când valoarea medie a contului participanților femei este mai mare decât cea a participanților bărbați cu 3,59%.

Figura 103 Pilon III Valoarea activelor și participanți – distribuție pe grupe de vârstă la 30 iunie 2017

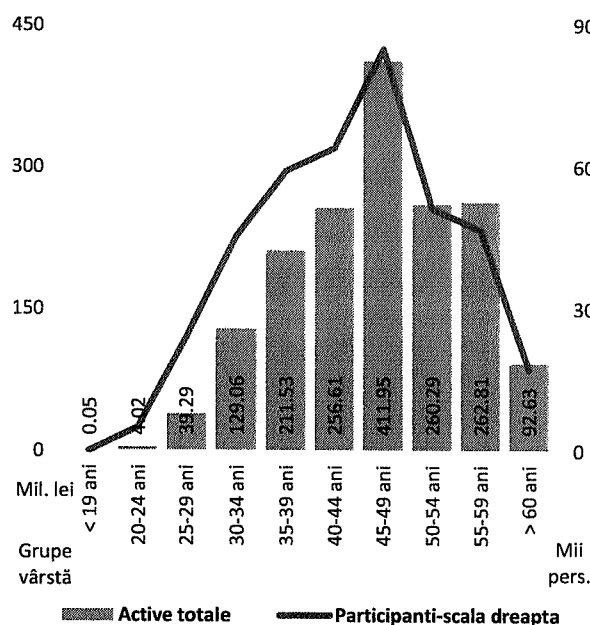
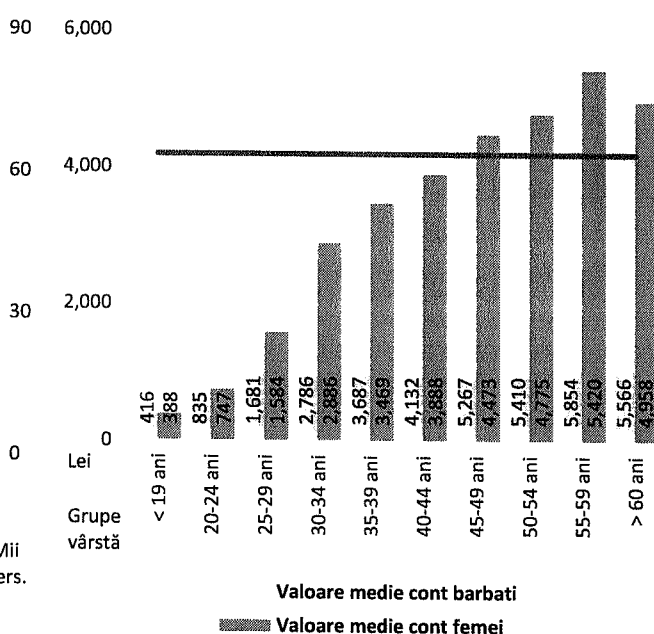

Figura 104 Pilon III Valoarea medie a unui cont – structură pe gen și grupe de vârstă la 30 iunie 2017

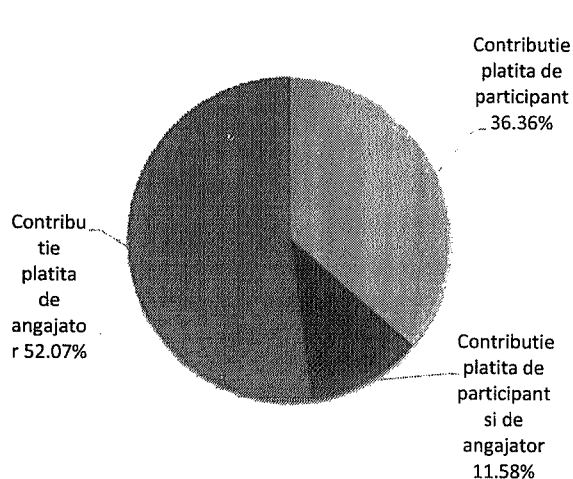

¹⁸ Participanți care au acumulat în conturi peste 1 leu.

La 30 iunie 2017, un număr de 39.819 participanți (primii 10% din total participanți în funcție de valoare contului) aveau peste 9.667 lei. Valoarea cumulată a activelor deținute era de 0,74 miliarde lei (44,13% din activele Pilonului III), rezultând o valoare medie a contului de 18.488 lei. De asemenea, 99.548 participanți (primii 25% din total participanți în funcție de valoare contului) aveau peste 5.514 lei. Valoarea cumulată a activelor deținute era de 1,17 miliarde lei (70,09% din activele Pilonului III), rezultând o valoare medie a contului de 11.745 lei.

Participarea la plata contribuțiilor

Figura 105 Pilon III Participarea la plata contribuțiilor la 30 iunie 2017

63,64% din contribuțiile la fondurile facultative au fost plătite de către angajatori (52,07%) sau de către participanți împreună cu angajatorii lor (11,58%), în timp ce 36,36% din participanți au plătit singuri contribuțiile în iunie 2017.

În funcție de locul unde își desfășoară angajatorul activitatea, distribuția participanților în iunie 2017 a fost similară cu lunile precedente, 81% în mediul urban și 19% în mediul rural.

3. PLĂȚI EFECTUATE ÎN SISTEMUL PENSILOR PRIVATE

3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

În intervalul analizat iunie 2016 – iunie 2017 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 27,22 milioane lei, din care 19,00 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 69,89% din total plăți efectuate (2.350 participanți), 7,86 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 28,91% din total (2.540 beneficiari) și 0,33 milioane lei ca urmare a invalidității, 1,20% din total (94 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere semnificativă de 112,74% în iunie 2017 comparativ cu iunie 2016, în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Ca urmare a acestor plăți, în perioada iunie 2016 – iunie 2017, s-au efectuat și plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate¹⁹ în valoare de 4,50 milioane lei (0,56 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 3,93 milioane lei impozitul pe venit).

Figura 106 Pilon II Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017

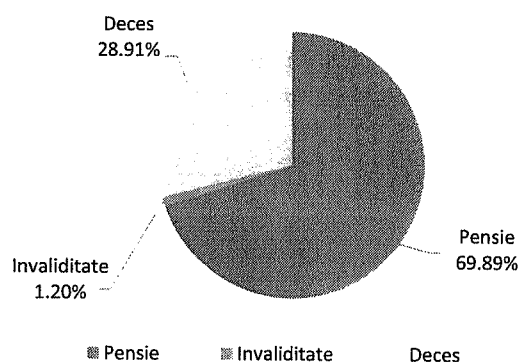

Figura 108 Pilon II – Ponderea participantilor în total plăți pensie în semestrul I 2017

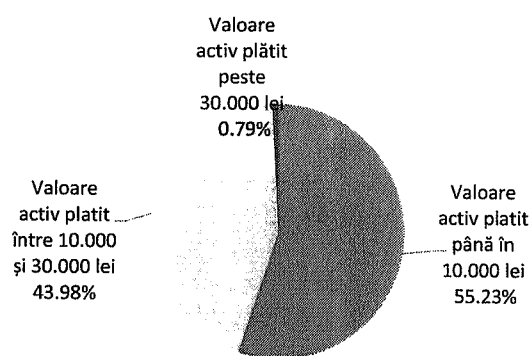
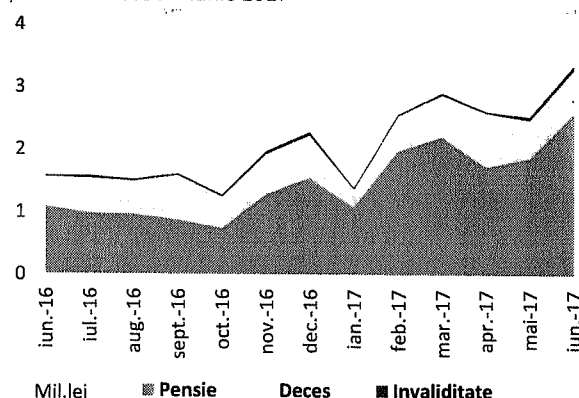

Figura 107 Pilon II Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017

În cursul primului semestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 55,23% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 44,77% dintre participanți valoarea activului s-a situat între 10.000 și 30.000 lei. De menționat faptul că, cele mai mari valori plătite în primul semestru din acest an pentru pensie au fost în cazul FPAP NN 53.169 lei, 47.210 lei și 46.652 lei.

¹⁹ Sunt cuprinse ultimele modificări ale Codului Fiscal care au intrat în vigoare de la 01.01.2017, respectiv 01.02.2017. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.050 lei la 1.100 lei, modificarea valorii pentru care se reține CASS de la 872 lei la 918 lei și totodată pentru activele plătite care au depășit valoarea a 5 salarii medii brute, stabilirea plafonului maxim la valoarea de 13.405 lei (echivalentul a 5 salarii medii brute). Pentru toate sumele plătite care au avut valoarea mai mare de 13.405 lei, CASS-ul reținut a fost în valoare de 737 lei. Modificarea sumei neimpozabile de la 1.100 lei la 2.000 lei, iar CASS-ul va fi suportat de bugetul de stat, astfel nereținându-se CASS pentru plățile activului net în caz pensionare.

3.2. Fondurile de pensii facultative – Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

În intervalul analizat, iunie 2016 – iunie 2017, au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți însumând 37,05 milioane lei, din care 34,71 milioane lei ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, reprezentând 93,68% din total plăți efectuate (5.454 participanți), 2,11 milioane lei ca urmare a decesului participantului, 5,70% din total (766 beneficiari) și 0,23 milioane lei ca urmare a invalidității, 0,62% din total (43 participanți). Plățile totale au înregistrat o creștere de 60,17% în iunie 2017 comparativ cu iunie 2016, în special ca urmare a creșterii plăților aferente deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Ca urmare a acestor plăți, în perioada iunie 2016 – iunie 2017, s-au efectuat plăți către Bugetul de stat și Bugetul asigurărilor sociale de sănătate în valoare de 6,33 milioane lei (0,94 milioane lei contribuții de asigurări sociale de sănătate și 5,39 milioane lei impozitul pe venit)¹⁹.

Figura 109 Pilon III Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017

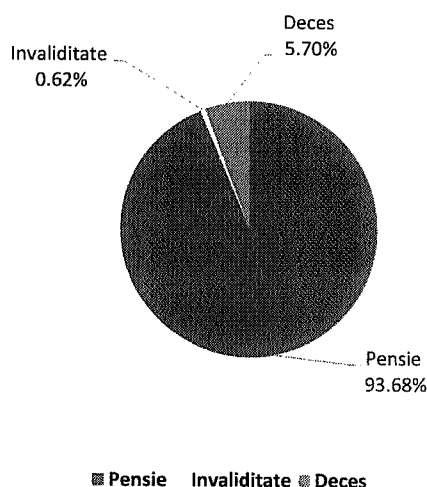

Figura 110 Pilon III Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017

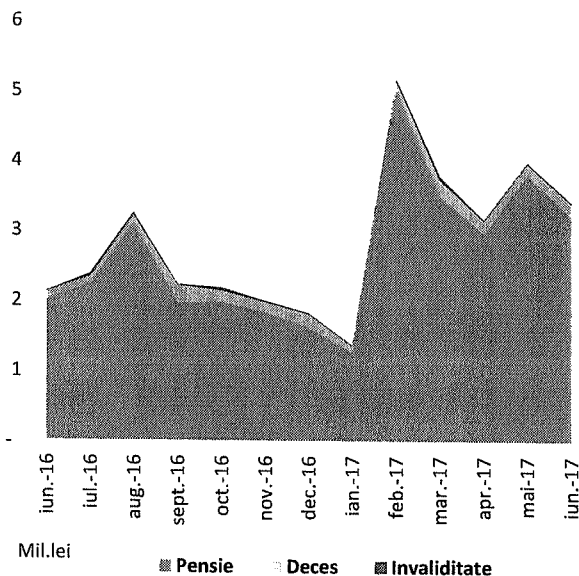
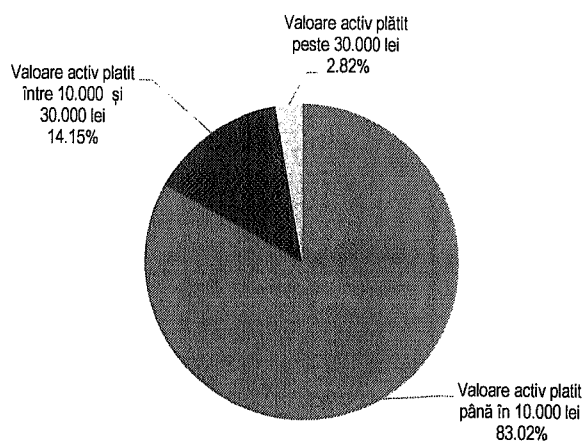

Figura 111 Pilon III – Ponderea participanților în total plăți pensie în semestrul I 2017

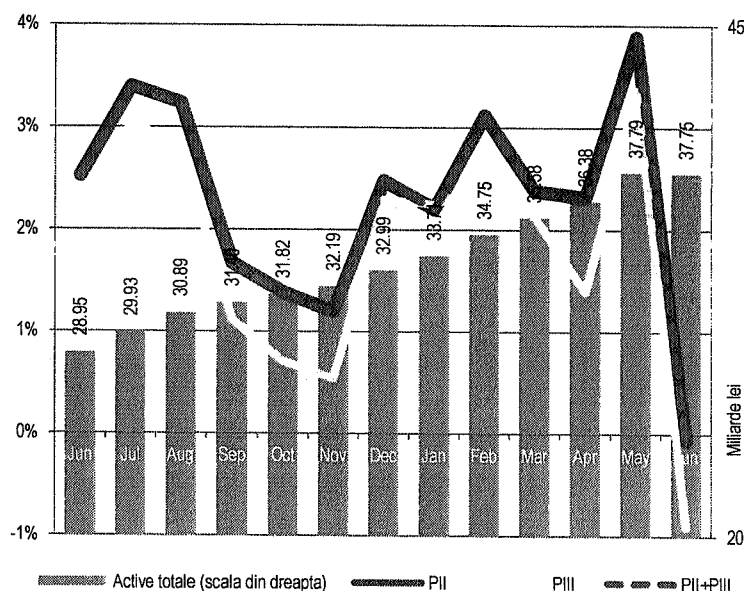

În cursul primului semestru din acest an, din total plăți efectuate ca urmare a deschiderii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, valoarea activului plătit pentru 83,02% dintre participanți a fost de până în 10.000 lei, iar pentru 16,98% dintre participanți valoarea activului plătit s-a situat între 10.000 și 30.000 lei. De menționat faptul că, în cazul pensiei pentru limită de vârstă, cele mai mari valori plătite în primul semestru din acest an au fost în cazul FPF NN Optim 948.651 lei, 554.934 lei și 137.465 lei în cazul FPF NN ACTIV.

4. ACTIVELE FONDURILOR DE PENSII PRIVATE

Valoarea activelor totale aflate în administrare la nivelul întregului sistem de pensii private a crescut pe parcursul primului semestru din 2017, menținând trendul pozitiv înregistrat în ultimii ani. Astfel, la 30 iunie 2017, sistemul a atins 37,75 miliarde de lei (8,29 miliarde de euro)²⁰, reprezentând 4,63% din PIB, comparativ cu 3,82% în iunie 2016 și 4,35% în decembrie 2016.

Figura 112 Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private iunie 2016 – iunie 2017

Ritmul anual de creștere înregistrat de activele totale a fost de 30,41%, iar față de decembrie 2016 creșterea a fost de 14,45%. Comparativ cu luna anterioară, se constată însă o scădere a activelor totale de 0,10%. La nivelul fondurilor de pensii administrate privat (Pilonul II) s-a menținut un ritm anual de creștere superior fondurilor de pensii facultative: 30,76%, comparativ cu 23,25% în Pilonul III. Și comparativ cu decembrie 2017 s-a înregistrat o diferență: 14,61% în Pilonul II și în 11,10% în Pilonul III, situație semnalată și în cazul evoluției lunare, când scăderile au fost de 0,06% în PII și 0,91% în PIII.

4.1. Activele nete ale fondurilor de pensii administrate privat

Valoarea totală a activelor nete înregistrată la 30 iunie 2017 de fondurile de pensii administrate privat a fost de 36,06 miliarde de lei (7,92 miliarde de euro). Ritmul anual de creștere înregistrat a fost de 30,76% (29,82% raportat la moneda euro). Creșterea față de decembrie 2016 a fost de 14,61% (14,28% raportat la moneda euro). FPAP BRD și FPAP BCR au înregistrat în continuare creșteri anuale și semestriale mai mari în cazul activelor nete (ritmuri de creștere anuale și semestriale: în cazul FPAP BRD: 37,08% și respectiv 16,87%, iar în cazul FPAP BCR: 35,50% și respectiv 16,65%).

Tabelul 98 Pilon II Active nete (miliarde lei)

Nr. crt.	Fond de pensii administrat privat	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/dec.16
1	NN	10,16	11,51	13,11	29,09%	13,93%
2	AZT VIITORUL TAU	6,04	6,86	7,84	29,80%	14,41%
3	METROPOLITAN LIFE	3,90	4,45	5,11	30,84%	14,77%
4	VITAL	2,56	2,95	3,40	32,85%	15,46%
5	ARIPI	2,31	2,67	3,06	32,25%	14,42%
6	BCR	1,71	1,99	2,32	35,50%	16,65%
7	BRD	0,89	1,04	1,22	37,08%	16,87%
	TOTAL	27,58	31,47	36,06	30,76%	14,61%

²⁰ BNR - curs de schimb la 30 iunie 2017.

4.2. Activele nete ale fondurilor de pensii facultative

Activele nete ale fondurilor de pensii facultative au atins la 30 iunie 2017 1,67 miliarde de lei (0,37 miliarde de euro), înregistrând un avans de 23,42% comparativ cu iunie 2016 și de 11,09% față de decembrie 2016 (22,36% și 10,78% raportat la moneda euro). FPF BCR PLUS și FPF NN OPTIM au înregistrat creșteri anuale mai mari în cazul activelor nete (27,25% și respectiv 25,59%), situație înregistrată și pentru creșterile semestriale (12,72% și respectiv 12,42%).

Tabelul 99 Pilon III Active nete (mil. lei)

Nr. crt.	Fond de pensii facultative	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/dec.16
1	NN OPTIM	525,55	587,15	660,05	25,59%	12,42%
2	BCR PLUS	232,79	262,79	296,22	27,25%	12,72%
3	AZT MODERATO	176,13	188,55	203,96	15,80%	8,17%
4	NN ACTIV	150,81	166,92	185,87	23,25%	11,35%
5	BRD MEDIO	70,41	80,54	88,27	25,37%	9,60%
6	AZT VIVACE	69,05	74,53	80,87	17,12%	8,50%
7	RAIFFEISEN ACUMULARE	60,26	65,20	70,72	17,36%	8,46%
8	PENSIA MEA	48,96	54,61	58,92	20,35%	7,90%
9	STABIL	13,75	15,07	16,67	21,26%	10,66%
10	AEGON ESENTIAL	5,93	6,31	6,70	12,93%	6,17%
	TOTAL	1.353,62	1.501,66	1.668,25	23,24%	11,09%

4.3. Structura investițiilor fondurilor de pensii private

La 30 iunie 2017, ponderea cea mai mare în structura portofoliilor fondurilor de pensii private era deținută de titlurile de stat cu 65,04%. Celelalte instrumente au înregistrat următoarele ponderi: acțiuni 19,48%, depozite bancare 6,24%, obligațiuni corporative 3,06%, titluri de participare 3,65%, alte instrumente financiare 2,53%²¹.

Comparativ cu luna decembrie 2016, portofoliile fondurilor de pensii private au înregistrat o ușoară creștere a alocării în instrumente cu venit fix (titluri de stat și obligațiuni corporative, municipale și supranaționale) începând din aprilie ac., după ce în primele patru luni ale semestrului I au înregistrat un trend fluctuant. În același timp, acțiunile au înregistrat o creștere ușoară a alocării în lunile ianuarie și mai ac., dar au scăzut la finalul semestrului I 2017.

Figura 113 Fonduri de pensii private – alocare pe instrumente financiare la 30 iunie 2017

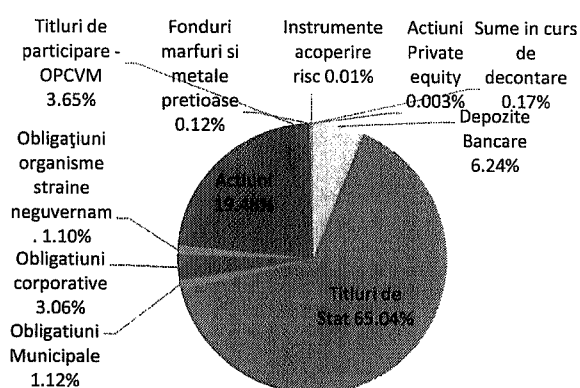
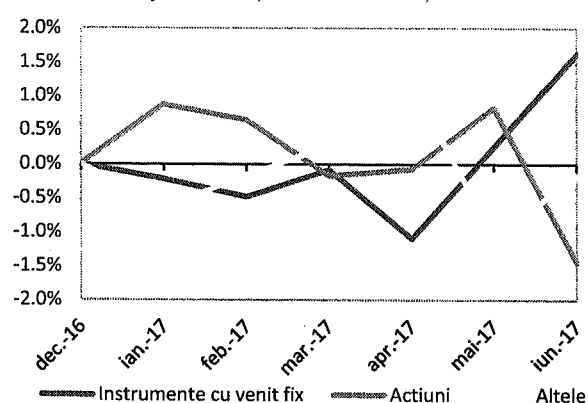

Figura 114 Fonduri de pensii private – evoluție lunară alocare pe instrumente financiare (baza – dec. 2016)

²¹ Sunt incluse obligațiuni municipale, obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale: BERD, BEI, BM, instrumente pentru acoperirea riscului, fonduri de mărfuri și metale prețioase, acțiuni – private equity și sume în curs de decontare.

Instrumente financiare – structura pe țară

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau 91,83% din active în instrumente financiare românești, de natura titlurilor de stat, a depozitelor, obligațiunilor, acțiunilor și organismelor de plasament colectiv. 7,53% din activele fondurilor de pensii private au fost investite în active străine, majoritatea acestor instrumente financiare fiind emise în Germania (2,13%), Franța (0,89%), Polonia (0,78%) și Irlanda (0,62%). În obligațiuni supranaționale erau investite 0,64% din active.

Instrumente financiare – structura pe valută

89,03% din activele fondurilor de pensii private erau la 30 iunie 2017 denuminate în moneda națională, iar din plasamentele în monede străine (10,97%), ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (9,17%), urmate de zlotul polonez (0,78%), dolarul american (0,65%), coroana cehă (0,12%) și lira sterlină (0,09%). Euro și dolarul american au fost monedele pentru care administratorii fondurilor de pensii private au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar.

Figura 115 Fonduri de pensii private – structura pe țară la 30 iunie 2017

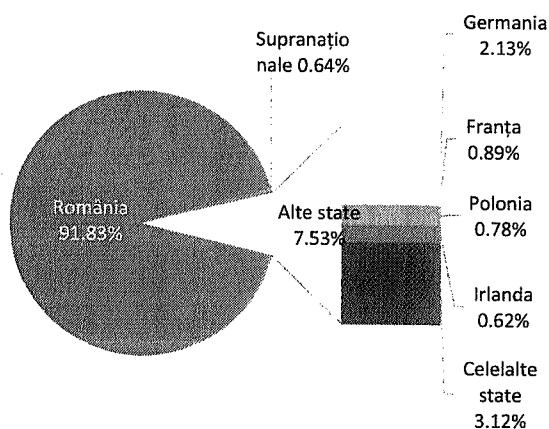
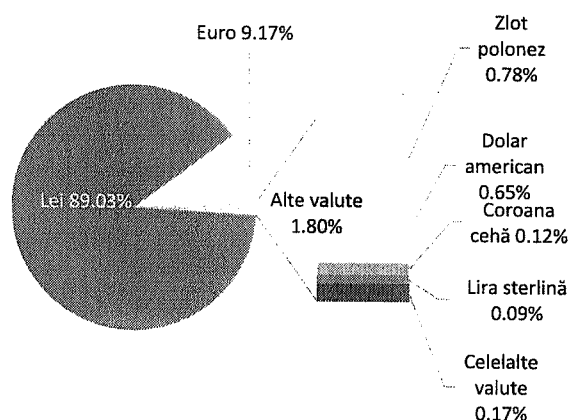

Figura 116 Fonduri de pensii private – structura pe valută la 30 iunie 2017

Expunerea valutară a activelor fondurilor de pensii private

Activele sistemului de pensii private sunt denuminate cu preponderență în valuta națională, expunerea față de RON înregistrând la sfârșitul lunii iunie 89,03% din totalul activelor sistemului de pensii private. Expunerea valutară a sistemului de pensii private în monede străine a fost de 10,97% din totalul activelor sistemului de pensii private, dar prin utilizarea instrumentelor pentru acoperirea riscului valutar pentru activele denuminate în valute străine, expunerea valutară totală netă la nivelul sistemului de pensii private a fost de 5,41% din total active sistem. În luna iunie 2017, fondurile de pensii private au încheiat contracte derivate pentru acoperirea riscului valutar și pentru expunerea în EUR și PLN.

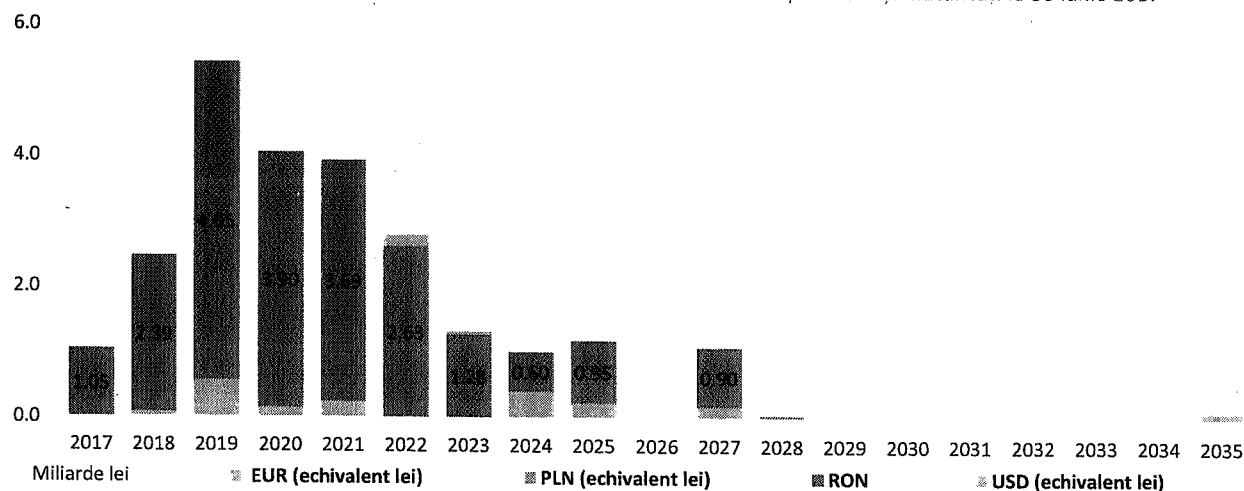
Titluri de stat

La 30 iunie 2017, investițiile fondurilor de pensii private în titluri de stat înregistrau 24,55 miliarde lei, reprezentând 65,04% din total active. Ponderea titlurilor de stat a înregistrat un trend ușor descendent în primele patru luni din semestrul I, cu o revenire ușoară în lunile mai și iunie ac. (0,51 puncte procentuale

față de decembrie 2016). Trebuie precizat că 0,95% (234,34 milioane lei) din total titluri de stat sunt emise de Polonia și sunt deținute de FPAP NN.

Din punctul de vedere al valurilor în care sunt denumite titlurile de stat în care au investit fondurile de pensii private, cele mai mari valori s-au înregistrat în cazul emisiunilor în lei cu maturitate pe 5 ani (25,42%), 7 ani (24,42%) și 10 ani (16,39%), în cazul emisiunilor în euro, valori mari au înregistrat cele cu maturitate pe 10 ani (3,81%), 5 ani (1,88%) și 7 ani (1,17%). Din punct de vedere al scadențelor, 69,04% din investițiile în titluri de stat emise de România ajung la maturitate în următorii 5 ani, iar 30,96% au scadențe cuprinse între ani 6 și 19 ani.

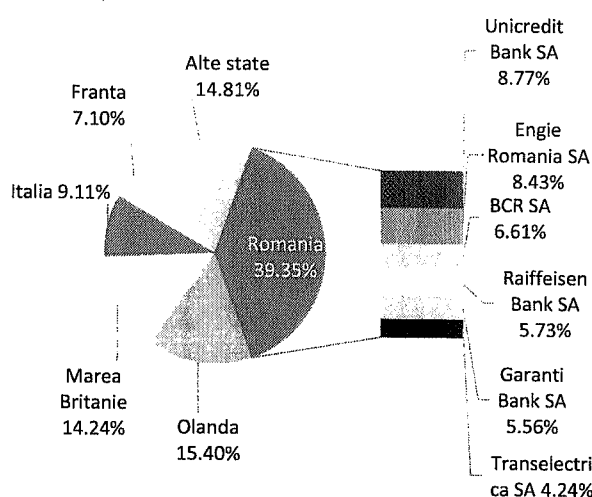
Figura 117 Fonduri de pensii private Titluri de stat emise de România – structură pe valute și maturități la 30 iunie 2017

Obligațiuni

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în obligațiuni corporative însumând 1,16 miliarde lei, 57,98% din total obligațiuni (1,99 miliarde lei), menținându-se preferința pentru investițiile în acest tip de instrument financiar.

Figura 118 Fonduri de pensii private – emitenți obligațiuni corporative la 30 iunie 2017

De remarcat faptul că în primul semestru din acest an ponderea din total active s-a menținut pe un trend ușor descrescător, înregistrând o diferență de 0,32 puncte procentuale comparativ cu decembrie 2016. Investițiile au fost, în principal, în emitenți străini (60,65%), din țări precum Olanda (15,40%), Marea Britanie (14,24%), Italia (9,11%) și Franța (7,10%).

De asemenea, fondurile de pensii private au investit în obligațiuni corporative din România, acestea reprezentând 39,35% din totalul investițiilor în obligațiuni corporative, din care pe primele trei locuri se situau Unicredit Bank SA cu 8,77%, din total obligațiuni corporative, Engie România SA cu 8,43% și Banca Comercială Română SA cu 6,61%.

Investițiile în celelalte tipuri de obligațiuni au înregistrat un procent mai mic (obligațiuni municipale, 0,42 miliarde lei, cu o pondere de 21,27% și obligațiuni supranaționale, BERD și BEI, 0,41 miliarde lei, cu o pondere de 20,75% în total obligațiuni).

Durata și maturitatea portofoliilor de instrumente cu venit fix

La finalul lunii iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, durata efectivă și maturitatea reziduală²² a portofoliilor de instrumente cu venit fix au înregistrat scăderi atât la nivelul sistemului de pensii private agregat, cât și la nivelul Pilonului II, iar la nivelul Pilonului III durata a înregistrat aceeași valoare ca la finalul lunii decembrie 2016, în timp ce maturitatea reziduală a înregistrat o ușoară scădere.

Durata și maturitatea reziduală a portofoliilor de instrumente cu venit fix au înregistrat valori mai mari la nivelul Pilonului III comparativ cu nivelul Pilonului II. Astfel, la sfârșitul lunii iunie ac., valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii facultative a fost de 3,64, în timp ce valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii administrate privat a fost de 3,36. De asemenea, scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului III la 30.06.2017 a fost de 3,97 ani, în timp ce scadența reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în cazul Pilonului II a fost de 3,64 ani.

Depozite bancare

Figura 119 Fonduri de pensii private – top 5 emitenți depozite bancare la 30 iunie 2017

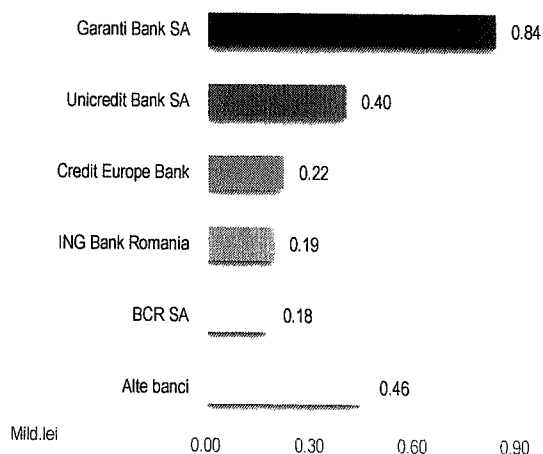
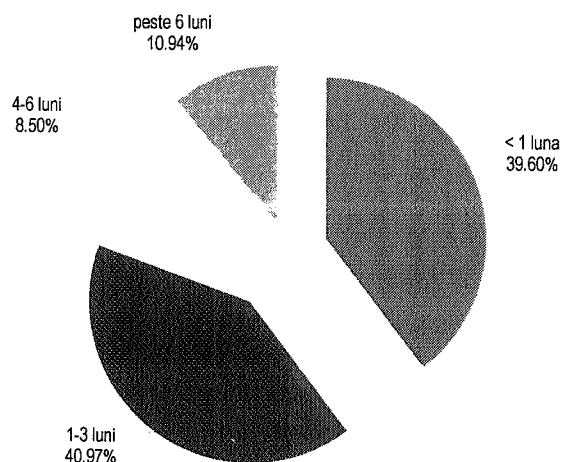

Figura 120 Fonduri de pensii private – scadențele depozitelor bancare la 30 iunie 2017

Expunerea fondurilor de pensii private pe depozite bancare (inclusiv conturi curente) a scăzut ușor comparativ cu decembrie 2016, 0,82 puncte procentuale, după ce crescuse în martie și aprilie ac.. Astfel, la 30 iunie 2017, depozitele bancare înregistrau 6,24% (2,29 miliarde lei) din total active. Pe primele trei locuri se situează Garanti Bank SA, cu 0,84, Unicredit SA, cu 0,40 miliarde lei și Credit Europe Bank cu 0,22 miliarde lei.

²²Pentru a determina riscul de rată a dobânzii s-au calculat, utilizând date preluate din Bloomberg, valoarea duratei efective a portofoliului de instrumente cu venit fix al fondurilor de pensii private, precum și maturitatea reziduală a portofoliului de instrumente cu venit fix în perioada decembrie 2016 – iunie 2017. Durata efectivă măsoară sensibilitatea prețului unei obligațiuni la modificarea ratei dobânzii. Durata reprezintă valoarea cu care se modifică prețul instrumentelor cu venit fix la o modificare a ratei dobânzii cu 1 punct procentual.

Din punct de vedere al scadențelor, 80,57% din total depozite bancare (fără conturi curente) au scadența de până în trei luni, 8,50% cu scadența între 4 și 6 luni și 10,94% au scadența peste 6 luni. De remarcat faptul că 0,1% din total sunt depozite constituite pe 12 luni.

Acțiuni

La 30 iunie 2017, fondurile de pensii private dețineau investiții în acțiuni în valoare de 7,36 miliarde lei, reprezentând 19,48% din total active, înregistrând un trend ascendent în primul semestru din acest an (18,84% în decembrie 2016), dar cu o ușoară scădere a ponderii în luna iunie ac., comparativ cu luna precedentă.

Tabelul 100 Fonduri de pensii private – plasamente în acțiuni la 30 iunie 2017

Țara	Mld.lei	% în total acțiuni
România	6,68	90,79%
Germania	0,20	2,72%
Austria	0,16	2,23%
Franța	0,13	1,83%
Polonia	0,06	0,78%
Alte state	0,12	1,65%
Total	7,36	100%

90,79% din totalul plasamentelor în acțiuni ale fondurilor de pensii private (6,68 miliarde lei) au fost efectuate în acțiuni românești, în timp ce 9,21% (0,68 miliarde lei) au fost plasamente în acțiuni ale unor emitenți din Germania, Austria, Franța, Polonia și alte state.

În cazul acțiunilor din România, pe primele locuri s-au situat Banca Transilvania SA cu 16,59% din total emitenți din România, Romgaz SA cu 13,29%, Fondul Proprietatea SA cu 13,02%, OMV Petrom cu 12,58% și Transgaz SA cu 9,22%, în timp ce deținerile de acțiuni emise de către SIF-uri reprezentau 6,04% din total (SIF 2 Moldova și SIF 5 Oltenia cu cele mai mari ponderi).

Printre emitenții străini de acțiuni se remarcă Erste Group Bank AG cu 11,01% din total emitenți străini, OMV cu 5,46%, BNP Paribas cu 4,33%, Moneta Money Bank SA cu 3,85% sau Axa SA cu 3,62%.

Figura 121 Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți RO la 30 iunie 2017

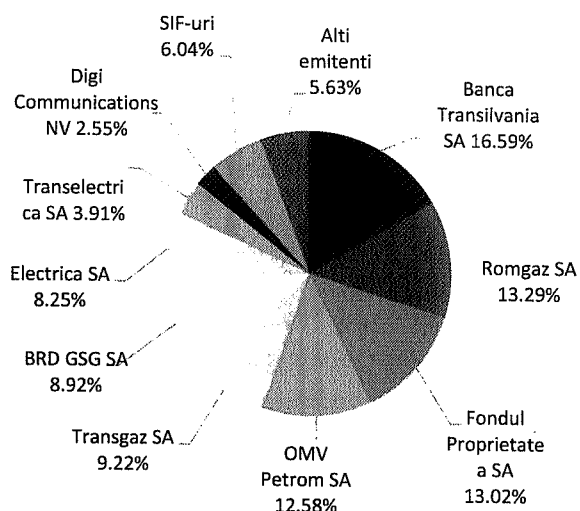
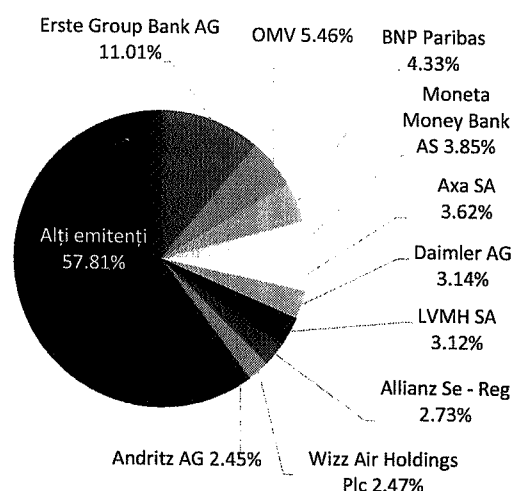

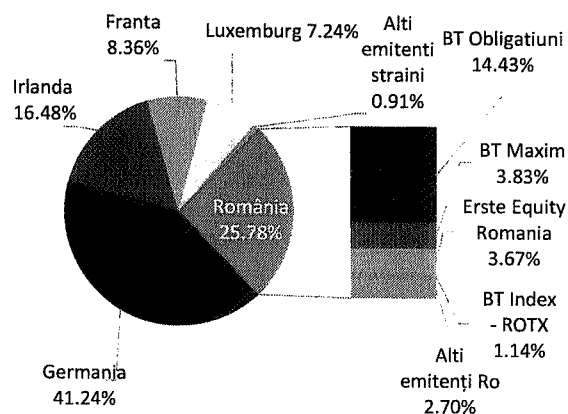
Figura 122 Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți străini la 30 iunie 2017

Organisme de plasament colectiv — OPCVM

Deținerile fondurilor de pensii în organisme de plasament colectiv — OPCVM-uri reprezentau 3,65% din total active la 30 iunie 2017, însumând 1,38 miliarde lei. Ca structură, ponderea cea mai mare era deținută de OPCVM-urile tranzacționabile, reprezentând 44,44% din total organisme de plasament colectiv. În afara deținerilor de OPCVM-uri din România (25,78% din total organisme de plasament colectiv), fondurile de pensii private au investit în principal în emitenți din țări precum Germania (41,24%), Irlanda (16,48%), Franța (8,36%) sau Luxemburg (7,24%).

Figura 123 Fonduri de pensii private – emitenți OPCVM la 30 iunie 2017

Trebuie menționat și faptul că la 30 iunie 2017 trei fonduri de pensii private (FPAP BCR, FPAP VITAL și FPF BCR Plus) dețineau fonduri de mărfuri și metale prețioase (ETC-uri), respectiv dețineri indirecte în aur însumând 0,05 miliarde lei, reprezentând 0,12% din total active (DB Physical Gold ETC EUR și ETFS Metal Securit ETFS Phys Gold).

Lichiditatea sistemului de pensii private

Din punct de vedere al lichidității, sistemul de pensii private poate face față oricăror cereri, în principal ca urmare a faptului că se află în perioada de acumulare, iar ieșirile din sistem (deces, invaliditate, pensionare, transfer) sunt mici raportate la nivelul activelor administrate. La nivelul sistemului de pensii private, lichiditatea pe 5 zile înregistra la 30 iunie 2017 valoarea de 3,74%, în ușoară creștere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului 2016 (3,70%). Și la nivelul Pilonului II lichiditatea pe 5 zile (3,82%) a fost în ușoară creștere față de valoarea înregistrată la sfârșitul anului 2016 (3,78%). La nivelul Pilonului III, lichiditatea pe 5 zile a scăzut însă de la 3,91%, în decembrie 2016, la 3,77% în iunie ac.

Lichiditatea pe 30 de zile a crescut în perioada decembrie 2016 – iunie 2017 la nivelul sistemului de pensii private agregat de la 7,22% în decembrie 2016 la 9,15% în 30 iunie 2017. La nivelul Pilonului II, lichiditatea înregistra 9,30% în luna iunie 2017, în creștere față de valoarea din decembrie 2016 (7,37%). În cazul Pilonului III, lichiditatea pe 30 de zile a înregistrat constant valori mai mari față de cele aferente Pilonului II, fiind în creștere de la 11,14% în decembrie 2016 la 13,37% în iunie ac.

În ceea ce privește calitatea portofoliului de acțiuni deținut de fondurile de pensii private, constituie un risc lichiditatea scăzută a emitenților listați pe Bursa de Valori București, volumul de tranzacționare de pe BVB fiind insuficient pentru ca fondurile de pensii să poată vinde întreaga participație deținută la un emitent într-un interval de timp mai mic de 90 de zile. În luna mai 2017 compania Digi Communications S.A. a desfășurat o ofertă publică inițială pe Bursa de Valori București, fondurile de pensii private cumpărând în cadrul ofertei acțiuni în valoare totală de 150,14 mil. lei, reprezentând 3,75% din totalul acțiunilor societății. De asemenea, numărul scăzut de companii listate pe BVB a condus și la o concentrare a investițiilor fondurilor de pensii private în acțiunile câtorva emitenți cu o capitalizare bursieră mai mare.

Astfel, investițiile în primii cinci²³ emitenți din punct de vedere al valorii investite reprezintă 58,83% din totalul investițiilor în acțiuni ale fondurilor de pensii private. În ceea ce privește bursele străine volumul tranzacționat este suficient pentru ca fondurile de pensii private să poată lichida într-o singură zi întreg portofoliul de acțiuni pentru 40 din cele 62 de companii deținute.

Volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private

În perioada iulie 2016-iunie 2017, volatilitatea VUAN a fondurilor de pensii private s-a menținut relativ constantă cu excepția lunii iunie 2017 când s-a înregistrat o volatilitate ridicată. Media volatilității VUAN a fondurilor de pensii private s-a situat între 1,63% și 2,10%. Luna iunie 2017 s-a evidențiat printr-o volatilitate ridicată a acțiunilor tranzacționate la BVB. Având în vedere faptul că din totalul acțiunilor deținute de către fondurile de pensii private 90,79% sunt acțiuni tranzacționate la BVB, volatilitatea prețurilor acțiunilor listate la BVB s-a propagat și asupra valorii unitare a activului net a fondurilor de pensii. Pe piețele reprezentative din Anglia, Austria, Germania și Franța sunt tranzacționate 7,14% din acțiunile deținute de către fondurile de pensii private. Pe parcursul perioadei analizate indicii piețelor reprezentative pe care sunt tranzacționate acțiunile deținute de către fondurile de pensii au avut o evoluție crescătoare.

4.3.1. Fondurile de pensii administrate privat – Structura investițiilor în semestrul I 2017

Tabelul 101 Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)

Instrumente financiare	dec.-16		iun.-17		Evoluție alocare decembrie 2016 - iunie 2017
	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale	Valoare (mld.lei)	Pondere în Active Totale	
Depozite Bancare	2.26	7.17%	2.29	6.35%	
Titluri de Stat	20.35	64.64%	23.53	65.22%	
Obligațiuni Municipale	0.38	1.21%	0.39	1.08%	
Obligațiuni corporative	1.05	3.34%	1.07	2.96%	
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	0.36	1.14%	0.39	1.07%	
Acțiuni	5.90	18.73%	7.01	19.42%	
Titluri de participare - OPCVM	1.18	3.73%	1.31	3.63%	
Alte instrumente financiare	0.01	0.04%	0.01	0.28%	
Activ total	31.48		36.08		

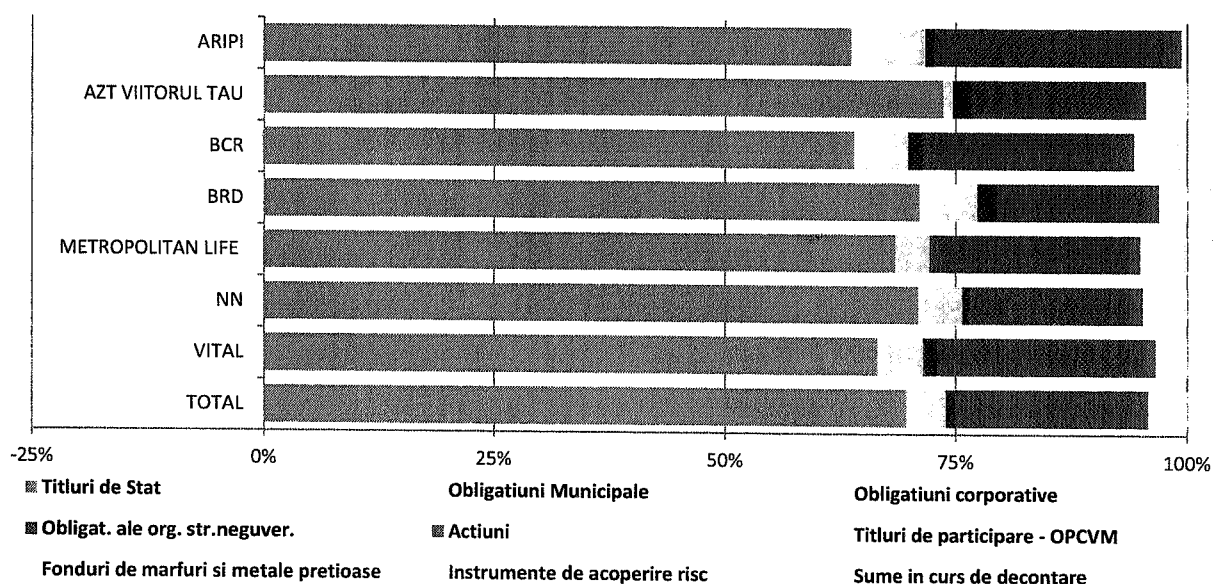
*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului și sumele în curs de decontare.

²³Banca Transilvania, Romgaz, Fondul Proprietatea, OMV Petrom și Transgaz.

Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat plasate în celelalte instrumente financiare a crescut la sfârșitul lunii iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, în condițiile unei creșteri a activelor totale de 14,60%. Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, cu excepția titlurilor de stat, acțiunilor și a altor instrumente financiare, în celelalte cazuri s-au înregistrat scăderi în iunie 2017 comparativ cu decembrie 2016.

La 30 iunie 2017 patru dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat dețineau titluri de stat sub ponderea pe pilon (65,22%): FPAP VITAL (65,16%), FPAP METROPOLITAN (64,48%), FPAP BCR (62,24%) și FPAP ARIPI (60,08%). Cele patru fonduri se situau peste media alocării în acțiuni în Pilonul II (19,42%): FPAP ARIPI (25,20%), FPAP VITAL (23,11%), FPAP BCR (22,31%) și FPAP METROPOLITAN (21,48%).

Figura 124 Pilon II Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017

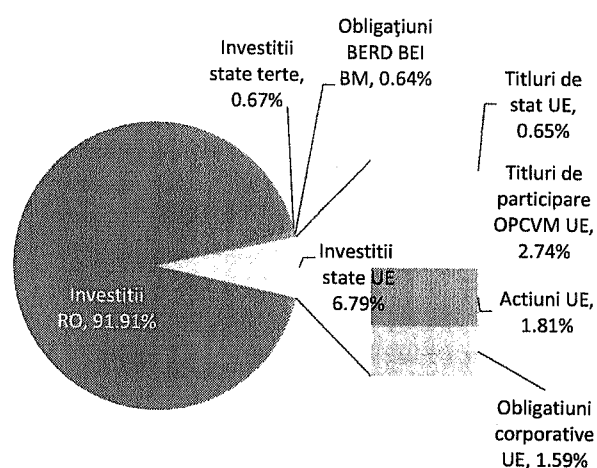

Tabelul 102 Pilon II Structură investiții RO/UE

Investiții	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.17/ iun.16	iun.17/ dec.16
Investiții RO	92,91%	92,58%	91,91%	↓	↓
Investiții state UE	5,52%	5,71%	6,79%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0,76%	0,65%	0,64%	↓	↓
Investiții state terțe	0,80%	1,06%	0,67%	↓	↓

În iunie 2017, 91,91% din activele fondurilor de pensii erau plasate în țară, în scădere ușoară față de decembrie 2016 (92,58%). 6,79% din active reprezentau plasamente în state membre UE, 0,64% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 0,67% în state terțe.

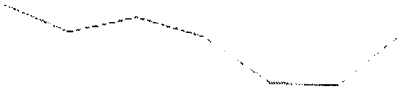
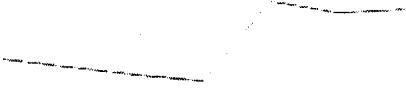
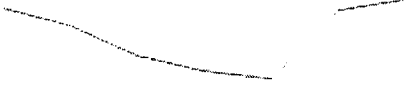
Figura 125 Pilon II Structură investiții în plasamente financiare la 30 iunie 2017

4.3.2. Fondurile de pensii facultative – Structura investițiilor în semestrul I 2017

În iunie 2017, comparativ cu decembrie 2016, cu excepția depozitelor bancare și a obligațiunilor municipale, celelalte instrumente au înregistrat creșteri, în condițiile unui avans semestrial al activelor totale de 11,09%. Din punct de vedere al alocării resurselor financiare pe diferite clase de active, depozitele bancare, titlurile de stat și acțiunile au înregistrat scăderi. Celelalte clase de active au înregistrat creșteri.

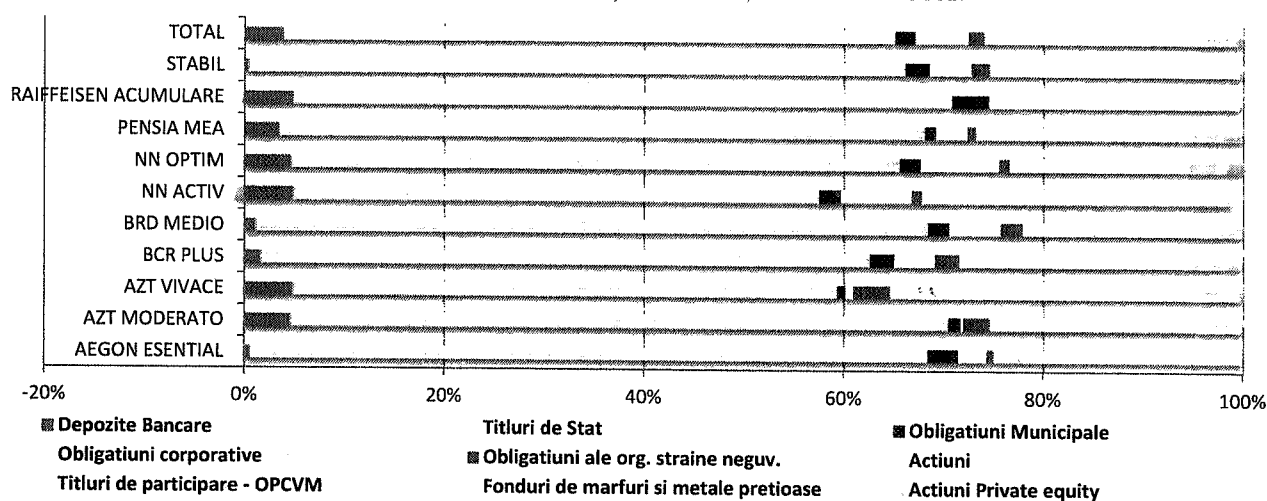
Tabelul 103 Pilon III Structură investiții – total (mil. lei)

Instrumente financiare	dec.-16		iun.-17		Evoluție alocare decembrie 2016 - iunie 2017
	Valoare (mil.lei)	Pondere în Active Totale	Valoare (mil.lei)	Pondere în Active Totale	
Depozite Bancare	70.37	4.68%	↓ 64.41	↓ 3.85%	
Titluri de Stat	936.54	62.26%	↑ 1,023.35	↓ 61.24%	
Obligațiuni Municipale	35.00	2.33%	↓ 34.25	↓ 2.05%	
Obligațiuni corporative	66.26	4.40%	↑ 88.72	↑ 5.31%	
Obligațiuni organisme străine neguvernamentale	24.62	1.64%	↑ 27.74	↑ 1.66%	
Acțiuni	317.76	21.12%	↑ 349.47	↓ 20.91%	
Titluri de participare - OPCVM	48.55	3.23%	↑ 66.82	↑ 4.00%	
Alte instrumente financiare	5.10	0.34%	↑ 16.23	↑ 0.97%	
Activ total	1,504.19		↑ 1,670.99		

*Sunt incluse fondurile de mărfuri și metale prețioase, instrumentele de acoperire a riscului, acțiuni – private equity și sumele în curs de decontare.

La 30 iunie 2017 patru dintre cele 10 fonduri de pensii facultative dețineau titluri de stat sub ponderea pe pilon (61,24%): FPF BCR PLUS (61,20%), FPF NN OPTIM (60,92%), FPF AZT VIVACE (54,52%) și FPF NN ACTIV (53,78%). În cazul acțiunilor, cele mai mari valori peste ponderea pe pilon (20,91%) înregistrau următoarele patru fonduri: FPF AZT VIVACE (30,42%), FPF NN ACTIV (27,46%), FPF STABIL (24,91%) și FPF AEGON ESENȚIAL (23,01%).

Figura 126 Pilon III Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017

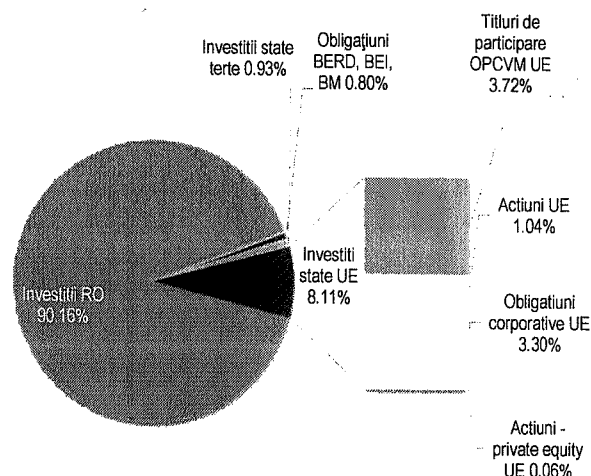

Tabelul 104 Pilon III Structură investiții RO/UE

Investiții	iun.-16	dec.-16	iun.-17	iun.2017 / iun.2016	iun.2017 /dec.2016
Investiții RO	92,99%	91,51%	90,16%	↓	↓
Investiții state UE	5,96%	6,58%	8,11%	↑	↑
Obligațiuni BERD, BEI, BM	0,78%	0,70%	0,80%	↑	↑
Investiții state terțe	0,26%	1,20%	0,93%	↑	↓

90,16% din activele fondurilor de pensii facultative erau plasate în țară, în scădere față de decembrie 2016 (91,51%). 8,11% din active erau plasate în state UE, iar 0,80% în obligațiuni ale organismelor străine neguvernamentale, cum ar fi BERD, BEI, BM și 0,93% în state terțe.

Figura 127 Pilon .II Structura investițiilor în plasamente financiare la 30 iunie 2017

4.3.3. Fondurile de pensii private – Tranzacțiile efectuate în trimestrul II 2017

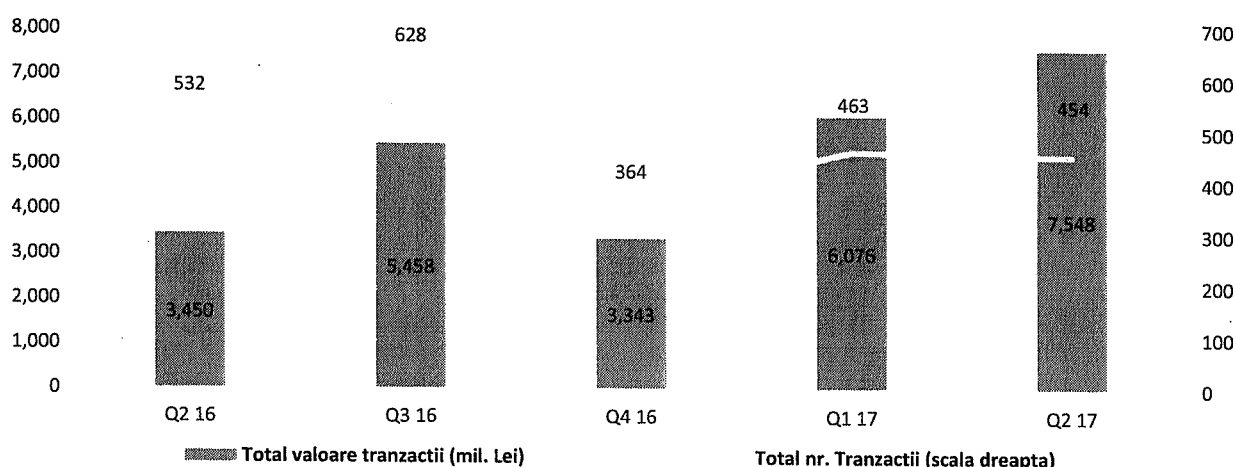
În trimestrul doi al anului 2017, deși s-a înregistrat o scădere a numărului de tranzacții, valoarea tranzacțiilor realizate de fondurile de pensii private a crescut comparativ cu primul trimestru al anului 2017, ponderea valorii tranzacționate în activul total al sistemului fiind de 27,58%. În top cinci cele mai active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului se află: FPF NN Activ (44,39%), FPAP NN (28,64%), FPF NN Optim (27,76%), FPAP Aripa (21,94%) și FPAP BRD (19,28% din total activ).

În perioada martie – iunie 2017, FPAP Aripa a înregistrat cea mai mare creștere a rentabilității dintre fondurile de pensii administrate privat (+1,22 pp), în principal datorită evoluției favorabile a instrumentelor cu venit fix deținute în portofoliu, precum și a tranzacțiilor realizate în trimestrul II al anului 2017. În top cinci cele mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor

tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului sunt FPAP Metropolitan Life (10,93%), FPF BCR Plus (9,83%), FPAP BCR (9,69%), FPF Aegon Esențial (7,07%) și FPF Raiffeisen Acumulare (6,03%).

În perioada martie – iunie 2017, FPF BCR Plus a înregistrat cea mai mare creștere a rentabilității dintre fondurile de pensii facultative (+1,06 pp), în principal datorită evoluției favorabile a acțiunilor, dar și a instrumentelor cu venit fix deținute în portofoliu, precum și a tranzacțiilor realizate în trimestrul II al anului 2017, deși FPF BCR Plus s-a situat în top cinci cele mai puțin active fonduri de pensii private din punct de vedere al ponderii valorilor tranzacționate pe parcursul celui de-al doilea trimestru al anului 2017 în activul total al fondului.

Figura 128 Fonduri de pensii private – Evoluție trimestrială a tranzacțiilor efectuate iunie 2016 – iunie 2017

Principalul beneficiar al investițiilor realizate de fondurile de pensii private este în continuare statul român prin intermediul titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, Banca Transilvania situându-se pe următorul loc în topul investițiilor realizate de fondurile de pensii private, urmată de Garanti Bank și de Romgaz.

Din totalul tranzacțiilor realizate în cel de-al doilea trimestru al anului 2017, 82,92% sunt reprezentate de tranzacții cu titluri de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice, pe locul doi situându-se tranzacțiile cu titluri emise de Polonia (2,93% din total tranzacții), pe locul trei Digi Communications (2,27% din total tranzacții), pe locul patru db x-trackers Euro Stoxx 50 UCITS (2,23% din total tranzacții) și pe locul cinci Erste Bond Flexible (1,88% din total tranzacții).

La data de 30.06.2017, cele mai importante sectoare de activitate non-financiară în care fondurile de pensii private au realizat investiții au rămas sectorul petrol și gaze (6,65%) și sectorul utilități (2,63%).

În cel de-al doilea trimestru al anului 2017 fondurile de pensii private au realizat investiții în emitenți noi, printre care se numără: Ryanair Holdings, GetBack, Waberer s International, Capgemini, International Finance Corporation, Digi Communications.

5. RATE DE RENTABILITATE

5.1. Fondurile de pensii administrate privat

Indicatorii de performanță ai fondurilor de pensii administrate privat înregistrați în iunie 2017 au fost:

- rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: FPAP ARIPI: 4,5345%,
- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: - 0,1186%,
- ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

AZT VIITORUL TAU	4,1782%
BCR	5,6958%
BRD	4,0510%
METROPOLITAN LIFE	5,2196%
NN	5,2640%
VITAL	4,9125%

- rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: 0,8814%;
- rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat pentru ultimele 24 luni: 4,9131%.

Dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat incluse în Pilonul II, FPAP Aripri este singurul cu un grad de risc ridicat, în timp ce toate celelalte fonduri sunt încadrate în categoria gradului de risc mediu.

În iunie 2017, rata nominală de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat a fost de 4,91%, în creștere față de valoarea din martie 2017 de 4,13%.

Niciun fond de pensii administrat privat nu a înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei minime pentru categoria sa de risc, însă se observă faptul că următoarele fonduri de pensii private au înregistrat o rată de rentabilitate inferioară ratei medii: FPAP Vital, FPAP AZT Viitorul Tău, FPAP BRD și FPAP Aripri.

Figura 129 Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate nominală și reală iunie 2016 – iunie 2017

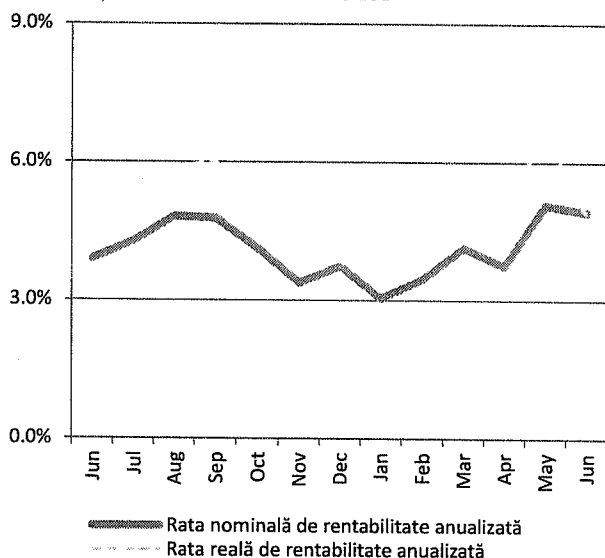
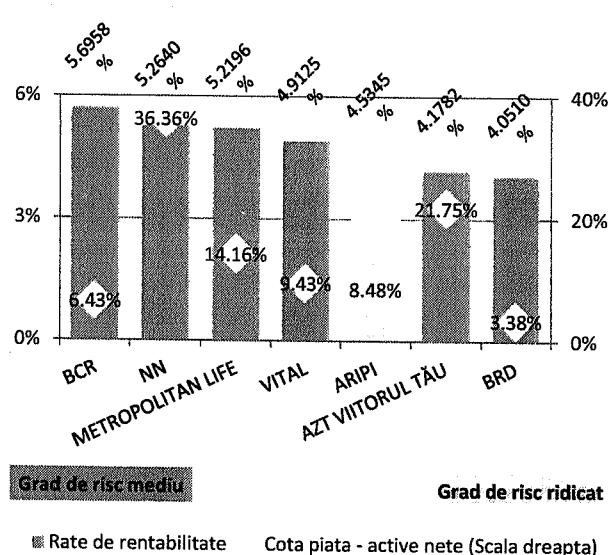

Figura 130 Pilon II Cota de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017

5.2. Fondurile de pensii facultative

Indicatorii de performanță înregistrați de fondurile de pensii facultative în luna iunie 2017 au fost:

- Rata de rentabilitate anualizată a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat:

AZT VIVACE:	4,9435%
NN ACTIV:	4,9549%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **4,9513%**.
- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc ridicat: **0,9513%**;
- Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii cu grad de risc mediu:

AEGON ESENȚIAL	3,3547%
AZT MODERATO	4,3266%
BCR PLUS	4,5331%
BRD MEDIO	2,7828%
NN OPTIM	4,1147%
PENSIA MEA	2,8631%
RAIFFEISEN ACUMULARE	4,3601%
STABIL	3,8632%

- Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii cu risc mediu: **4,1013%**;
- Rata de rentabilitate minimă a fondurilor de pensii cu grad de risc mediu: **0,1013%**.

Figura 131 Pilon III Rate medii nominale și reale de rentabilitate în perioada iunie 2016 – iunie 2017

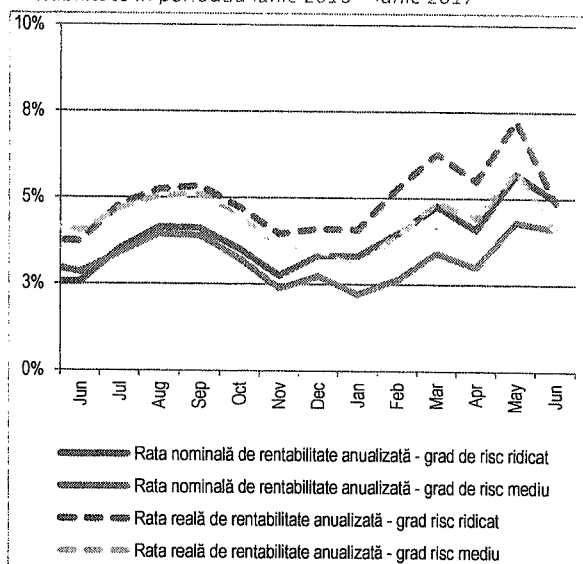
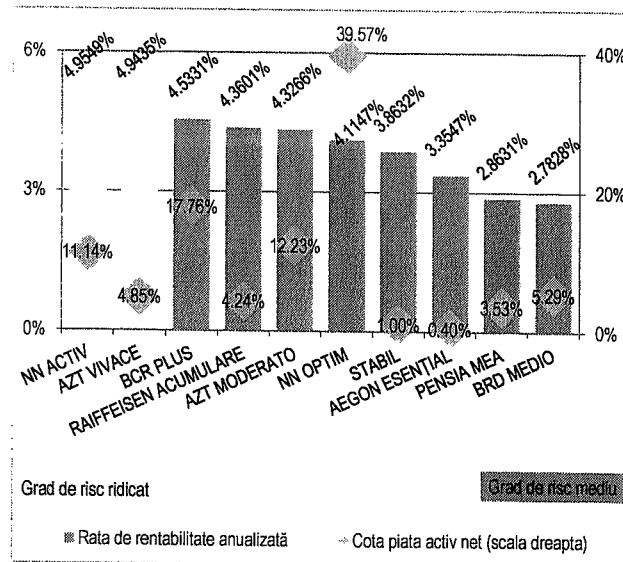

Figura 132 Pilon III Cota de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017

Din punct de vedere al gradului de risc, în Pilonul III din cele 10 fonduri de pensii facultative doar două sunt încadrate în categoria de risc ridicat, FPF NN Activ și FPF AZT Vivace, toate celelalte fonduri de pensii facultative având grad de risc mediu.

Listă tabele

Tabelul 1 Creșterea economică în UE	7
Tabelul 2 Dinamica PIB pe componente principale (serii brute)	10
Tabelul 3 Evoluția ritmului anual de creștere pentru principalii indicatori economici lunari	11
Tabelul 4 Evoluția indicatorilor macroeconomici relevanți	11
Tabelul 5 Dinamica principalilor indicatori ai pieței muncii în perioada 2016-2017	13
Tabelul 6 Prognoza PIB și a principalelor componente	16
Tabelul 7 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2013 – 2017	22
Tabelul 8 Dinamica primelor brute subscrise pe clase de asigurări în perioada 2013 – 2017	23
Tabelul 9 Societățile cu cele mai mari volume de prime brute subscrise și ponderea lor în total piață (asigurări generale și de viață)	25
Tabelul 10 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările generale în prima jumătate a anului 2017	25
Tabelul 11 Structura pe clase de asigurări generale	26
Tabelul 12 Clasamentul societăților de asigurare în funcție de primele brute subscrise pentru asigurările de viață 2017	27
Tabelul 13 Structura pe clase de asigurări de viață	28
Tabelul 14 Evoluția numărului total de contracte de asigurare în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017	29
Tabelul 15 Evoluția numărului de contracte de asigurare, pentru asigurările generale, în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017	29
Tabelul 16 Evoluția numărului de contracte de asigurare, pentru asigurările de viață, în vigoare finalul semestrului I în perioada 2013-2017	30
Tabelul 17 Dinamica indemnizațiilor brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață în perioada 2013-2017	31
Tabelul 18 Societățile de asigurare cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite pentru asigurări generale	31
Tabelul 19 Societățile de asigurări cu cel mai mare volum de indemnizații brute plătite, maturități și răscumpărări pentru asigurările de viață	33
Tabelul 20 Evoluția semestrială a ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale	34
Tabelul 21 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2015 - 2017 (trimestrul I al fiecărui an)	34
Tabelul 22 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise, în perioada 2015 – 2017	34
Tabelul 23 Structura rezervelor tehnice brute pentru asigurărilor generale la 30.06.2017 comparativ cu 31.03.2017	35
Tabelul 24 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 30.06.2017	36
Tabelul 25 Structura rezervelor tehnice brute pentru categoria asigurărilor de viață, la data de 31.03.2017	36
Tabelul 26 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 30 iunie 2017	36
Tabelul 27 Coeficientul de lichiditate pe fiecare dintre categoriile de asigurări la 31 martie 2017	36
Tabelul 28 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG	37

Tabelul 29 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG.....	37
Tabelul 30 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AG.....	37
Tabelul 31 Evoluția PBS și a primelor nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV	38
Tabelul 32 Evoluția IBP și a IBP nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV.....	38
Tabelul 33 Evoluția rezervelor tehnice brute și a rezervelor tehnice nete de reasigurare în perioada 2013-2017 pentru AV	38
Tabelul 34 Rezultatul financiar net semestrial, la nivelul întregii piețe, în perioada 2013 - 2017	38
Tabelul 35 Rezultatul tehnic, la nivelul întregii piețe de asigurări generale, în perioada 2013 - 2017	39
Tabelul 36 Rezultatul tehnic, la nivelul întregii piețe de asigurări de viață, în perioada 2013 – 2017	39
Tabelul 37 Ratele SCR SI MCR la nivelul pieței.....	43
Tabelul 38 Dinamica numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2013 - 2017 (semestrial)	43
Tabelul 39 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe	44
Tabelul 40 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)	44
Tabelul 41 Cota de piață aferentă asigurărilor RCA în primul semestru al anului 2017.....	45
Tabelul 42 Evoluția cotelor de piață înregistrate pentru asigurările RCA 2012- S1 2017.....	45
Tabelul 43 Pondere număr contracte încheiate în perioadă în total contracte în funcție de perioada contractată – 2013-2017.....	46
Tabelul 44 Pondere număr contracte încheiate în total contracte în funcție de contractant (persoană fizică sau persoană juridică) în perioada 2013-2017	46
Tabelul 45 Evoluția primei medii RCA anualizate în perioada 2013-2017.....	47
Tabelul 46 Prima medie RCA în primul semestru al anului 2017.....	47
Tabelul 47 Evoluția daunelor plătite RCA - vătămări corporale.....	48
Tabelul 48 Evoluția daunelor plătite RCA - daune materiale.....	48
Tabelul 49 Dinamica repartizării pe segmente de asigurare în perioada 2016 – 2017	50
Tabelul 50 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, inclusiv maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)	51
Tabelul 51 Evoluția gradului de intermediere	52
Tabelul 52 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I 2017.....	54
Tabelul 53 Situația primilor 10 brokeri de asigurare și/sau reasigurare în funcție de valoarea primelor intermediare în semestrul I 2016.....	55
Tabelul 54 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în primul semestru 2017	55
Tabelul 55 Principalele 10 societăți de asigurare și/sau reasigurare pentru care brokerii de asigurare și/sau reasigurare au intermediat prime de asigurare în primul semestru 2016.....	55
Tabelul 56 Daunele regularizate de brokeri în primul semestru 2017	56
Tabelul 57 Comisionul mediu calculat ca raport între primele intermediare și veniturile obținute de primii 10 brokeri de asigurare în primul semestru 2017	57
Tabelul 58 Randamentele burselor de acțiuni (la data de 30 iunie 2017).....	61
Tabelul 59 Oferte publice primare de vânzare în perioada 01.01.2017 – 30.06.2017 (cf. prospecte aprobate ASF).....	67
Tabelul 60 Oferte publice în perioada 01.01.2017– 30.06.2017 (cf documentelor aprobate de ASF).....	67

Tabelul 61 Numărul de Certificate de Înregistrare a Valorilor Mobiliare pe tipuri de operațiuni, emise în perioada 01.01.2017 – 30.06.2017	68
Tabelul 62 Evoluția indicilor Bursei de Valori București în semestrul I 2017.....	69
Tabelul 63 Structura tranzacțiilor derulate la BVB (Piața principală și ATS) în primul semestru al anului 2017, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de instrument	70
Tabelul 64 Top 20 emitenți după valoarea tranzacționată în primul semestru al anului 2017 pe piața principală (doar acțiuni)	72
Tabelul 65 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de credit derulate pe secțiunea BVB.....	72
Tabelul 66 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în primele șase luni ale anului 2017, în funcție de activul suport.....	73
Tabelul 67 Variația numărului de instrumente disponibile la tranzacționare pe segmentul ATS în funcție de piața principală	74
Tabelul 68 Evoluția tranzacțiilor derulate pe secțiunea ATS în perioada ianuarie 2016 – iunie 2017	75
Tabelul 69 Top emitenți după valoarea tranzacționată pe piața AeRO (doar acțiuni) în semestrul I 2017.....	75
Tabelul 70 Tranzacțiile cu acțiuni din cadrul sistemului alternativ de tranzacționare al Sibex în semestrul I 2017	77
Tabelul 71 Tranzacțiile futures lunare pe piața SIBEX	78
Tabelul 72 Categoriile de intermediari pe piața reglementată administrată de BVB.....	80
Tabelul 73 Categoriile de intermediari pe sistemul alternativ de tranzacționare administrat de BVB	80
Tabelul 74 Clasamentul intermediarilor pe piețele la vedere (BVB și Sibex) la 30 iunie 2017	81
Tabelul 75 Clasamentul primilor 10 intermediari pe piețele la vedere administrate de BVB la 30 iunie 2017	81
Tabelul 76 Numărul de OPC și SAI	84
Tabelul 77 Depozitarii activelor OPC	84
Tabelul 78 Principalele societăți de administrare a investițiilor și activele administrate	84
Tabelul 79 Numărul conturilor individuale de investiții și activele administrate de SAI la 30 iunie 2017	85
Tabelul 80 Activele totale pe categorii de OPC.....	86
Tabelul 81 Structura portofoliilor investiționale pe categorii de OPC și pe clase de active (mil. lei)	86
Tabelul 82 Evoluția numărului de FDI, pe categorii	88
Tabelul 83 Distribuția investitorilor pe categorii de FDI	88
Tabelul 84 Structura activelor nete pe categorii de FDI	88
Tabelul 85 Evoluția alocării strategice a activelor FDI	89
Tabelul 86 Evoluția numărului de FÎI, pe categorii.....	90
Tabelul 87 Distribuția investitorilor pe categorii de FÎI	90
Tabelul 88 Structura activelor nete pe categorii de FÎI.....	90
Tabelul 89 Evoluția alocării strategice a activelor FÎI.....	91
Tabelul 90 Evoluția sintetică a celor cinci societăți de investiții financiare	91
Tabelul 91 Structura cumulată a portofoliilor totale al SIF-urilor la 30.06.2017, respectiv 30.12.2016	92
Tabelul 92 Evoluția sintetică a Fondului Proprietatea	92
Tabelul 93 Top 5 dețineri Fondul Proprietatea la data de 30.06.2017	93
Tabelul 94 Evoluția alocării strategice a activelor Fondului Proprietatea	93
Tabelul 95 Structura acționariatului Fondului Proprietatea – la data de 30.06.2017	94
Tabelul 96 Pilon II Număr de participanți (mil. pers.)	99

Tabelul 97 Pilon III Număr de participanți (pers.)	102
Tabelul 98 Pilon II Active nete (miliarde lei)	115
Tabelul 99 Pilon III Active nete (mil. lei)	116
Tabelul 100 Fonduri de pensii private – plasamente în acțiuni la 30 iunie 2017	120
Tabelul 101 Pilon II Structură investiții - total (miliarde lei)	122
Tabelul 102 Pilon II Structură investiții RO/UE	123
Tabelul 103 Pilon III Structură investiții – total (mil. lei).....	124
Tabelul 104 Pilon III Structură investiții RO/UE	125

Listă figuri

Figura 1 Contribuția categoriilor de utilizări la creșterea PIB în perioada 2015-2017, pe semestre.....	9
Figura 2 Evoluția ratei anuale a inflației	12
Figura 3 Evoluția contului curent pe componente (mld. euro)	14
Figura 4 Ciclul de afaceri și evoluția PIB-ului potențial (în nivel) pe termen lung	17
Figura 5 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2013 – 2017	22
Figura 6 Distribuția PBS pentru asigurările generale în cele 8 regiuni de dezvoltare din România	24
Figura 7 Distribuția PBS pentru asigurările de viață în cele 8 regiuni de dezvoltare din România.....	24
Figura 8 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări generale (milioane lei).....	26
Figura 9 Dinamica structurii pe clase de asigurări generale	27
Figura 10 Evoluția volumului de prime brute subscrise pe clase de asigurări de viață (milioane lei)	28
Figura 11 Dinamica structurii pe clase de asigurări de viață	28
Figura 12 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite inclusiv maturități și răscumpărări pentru asigurări generale și de viață (milioane lei)	30
Figura 13 Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru categoria asigurărilor generale	32
Figura 14 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite AG (milioane lei).....	32
Figura 15 Evoluția ratei daunei și a ratei combinate a daunei pentru principalele clase de asigurări generale în perioada semestrul I 2015 – semestrul I 2017.....	33
Figura 16 Evoluția trimestrială a valorii cheltuielilor de achiziție și administrare, precum și a cheltuielilor cu comisioanele perioada 2015 – 2017	34
Figura 17 Evoluția ponderii cheltuielilor cu comisioanele în prime brute subscrise (%)	34
Figura 18 Rezultatul financiar net semestrial, la nivelul întregii piețe, în perioada 2013 – 2017	38
Figura 19 Rezultatul tehnic net semestrial, la nivelul pieței de asigurări generale, în perioada 2013 - 2017	39
Figura 20 Rezultatul tehnic net semestrial, la nivelul pieței de asigurări de viață, în perioada 2013 – 2017	39
Figura 21 Evoluția activelor și datoriilor totale ale societăților de asigurare	40
Figura 22 Evoluția cerinței de capital de solvabilitate (SCR) și cerința de capital minim (MCR)	41
Figura 23 Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere cerința de capital de solvabilitate	41
Figura 24 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR la data de 30.06.2016	41
Figura 25 Structura fondurilor proprii eligibile pentru a acoperi SCR (30.06.2017)	42
Figura 26 Distribuția societăților de asigurare în funcție de rata SCR/MCR la 30 iunie 2017	42
Figura 27 Evoluția numărului de contracte și a volumului de prime brute subscrise pentru asigurările facultative de locuințe în perioada 2013 - 2017 (semestrial)	43
Figura 28 Evoluția asigurărilor obligatorii de locuințe	44
Figura 29 Evoluția asigurărilor de locuințe (obligatorii și facultative)	44
Figura 30 Evoluția prime brute subscrise pentru RCA în perioada 2013-2017.....	46
Figura 31 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2013-2017 pentru vătămări corporale (în mii lei) și numărul de dosare de daună plătite aferente.....	48
Figura 32 Evoluția despăgubirilor plătite în perioada 2013-2017 pentru daune materiale (în mii lei) și numărul de dosare de daună plătite aferente.....	48
Figura 33 Evoluția primei medii și a daunei medii în perioada 2013-2017.....	48
Figura 34 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA - vătămări corporale	49

Figura 35 Evoluția daunei medii plătite pentru RCA - daune materiale	49
Figura 36 Evoluția rezervelor tehnice trimestrial în perioada 2013-2017	49
Figura 37 Evoluția volumului de prime brute subscrise în perioada 2016 – 2017	50
Figura 38 Evoluția volumului de indemnizații brute plătite, inclusiv maturități și răscumpărări, pentru asigurări generale și de viață în perioada 2016 – 2017	51
Figura 39 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I 2017	53
Figura 40 Structura pe clase de asigurări generale a primelor intermediare în semestrul I 2016	53
Figura 41 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare în semestrul I 2017	54
Figura 42 Structura pe clase de asigurări de viață a primelor intermediare în semestrul I 2016	54
Figura 43 Indice de turbulență	61
Figura 44 Evoluția burselor de acțiuni față de 31 dec. 2016	62
Figura 45 Evoluția cotațiilor valutare față de 31 dec. 2016	62
Figura 46 Evoluția burselor de mărfuri față de 31 dec. 2016	62
Figura 47 Evoluția randamentelor titlurilor de stat (ytm, 10Y, LC, bps) față de 31 dec. 2016	62
Figura 48 Volatilitatea condiționată zilnică a indicilor de acțiuni (1 ian. – 11 iulie 2016)	63
Figura 49 Volatilitatea indicelui BET	63
Figura 50 Corelațiile dintre piețele de capital din România, Franța, Germania și Marea Britanie	64
Figura 51 Contagiunea în randamente	65
Figura 52 Rata de absorbție	65
Figura 53 Raportul P/E (forward)	66
Figura 54 Evoluția indicilor BVB în semestrul I 2017 (30 iunie 2016 = 100%)	69
Figura 55 Structura trimestrială a tranzacțiilor derulate pe secțiunea BVB	70
Figura 56 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor cu titluri de capital, derulate pe secțiunea BVB	71
Figura 57 Evoluția capitalizării BVB (acțiuni)	71
Figura 58 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în primul semestru al anului 2017, în funcție de activul suport	73
Figura 59 Structura tranzacțiilor cu produse structurate derulate pe secțiunea BVB în perioada ianuarie 2016 – iunie 2017, în funcție de activul suport	74
Figura 60 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS	75
Figura 61 Evoluția lunară a valorii și numărului tranzacțiilor derulate pe ATS SIBEX	76
Figura 62 Evoluția lunară a valorii notionale a tranzacțiilor futures la SibexSursa: Sibex	78
Figura 63 Structura tranzacțiilor cu contracte futures, derulate pe Sibex în primul semestru din anul 2017, după valoarea corespunzătoare fiecărui tip de activ suport	79
Figura 64 Valoarea tranzacționată pe piețe la vedere pe categorii de intermediari	80
Figura 65 Valoarea cumulată a fondurilor proprii ale SSIF	82
Figura 66 Valoarea activelor în custodie raportată la nivelul fondurilor proprii	82
Figura 67 Valoarea activelor în custodie raportată la numărul de conturi active	82
Figura 68 Rezultatele financiare ale SSIF-urilor	83
Figura 69 Gradul de concentrare pe piața fondurilor de investiții din România (după activul net la 30.06.2017)	84
Figura 70 Evoluția activelor totale pe categorii de OPC	85
Figura 71 Dinamica activelor totale pe categorii de OPC la 30.06.2017 față de 30.12.2016	86
Figura 72 Evoluția alocării strategice a portofoliilor OPC	87

Figura 73 Structura plasamentelor în FDI și FÎI pe tipuri de investitori	87
Figura 74 Cota de piață a FDI în funcție de politica investițională și de activul net (30.06.2017)	89
Figura 75 Cota de piață a FÎI în funcție de politica investițională și de activul net.....	90
Figura 76 Tipuri de active din portofoliul Fondului Proprietatea la data de 30.06.2017 (% din VAN)	93
Figura 77 Structura acționariatului FP la 30 iunie 2017 după capitalul social subscris și vărsat	94
Figura 78 Evoluția prețului de referință pentru acțiunile Fondului Proprietatea.....	95
Figura 79 Pilon II Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017.....	99
Figura 80 Pilon II Participanți - piramida participanților pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017	100
Figura 81 Pilon II Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017	100
Figura 82 Pilon II Participanți nou intrați și gradul de repartizare iunie 2016 – iunie 2017	101
Figura 83 Pilon II Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei).....	102
Figura 84 Pilon II Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017.....	102
Figura 85 Pilon III Cotă de piață în funcție de participanți și active nete la 30 iunie 2017	102
Figura 86 Pilon III Participanți, piramida anilor pe sexe și grupe de vârstă (%) la 30 iunie 2017	103
Figura 87 Pilon III Evoluție structură pe grupe de vârstă iunie 2016 – iunie 2017	103
Figura 88 Pilon III Număr participanți nou intrați în sistem iunie 2016 – iunie 2017	103
Figura 89 Pilon III Valoare activ net transferat iunie 2016 – iunie 2017 (mil.lei).....	104
Figura 90 Pilon III Participanți transferați iunie 2016 – iunie 2017 (pers.).....	104
Figura 91 Pilon II Participanți cu contribuții și contribuțiile virate iunie 2016 – iunie 2017	105
Figura 92 Pilon II Pondere participanți cu contribuții în total participanți iunie 2016 – iunie 2017	105
Figura 93 Evoluție efectiv salariați pe ramuri economice aprilie 2016 – aprilie 2017*	106
Figura 94 Evoluție număr șomeri înregistrați și neînregistrați aprilie 2016 – aprilie 2017*	106
Figura 95 Pilon II Ponderi participanți cu contribuții în luna curentă și contribuții medii la 30 iunie 2017.....	106
Figura 96 Pilon II Contribuție medie/participant	106
Figura 97 Pilon II Participanți și sume virate – distribuție pe activități economice* la 30 iunie 2017	108
Figura 98 Pilon II Participanți și sume virate în luna curentă – distribuție pe regiuni de dezvoltare la 30 iunie 2017.....	108
Figura 99 Pilon II Valoarea medie a contului în funcție de numărul de luni de contribuții virate la 30 iunie 2017.....	109
Figura 100 Pilon II Structură participanți pe grupe de vârstă și valoarea medie a contului la 30 iunie 2017	109
Figura 101 Pilon III Contribuții brute virate și contribuția medie iunie 2016 – iunie 2017	110
Figura 102 Pilon III Contribuții medii (lei) și ponderi participanți cu contribuții virate la 30 iunie 2017..	110
Figura 103 Pilon III Valoare active și participanți – distribuție pe grupe de vârstă la 30 iunie 2017.....	111
Figura 104 Pilon III Valoarea medie a unui cont – structură pe gen și grupe de vârstă la 30 iunie 2017.	111
Figura 105 Pilon III Participarea la plata contribuțiilor la 30 iunie 2017	112
Figura 106 Pilon II Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017	113
Figura 107 Pilon II Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017	113
Figura 108 Pilon II – Ponderea participanților în total plăți pensie în semestrul I 2017	113
Figura 109 Pilon III Structură plăți de activ personal net iunie 2016 – iunie 2017	114
Figura 110 Pilon III Evoluție valoare activ net personal plătit iunie 2016 – iunie 2017	114
Figura 111 Pilon III – Ponderea participanților în total plăți pensie în semestrul I 2017.....	114
Figura 112 Evoluția activelor totale din sistemul pensiilor private iunie 2016 – iunie 2017	115

Figura 113 Fonduri de pensii private – alocare pe instrumente financiare la 30 iunie 2017	116
Figura 114 Fonduri de pensii private – evoluție lunară alocare pe instrumente financiare (baza – dec. 2016)	116
Figura 115 Fonduri de pensii private – structura pe țară la 30 iunie 2017	117
Figura 116 Fonduri de pensii private – structura pe valută la 30 iunie 2017	117
Figura 117 Fonduri de pensii private Titluri de stat emise de România – structură pe valute și maturități la 30 iunie 2017	118
Figura 118 Fonduri de pensii private – emitenți obligațiuni corporative la 30 iunie 2017	118
Figura 119 Fonduri de pensii private – top 5 emitenți depozite bancare la 30 iunie 2017	119
Figura 120 Fonduri de pensii private – scadențele depozitelor bancare la 30 iunie 2017	119
Figura 121 Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți RO la 30 iunie 2017	120
Figura 122 Fonduri de pensii private Acțiuni – emitenți străini la 30 iunie 2017	120
Figura 123 Fonduri de pensii private – emitenți OPCVM la 30 iunie 2017	121
Figura 124 Pilon II Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017	123
Figura 125 Pilon II Structură investiții în plasamente financiare la 30 iunie 2017	123
Figura 126 Pilon III Structura portofoliilor investiționale la 30 iunie 2017	125
Figura 127 Pilon III Structura investițiilor în plasamente financiare la 30 iunie 2017	125
Figura 128 Fonduri de pensii private – Evoluție trimestrială a tranzacțiilor efectuate iunie 2016 – iunie 2017	126
Figura 129 Pilon II - Rata medie ponderată de rentabilitate nominală și reală iunie 2016 – iunie 2017	127
Figura 130 Pilon II Cota de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017	127
Figura 131 Pilon III Rate medii nominale și reale de rentabilitate în perioada iunie 2016 – iunie 2017	128
Figura 132 Pilon III Cota de piață – active nete și rate de rentabilitate anualizate la 30 iunie 2017	128